

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๓/๒๕๖๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ.....
วันที่.....
เวลา.....

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง การศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร เรื่อง การศึกษาและ
แก้ไขปัญหาประมงไทย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการประมงพื้นบ้านในกลุ่มจังหวัดที่มีสภาพพื้นที่ท้องทะเลน้ำตื้น (นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาดำเนินการศึกษผลกระทบที่มีต่อผู้ประกอบการอาชีพประมงขนาดกลางและขนาดเล็ก จากมาตรการแก้ไขปัญหาการทำประมงของรัฐบาล (นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการประมงพื้นบ้านในกลุ่มจังหวัดที่มีสภาพพื้นที่ท้องทะเลน้ำตื้น (นายสุชาติ อุสาหะ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบจากการประกาศกำหนดแนวเขตการทำประมงชายฝั่งในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ (นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประมงของประเทศ (นายนริศ ชำนาญรักษ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง (นายสฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาประมงพื้นบ้านและพาณิชย์ (นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการประมงพื้นบ้าน (นายประเสริฐพงษ์ ทรนุวัตร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาประมงชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการทวงคืนพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนและอ่าวพุนพิน (นายสมชาติ ประดิษฐ์พร กับคณะ เป็นผู้เสนอ และญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาผู้ประกอบการอาชีพประมง ทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้านครอบคลุมทั้งด้านปัญหาระเบียบกฎหมายและมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพประมงอย่างเป็นรูปธรรม (นายบัญญัติ เจตนจันทร์ เป็นผู้เสนอ)

ในการนี้ ที่ประชุมได้มีมติให้ส่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน ต่อมาคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ได้ขอขยายระยะเวลาการศึกษาออกไปอีก ๖๐ วัน รวมระยะเวลาการศึกษา ๑๕๐ วัน

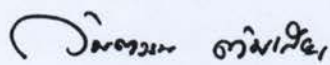
ซึ่งคณะกรรมการ...

ซึ่งคณะกรรมการฯ นี้ประกอบด้วย

๑. นางกัณตวรรณ ตันเถียร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอนุชา น้อยวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายศักดิ์นัย นุ่มหนู	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายอัปเดตลอายุี สาแม็ง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายคชาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายธน์สัถ์ ทวีเกื้อกุกกิก	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายนริศ ขำนุรักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายณัฏฐพล จรัสพิพงษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๑. นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายคำพอง เทพาคำ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายปิยวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ	กรรมการ
๑๕. นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาญัตติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรด นำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ

(นางกัณตวรรณ ตันเถียร)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

สำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๓๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ agri25.cmt@gmail.com

กลุ่มงานระเบียบวาระ

รับที่ ๑ / ๒๕๖๔

วันที่ ๔ / ม.ค. / ๖๔ เวลา ๑๖.๓๐ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

รับที่ ๑๑ / ๒๕๖๔

วันที่ ๕ / ม.ค. / ๖๔ เวลา ๑๖.๑๕ น.

ส่งกลุ่มงาน.....พร้อม.....ดำเนินการ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒

รับที่ ๓ / ๒๕๖๔

วันที่ ๕ / ม.ค. / ๖๔ เวลา ๑๖.๒๐ น.

รายงาน
ผลการพิจารณาศึกษาญัตติ
เรื่อง การศึกษาและแก้ไขปัญหามะเร็งไทย
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สำนักกรรมการ 1
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงาน
ผลการพิจารณาศึกษาญัตติ
เรื่อง การศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สำนักกรรมการ 1
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๓/๘๙๕๓

(สำเนา)

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง การศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร เรื่อง การศึกษาและ
แก้ไขปัญหาประมงไทย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาคาการประมงพื้นบ้านในกลุ่มจังหวัดที่มีสภาพพื้นที่ท้องทะเลน้ำตื้น (นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาดำเนินการศึกษาค่าผลกระทบที่มีต่อผู้ประกอบการอาชีพประมงขนาดกลางและขนาดเล็กจากมาตรการแก้ไขปัญหาการทำประมงของรัฐบาล (นายธีรภัทร พริ้งสุลกะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาคาการประมงพื้นบ้านในกลุ่มจังหวัดที่มีสภาพพื้นที่ท้องทะเลน้ำตื้น (นายสุชาติ อุสาหะ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบจากการประกาศกำหนดแนวเขตการทำประมงชายฝั่งในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ (นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประมงของประเทศ (นายนิริศ ชำนุรักษ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาคาการประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง (นายสุภชัยพงษ์ เกี้ยวข้อง เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแก้ไขปัญหาคาการประมงพื้นบ้านและพาณิชย์ (นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาคาการประมงพื้นบ้าน (นายประเสริฐพงษ์ ทรนวัตร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแก้ไขปัญหาคาการประมงชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการทวงคืนพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนและอ่าวพุนพิน (นายสมชาติ ประดิษฐ์พร กับคณะ เป็นผู้เสนอ และญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาการศึกษาแก้ปัญหาคาการประมง ทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้านครอบคลุมทั้งด้านปัญหาระเบียบกฎหมายและมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพประมงอย่างเป็นรูปธรรม (นายบัญญัติ เจตนจันทร์ เป็นผู้เสนอ)

ในการนี้ ที่ประชุมได้มีมติให้ส่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาการศึกษา ๙๐ วัน ต่อมาคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ได้ขอขยายระยะเวลาการศึกษาออกไปอีก ๖๐ วัน รวมระยะเวลาการศึกษา ๑๕๐ วัน

ซึ่งคณะกรรมการ...

ซึ่งคณะกรรมการฯ นี้ประกอบด้วย

๑. นางกัณตวรรณ ตันเถียร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอนุชา น้อยวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายศักดิ์นัย นุ่มหนู	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายอับดุลอาयी สาแม็ง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายคทาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายธน์สัถ์ ทวีเกื้อกุกกิจ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายนริศ ชำนุรักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายณัฐพล จรัสพิพงษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๑. นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายคำพอง เทพาคำ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายปิยวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ	กรรมการ
๑๕. นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาญาติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรด
นำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ กัณตวรรณ ตันเถียร

(นางกัณตวรรณ ตันเถียร)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

สำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๓๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ agri25.cmt@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

นายชิวานนท์ กัญย์วิวัฒน์/ร่าง

นางจิรชญา ชินะประภา/พิมพ์

นางสาวพิมพ์อาภา พันธุ์ลี/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ ว่าที่ร้อยตรีมนูญ ถาดทอง

ครั้งที่ ๒ นางสาวเกตุวดี ชื้อสัจย์ดี

ครั้งที่ ๓ นางสาววรรณพร นาคบุตร

ครั้งที่ ๔ นางสาวสุจิตตรา พุนสวัสดิ์

ครั้งที่ ๕ นางสาวธิดารีย์ วงศ์ชัยธนกุล

รายนามคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร

นางกัณฑวรรณ ตันเถียร
ประธานคณะกรรมการ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม
รองประธาน คนที่หนึ่ง

นายอนุชา น้อยวงศ์
รองประธาน คนที่สอง

นายศักดิ์นัย นุ่มหนู
รองประธาน คนที่สาม

นายอัปเดตอಾಯี สาแม็ง
รองประธาน คนที่สี่

นายคทาเทพ เตชะเดชเรืองกุล
รองประธาน คนที่ห้า

นายธันส์ถ์ ทวีเกื้อกุลกิจ
รองประธาน คนที่หก

นายนริศ ชำนุรักษ์
ประธานที่ปรึกษา

นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย
ที่ปรึกษา

นายณัฐพล จรัสพิพงษ์
เลขาธิการ

นายเจเตรชฐ์ ไทยเตรชฐ์
โฆษกคณะกรรมการ

นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ
โฆษกคณะกรรมการ

นายคำพอง เทพาคำ
โฆษกคณะกรรมการ

นายปิยวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ
กรรมการ

นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์
กรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย
ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร

นายนิติ ช่านุรักษ์
ประธานคณะอนุกรรมการ

นางกัณฑวรรณ ตันเถียร
ประธานที่ปรึกษา

นายศักดิ์นิยม นุ่มหนู
รองประธาน คนที่หนึ่ง

นายวรศิษฐ์ เลียงประสิทธิ์
รองประธาน คนที่สอง

นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ
รองประธาน คนที่สาม

นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ
เลขาธิการ

นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย
อนุกรรมการ

นายอับดุลอาयी สาแม็ง
อนุกรรมการ

นายปิวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ
อนุกรรมการ

นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ
อนุกรรมการ

**รายนามที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย
ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร**

สภาผู้แทนราษฎร

1. นายนิกร จำนง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ
2. นายธันส์ ทวีแก้วกุลกิจ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตาก
3. นายณัฐพล จรัสศรีพิงษ์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์
4. นายคำพอง เทพาคำ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ
5. นายบัญญัติ เจตนจันทร์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง
6. ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์
7. นางสาวญาณธิชา บัวเพื่อน	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดจันทบุรี
8. นายทองแดง เบ็ญจะปัก	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรสาคร
9. นายสันหพจน์ สุขศรีเมือง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้แทนหน่วยงานราชการ

1. นายบัญชา สุขแก้ว	รองอธิบดีกรมประมง
2. นายกรีชเพชร ชัยช่วย	รองอธิบดีกรมเจ้าท่า
3. นายเชิดศักดิ์ วิสุทธิกุล	รองอธิบดีกรมการจัดหางาน
4. นางสาวอภารัตถ์ลาภณ์ ลาพินี	ประธานคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง
5. นายจรัญชัย ก่อศรีพิทักษ์กุล	ผู้ตรวจราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
6. นายสมเกียรติ กาญจนาคาร	ผู้ตรวจราชการกรมประมง
7. นายสุวิรัตน์ วงศ์สุวัฒน์	เลขาธิการกรมประมง

ผู้แทนชาวประมง

1. นายพรศักดิ์ แย้มกลิ่น
2. นายธงชัย วงศ์ขจรกิตติ
3. นายนิธิวัฒน์ ธีระนันท์กุล
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญ นิตีธรรมยง
5. นายณรงค์ ชัยศิริ
6. นายคเชนทร์ สุขเกษม
7. นายสำนวน ประพิน
8. นายวิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์
9. นายวันชัย แสงสุขเอี่ยม
10. นายวรเศรษฐ์ โภชนกุล
11. นายชินชัย สติรยากร
12. นายนนทชัย สุขเกื้อ

13. นายพิชัย แซ่ซิ้ม
14. นายนิพล พิชัยนาวิ
15. นายกุลวัชร หงส์คู่
16. นางสาวอมารินทร์ อินทรีย์สุข
17. นางสาวกุสุมาลย์ ปัจฉิมสวัสดิ์
18. นายอิศราวุธ ฦ น่าน
19. นายบุญชู แพ้ใหญ่
20. นายทวี แพ้ใหญ่
21. นายชัยวัฒน์ วรพิบูลพงศ์
22. นายศราวุธ โถวสกุล
23. นายสฤกษ์พัฒน์ ภมรวิสิฐ
24. นายวีระพันธ์ บางท่าไม้
25. นายชัยวัฒน์ วรพิบูลพงศ์
26. นายกฤษณ์พสุ เจริญ
27. นายมงคล สุขเจริญคณา

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประมงทะเลไทยอย่างรอบด้าน เพื่อจัดทำแนวทางในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง และเพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน โดยศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้รับจากเอกสารและการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิในรูปแบบเอกสารวิชาการงานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภายในระยะเวลาการศึกษา 150 วัน ผ่านการประชุม การเดินทางศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง (Fisheries Monitoring Center: FMC) กรมประมง และมีการแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย” โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบให้คณะอนุกรรมการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย บุคคลและผู้แทนหน่วยงานจาก 6 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชาวประมง หน่วยงานภาครัฐตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 หน่วยงานภาครัฐระดับกรม และหน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนาการประมง ปราชญ์ผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาการประมงทะเลไทย

ปัญหาการประมงทะเลไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ **ปัญหาที่จำเป็นต้องมีการเร่งรัดดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน หรือสามารถดำเนินการแก้ไขได้ในทันที** อาทิ ปัญหากรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ **และปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง** ซึ่งเกิดภายหลังจากการที่คณะกรรมการยุโรปได้ประกาศให้ไทยเป็น “ประเทศที่มีความเป็นไปได้ที่ไม่ให้ความร่วมมือตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป (ให้ใบเหลือง)” เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2558 กัดดันให้รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนเพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับการส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรปที่เป็นตลาดสำคัญของไทย โดยการออกกฎหมายมาบังคับใช้ ที่ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย การมีบทกำหนดโทษที่รุนแรง และการเร่งรีบบังคับใช้กฎหมายแบบไม่มีมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมถึงกฎหมายมีจุดบกพร่องอื่น ๆ อีกหลายประการ จนชาวประมงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งนี้ ปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมงสามารถจำแนกออกเป็นปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล ปัญหาการประมงในน่านน้ำไทย ปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย ปัญหาอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล และปัญหาเกี่ยวกับกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

2. แนวทางแก้ไขปัญหาการประมงทะเลไทย

แนวทางการแก้ไขปัญหาประมงทะเลไทยแบ่งเป็นสองระดับคือ **แนวทางการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ** ประกอบด้วย ประเด็นที่ภาครัฐดำเนินการจนมีข้อยุติแล้ว ประเด็นที่ภาครัฐได้ชี้แจงกับชาวประมงแล้ว และประเด็นที่ภาครัฐต้องดำเนินการต่อ/อยู่ระหว่างดำเนินการ และ**แนวทางการแก้ไขปัญหาลักษณะผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง** โดย

1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมง ได้แก่ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับประมงทะเล ที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและใช้ระยะเวลาในการดำเนินการไม่ยาวนาน อาทิ กฎหมายลำดับรองจำนวนทั้งหมด 17 ฉบับ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงในคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติมีการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข โดยมีทั้งที่ประกาศใช้บังคับแล้วและที่อยู่ระหว่างการพิจารณา และการปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง

พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 19 มาตรา ตามที่สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยได้เสนอ และกรมประมงได้ช่วยยกร่างเนื้อหาของมาตราที่ได้เสนอให้มีการปรับแก้ไข

2) การปรับปรุงนโยบาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล ได้แก่ กรณี การขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล กรณีการประมงในน่านน้ำไทย กรณีการประมงนอกน่านน้ำไทย กรณีอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล และกรณีกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

3. แนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน โดยการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมง อาทิ การติดตั้ง “ระบบครนไฮดรอลิกเครื่องมือกู้อวน (Power Block)” บนเรืออวนล้อม

การสร้างสมดุลระหว่างการจับสัตว์น้ำกับการอนุรักษ์สัตว์น้ำ ได้แก่ การสร้างความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามหลัก IUU กับการรักษาความอยู่รอดของประมงทะเลไทย การดูแลสัตว์น้ำวัยอ่อนอย่างยั่งยืน การจัดระบบการเพาะเลี้ยงชายฝั่งและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเล การจัดการผลผลิตสัตว์น้ำ คุณภาพสัตว์น้ำ และมาตรฐานสัตว์น้ำหลังการจับ การสร้างการมีส่วนร่วมของชาวประมงในการฟื้นฟูอนุรักษ์และพัฒนาประมงทะเลไทย ได้แก่ การจัดการขยะทะเลโดยชุมชนชายฝั่ง การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนชาวประมง การจัดตั้งโรงเรียนชาวประมงพื้นบ้าน และการจัดตั้งกองทุนการประมง

4. ข้อเสนอของคณะกรรมการที่สำคญมีดังนี้

4.1 ข้อเสนอต่อปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ อาทิ

1) รัฐบาลควรเร่งรัดดำเนินการให้มีการรับซื้อเรือประมงออกนอกระบบโดยเร็ว และควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน รวมถึงควรลดเงื่อนไขในการพิจารณากลับกรงต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเยียวยาชาวประมงผู้ได้รับผลกระทบได้โดยเร็ว

2) รัฐบาลควรมีการผ่อนปรนเรื่องการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาในประเทศ โดยคณะรัฐมนตรีควรมีมติเห็นชอบให้สามารถใช้กฎหมายมาตรา 83 กรณีพิเศษ ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมง

3) รัฐบาลควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาทบทวนการดำเนินโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมงว่ามีอุปสรรคหรือปัญหาใดหรือไม่ พร้อมแนวทางแก้ไข

4.2 ข้อเสนอต่อผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง

4.2.1 การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับประมงทะเล อาทิ

1) “ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดชนิดเครื่องมือทำการประมงที่สามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และการโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และกำหนดแบบคำขอรับโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และแบบคำขอรับโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

กรมประมงควรพิจารณาการเขียนให้ชัดเจนว่าเป็นการอนุญาตให้ออนวันทำการประมง หรืออนุญาตให้ออนปริมาณสัตว์น้ำ

2) “ร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ.” ที่จะกำหนดให้ทายาทซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 16 ปี ซึ่งได้รับหนังสือรับรองให้ฝึกงานจากกรมเจ้าท่าสามารถฝึกงานด้านการประมงในเรือประมงได้ล้าละไม่เกิน 1 คน นั้น

กระทรวงแรงงานควรพิจารณาว่าควรเพิ่มจำนวนหรือไม่ควรกำหนดจำนวนทายาทที่สามารถฝึกงานในเรือประมงได้ เนื่องจากในสภาพการณ์ปัจจุบันบุคลากรด้านการประมงมีจำนวนลดลงไปอย่างมาก

3) “ร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ พ.ศ.”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรพิจารณาว่าการกำหนดวิธีการปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำปฏิบัติ เกี่ยวกับการติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและการแจ้งเข้าออกท่าเทียบเรือ เนื่องจากระบบติดตามตำแหน่งเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) ไม่ได้มีไว้เพื่อติดตามเรือน้ำมัน การกำหนดให้เรือน้ำมันติดตั้งระบบ VMS ย่อมเพิ่มความเสี่ยงในการถูกโจรสลัดปล้นหากเรือเข้าไปในเขตที่ไม่ปลอดภัย ทั้งนี้ เนื่องจากโจรสลัดก็จะใช้สัญญาณ VMS ในการระบุพิกัดเรือเช่นกัน ประกอบกับการให้เรือน้ำมันติดตั้งระบบ VMS ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดความยั่งยืนแต่อย่างใด

4.2.2 การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

รัฐบาลควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจำนวน 19 มาตรา ได้แก่ มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” มาตรา 16 มาตรา 26 มาตรา 34 มาตรา 39 มาตรา 57 มาตรา 69 มาตรา 81 มาตรา 87 มาตรา 113 มาตรา 114 มาตรา 124 มาตรา 130 มาตรา 132 มาตรา 151 มาตรา 152 มาตรา 153 มาตรา 166 มาตรา 169 ตามที่สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยเสนอ โดยมีข้อสังเกตในบางมาตราดังนี้

1) ปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมาย มาตรา 113 (4) ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีมีการ “ประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีวิธีปฏิบัติในการยกเลิก “ประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ด้วย

2) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีลักษณะการบังคับใช้เป็น 2 แนวทางควบคู่กัน แต่เกิดปัญหาการลักลั่นกันในทางปฏิบัติ ได้แก่ *แนวทางแรกคือ* การดำเนินคดีทางปกครองในกรณีมีการกระทำความผิดที่ร้ายแรง โดยอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการมาตรการทางปกครองที่จะพิจารณาและมีคำสั่งลงโทษ *แนวทางที่สองคือ* การดำเนินคดีทางอาญา ซึ่งจะต้องมีการส่งสำนวนให้พนักงานสอบสวน อัยการ และศาลยุติธรรมดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติคือ กรณีที่การดำเนินคดีทางอาญาสิ้นสุดลงโดยที่ผู้ประกอบการประมงไม่มีความผิดแต่คำสั่งทางปกครองยังคงมีผลอยู่ต่อไปทำให้ผู้ประกอบการเสียสิทธิต่าง ๆ ที่ควรได้รับกลับคืนมา

3) คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีอำนาจมากเกินไป นอกจากนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการมาตรการทางปกครองมาจากฝ่ายรัฐทั้งหมด ไม่มีตัวแทนจากประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม

4) ตามมาตรา 113 ควรบังคับใช้กับเรือประมงไทยในการออกไปทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทยทั้งในทะเลเขตรัฐชายฝั่งและทะเลหลวง ส่วนเรือที่ทำการประมงในน่านน้ำภายใน ควรอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 105 เพียงเท่านั้น เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 105 มีความครอบคลุมและยังมีบทลงโทษที่รุนแรงพอสมควรแล้ว

5) ควรใช้มาตรการลงโทษทางปกครอง เช่น การยึดเรือ พักใช้ใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนด แทนการลงโทษด้วยการปรับ น่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดเนื่องจากในช่วงระหว่างที่ยึดเรือหรือพักใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนดไว้จะเกิดประโยชน์จากการได้ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และชาวประมงไม่ต้องเดือดร้อนเสียค่าปรับจนไม่สามารถที่จะทำการประมงต่อไปได้เพราะไม่มีต้นทุน หรือบางรายต้องเสียค่าปรับจนหมดตัว

6) ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ควรเป็นผู้กำกับดูแลกรณีการแย่งพื้นที่ทำการประมงหอยแครง บริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อไปอีกระยะหนึ่งเพื่ออำนวยการและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่อื่นได้ใช้อำนาจตามกฎหมายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดระเบียบการใช้พื้นที่ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยอย่างเป็นธรรม

4.2.3 การปรับปรุงนโยบาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล อาทิ

1) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการจ่ายสมทบค่าแรงงานให้กับแรงงานประมงชาวไทยในระยะเริ่มแรก เพื่อเป็นการจูงใจแรงงานไทยให้เข้ามาสู่แรงงานประมง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว อีกทั้ง เป็นการนำร่องให้ผู้ประกอบการจ่ายแรงงานที่สูงขึ้นเพื่อรักษาแรงงานประมงไว้

2) รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานและเพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการจัดการแรงงานในระยะเร่งด่วน ควรมีคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานแยกออกจากกันระหว่างการบริหารจัดการแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว เนื่องจากปัจจุบันมีคณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาแรงงานทั้งระบบทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

3) รัฐบาลควรยกเลิกการนำเข้าแรงงานด้วยระบบ MOU (Memorandum of Understanding) หรือข้อตกลงกับประเทศต้นทาง เพื่อให้การจัดหางานสามารถดำเนินการได้รวดเร็วขึ้นและสะดวกมากขึ้น

4) รัฐบาลควรมีการจัดตั้งโรงเรียนการประมง/หลักสูตรอาชีพประมง/ศูนย์ฝึกอบรมเจ้าของเรือประมง/ศูนย์ฝึกชาวประมง/ศูนย์อบรมแรงงานประมง เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการและแรงงานในการเข้าสู่ภาคการประมง

5) รัฐบาลควรมีการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในระดับนโยบายด้านการประมง คือ คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติและกลไกย่อยที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการฯ ให้มีขอบเขตที่ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับบทบาทภารกิจของหน่วยงานในระดับบริหารและระดับปฏิบัติคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมประมง เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการประมงเกิดความรวดเร็ว คล่องตัว เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

4.3 ข้อสังเกตต่อแนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน อาทิ

1) การแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลในระยะยาวนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2) กรมประมงควรจัดหาเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนผลักดันให้เกิดการผลิตเครื่องจักร เครื่องมือ หรือนวัตกรรม และเทคโนโลยี สำหรับการประมงทะเล โดยประสานสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หรือภาคเอกชนเพื่อลดต้นทุนในการทำการประมงอย่างครบวงจร

3) รัฐบาลควรส่งเสริมให้ภาคการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยควรมีการวิจัยศึกษาและพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของภาคการประมงทั้งระบบ

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมการ.....	ก-1
รายนามคณะอนุกรรมการ.....	ก-2
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	7
1.3 วิธีการศึกษา.....	7
1.4 ระยะเวลาในการศึกษา.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษา.....	8
2.1 การดำเนินงานของคณะกรรมการ.....	8
2.2 การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ.....	9
2.3 สรุปผลการรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษา.....	12
บทที่ 3 ผลการศึกษา.....	29
3.1 ปัญหาการประมงทะเลไทย.....	29
3.1.1 ปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ.....	29
3.1.2 ปัญหาผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง.....	30
1) ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล.....	33
1.1) สภาพปัญหา.....	33
1.2) สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน.....	36
2) ปัญหาการประมงในน่านน้ำไทย.....	39
2.1) การกำหนดค่าปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่ใช้ประโยชน์ได้ (MSY).....	39
และวันทำการประมง	
2.2) การจำกัดการจดทะเบียนเรือประมงใหม่.....	40
2.3) การจำกัดการใช้เครื่องมือและพื้นที่ทำการประมง.....	41
2.3.1) กรณีอวนรุน.....	42
2.3.2) กรณีอวนรุนเคย.....	42
2.3.3) กรณีอวนล้อมจับปลาเกตุ.....	46

2.3.4) กรณีห้ามทำประมงพื้นบ้านในเขตทะเลนอกชายฝั่ง.....	48
2.3.5) กรณีความล่าช้าในการกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง.....	48
สำหรับประมงพื้นบ้านในแต่ละจังหวัด	
2.4) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย.....	49
หลังคำพิพากษายกฟ้อง	
2.5) การเข้าถึงแหล่งทุนของชาวประมง.....	49
2.6) การขึ้นทะเบียนชาวประมง.....	50
2.7) ปัญหาการแย่งพื้นที่ทำการประมงหอยแครง.....	50
บริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
3) ปัญหาการประมงนอกลำน้ำไทย.....	55
3.1) การพิสูจน์ที่มาของสัตว์น้ำจากการทำการประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย.....	56
3.2) กลุ่มเรือประมงนอกลำน้ำไทยที่เดินทางกลับเข้ามาในประเทศ.....	56
3.3) การจำกัดสิทธิการเป็นผู้รับโอนใบอนุญาตทำการประมงนอกลำน้ำ.....	57
3.4) ข้อจำกัดทางกฎหมายในการออกใบอนุญาตทำการประมงนอกลำน้ำไทย.....	57
3.5) การทำการประมงในน่านน้ำสากล.....	58
4) ปัญหาอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล.....	58
4.1) ผู้ประกอบการอู่ต่อเรือและซ่อมเรือประมง.....	58
4.2) การนำเข้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศ.....	60
5) ปัญหาเกี่ยวกับกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล.....	60
5.1) กรณีโครงสร้างของการใช้อำนาจในการบริหารจัดการประมงทะเล.....	60
5.2) คณะกรรมการประมงประจำจังหวัด.....	63
3.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการประมงทะเลไทย.....	63
3.2.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ.....	63
3.2.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการออกกฎหมาย.....	69
และบังคับใช้กฎหมายประมง	
1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมง.....	69
1.1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับประมงทะเล.....	69
1.2) การปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.....	75
1.3) การออกกฎหมายเพื่อแยกประมงนอกลำน้ำไทย.....	95
ออกจากประมงในน่านน้ำไทย	
1.4) การออกกฎหมายเพื่อแยกอุตสาหกรรมทูน่าออกจากประมงทะเลไทย.....	96
2) การปรับปรุงนโยบาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล.....	96
2.1) การขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล.....	96
2.2) การประมงในน่านน้ำไทย.....	97
2.3) การประมงนอกลำน้ำไทย.....	97
2.4) อุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล.....	98
2.5) กลไกการบริหารจัดการประมงทะเล.....	98

3.3 แนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน.....	98
3.3.1 การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมง.....	98
3.3.2 การสร้างความสมดุลระหว่างการจับสัตว์น้ำกับการอนุรักษ์สัตว์น้ำ.....	105
1) การสร้างความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามหลัก IUU.....	105
กับการรักษาความอยู่รอดของประมงทะเลไทย	
2) การดูแลสัตว์น้ำวัยอ่อนอย่างยั่งยืน.....	106
3) การจัดการระบบการเพาะเลี้ยงชายฝั่งและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเล.....	106
4) การจัดการผลผลิตสัตว์น้ำ คุณภาพสัตว์น้ำ และมาตรฐานสัตว์น้ำหลังการจับ.....	107
3.3.3 การสร้างการมีส่วนร่วมของชาวประมงในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาประมงทะเลไทย.....	108
1) การจัดการขยะทะเลโดยชุมชนชายฝั่ง.....	108
2) การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนชาวประมง.....	109
3) การจัดตั้งโรงเรียนชาวประมงพื้นบ้าน.....	110
4) การจัดตั้งกองทุนการประมง.....	111
บทที่ 4 บทสรุป และข้อสังเกต.....	112
4.1 บทสรุป.....	112
4.2 ข้อสังเกต.....	119
บรรณานุกรม.....	137
ภาคผนวก	
- สรุปรายการดำเนินการตามข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ	
- สรุปรายการออกกฎหมายลำดับรอง จำนวน 17 ฉบับ	
- สรุปรายการแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจำนวน 19 มาตรา	
- กฎหมายระหว่างประเทศและหลักการสากลในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	
ในเขตทะเลหลวงและเขตรัฐชายฝั่ง ที่เกี่ยวข้องกับ IUU Fishing	
- สรุปรายการปฏิรูปการประมงไทยภายหลังสหภาพยุโรปแจ้งเตือนใบเหลือง	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบการนำเข้าแรงงานโดยวิธี MOU และการใช้มาตรา 83 กรณีพิเศษ.....35
2	การนำเข้าแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 83 กรณีพิเศษ36 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
3	สรุปสถิติการสำรวจ การร้องทุกข์กล่าวโทษ และการรื้อถอนขนาน.....53 ในพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ
4	การเปรียบเทียบก่อนและหลังการติดตั้งเครื่องมือบนเรือและค่าใช้จ่ายที่ลดลง.....104
5	สรุปค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเรือประมงอวนล้อม.....104

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	ความเป็นมาของกฎระเบียบการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม.....3
2	พัฒนาการของกฎหมาย IUU Fishing และการออกกฎหมายการประมงของไทย.....5 ภายหลังสหภาพยุโรปแจ้งเตือนใบเหลือง
3	ความเป็นมาของศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง.....26
4	การเข้าสู่ระบบติดตามเรือ (Vessel Monitoring System : VMS).....27
5	สรุปจำนวนเรือในกิจการประมง.....41
6	ความเป็นมาของการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.....43
7	การทำประมงรุนเคยในจังหวัดพังงา.....44
8	การแก้ไขปัญหาบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ.....51
9	แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ.....52
10	แผนที่พื้นที่อนุญาตเลี้ยงหอยทะเล อ่าวบ้านดอนฯ.....54
11	กลไกการแก้ไขปัญหาการประมงของไทยภายใต้คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ.....62
12	คณะกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการประมงไทย กลไกการแก้ไขปัญหาภายใต้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.....63
13	โครงการพัฒนาเรือประมงเพื่อความยั่งยืนทางอาหารและความสามารถในการแข่งขัน.....99 ของอุตสาหกรรมในประเทศ
14	โครงการปรับปรุงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยในกิจกรรม.....101 การทำประมง
15	ระบบครนไฮดรอลิกเครื่องมือกั้ววน (Power Block) และระบบเครื่องทำความเย็น.....102 ห้องเก็บสัตว์น้ำในเรือ
16	เปรียบเทียบคนประจำเรือในการทำประมงอวนล้อมจับต้นแบบ.....103
17	การปรับปรุงและพัฒนาเรือประมงอวนล้อมโดยใช้ Power clip Sherbet Ice.....105 และ Fish Pump

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1.1 ความเป็นมาของกฎระเบียบการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing)

ในสี่ทศวรรษที่ผ่านมาทั่วโลกได้ตระหนักถึงการจับระเบียบการใช้ประโยชน์จากทะเลหรือมหาสมุทร และมีความพยายามในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมของโลก โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้ร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (The 1982 United Nations Convention on the Law Of the Sea) หรือ UNCLOS 1982 และเริ่มใช้บังคับในปี ค.ศ. 1994 ประกอบด้วย 320 มาตรา และ 9 ภาคผนวก ซึ่งในจำนวนนี้มีกฎระเบียบ 23 มาตรา และ 1 ภาคผนวกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์มีชีวิตในทะเล ต่อมาพบว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องออกกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนและลดข้อขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำร่วมกัน องค์การสหประชาชาติจึงได้บัญญัติส่วนขยายของการประมงทะเลหลวงและรัฐชายฝั่ง ที่เรียกว่า ความตกลงว่าด้วยการอนุรักษ์และจัดการมวปลาที่อยู่คร่อมเขตและอพยพย้ายถิ่น ค.ศ. 1995 (The 1995 United Nations Fish Stock Agreement) หรือ UNFSA 1995 โดยให้เริ่มบังคับใช้ในปี ค.ศ. 2001 เป็นกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงในเขตทะเลหลวงและรัฐชายฝั่ง ประกอบด้วย 50 มาตรา และ 2 ภาคผนวก และเพื่อสนับสนุนด้านเทคนิคการนำหลักกฎหมายไปสู่การปฏิบัติทางองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nation: FAO) ได้กำหนดจรรยาบรรณว่าด้วยการทำประมงอย่างรับผิดชอบ (FAOs Code of Conduct for Responsible Fisheries: CCRF) ขึ้นในปี ค.ศ. 1995 และออกแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (International Plan of Action to Prevent, Deter, and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (IPOA-IUU)) ขึ้นในปี ค.ศ. 2001 แผนปฏิบัติการ IPOA-IUU นี้ จะเป็นต้นแบบที่ประเทศสมาชิกของ FAO นำไปพัฒนาแผนระดับประเทศเพื่อต่อต้านการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (National Plan of Action to Prevent, Deter, and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (NPOA-IUU))

จากการที่แหล่งทำการประมงส่วนใหญ่ของโลกกำลังประสบกับปัญหาการลดลงอย่างต่อเนื่องของทรัพยากรสัตว์น้ำ ประเทศต่าง ๆ มีความล่าช้าในการนำหลักกฎหมายสากลไปสู่การปฏิบัติ FAO จึงได้จัดประชุมกับประเทศสมาชิก และได้กำหนดข้อตกลงที่สำคัญ เช่น ความตกลงเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และการจัดการระหว่างประเทศโดยเรือประมงในทะเลหลวง (Agreement to promote compliance with international conservation and management measures by fishing vessel on the high seas (Compliance Agreement 1993)) และความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (PSMA 2009)) ซึ่งข้อตกลงฉบับต่าง ๆ ที่กำหนดโดย FAO นั้นมีความสำคัญ เนื่องจากการนำหลักกฎหมายระหว่างประเทศมาเขียนแนวทางปฏิบัติให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติ

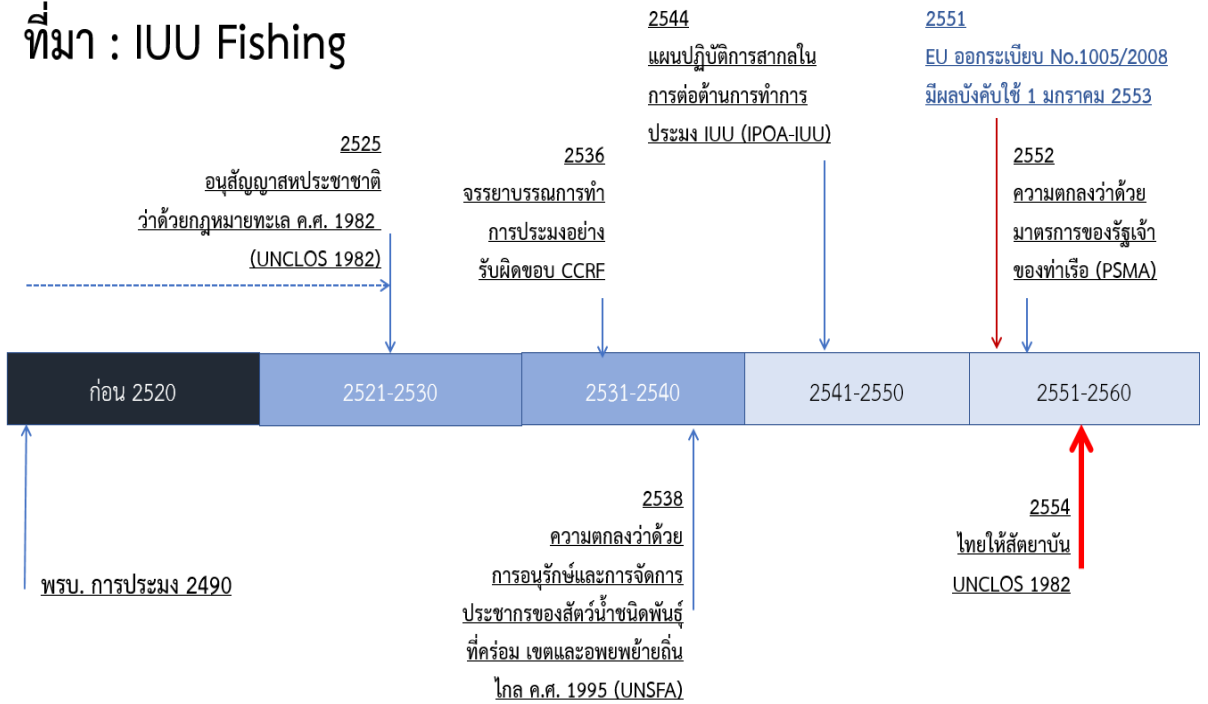
นอกจากนี้ การใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำที่ขาดการบริหารจัดการร่วมกันจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ห่วงโซ่อาหาร ความสมดุลของระบบนิเวศทางทะเลและมหาสมุทร และความมั่นคงทางอาหารของประชากรโลกในอนาคต อีกทั้งการทำการประมงในทะเลหลวง และการทำการประมงในเขตทะเลที่องค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organizations: RFMOs) กำกับดูแลตามข้อตกลงของประเทศภาคีสมาชิก หากเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎเกณฑ์ของ RFMO จะถือว่าเป็นการทำการประมงที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมงทะเลอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม FAO ได้เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติออกมาตรการที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรประมงทะเลอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกัน โดยควรอนุวัติหลักกฎหมายระหว่างประเทศและความตกลงสากลลงในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายประมงของประเทศสมาชิก และมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และขอให้จัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อต่อต้านการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม NPOA-IUU

จากกระแสการต่อต้านการทำประมง IUU และการส่งเสริมให้ประเทศและองค์กรระหว่างประเทศนำ IPOA-IUU ไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นแผนปฏิบัติการฯ ที่ดำเนินการด้วยความสมัครใจ ทำให้สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าสินค้าประมงรายใหญ่ของโลกได้มีความพยายามนำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้ามาบังคับใช้เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมง IUU อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม โดยคณะกรรมการยุโรปได้ออกระเบียบ Council Regulation (EC) No 1005/2008 วันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2551 เพื่อวางระบบป้องกันและจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) โดยประสงค์ใช้บังคับกับประเทศสมาชิกในประชาคมยุโรปในการทำการประมง และการนำเข้าสัตว์น้ำทะเลจากประเทศอื่น ๆ ในสหภาพยุโรปและประเทศนอกสหภาพยุโรป หรือที่เรียกกันว่าประเทศที่สามจะต้องมีเอกสารรับรองวัตถุดิบสัตว์น้ำได้มาจากการประมงที่ถูกต้องตามกฎหมาย (Catch certification) ได้กำหนดบังคับใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป

กรณีประเทศที่สามไม่ให้ความร่วมมือในการต่อต้านการประมง IUU สหภาพยุโรปจะประกาศเตือนหรือให้ใบเหลือง (ยังคงนำเข้าสินค้าประมงทะเลจากประเทศนั้นอยู่) และหากประเทศที่สามนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาการประมง IUU แล้วสหภาพยุโรปจะประกาศปลดประเทศนั้นออกจากบัญชีประกาศเตือน แต่หากประเทศที่สามนั้นไม่สนใจและไม่พยายามแก้ไขปัญหาก็จะขึ้นบัญชีประเทศดังกล่าวว่าเป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือกับสหภาพยุโรปตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป และห้ามประเทศสมาชิกยุโรปนำเข้าสินค้าประมงที่จับจากทะเลจากประเทศที่สามดังกล่าวหรือให้ใบแดง

ดังนั้น ประเทศคู่ค้าที่ส่งออกสินค้าไปยังสหภาพยุโรป ทั้งประเทศรัฐเจ้าของธงและประเทศที่นำเข้าวัตถุดิบสัตว์น้ำเพื่อแปรรูปและส่งออกจะต้องปรับปรุงการดำเนินการในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมง IUU ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของสหภาพยุโรป โดยต้องมีระบบหรือมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการควบคุม ติดตาม และเฝ้าระวังเรือประมงของตนให้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับระหว่างประเทศ และต้องมีการตรวจสอบข้อมูลวัตถุดิบสัตว์น้ำที่นำเข้ามาเพื่อแปรรูปและส่งออกเพื่อให้มั่นใจว่าไม่ได้มาจากการทำประมง IUU

ที่มา : IUU Fishing

ภาพที่ 1 ความเป็นมาของกฎระเบียบการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมประมง, 2563.

1.1.2 ผลกระทบของกฎระเบียบ IUU Fishing ของสหภาพยุโรปต่อประเทศไทย

สหภาพยุโรปได้จัดส่งคณะผู้แทนจากคณะกรรมการยุโรปด้านการประมงและทะเล (Directorate-General of Maritime Affairs and Fisheries: DG MARE) เข้ามาประเมินผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกฎระเบียบ IUU Fishing ของสหภาพยุโรป จำนวน 3 ครั้ง คือ เดือนกรกฎาคม 2554 เดือนตุลาคม 2555 และเดือนตุลาคม 2557 โดยผลการประเมินครั้งที่ 3 นั้น DG MARE เห็นว่าไทยจะต้องปรับปรุงแก้ไขการควบคุมการทำประมง IUU ในหลายประเด็น ได้แก่ ปรับปรุงพระราชบัญญัติการประมงไทยให้ครอบคลุมมาตรการระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการทำประมง ปรับปรุงระบบการลงโทษในพระราชบัญญัติการประมงให้เหมาะสมและกำหนดโทษหนักสำหรับการทำประมง IUU Fishing ปรับปรุงระบบการติดตาม ควบคุม เฝ้าระวังการทำประมงของเรือประมงให้เข้มแข็ง ควรทำความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ตลอดสายการผลิต) ภายในประเทศให้เข้มแข็ง ควรให้ความสำคัญกับมาตรการรัฐตลาด (Market State) โดยควรมีกฎหมายบังคับใช้รวมทั้งระบบการตรวจสอบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการนำเข้าสินค้าจากการทำประมง IUU

จากผลการประเมินของคณะกรรมการยุโรปเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2558 โดย DG MARE ประกาศให้ไทยเป็น “ประเทศที่มีความเป็นไปได้ที่ไม่ให้ความร่วมมือตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป (ให้ใบเหลือง)” โดยไทยจะต้องปฏิบัติในการดำเนินการปรับปรุงให้พ้นจากใบเหลือง และ DG MARE จะติดตามการดำเนินงานของไทย ซึ่งอาจขยายระยะเวลาหรือถอดถอนใบเหลืองหรือให้ใบแดงต่อไป ขึ้นอยู่กับ การให้ความร่วมมือของไทยในการดำเนินการ

1.1.3 ผลกระทบของการแก้ไขปัญหาภาวะเปื้อน IUU Fishing ของสหภาพยุโรป(European Union: EU) ต่อภาคการประมงไทย

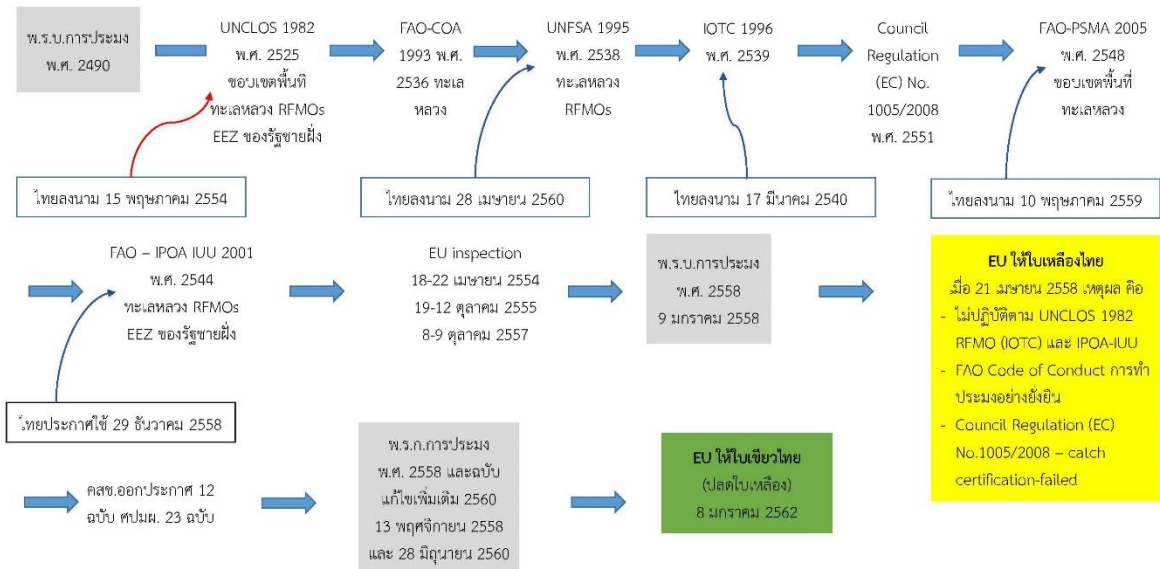
ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้ถูกสหภาพยุโรป (EU) แจ้งเตือนใบเหลือง (Yellow card warning) จากปัญหาการทำประมงโดยผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และขาดการควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated Fishing : IUU Fishing) กัดดันให้ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนเพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับการส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรปที่เป็นตลาดสำคัญของไทย เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่ส่งสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ประมงเข้าไปจำหน่ายยังสหภาพยุโรปมากเป็นอันดับ 3 และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในการใช้แรงงานประมง โดยในปี 2557 กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาได้จัดลำดับสถานะของไทยในรายงานการค้ามนุษย์เป็นระดับ 3 (Tier 3) รวมถึงแก้ไขปัญหาการทำประมงเกินศักยภาพของทรัพยากรสัตว์น้ำ แต่การดำเนินการที่รีบเร่งได้ส่งผลกระทบต่อภาคการประมง และลูกหลานไปยังอุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างคาดไม่ถึง โดยเฉพาะการออกกฎหมายมาบังคับใช้ ที่ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย การมีบทกำหนดโทษที่รุนแรง และการเร่งรีบบังคับใช้กฎหมายแบบไม่มีมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น จนชาวประมงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง

กฎหมายหลักฉบับแรกที่ภาครัฐประกาศใช้หลังจากได้รับใบเหลืองจากสหภาพยุโรป ในวันที่ 21 เมษายน 2558 คือ พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2558 ซึ่งได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2558 ซึ่งให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป แต่การออกพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์และไม่ทันกับสถานการณ์ที่สหภาพยุโรปได้ให้ใบเหลือง เนื่องจากขาดมาตรการในการติดตาม ควบคุม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการทำประมงนอกน่านน้ำไทย เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ค่าปรับยังน้อยไปไม่สมกับการกระทำผิด ขาดการลงโทษมาตรการทางปกครองที่เหมาะสม รวมทั้งยังขาดการบริหารจัดการการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตสูงสุดของทรัพยากรประมงเพื่อให้สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น จึงได้มีการออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2558 ที่ 24/2558 ที่ 42/2558 ที่ 53/2559 ที่ 69/2559 ที่ 22/2560 ที่ 8/2561 และการออกพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลยกเลิกพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2558 ที่เพิ่งประกาศและมีผลบังคับใช้ได้ไม่นาน การออกพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 รวมถึงการออกกฎหมายหลักฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ ตลอดจนมีการออกกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องนับร้อยฉบับออกมาบังคับใช้

ถือได้ว่าในปี 2558 เป็นปีแห่งการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับภาคการประมงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการประมงไทยจากปัจจัยกดดันภายนอกประเทศและนโยบายเร่งแก้ปัญหาเพื่อปลดใบเหลือง ส่งผลต่อการเร่งบังคับใช้กฎหมายด้านการประมงและแรงงานประมงไทย หรือเป็นการเปลี่ยนรูปแบบการจัดการประมงจากการทำประมงแบบเสรี (Open access fishery) สิทธิในการทำประมงเปิดกว้างสำหรับผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพการประมงเป็นแบบจำกัดสิทธิการเข้าถึง (Limited access fishery) ถึงแม้หลังจากนั้น จะมีการเรียกร้องจากชาวประมงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการผ่อนคลายด้านนโยบายและด้านกฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำประมงมากขึ้น แต่ก็ยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ชาวประมงยังได้รับผลกระทบจากการแก้ไขปัญหาภาวะเปื้อน IUU Fishing อย่างต่อเนื่อง¹

¹ ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยใช้พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการประมงทะเล โดยในปี 2514 มีเรือที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงจำนวน 5,137 ลำ เพิ่มขึ้นเป็น 23,556 ลำ ในปี 2557 อย่างไรก็ตาม ในปี 2558 มีการสำรวจจำนวนเรือประมงโดยศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (ศปมผ.)

ภาพที่ 2 พัฒนาการของกฎหมาย IUU Fishing และการออกกฎหมายการประมงของไทยภายหลังสหภาพยุโรปแจ้งเตือนใบเหลือง. โดย นายสมเกียรติ กาญจนาคาร ผู้ตรวจราชการกรมประมง (ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการฯ), 2563.

1.1.4 การดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 เพื่อแก้ไขปัญหาการประมงไทยที่ได้รับผลกระทบจากการออกกฎหมาย IUU ของภาครัฐ

ภายหลังจากที่ได้มีการเปิดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านได้เสนอญัตติในทำนองเดียวกันต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่องมากถึง 10 ญัตติ เพื่อให้มีการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการประมงไทยเป็นการเร่งด่วน เพราะเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญต่อพี่น้องประชาชนในภาคการประมง ซึ่งผู้แทนราษฎรที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนจะต้องดูแลทุกข์สุข การเสนอญัตติครั้งนี้จึงถือได้ว่าเป็นครั้งสำคัญของสภาผู้แทนราษฎรครั้งหนึ่ง เพราะแต่ละพรรคการเมืองต่างเห็นว่าปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อความอยู่รอดของภาคการประมง ดังนั้น การเสนอญัตติครั้งนี้จึงมีเป้าหมายที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้บรรเทาเบาบางลงเพื่อให้ชาวประมงสามารถประกอบอาชีพที่สุจริตของตนต่อไปได้ และภาคการประมงไทยสามารถฟื้นตัวกลับมาแข็งแกร่งได้อีกครั้ง โดยมีรายละเอียดแต่ละญัตติ ดังนี้

1) วันที่ 4 กรกฎาคม 2562 นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน ได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการประมงพื้นบ้านในกลุ่มจังหวัดที่มีสภาพพื้นที่ท้องทะเลน้ำตื้น

ร่วมกับกรมประมงและกรมเจ้าท่า พบว่า มีจำนวนเรือประมงมากถึง 42,512 ลำ ในจำนวนนี้เป็นเรือที่จดทะเบียนเรือและมีใบอนุญาตทำการประมงถูกต้อง 19,438 ลำ ส่วนที่เหลือ 23,074 ลำ เป็นกลุ่มเรือที่มีใบอนุญาตทำการประมงไม่ตรงกับเครื่องมือที่ใช้ หรือไม่มีใบอนุญาตทำการประมง หรือไม่มีทะเบียนเรือประมง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการทำประมงผิดกฎหมาย

2) วันที่ 10 กรกฎาคม 2562 นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาดำเนินการศึกษผลกระทบทันทีต่อผู้ประกอบการอาชีพประมงขนาดกลางและขนาดเล็กจากมาตรการแก้ไขปัญหาการทำประมงของรัฐบาล

3) วันที่ 11 กรกฎาคม 2562 นายสุชาติ อุสาหะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชารัฐ ได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการทำประมงพื้นบ้านในกลุ่มจังหวัดที่มีสภาพพื้นที่ท้องทะเลน้ำตื้น

4) วันที่ 15 สิงหาคม 2562 นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อชาติ ได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบจากการประกาศกำหนดแนวเขตการทำประมงชายฝั่งในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

5) วันที่ 14 พฤศจิกายน 2562 นายนิรุต ข่านุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้เสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประมงของประเทศ

6) วันที่ 23 มกราคม 2563 นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทยได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาประมงพื้นบ้านและพาณิชย์

7) วันที่ 23 มกราคม 2563 นายสฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย ได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง

8) วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2563 นายประเสริฐพงษ์ ทรนุวัตร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนาคตใหม่ ได้เสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการทำประมงพื้นบ้าน

9) วันที่ 29 พฤษภาคม 2563 นายสมชาติ ประดิษฐ์พร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรแก้ไขปัญหาการทำประมงพื้นบ้าน

10) วันที่ 6 สิงหาคม 2563 นายบัญญัติ เจตนจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาศึกษาแก้ปัญหาผู้ประกอบการอาชีพประมงทั้งพาณิชย์และประมงพื้นบ้านครอบคลุมทั้งด้านปัญหาระเบียบกฎหมาย และมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการประมงอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 21 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม 2563 ที่ประชุมได้มีการพิจารณาญัตติทั้งหมดดังกล่าว และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 90 โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา 90 วัน ภายหลังจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ 11 พฤศจิกายน 2563 ได้มีมติขยายเวลาการศึกษาของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ออกไปอีก 60 วัน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 106 วรรคสอง

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประมงทะเลไทยอย่างรอบด้าน ทั้งประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเร่งด่วน และผลกระทบจากการออกกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) การค้ามนุษย์ในการใช้แรงงานในเรือประมงทะเล และการทำประมงเกินศักยภาพของทรัพยากรสัตว์น้ำ

1.2.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมงเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชน

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสมดุล ระหว่างการเปิดโอกาสให้ประชาชนประกอบอาชีพประมงได้อย่างเสรีกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ อย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมของชาวประมงในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาประมงทะเลไทย

1.3 วิธีการศึกษา

1.3.1 ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยจัดประชุมและศึกษาดูงานเพื่อรับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

1.3.2 ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ ทั้งเอกสารวิชาการ งานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับประเด็นที่มีการพิจารณาศึกษา

1.4 ระยะเวลาในการศึกษา

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร เป็นเวลา 90 วัน ภายหลังจากที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 38 วันพุธที่ 4 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ได้มีมติขอให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรขยายระยะเวลาในการพิจารณา ศึกษาของคณะกรรมการฯ ออกไปอีก 60 วัน ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงมีระยะเวลาในการศึกษารวม 150 วัน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 คณะกรรมการธิการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร สามารถพิจารณาศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประมงทะเลไทยได้อย่างรอบด้าน และสามารถจัดทำแนวทางในการ แก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืนได้อย่างครอบคลุม

1.5.2 คณะกรรมการธิการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร สามารถจัดทำรายงาน การพิจารณาศึกษาเกี่ยวปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการประมงทะเลไทยเพื่อเสนอต่อ สภาผู้แทนราษฎรได้สำเร็จตามกรอบระยะเวลาที่สภาฯ กำหนด

1.5.3 สภาผู้แทนราษฎร สามารถนำข้อสังเกตจากรายงานการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและ แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการประมงทะเลไทย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขปัญหาและพัฒนาการประมงไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

ผลการรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษา

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาศึกษาสภาพปัญหา และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาของการประมงไทยอย่างยั่งยืน รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะ จากเอกสารต่าง ๆ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการประมงไทย ปรากฏผลการดำเนินงาน ที่สำคัญดังนี้

2.1 การดำเนินงานของคณะกรรมการ

การประชุม

1) การประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 33 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2563 สืบเนื่องจากปัญหาการประมงทะเลไทยเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและมีรายละเอียดที่จะต้องพิจารณาศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบเป็นจำนวนมากเพื่อบรรเทาปัญหาของภาคการประมงภายใต้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 90 ดังนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการจึงได้มีมติให้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยขึ้นมาพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว

2) การประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 35 เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563 ในการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการประมงทะเลไทยนั้น นอกจากคณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาพิจารณาศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว คณะกรรมการยังได้มีมติที่ประชุมในการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง (Fisheries Monitoring Center) กรมประมง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วย เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาประมงอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ คณะกรรมการยังได้มีการพิจารณาศึกษา “ปัญหาการจำกัดการใช้เครื่องมือทำการประมง” 2 กรณีคือ กรณีอวนรุนเคยและกรณีอวนล้อมจับปลาเกะตัก ประกอบด้วย กรณีเรือยนต์ที่ใช้ประกอบเครื่องมืออวนรุนเคยมีขนาดต่ำกว่าสิบตันกรอสห้ามทำการประมงระยะ 1,000 เมตร จากขอบน้ำตามชายฝั่งขณะทำการประมง และกรณีกำหนดให้เครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกะตักและอวนล้อมจับ (มีสายมาน) เป็นประมงพาณิชย์ รวมถึงกำหนดให้เครื่องมืออวนล้อมจับ (มีสายมาน) เป็นเครื่องมือที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง

3) การประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 38 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 สืบเนื่องจากการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยยังมีประเด็นที่คณะกรรมการจะต้องดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ อีกหลายประเด็น ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ากรอบระยะเวลาที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดเป็นเวลา 90 วัน นั้นไม่เพียงพอที่จะศึกษาให้แล้วเสร็จได้ตามที่สภากำหนด ดังนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการจึงมีมติให้ขอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาขยายระยะเวลาในการศึกษาของคณะกรรมการออกไปอีก 60 วัน

4) การประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 43 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2563 ตามที่คณะกรรมการได้มีประกาศที่ 12/2563 และที่ 13/2563 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยขึ้นนั้น คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการตามภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว และได้ส่งรายงานการพิจารณาศึกษาให้คณะกรรมการพิจารณา ดังนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการจึงได้มีมติเห็นชอบรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการและให้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาต่อไป

การเดินทางศึกษาดูงาน

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาการประมงอย่างยั่งยืน” ในวันศุกร์ที่ 25 กันยายน 2563 ณ ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง (Fisheries Monitoring Center) กรมประมง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดทำระบบติดตามตำแหน่งเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) โดยใช้ระบบดาวเทียมในการควบคุมและติดตามการทำประมงที่ถูกต้องตามกฎหมายและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงรับฟังข้อมูลสภาพปัญหาการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการประมงไทย

2.2 การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

ปัญหาการประมงทะเลไทยเป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพี่น้องชาวประมงเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการจึงได้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและรอบด้านในทุกมิติ คำถึงการสร้างการมีส่วนร่วมของพี่น้องชาวประมง ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมโดยคณะอนุกรรมการได้มีการประชุม จำนวน 14 ครั้ง โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

สภาผู้แทนราษฎร

2.2.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

1) นายบัญญัติ เจตนจันทร์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง
2) นายพรเทพ วิสุทธิพัฒน์ศักดิ์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3) นายธีรภัทร พริ้งสุลกะ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4) นายสมชาติ ประดิษฐ์พร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5) นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกระบี่
6) นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ
7) นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชาวประมง

2.2.2 สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย

1) นายกำจร มงคลตรีลักษณ์	ประธานสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย
2) นายวิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย
3) นายมงคล สุขเจริญคณา	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย
4) นายพิชัย แซ่ซิ้ม	เลขาธิการสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย
5) นายสมชาย เลิศมงคลสมุทร	ชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดสมุทรปราการ
6) นายศรรัตน์ วิศิษฐ์วิรุฬห์	ชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
7) นายสวัสดิ์เกียรติ์ สีทับทิม	ชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- 8) นายนันทชัย สุขแก้ว ชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 9) นายประทีป อบเซย ชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2.3 สมาคมการประมงนอกลำน้ำไทย

- 1) นายอภิสิทธิ์ เตชะนิธิสวัสดิ์ นายกสมาคมการประมงนอกลำน้ำไทย
 2) นายชูเกียรติ เดชประเสริฐ เลขาธิการสมาคมการประมงนอกลำน้ำไทย

2.2.4 สมาคมสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทย

- นายสมมะแอ เจ่มมุดอ นายกสมาคมสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทย

2.2.5 สมาคมประมงจังหวัดปัตตานี

- 1) นางอัมน์เกตุ ลีลาไพบูลย์ นายกสมาคมประมงจังหวัดปัตตานี
 2) นายก่อเกียรติ เพ็ชรแสงบุญ สมาชิกสมาคมประมงจังหวัดปัตตานี
 3) นายอุดมศักดิ์ คุรุปรีชารักษ์ สมาชิกสมาคมประมงจังหวัดปัตตานี

2.2.6 สมาคมอวนล้อมจับ (ประเทศไทย)

- นายสุรัตน์ รัตนสิริธ กรรมการสมาคมอวนล้อมจับ (ประเทศไทย)

หน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.2.7 คณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย

- 1) นางสาวปัทมา อุทัยนา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
 กองความมั่นคงทางทะเล สมช.
 2) นายนันทพงศ์ ไกรทองสุข เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
 กองความมั่นคงทางทะเล สมช.

2.2.8 คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาการทำประมง และแรงงานในภาคประมง

- 1) นายถาวร ทันใจ ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพัฒนา
 การประมง
 2) นางชวณพิศ จันทรวราทิตย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านที่ปรึกษาการประมงต่างประเทศ
 (นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ)
 3) นายยานยนต์ สราญรมย์ นิติกรชำนาญการพิเศษ
 4) นางสาวจุฑามาศ ยศขอเจิม นักวิชาการประมงปฏิบัติการ
 5) นางสาวปัทมาภรณ์ เฟื่องพินิจ นักวิชาการประมง

2.2.9 คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง

- นางสาวธารงลักษณ์ ลาพินี ประธานคณะอนุกรรมการ

หน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562

2.2.10 ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.)

- 1) พลเรือโท มนต์รี รอดวิเศษ รองเลขาธิการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์
 ของชาติทางทะเล (ศรชล.)
 2) พลเรือตรี ชาติชาย ทองสะอาด ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน
 3) ว่าที่นาวาเอก อิศรา อิศสระยังยืน รองผู้อำนวยการกองประสานความร่วมมือ
 สำนักนโยบายและแผน

หน่วยงานภาครัฐ ระดับกรม

2.2.11 กรมประมง

1) นางชวนพิศ จันทรวราทิตย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านที่ปรึกษาการประมงต่างประเทศ
2) นายอิทธิพล ขวาทไทย	ประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3) นายถาวร ทันใจ	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง
4) นายเดชา ปรัชญารัตน์	ผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมประมง
5) นางสาวสัมพันธ์ ปานจรัตน์	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการทรัพยากรและกำหนดมาตรการ
6) นางสุจิตรา วรรณพัฒน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
7) นายยานยนต์ สราญรมย์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
8) นางสาวนิธอร เกิดศักดิ์	นิติกรชำนาญการ

2.2.12 กรมเจ้าท่า

1) นายกรีชเพชร ชัยช่วย	รองอธิบดีกรมเจ้าท่า
2) นายสุรัฐ ศิริไสยาสน์	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบทะเบียนเรือ
3) นางสาวจวีร์รัตน์ ชุนพรหมยา	นักวิชาการขนส่งชำนาญการ

2.2.13 กรมการจัดหางาน

1) นายภัทรวุธ เกอแผลละ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว
2) นางสาวรินรดา ไชยรัตน์	นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ
3) นายชาญบดี ดิษเจริญ	นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ

2.2.14 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

1) นายจรัญชัย ก่อศรีพิทักษ์กุล	ผู้ตรวจราชการกรม
2) นายธวัชชัย ไชยเดช	นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ

2.2.15 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- นายไพรัตน์ สุทธิพล	ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปรามทางทะเล

2.2.16 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- นายจตุรเทพ โควินทวงศ์	ผู้อำนวยการส่วนจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล

หน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนาการประมง

2.2.17 คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เมธี แก้วเนิน	รองคณบดีฝ่ายบริหาร
2) นายวีรณทัต ดุลยพฤกษ์	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
3) นายสรณัฐ ศิริสว	หัวหน้าภาควิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

2.2.18 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

- นางเนตรนภิส อ่องสุวรรณ	อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ

2.2.19 ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1) นายสุทธิพงษ์ ธารสารสาคร	หัวหน้ากองฝึกอบรมและสนับสนุนงานวิจัย
2) นายอิสระ ชาญราชกิจ	หัวหน้ากองวิจัยและพัฒนา
3) นายทวีศักดิ์ ทิมศรีบ	หัวหน้าแผนกวิศวกรรมทางทะเล
4) นายวรวิทย์ วัลยชนา	ผู้ประสานงานนโยบายและแผนงาน

2.2.20 ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่

1) นายเอกรัตน์ ไวยนิตย์	นักวิจัยอาวุโส/ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่
2) นายสมฤทธิ พุทธิบุตร	นักวิเคราะห์
3) นายเฉลิมชัย สุขคนเขตร์	วิศวกรอาวุโส

สถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับชาวประมง

2.2.21 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1) นายไพโรจน์ ตั้งถิ่น	รองผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อบุคคล
2) นายสุระชัย ฉัตรรักษา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนโยบายรัฐ
3) นายธีรเศรษฐ์ สุขปรการ	พนักงานวิเคราะห์งานสินเชื่อ

2.2.22 ธนาคารออมสิน

1) นางปิยะธิดา สุขสมบูรณ์	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ
2) นางสาวเบญจพร ศรีวิเศษ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ
3) นางสาวมลธิดา จันนอก	พนักงานบริหารผลิตภัณฑ์สินเชื่อลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ

2.2.23 บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

1) นางสาวประภัสรา เนาบุตร	ผู้อำนวยการ ฝ่ายกิจการสาขา 1
2) นายมนตรี ตั้งประดิษฐ์	ผู้จัดการอาวุโส

2.2.24 กองบริหารงานกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

1) นายธานีทร์ ไต่หมัดและ	ผู้อำนวยการกองบริหารงานกองทุน
2) นางสาวอนิศา อ่อนบุญญะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
3) นายศรัณย์กร เรืองดิษฐ์	นิติกร

2.3 สรุปผลการรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษา

สภาผู้แทนราษฎร

2.3.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

1) นายบัญญัติ เจตนจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง

ผู้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาศึกษาแก้ปัญหาผู้ประกอบการอาชีพประมงทั้งพาณิชย์และประมงพื้นบ้านครอบคลุมทั้งด้านปัญหาระเบียบกฎหมาย และมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการประมงอย่างเป็นรูปธรรม

ปัจจุบัน ปัญหาที่ชาวประมงและผู้ประกอบการธุรกิจการประมงเดือดร้อนมากที่สุด คือ

1.1) ปัญหาด้านกฎหมายประมง

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สร้างเงื่อนไขบังคับเกินความจำเป็นต่ออาชีพชาวประมง มีการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงเกินสมควร ซึ่งเป็นกฎหมายประมงที่กำหนดบทลงโทษรุนแรงที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน

1.2) ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการประมง

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีการควบคุมเรื่องแรงงานและมีการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดเรื่องแรงงานประมงรุนแรงเกินความจำเป็น และเกินกว่าที่กฎหมายแรงงานกำหนดไว้ ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการประมงตามมา

1.3) ปัญหาการกำหนดนิยามของคำว่า “ประมงพื้นบ้าน”

ควรมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขนิยามของ “ประมงพื้นบ้าน” ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็น “ประมงชายฝั่ง” เพื่อไม่ให้เกิดการแบ่งแยกชนชั้นของชาวประมง เนื่องจากประมงพื้นบ้านอาจมีการพัฒนาต่อยอดไปทำประมงพาณิชย์ได้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาค่าเป็นไปได้อย่างหรือไม่ ที่จะมีการออกกฎหมายใช้บังคับกับการประมงแต่ละประเภท

2) นายพรเทพ วิสุทธิวัฒน์ศักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแก้ไขปัญหาประมงพื้นบ้านและพาณิชย์

ประเด็นที่ควรมีการพิจารณาศึกษาและหาแนวทางแก้ไข ได้แก่

2.1) การออกกฎหมายต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU Fishing) เพื่อใช้บังคับเฉพาะการทำประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทย ส่วนการทำประมงในน่านน้ำไทยควรออกกฎหมายให้สอดคล้องกับวิธีการทำประมงของชาวประมงภายในประเทศ

2.2) บทกำหนดโทษของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความรุนแรงเกินสมควรและก่อให้เกิดผลกระทบต่อชาวประมง ผู้ซึ่งอาจจะกระทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือโดยไม่ได้ตั้งใจ หรืออาจเป็นความผิดเล็กน้อย

2.3) การดำเนินการตามนโยบายด้านการประมงของรัฐบาล กรณีการต่อใบอนุญาตทำการประมงตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่งผลให้เกิดปัญหาชาวประมงจอดเรือทิ้ง

2.4) เร่งรัดติดตามการแก้ไขปัญหาตามที่สมาคมประมงแห่งประเทศไทย และชาวประมง 22 จังหวัด เข้ายื่นหนังสือขอเรียกร้องจำนวน 11 ข้อต่อรัฐบาล เพื่อขอให้ช่วยแก้ไขปัญหาด้านผลกระทบจากการดำเนินงานประมงที่เข้มงวด ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3) นายธีรภัทร พริ้งคุลกะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาดำเนินการศึกษผลกระทบที่มีต่อผู้ประกอบการประมงขนาดกลางและขนาดเล็กจากมาตรการแก้ไขปัญหาการทำประมงของรัฐบาล

ขอเสนอให้มีการพิจารณาศึกษาปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน บริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งปัจจุบันพบปัญหากลุ่มนายทุนบุกรุกขีดเส้นแบ่งเขตกันครอบครองแบ่งผลประโยชน์พื้นที่เลี้ยงหอยแครงและสร้างเขื่อน ส่งผลกระทบต่อชาวประมงพื้นบ้านที่ไม่สามารถเข้าไปทำการประมงในพื้นที่ได้ และก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งล่าสุดมีการปะทะกันระหว่างกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านกับกลุ่มนายทุนเพาะเลี้ยงหอยแครงเป็นปัญหาเรื้อรัง ซึ่งหน่วยงานระดับจังหวัดไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากกลุ่มนายทุนเป็นผู้มีอิทธิพล

4) นายสมชาติ ประดิษฐ์พร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรแก้ไขปัญหาการประมงพื้นบ้าน

ขอเสนอให้มีการพิจารณาศึกษากรณีกลุ่มนายทุนเข้าไปจับจองพื้นที่ในบริเวณอ่าวบ้านดอน เพื่อทำฟาร์มหอยแครง และปลูกสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจำนวนหลายแห่ง โดยกีดกัน ขัดขวาง ช่มชู้ชาวบ้านไม่ให้เข้าไปทำการประมงพื้นบ้าน ส่งผลให้ชาวบ้านเกิดความเดือดร้อนไม่สามารถประกอบอาชีพประมงเพื่อเลี้ยงชีพได้ โดยขอให้พิจารณาศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้ผู้ประกอบการและชาวประมงพื้นบ้านสามารถประกอบอาชีพประมงร่วมกันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามกฎหมาย

5) นายสุภษฎ์พงษ์ เกี้ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกระบี่

ผู้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แก้ไขปัญหาประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง

ประเด็นปัญหาที่ต้องการให้พิจารณาหาแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย

5.1) ปัญหาใบอนุญาตประมงพื้นบ้าน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดกระบี่ เนื่องจากชาวประมงจะ
ใช้เรือหางยาวในการหาปลา และช่วงท่องเที่ยวจะปรับเรือหางยาวเป็นเรือรับ-ส่งนักท่องเที่ยว ส่งผลให้กระทำ
ผิดกฎหมาย เพราะมีใบอนุญาตเพียงประเภทเดียว

5.2) ปัญหาความล่าช้าในการประกาศเขตทะเลชายฝั่งในแต่ละจังหวัดให้ชัดเจน ตามมาตรา 5
“ทะเลชายฝั่ง” ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ที่กำหนดให้สามารถออกกฎกระทรวงเพื่อให้
เขตทะเลชายฝั่งมีระยะนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปน้อยหรือมากกว่าสามไมล์ทะเลก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า
หนึ่งจุดห้าไมล์ทะเลและไม่เกินสิบสองไมล์ทะเล เพื่อลดปัญหาการรุกล้ำเข้ามาทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง
และถูกจับกุมดำเนินคดี

5.3) การยกระดับภาคการประมงไทย ยกตัวอย่างเช่น องค์การสะพานปลา ควรมีการจัดสร
งประมาณมาดำเนินงานในการปรับปรุง พัฒนา ยกระดับสะพานปลา และทำเทียบเรือประมงให้ได้
มาตรฐานสากล เป็นสถานที่ขนถ่ายสัตว์น้ำถูกสุขอนามัย ได้มาตรฐานด้านสุขอนามัยที่ดีเป็นที่ยอมรับในระดับ
สากล โดยจัดทำโครงการนำร่องในแปปลาขนาดเล็กก่อน

6) นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ

ผู้เสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ผลกระทบจากการประกาศกำหนดแนวเขตการทำประมงชายฝั่งในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ตามพระราชกำหนด
การประมง พ.ศ. 2558

ประเด็นปัญหาที่ต้องการให้พิจารณาหาแนวทางแก้ไข มีดังนี้

6.1) การกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและ
ไร้การควบคุม (IUU Fishing) ทำให้ชาวประมงประกอบอาชีพไม่ได้ ส่งผลให้ชาวประมงต้องจอดเรือทิ้งไว้ และ
ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการประมงมีปัญหาตามมา

6.2) การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นการกำหนดภายใต้กฎหมายฉบับเดียว แต่มีสภาพบังคับ
ใช้โดยทั่วไป ซึ่งข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ความแตกต่างของสภาพชายฝั่ง
โดยจังหวัดชลบุรีและจังหวัดภาคใต้มีชายฝั่งส่วนใหญ่เป็นดินทราย แต่จังหวัดสมุทรปราการสมุทรสงคราม
สมุทรสาคร และฉะเชิงเทรา มีชายฝั่งเป็นดินโคลน ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร

7) นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ร่วมเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประมงของประเทศ

กรณีข้อพิพาทอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของ
ชาติทางทะเล (ศรชล.) ได้ดำเนินการให้ความเป็นธรรมกับชาวประมงพื้นบ้านเรียบร้อยแล้วนั้น ยังมีอีก
หนึ่งประเด็นซึ่งเป็นข้อกังวล คือ ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตทำการเพาะเลี้ยงหอยแครงอย่างถูกต้องจาก
กรมประมงในอำเภอไชยยาและอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่ปลูกสร้าง (ขนำ) ผิดกฎหมายของ
กรมเจ้าท่า ผู้ประกอบการเหล่านี้ได้ร้องขอให้ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ชาวประมง

2.3.2 สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย

- 1) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาประมง ดังนี้
 - 1.1) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทั้ง 3 กลุ่ม ทั้งกฎหมายประมง กฎหมายแรงงาน และกฎหมายของกรมเจ้าท่า
 - 1.2) กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการ ปรับปรุงองค์กร โดยให้มีการตั้งกรมประมงทะเล เพื่อดูแลรับผิดชอบเรื่องประมงทะเลโดยเฉพาะ
 - 1.3) จัดตั้งกองทุน เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล กองเรือประมง การให้กู้ยืม การชดเชยเยียวยาต่าง ๆ
 - 1.4) จัดตั้งสภาการประมงแห่งประเทศไทย โดยแยกออกจากสภาเกษตรกรแห่งชาติ
 - 1.5) แก้ไขปัญหาแรงงานทางภาคการประมง ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาระยะยาว ควรมีการพิจารณาศึกษาวิจัยเรื่องการใช้เครื่องมือทดแทนแรงงานในบางเครื่องมือ
 - 1.6) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหลักการประมง และกฎหมายลำดับรอง
 - 2) เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายการประมง ดังนี้
 - 2.1) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 39 เสนอแก้ไข เนื่องจากลิดรอนสิทธิของชาวประมง เพราะหากเจ้าของเรือประมงเคยกระทำความผิดมาแล้วและถูกพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงเรือลำอื่นที่เป็นชื่อเจ้าของคนเดิม จะไม่สามารถขอรับใบอนุญาตทำการประมงได้ด้วย

มาตรา 67 (4) ชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดสมุทรปราการเสนอให้มีการแก้ไขโดยการอนุญาตให้ประมงพื้นบ้านสามารถใช้อวนรุนกุ้งเป็นเครื่องมือในการทำประมงได้ ทั้งนี้ การขออนุญาตผ่อนผัน การอนุญาตระยะเวลาการผ่อนผันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 85 แก้ไขโดยให้ตัดคำว่า “จอดเรือ” ออก เพราะหากมีเรือลำใดเข้าจอดที่ท่าเทียบเรือ โดยไม่ได้แจ้งให้เจ้าของท่าเทียบเรือทราบทำให้ไม่ได้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเรือประมง เจ้าของท่าเทียบเรือผู้นั้นจะต้องเสียค่าปรับตามมาตรา 154

มาตรา 87 แก้ไขเป็น “เรือประมงกับเรือประมงสามารถขนถ่ายสัตว์น้ำกันได้ ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด” เหตุผลที่ต้องการแก้ไขเพื่อต้องการให้สัตว์น้ำที่ชาวประมงจับได้มีความสดใหม่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าสัตว์น้ำให้กับชาวประมง

มาตรา 105 (2) แก้ไขอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการสั่งยึดเครื่องมือทำการประมง

มาตรา 113 (5) แก้ไขการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ในการสั่งกักเรือประมง
 - 2.2) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเครื่องมือทำการประมง วิธีการทำการประมง และพื้นที่ทำการประมงที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 2560

ชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เสนอให้แก้ไขหรือยกเลิกประกาศกระทรวง ฉบับนี้ โดยมีประเด็นปัญหาที่ทำให้ชาวประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไม่สามารถทำการประมงเพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้ ดังนี้

ข้อ 2 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือทำการประมงดังต่อไปนี้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง

(11) อวนครอบ อวนซ้อน หรืออวนยกปลากระตัก ที่ใช้ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เครื่องปั่นไฟ)

(12) เครื่องมือทำการประมงทุกชนิดที่ใช้ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เครื่องปั่นไฟ) ทำการประมง โดยใช้ไฟได้นำเพื่อล่อสัตว์น้ำ

2.3) แก้ไขประกาศกรมประมงตามมาตรา 81 (1) – (5) ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.3.3 สมาคมสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทย

เสนอให้มีการแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

แก้ไข มาตรา 5 โดยเสนอให้แก้ไขนิยามคำว่า “ประมงพื้นบ้าน” ให้สามารถทำการประมงนอกเขตทะเลชายฝั่งได้ เนื่องจากวิธีการทำประมงของประมงพื้นบ้านในหลายพื้นที่ไม่ได้ทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งเพียงอย่างเดียว

แก้ไข มาตรา 25

แก้ไข มาตรา 26

แก้ไข มาตรา 27

ยกเลิกมาตรา 34 ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านทำการประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่ง” เนื่องจากชาวประมงพื้นบ้าน ซึ่งมีการทำประมงโดยใช้เรือขนาดเล็ก เช่น เรือหัวโทง เรือกอและ เรือท้ายตัด อาศัยความรู้กระแสลม การขึ้นลงของกระแสน้ำในการทำประมงสามารถออกทำการประมงได้ไกลออกไป 20-30 ไมล์ทะเล การห้ามมิให้ออกไปไกลเกิน 3 ไมล์ทะเล จึงขัดต่อวิถีประมงพื้นบ้าน

ออกกฎหมายลำดับรอง มาตรา 57 ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้จับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดขึ้นเรือประมง” โดยกฎหมายลำดับรองต้องกำหนดให้ครอบคลุมสัตว์น้ำชนิดใด ขนาดเท่าใด และจำนวนเท่าใด

2.3.4 สมาคมการประมงนอกลำน้ำไทย

ที่ผ่านมาสมาคมการประมงนอกลำน้ำไทยเคยมีสมาชิกเรือประมงมากกว่า 1,000 ลำ ที่ออกไปทำประมงนอกลำน้ำตามรัฐชายฝั่งของประเทศต่าง ๆ และในพื้นที่ทะเลหลวง แต่ปัจจุบัน สมาชิกของสมาคมไม่สามารถปรับตัวได้ เนื่องมาจากการออกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม โดยเรือประมงนอกลำน้ำไทยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มที่ออกไปทำการประมง และถูกเรียกกลับเข้าตรวจสอบ และไม่ได้ออกทำการประมงอีกเลย เนื่องจากเห็นว่ากฎหมายที่ใช้บังคับเรือประมงนั้นรุนแรงเกินไปจึงทำให้ไม่กล้าออกทำการประมง และได้เข้าร่วมโครงการรับซื้อเรือคิงของรัฐบาล ซึ่งทางสมาคมเคยยื่นหนังสือถึงคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์แล้วเพื่อขอให้ช่วยเร่งรัดให้รัฐบาลรับซื้อเรือคิง หรือหากยังรับซื้อคิงไม่ได้ให้เร่งออกเอกสารรับรองการที่จะรับซื้อเรือคิง

2) กลุ่มที่ออกไปทำการประมงและถูกเรียกกลับมาตรวจ และออกทำการประมงใหม่ แต่ด้วยกฎระเบียบที่ไม่เป็นธรรม จึงถูกเรียกกลับประเทศเข้ามาตรวจอีก โดยคำสั่งกรมประมงและโดนดำเนินคดี ซึ่งเรือบางลำเพิ่งออกไปทำการประมงได้ไม่ถึงเดือน

3) กลุ่มที่ยังต้องการออกไปทำการประมงนอกลำน้ำ ซึ่งจะมี 3 แห่ง คือ การประมงในรัฐชายฝั่งการทำประมงในเขตพื้นที่ภาคีสมาชิกของคณะกรรมการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission: IOTC) และการทำการประมงในพื้นที่ความตกลงการทำประมงสำหรับพื้นที่ทางตอนใต้ของมหาสมุทรอินเดีย (Southern Indian Ocean Fisheries Agreement: SIOFA)

ทั้งนี้ สมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทยต้องการให้รัฐบาลเร่งรัดโครงการนำเรือออกนอกระบบ โดยขอให้ภาครัฐรับมอบตัวเรือที่มีการตรวจสอบไปแล้ว พร้อมทั้งออกเอกสารหลักฐานที่สามารถนำไปค้าประกันเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกับสถาบันการเงินได้ เพื่อให้สมาชิกของสมาคมสามารถนำเงินมาหมุนเวียนในการประกอบอาชีพก่อนที่จะได้รับเงินชดเชย เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดจากการออกมาตรการดังกล่าวเป็นการเร่งด่วน

2.3.5 สมาคมการประมงจังหวัดปัตตานี

ประเด็นที่เสนอให้มีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขเป็นกรณีพิเศษเฉพาะจังหวัดปัตตานี เพราะเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยภายใต้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงมีดังนี้

- 1) การนำเรือประมงไทยที่ต้องเปลี่ยนเป็นเรือมาเลเซียกลับเข้ามาซ่อมในจังหวัดปัตตานีได้ โดยปลดเงื่อนไขที่สร้างความยุ่งยากเรื่องสำเนาเอกสารการแจ้งนำเรือออกจากท่าครั้งล่าสุด (Port Clearance)
- 2) การนำเรือประมงที่ไม่ได้มีการทำประมงแล้วไปใช้ในการทำอุทยานใต้น้ำสร้างอาชีพใหม่ให้ชาวประมงและสร้างแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่เพิ่มปริมาณสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนให้เรือชายฝั่งและอื่น ๆ ต่อไป
- 3) ผ่อนปรนเงื่อนไขการนำเข้าแรงงานประมงโดยใช้กฎหมายพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือส่งเสริมแรงงานภายในประเทศเพื่อให้เงินค่าแรงจำนวนมหาศาลหมุนเวียนอยู่ภายในประเทศแทน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1) การต่อไปอนุญาตทำงานและประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวให้เป็นแบบปีต่อปี

3.2) ลดค่าธรรมเนียมการลงตราวีซ่า เหลือ 500 บาท ต่อ 2 ปี เหมือนตามประกาศกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2555

3.3) การจ่ายค่าจ้างให้เป็นไปตาม มาตรา 5 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งไม่จำกัดที่การจ่ายค่าจ้างรายเดือนเพียงอย่างเดียว

3.4) การจ่ายเงินเดือนไม่จำกัดที่จะต้องโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารเพียงอย่างเดียว

3.5) เปิดให้ขึ้นทะเบียนแรงงานประมง ตามมาตรา 83 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ให้เฉพาะสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา โดยผู้ที่ถือหนังสือเดินทางหรือหนังสือรับรองตัวบุคคล (C.I) และได้ผ่านขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมืองมาแล้ว โดยเปิดให้ขึ้นทะเบียน 4 ครั้งต่อปี

3.6) ขอยกเว้นค่าธรรมเนียมหนังสือคนประจำเรือ (Seabook) ของกรมประมง ใบแจ้งเข้า-ออกของกรมเจ้าท่า การเปลี่ยนนายจ้างของจัดหางานที่เกี่ยวข้องสำหรับแรงงานต่างด้าวในจังหวัดปัตตานี

3.7) ยกเลิกการลงใบเวลาพักงานซ้ำซ้อนกับสมุดบันทึกประมง (logbook)

3.8) ลดเอกสารติดเรือให้เหลือเท่าที่จำเป็น เช่น หนังสือคนประจำเรือ (Seabook) ใบอนุญาตทำงาน เป็นต้น

2.3.6 สมาคมอวนล้อมจับ (ประเทศไทย)

สมาคมอวนล้อมจับ (ประเทศไทย) ได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Fisheries Development Center : SEAFDEC) ในการทำเรือประมงต้นแบบ และปัจจุบันได้ใช้เรือประมงต้นแบบทำการประมงมาเป็นระยะเวลากว่า 1 ปี พบว่า ช่วยลดแรงงานลงได้ถึงร้อยละ 30 ถึงร้อยละ 40 และคุณภาพสัตว์น้ำที่ได้มีคุณภาพดีกว่าการใช้น้ำแข็งในการรักษาสัตว์น้ำเพียงอย่างเดียว ซึ่งสามารถลดต้นทุนค่าน้ำแข็ง อย่างไรก็ตาม คาดว่าอนาคตต้องมีการพัฒนาต่อยอดที่ดีขึ้น

หน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.3.7 คณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย

คณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายมาอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมการแก้ไขปัญหาภาคการประมงในปัจจุบันคือ การซื้อเรือคืนจากชาวประมง การปรับแก้ไขกฎหมายโดยปรับแก้กฎหมายลำดับรองซึ่งมีความจำเป็นและเร่งด่วนเป็นลำดับแรก ส่วนกฎหมายหลักอยู่ระหว่างการพิจารณา โครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมง การจัดทำร่างพระราชบัญญัติสภาประมงแห่งประเทศไทย พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. การออกกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การออกมาตรการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากไวรัสโคโรนา 2019

2.3.8 คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการทำประมง และแรงงานในภาคประมง

คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการทำประมง และแรงงานในภาคประมงมีภารกิจในการติดตามการบังคับใช้กฎหมายเป็นหลัก แต่ในส่วนของการแก้ไขปัญหาการทำประมงทางคณะกรรมการฯ มีการดำเนินการในหลายประเด็น เช่น ปัญหาการควมรวมเรือ ปัญหาการพิจารณาจ่ายค่าชดเชยเรือประมงที่ประสบปัญหาเพลิงไหม้ หรือเรือจม เป็นต้น

ในส่วนประเด็นเรื่องการกำหนดปริมาณสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ชาวประมงจับได้ควรจะเป็นระบบโควตาปริมาณสัตว์น้ำหรือระบบกำหนดวันทำการประมงยังมีความเห็นเป็นสองแนวคิด โดยจากการหารือกับชาวประมง บางส่วนต้องการใช้ระบบโควตาปริมาณสัตว์น้ำ แต่บางส่วนต้องการระบบกำหนดวันทำการประมงเนื่องจากมีปัญหาเรื่องแรงงานที่อยากให้แรงงานได้ทำงานตลอด 365 วัน ซึ่งประเด็นดังกล่าวยังต้องหารือเพื่อตกลงกันในคณะกรรมการฯ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ บุคคลภายนอก ตัวแทนจากสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย และนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

2.3.9 คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง

คณะอนุกรรมการฯ ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ โดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 ซึ่งในการดำเนินงานนั้น หากคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการทำประมงและแรงงานในภาคประมงพิจารณาแล้วเห็นว่ามีปัญหาทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อชาวประมงก็จะมอบหมายให้กรมประมงดำเนินการยกร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฉบับนั้น ๆ เสนอมายังคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณากลั่นกรองร่างกฎหมายนั้น ๆ ก่อน เมื่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ พิจารณาแล้วเสร็จจะส่งเสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นฝ่ายที่พิจารณานโยบายทั้งหมดในภาพรวมพิจารณาโดยหากหลักการของร่างแก้ไขปรับปรุงกฎหมายฉบับใดส่งผลกระทบต่อในวงกว้างจะเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาก่อนที่จะมีการประกาศใช้บังคับ

ทั้งนี้ ปัจจุบันในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ มีการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองจำนวนทั้งหมด 17 ฉบับ ซึ่งมีทั้งที่ประกาศใช้บังคับแล้วและที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา

หน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562

2.3.10 ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.)

ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ใช้แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ ที่กำหนดตาม

พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการบูรณาการการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเข้าด้วยกันทั้งองค์บุคคล องค์วัตถุ และองค์ความรู้ เพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดทั้งในทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง เพื่อคุ้มครองการใช้ประโยชน์ทางทะเลของประเทศ และการรักษาความมั่นคงและความเรียบร้อยในพื้นที่อธิปไตย รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทะเล เพื่อสร้างความสมดุลยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมทางทะเล ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นหน่วยงานที่มีขีดความสามารถ และมาตรฐานในการบูรณาการการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จนเป็นที่ยอมรับขององค์กรภายในประเทศ และภูมิภาคอาเซียน ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ภัยคุกคามขนาดใหญ่ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศชาติและประชาชน”

การดำเนินการของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2562 มีการโอนภารกิจของศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย (ศปมพ.) ไปให้ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ดำเนินการต่อไปในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านการควบคุม ติดตาม และเฝ้าระวัง

- 1.1 การใช้เรือและอากาศยานสนับสนุนการแก้ไขปัญหา
- 1.2 การจัดหน่วยเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมายฯ (IUU) ในทะเล
- 1.3 การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางทะเลสนับสนุนภารกิจการแก้ไขปัญหา

2) ด้านงบประมาณ

- การตั้งงบประมาณของชุดตรวจเรือหน้าท่า

3) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ PIPO

- 3.1 การทบทวนคู่มือปฏิบัติงานศูนย์ PIPO
- 3.2 การตรวจสอบศูนย์ PIPO ของชุด FTT

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – ตุลาคม 2563 ชุดปฏิบัติการ FITs ได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจประเมินผลการปฏิบัติงานของ PIPO จำนวน 2 ครั้ง (นับเป็นครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 ของการปฏิบัติงาน) มีผลการปฏิบัติ ดังนี้

(1) ผลการประเมิน ครั้งที่ 4 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2563) พบว่า ศูนย์ PIPO ทั้งหมด 30 ศูนย์ มีผลการประเมินสูงกว่าระดับมาตรฐาน จำนวน 25 ศูนย์ โดยจัดอยู่ในระดับ A (91-100 คะแนน) จำนวน 11 ศูนย์ และระดับ B+ (81-90 คะแนน) จำนวน 14 ศูนย์ ส่วนผลการประเมินศูนย์ PIPO อีกจำนวน 5 ศูนย์ ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานระดับ B (71-80 คะแนน)

(2) ผลการประเมินครั้งที่ 5 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2563) พบว่าศูนย์ PIPO ทั้งหมด 30 ศูนย์ มีผลการประเมินสูงกว่าระดับมาตรฐาน จำนวน 30 ศูนย์ โดยจัดอยู่ในระดับ A (91-100 คะแนน) จำนวน 21 ศูนย์ และระดับ B+ (80-90 คะแนน) จำนวน 9 ศูนย์

จากการประเมินพบว่า ศูนย์ PIPO มีผลการปฏิบัติงานครั้งที่ 5 ดีขึ้นกว่าครั้งที่ 4 จำนวน 11 ศูนย์ ส่วนศูนย์ที่มีผลการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 5 เหมือนกับการประเมินครั้งที่ 4 จำนวน 19 ศูนย์ และไม่พบศูนย์ที่ผลการประเมินต่ำกว่ารอบที่แล้ว

หน่วยงานภาครัฐ ระดับกรม

2.3.11 กรมประมง

กรมประมงเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนภาคการประมง โดยได้ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชาวประมงในการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ ทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ การนำเรือออกนอกระบบ

การสนับสนุนสินเชื่อ การนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามมาตรา 83 กรณีพิเศษ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การแก้ไขปัญหาการแย่งพื้นที่ทำการประมงหอยแครงบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และประเด็นอื่น ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของชาวประมง โดยจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาสื่อไปยังคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ คณะอนุกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะกิจ และคณะทำงาน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ พิจารณาตามอำนาจหน้าที่ รวมถึงเสนอไปยังรัฐบาลเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตลอดจนบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในส่วนของการปรับแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่สมาคมประมงมีข้อเรียกร้องให้ปรับแก้ไข จำนวน 19 มาตรา นั้น ทางกรมประมงได้ดำเนินการยกย่องค่าให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” มาตรา 16 มาตรา 26 มาตรา 34 มาตรา 39 มาตรา 57 มาตรา 69 มาตรา 81 มาตรา 87 มาตรา 113 มาตรา 114 มาตรา 124 มาตรา 130 มาตรา 132 มาตรา 151 มาตรา 152 มาตรา 153 มาตรา 166 มาตรา 169

2.3.12 กรมเจ้าท่า

กรมเจ้าท่ามีบทบาทภารกิจสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศและการส่งเสริมด้านการพาณิชย์ ภายใต้พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ พ.ศ. 2521 นอกจากนี้ กรมเจ้าท่ายังมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาค้าประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 ที่ได้มีการบังคับใช้ในปี 2561 ซึ่งได้กำหนดหมวดเรือประมงไว้เป็นการเฉพาะเพื่อปรับปรุงระบบการจดทะเบียนเรือประมง สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของเจ้าของเรือหรือผู้ครอบครองเรือประมง ตลอดจนบทลงโทษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำความผิด รวมถึงพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2560 ได้ให้อำนาจกรมเจ้าท่าในการออกใบสำคัญรับรองการตรวจเรือเพื่ออนุญาตให้ใช้เรือ ใบสำคัญแสดงการตรวจเรือเพื่อจดทะเบียนเรือไทย และออกหนังสือสำคัญประจำตัวคนประจำเรือ อีกทั้งกรมเจ้าท่ายังมีภารกิจในการตรวจการแจ้งเข้า-แจ้งออกเรือประมงไทยแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-PIPO) ด้วย

2.3.13 กรมการจัดหางาน

แนวทางการแก้ไขปัญหาค้าแรงงานประมงมีดังนี้

- 1) การส่งเสริมให้แรงงานไทยที่ไม่มีงานทำเข้าสู่การเป็นแรงงานประมงมาโดยตลอด โดยได้ประสานการจัดหาแรงงานประมงไปยังจังหวัดทุกจังหวัด โดยเฉพาะ 22 จังหวัดที่ติดชายทะเล แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการแรงงานประมง เนื่องจากแรงงานไทยไม่สนใจในการเป็นแรงงานประมง
- 2) การนำเข้าแรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นแรงงานประมง โดยมีข้อกำหนดและเงื่อนไข ที่จะต้องมีการประกาศจัดหางานเพื่อเปิดโอกาสให้แก่แรงงานคนไทยก่อนไม่น้อยกว่า 15 วัน หลังจากนั้นจึงจะสามารถนำเข้าแรงงานต่างด้าวและอนุญาตให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ ทั้งนี้ ภาคประมงต้องการให้เปิดรับลงทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ตลอดทั้งปี แต่ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากติดเงื่อนไขกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดให้ทำได้เพียงปีละ 2 รอบ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหारेื่องแรงงานได้ทันเวลา
- 3) การนำเข้าแรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นแรงงานประมงตามมาตรา 83 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้อธิบดีมีอำนาจเช่นเดียวกับกรมเจ้าท่าตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยในการออกหนังสือคนประจำเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในการอนุญาตให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในเรือประมงอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

และมีอำนาจเช่นเดียวกับนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวในการอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นทำงานในเรือประมงที่จะออกไปทำการประมงในทะเล ซึ่งอธิบดีต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนด

2.3.14 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

การคุ้มครองและการกำหนดสวัสดิการแรงงานประมงมีดังนี้

- 1) ลูกจ้างในเรือประมงไทยกฎหมายกำหนดค่าจ้างแรงงานต้องไม่ต่ำกว่าค่าแรงงานขั้นต่ำในพื้นที่ที่จ้างงานกำหนดไว้
- 2) กำหนดให้จ่ายค่าแรงงานเป็นรายเดือนโดยผ่านบัญชีธนาคาร
- 3) อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 22 แยกกฎหมายคุ้มครองแรงงานออกมาเป็นการเฉพาะ
- 4) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานประมงเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่
 - 4.1) อายุของแรงงานประมงต้องมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป
 - 4.2) การจ่ายเงินค่าจ้างแรงงานต้องจ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง โดยผ่านธนาคาร
 - 4.3) การตรวจแรงงานประมงหน้าท่าเรือ โดยศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก (Port In and Port Out Control Center: PIPO) จะเป็นผู้กำหนดว่าเรือลำใดจะต้องดำเนินการตรวจสอบแรงงาน ซึ่งเรือที่จะถูกตรวจสอบจะเป็นเรือที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง โดยจะตรวจสอบแรงงานในเรื่องของค่าจ้างแรงงาน เวลาพักของแรงงาน ซึ่งจะใช้เวลาการตรวจสอบไม่เกิน 30 นาที
- 5) ร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในประมงทะเล พ.ศ. ได้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องอายุแรงงานขั้นต่ำของแรงงานประมงต้องมีอายุ 16 ปีขึ้นไป ให้สามารถฝึกงานในเรือประมงได้ รวมถึงการกำหนดหักค่าจ้างเป็นเงินสำหรับค่าใช้จ่ายที่นายจ้างจ่ายไปล่วงหน้า โดยกำหนดให้หักได้ร้อยละ 10 ทั้งนี้ ปัจจุบันผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการก้นกรงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคการประมงและแรงงานในภาคประมงเรียบร้อยแล้ว

2.3.15 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีดังนี้

1. เสนอความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและแผนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
2. เสนอให้มีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม กฎ ระเบียบ และมาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
3. กำกับดูแล ประเมิน และติดตามตรวจสอบการอนุรักษ์ การฟื้นฟูการจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
4. ศึกษา วิจัย และพัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
5. เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดพื้นที่อนุรักษ์
6. ศึกษา วิจัย และพัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรวมถึงพืชและสัตว์ทะเลหายาก และใกล้สูญพันธุ์
7. เป็นศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของประเทศ
8. ประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ

ส่วนแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเล
ประโยชน์ ในส่วนของการสนับสนุนการแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย IUU กรมทรัพยากรทางทะเล
และชายฝั่ง ได้วางแผนงานป้องกันและปราบปรามประจำปีงบประมาณ 2564 โดยกำหนดมาตรการป้องกัน
การบุกรุกทำลายระบบนิเวศทรัพยากร และแผนป้องกันการปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมาย
ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีสำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัด
ชายทะเล 10 แห่ง และมีเรือตรวจการออกปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวังและปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมาย
บริเวณอ่าวไทย ในรอบระยะเวลา 1 ปี จะมีการออกปฏิบัติการจำนวน 8 ครั้ง ๆ ละ 10 วัน ส่วนการป้องกัน
และปราบปรามรักษาระบบนิเวศและปะการังในทะเลนั้น จะมีการออกปฏิบัติการปีละ 90 ครั้ง ซึ่งในปี 2563
ที่ผ่านมา มีการออกตรวจและปราบปรามเรือประมงทั้งหมด 1,208 ลำ จับกุมดำเนินคดีจำนวน 48 คดี โดยเป็น
การดำเนินงานร่วมมือกับกรมประมงเป็นหลัก

ด้านผลกระทบที่เกิดกับทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งจากปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายนั้น
ตามมาตราการแก้ไขปัญหของกรมประมงที่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา
เรือประมง ทั้งเรือลาก เรือลากคู่ เรืออวนล้อมจับ เรืออวนปั่นไฟปลากะตัก เรือคราดหอย เรืออวนรุน ส่งผลดีต่อ
การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ส่งผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

2.3.16 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

บทบาทภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่อุทยาน
แห่งชาติทางทะเล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสัตว์น้ำการทำประมงและการแก้ไขปัญห IUU นั้น
กรมอุทยานแห่งชาติฯ มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและทรัพยากรที่อยู่ในเขตพื้นที่
อุทยานแห่งชาติ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ แนวปะการังเพื่อวางไข่ ตลอดจนรับผิดชอบดูแลรักษา
แนวปะการัง สัตว์ทะเลสวยงาม ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเล

สำหรับแผนงานโครงการที่เป็นแนวทางแก้ไขการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่อุทยานนั้น
ทางกรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้วางแผนงานเกี่ยวกับเรื่องของการฟื้นฟูแนวปะการัง การฟื้นฟูพันธุ์สัตว์น้ำ
ไม่ว่าจะเป็นปลาสวยงาม แนวปะการังเพื่อให้เกิดเป็นแหล่งวางไข่ของปลาที่เป็นสัตว์เศรษฐกิจเพื่อก่อให้เกิด
เกิดประโยชน์ของชาวประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ตลอดจนการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น
สร้างทุ่นจอดเรือ หรือทำเทียบเรือลอยน้ำ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอันจะเป็นการดึงเม็ดเงินด้าน
การท่องเที่ยวเข้ามาสู่ประเทศต่อไปในอนาคต

หน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนาการประมง

2.3.17 คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำประมง และการแก้ไขปัญหาการทำประมง
ที่ผิดกฎหมาย จำเป็นต้องใช้และพึ่งพาข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะข้อมูล
เกี่ยวกับสัตว์น้ำและลักษณะของธรรมชาติแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการประมง ซึ่งแนวทางหนึ่งที่คณะประมง
ได้ศึกษาเพื่อพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต คือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเล
ซึ่งปัจจุบันการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเลของไทยยังไม่สามารถทำได้ เนื่องจากติดเงื่อนไขของกฎหมายและ
ระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่เปิดช่องให้สามารถทำได้ รวมถึงปัญหาเรื่องความมั่นคงทางทะเล ในขณะที่ต่างประเทศมี
การทำฟาร์มทะเล (Sea Farming) แล้วในหลายประเทศ ทั้งนี้ จากการศึกษาและสำรวจเบื้องต้นพบว่าประเทศไทย
มีพื้นที่เหมาะสมสามารถดำเนินการได้ คือ พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) แต่
จำเป็นต้องมีหน่วยงานหลักที่จะเป็นเจ้าภาพดำเนินการและบูรณาการร่วมกันเพื่อดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม

2.3.18 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ร่วมกับศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการพัฒนาเครื่องมือและระบบการดูแลรักษาสัตว์น้ำในเรือ ซึ่งปัจจุบันเรือประมงไทยใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษา สัตว์น้ำในเรือ ซึ่งศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้พยายามคิดค้นพัฒนาในเรื่องการเก็บรักษา สัตว์น้ำให้มีคุณภาพดีและคงสภาพความสดให้มากที่สุด โดยการใช้ระบบทำความเย็นในการดูแลรักษาสัตว์น้ำ

นอกจากนี้ คณะวิทยาศาสตร์ ยังได้มีการคิดค้นเทคโนโลยีที่ใช้ในการสเตอริไลซ์อาหาร เพื่อช่วยพัฒนาสินค้าพื้นเมืองของประมงท้องถิ่น เนื่องจากเรื่องของคุณภาพมาตรฐานของสินค้าพื้นเมืองเป็น เรื่องสุขอนามัยพื้นฐานที่สำคัญ ประกอบกับสินค้าพื้นเมืองของไทยยังมีรูปแบบและวิธีการแปรรูปในลักษณะ เดิม ๆ ที่ส่วนใหญ่ใช้วิธีการแปรรูปด้วยการทอด การหมัก ดังนั้น หากมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนา สินค้าพื้นเมืองย่อมจะช่วยยกระดับให้กับสินค้าประมงพื้นเมืองมากขึ้น

2.3.19 ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ. 2510 โดยความร่วมมือเริ่มแรกของ 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่น และประเทศ อินโดนีเซีย โดยมีหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการแก่ประเทศสมาชิก โดยในเวลาต่อมาได้มีประเทศ ในอาเซียน (ASEAN) เข้าร่วมเป็นสมาชิกครบ 10 ประเทศ ในเวลาประมาณ 10 ปี

การดำเนินการที่ผ่านมา ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ดำเนิน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาประมงในอาเซียน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินการจากประเทศไทยผ่านกรมประมง ประมาณปีละ 60-70 ล้านบาท ยกตัวอย่างกิจกรรมที่ได้ ดำเนินการ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลเรือประมงที่มีขนาดมากกว่า 24 เมตร จากทั้งหมด 10 ประเทศสมาชิก การส่งเสริมให้มีการตรวจสอบย้อนกลับของสินค้าประมง (Electronic ASEAN Catch Documentation Scheme (eACDS)) ซึ่งเป็นระบบที่จะดำเนินการเพื่อให้ทราบที่มาของสินค้าและผลิตภัณฑ์ตลอดสายการผลิต เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งแนวทางการดำเนินการในอนาคตจะมีการจัดทำฐานข้อมูล เรือประมงที่มีขนาดน้อยกว่า 24 เมตร ต่อไป

สำหรับการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ได้ดำเนินการสนับสนุนด้านวิชาการในการต่อต้านกับการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ซึ่งที่ผ่านมา ประเทศไทยได้แสดงออกชัดเจนในการต่อต้านกับการทำประมงผิดกฎหมายร่วมกับประเทศในอาเซียน โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกๆที่เริ่มจัดตั้งเครือข่ายอาเซียนด้านการประมงผิดกฎหมายของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Network for Combating IUU Fishing : AN-IUU)

2.3.20 ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่

ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่มีการประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยี ได้แก่ กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมอุทกหารเรือ สำนักงาน พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดทำโครงการพัฒนาเรือประมงเพื่อความยั่งยืน ทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้าง ความยั่งยืนทางอาหารผ่านการพัฒนาวิธีการประมงและเรือประมงที่มีสมรรถนะและประสิทธิภาพด้าน

วิศวกรรมสูงขึ้น สร้างผู้ประกอบการประมงไทยยุคใหม่ สร้างเครือข่ายการทำงานที่ยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการประมงไทยร่วมกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ทั้งนี้ ได้มีการประชุมหารือกันครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2563 เพื่อหาทิศทางการพัฒนาและเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำประมง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำงบประมาณเพื่อพัฒนาเรือต้นแบบ และการจัดแบ่งภารกิจของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับชาวประมง

2.3.21 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ภายหลังจากคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้อนุมัติสินเชื่อไปแล้วทั้งสิ้น 298 ราย เป็นเงินทั้งสิ้นกว่า 98 ล้านบาท ครอบคลุม 22 จังหวัด ที่ติดทะเลทั่วประเทศ ส่วนผลการดำเนินงานของโครงการที่ผ่านมาพบปัญหา ดังต่อไปนี้

1) สัญญาการจำนองเรือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมเจ้าท่ามีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับกฎหมายซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กำหนดโดยกรมเจ้าท่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจึงดำเนินการจัดทำประกาศเพิ่มเติมแนบท้ายเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายของกรมเจ้าท่า ซึ่งขณะนี้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วและประกาศให้สาขาทั่วประเทศถือปฏิบัติต่อไป

2) คำชี้แจงหลักเกณฑ์การกู้เงินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรไม่ปรากฏบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จึงทำให้ผู้กู้ไม่สามารถใช้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) คำประกันวงเงินสินเชื่อได้ อย่างไรก็ตาม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วซึ่งคาดว่าจะใช้ได้ภายในสัปดาห์หน้าเป็นต้นไป (นับจากวันที่ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ)

2.3.22 ธนาคารออมสิน

กรณีผู้ประกอบการประมงได้ยื่นกู้สินเชื่อและได้รับอนุมัติจากธนาคารออมสินแล้วจะมีระยะเวลาในการยื่นเรื่องเพื่อทำนิติกรรมสัญญากับธนาคารไม่เกิน 4 เดือน โดยผู้กู้สามารถแจ้งความจำนงยื่นกู้ได้ที่ธนาคารสาขาที่ยื่นเอกสารไว้ สำหรับการประเมินเรือประมงพาณิชย์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรือไม้ ที่ความแข็งแรงมีน้อยกว่าเรือเหล็กจึงทำให้บริษัทไม่รับประเมินและไม่รับทำประกันภัย ธนาคารออมสินซึ่งไม่มีความชำนาญเกี่ยวกับการประเมินเรือประมงจึงขอความอนุเคราะห์กรมประมงในการกำหนดราคากลางเพื่อการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อเรือประมงขนาดสูงสุดไม่เกิน 150 ตันกรอส

ในส่วนของการจ่ายเงินประเภทสินเชื่อเงินกู้ระยะยาวเพื่อซ่อมบำรุงเรือ เมื่อเรือขึ้นคานธนาคารออมสินจ่ายเงินครั้งแรก ร้อยละ 50 ให้กับผู้ประกอบการเพื่อนำไปซ่อมแซมเรือ ภายหลังจากซ่อมเรือเสร็จแล้วจะเป็นการจ่ายเงินตามงวดงาน ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญาที่ทำไว้กับธนาคาร ทั้งนี้ หลักฐานในการจ่ายเงินครั้งแรกผู้กู้สามารถนำไปเสนอราคาซ่อมแซมเรือเป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายกับธนาคารออมสินได้

ผลการดำเนินงานโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมงของธนาคารออมสินมีชาวประมงขอสินเชื่อ จำนวน 400 ราย อนุมัติไปแล้ว 67 ราย ยอดเงิน จำนวน 236 ล้านบาท ไม่อนุมัติ 26 ราย เนื่องจากไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ของสินเชื่อ และอายุไม่ถึง 20 ปี ซึ่งไม่สามารถทำนิติกรรมสัญญาตามกฎหมายได้ ตลอดจนเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระกับสถาบันการเงินอื่น (NPL) ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการที่ผ่านมาพบว่า

1) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อไปแล้วแต่ยังไม่ได้ทำสัญญาซึ่งตอนนี้มีโครงการ PGS9 แล้ว คาดว่าจะดำเนินการได้ในช่วงต้นปี 2564

2) ข้อมูลการประเมินมูลค่าเรือประมงที่ธนาคารใช้ในการพิจารณาเป็นข้อมูลที่ธนาคารได้รับจากกรมประมงซึ่งประเมินมูลค่าเรือ ขนาดสูงสุดไม่เกิน 150 ตันกรอส โดยในความเป็นจริงมีผู้ยื่นจำนองเรือมีขนาดเกินกว่า 150 ตันกรอส ส่งผลให้ธนาคารออมสินพิจารณามูลค่าเรือได้ไม่เกิน 150 ตันกรอส ทั้งนี้ กรมประมงจะนำประเด็นปัญหาดังกล่าว เสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมงต่อไป

2.3.23 บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2563 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 9 (PGS9) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) โดยได้รับอนุมัติวงเงินสินเชื่อรวม 150,000 ล้านบาท วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 1 ร้อยล้านบาท รวมทุกสถาบันการเงิน และต้องมีการยื่นขอให้ค้ำประกันขั้นต่ำครั้งละ 2 แสนบาท ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมและค่าจัดการค้ำประกัน ร้อยละ 1.75 โดยไม่มีค่าธรรมเนียม 2 ปีแรก และระยะเวลาการค้ำประกันสูงสุด 10 ปี โดยสามารถเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2563 เป็นต้นไป

สำหรับยอดอนุมัติค้ำประกันสินเชื่อปี 2563 ในส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประมงทุกธนาคาร 166 ราย วงเงิน 300.283 ล้านบาท

2.3.24 กองบริหารงานกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรกรองบริหารงานกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายช่วยเหลือหรือส่งเสริมเกษตรกรในกิจการตามมาตรา 7 พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2554 ได้แก่ ส่งเสริมการผลิต จัดหาปัจจัย 4 คุ้มภัยเพื่อลงทุนการผลิต จัดหาแหล่งน้ำหรือที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำกิน การจัดการกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่เกษตรกร การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานคุณภาพ การรักษาเสถียรภาพของราคา และการจำหน่าย การดำเนินการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อป้องกันและขจัดภัยจะเป็นผลเสียหายแก่เกษตรกร และการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาการผลิต การแปรรูป หรือการตลาด ซึ่งผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร

ทั้งนี้ ผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร ได้แก่ พืช สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง หม่อนไหม และเกลือทะเล ยกเว้น ยางพารา อ้อยและน้ำตาล เนื่องจากมีกองทุนอื่นรับผิดชอบให้ความช่วยเหลือไว้แล้ว ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

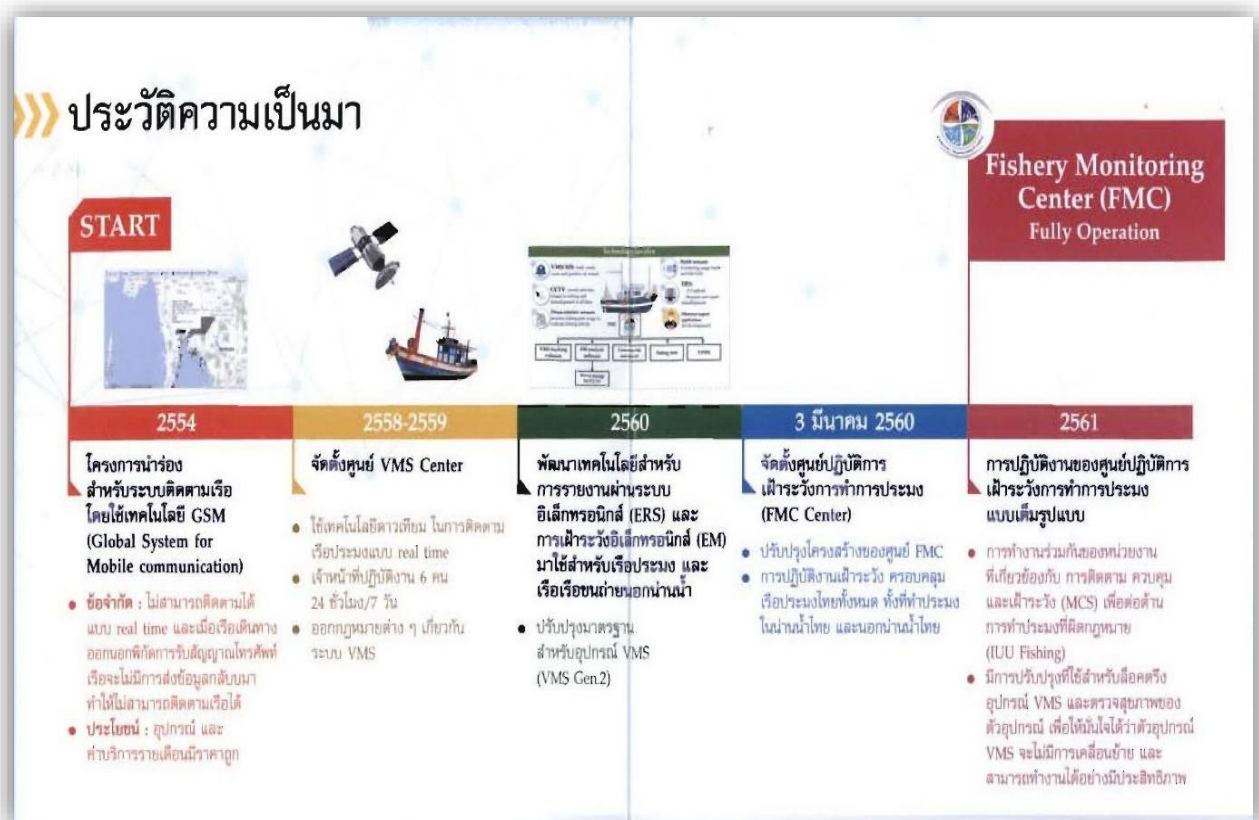
สำหรับผู้มีสิทธิขอใช้เงินจากกองทุนฯ ได้แก่ 1) *องค์กรเกษตรกร* หมายถึง สหกรณ์ การเกษตร *สหกรณ์ประมง* สหกรณ์นิคม ชุมชุมสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนที่ได้ จัดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และองค์กรเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรอื่น ที่กฎหมายจัดตั้ง โดยคุณสมบัติขององค์กรเกษตรกร ประกอบด้วย *องค์กรเกษตรกรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล* สามารถยื่นคำขอรับจัดสรรเงินได้โดยตรงกับกองทุนโดยต้องผ่านเกณฑ์เงื่อนไข คือ มีการดำเนินกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี มีการตรวจสอบบัญชี และ *องค์กรเกษตรกรที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีขนาดเล็กหรือจัดตั้งขึ้นใหม่* เช่น วิสาหกิจชุมชน องค์กรเกษตรกร ตามกฎหมายกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร หรือองค์กรเกษตรกรต่าง ๆ ให้หน่วยงานของรัฐ ที่เป็นผู้กำกับดูแลยื่นคำขอรับจัดสรรเงินเพื่อนำไปจัดสรรเงินให้แก่องค์กรเกษตรกร หรือกรณีจะขอยื่นคำขอรับจัดสรรเงินโดยตรง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด 2) *หน่วยงานของรัฐ* หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม

หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม จังหวัดและให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง สำหรับกรณีชาวประมงสามารถขอความช่วยเหลือจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้แต่ต้องขอในนามขององค์กรเกษตรกร ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีที่ยื่นความจำนงขอความช่วยเหลือมายังกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

การเดินทางศึกษาดูงาน

2.3.25 ณ ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง (Fisheries Monitoring Center) กรมประมง
ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง (Fishery Monitoring Center: FMC) ก่อตั้งขึ้นเพื่อรองรับการดำเนินงานตามมาตรการ การติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง (Monitoring, Control and Surveillance: MCS) โดยมีภารกิจหลัก 4 ส่วน คือ

- 1) การควบคุม เฝ้าระวัง และตรวจสอบการทำประมงของเรือประมงไทย และเรือขนถ่ายสัตว์น้ำของไทย ทั้งในน่านน้ำไทย และนอคน่านน้ำไทย
- 2) การติดตาม ตรวจสอบเรือประมง และเรือขนถ่ายสัตว์น้ำต่างชาติที่ขอเข้าเทียบท่าไทย
- 3) ดำเนินการตามกฎหมาย กรณีที่มีการพบการกระทำผิด
- 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กรมประมงมอบหมาย

ภาพที่ 3 ความเป็นมาของศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง. โดย ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง กรมประมง, 2563.

ในการดำเนินงานตามมาตรการ การติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง (Monitoring, Control and Surveillance: MCS) นั้นจะมีการนำระบบติดตามเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) เข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ระบบติดตามเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) หมายถึง ระบบที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างเรือที่ออกปฏิบัติงานอยู่กลางทะเลกับเจ้าของเรือและศูนย์ปฏิบัติการ VMS ที่อยู่บนฝั่ง ด้วยการส่งสัญญาณทางอิเล็กทรอนิกส์จากเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนเรือประมง (Embedded Tracking Unit: ETU) แล้วส่งสัญญาณมายังหน่วยรับที่ติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์ภาครับหรือเครื่องควบคุมระบบที่อยู่บนฝั่งที่ศูนย์ปฏิบัติการ (Monitoring & Controlling Center: MCC) เพื่อบอกให้ทราบถึงตำแหน่งปัจจุบันของเรือ ความเร็วและทิศทางของเรือที่กำลังแล่น และข้อมูลจากเซนเซอร์ ตลอดจนมีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตามเวลาที่ผ่านไปในอดีต โดยเจ้าของเรือหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถเรียกดูข้อมูลย้อนหลังได้ตามที่ต้องการ ซึ่งข้อมูลจะถูกส่งผ่าน GPRS (General Packet Radio Service) มายังหน่วยรับบนฝั่งผ่านเครือข่าย GSM (Global Service Mobile) โดยปกติจะมีการส่งสัญญาณแบบอัตโนมัติทุกๆ 4 ชั่วโมง รวม 6 ครั้งต่อวัน หรือทุก ๆ 6 ชั่วโมง รวม 4 ครั้งต่อวัน ซึ่งข้อมูลหรือสัญญาณที่ส่งมายังศูนย์ปฏิบัติการบนฝั่งจะถูกแปลงมาแสดงบนแผนที่อิเล็กทรอนิกส์ หรือแสดงบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ของศูนย์ปฏิบัติการฯ ซึ่งเจ้าของเรือสามารถติดตามดูเรือหรือกลุ่มเรือของตัวเองได้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งง่ายต่อการใช้งาน ข้อมูลเหล่านี้สามารถเรียกดูย้อนหลังและนำมาพิมพ์เป็นรายงานได้ ผู้ที่สามารถเรียกดูข้อมูลเรือได้ คือ ผู้ที่มีชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน (Username & Password) ของเรือลำนั้น ๆ เท่านั้น โดยข้อมูลเส้นทางเดินเรือที่ถูกบันทึกจะถูกเก็บเป็นความลับตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ภาพที่ 6 การเข้าสู่ระบบติดตามเรือ (Vessel Monitoring System : VMS). โดย ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำการประมง กรมประมง, 2563.

นอกจากนี้ ระบบยังสามารถระบุพื้นที่เฝ้าระวังบนแผนที่และสามารถแจ้งเตือนเมื่อมีเรือเข้ามาในพื้นที่เฝ้าระวังเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดได้ ในกรณีที่เกิดเหตุไม่คาดฝันขึ้นกับเรือ ชาวประมงบนเรือสามารถกดปุ่มฉุกเฉินบนเรือขอความช่วยเหลือมายังศูนย์ปฏิบัติการฯ และเจ้าของเรือเพื่อติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าช่วยเหลือได้ทันท่วงทีต่อไป อีกทางหนึ่งศูนย์ปฏิบัติการ VMS สามารถส่งข้อมูลในรูปแบบ SMS (Short Message Service) เพื่อแจ้งข่าวหรือการเตือนภัยให้แก่เรือทุกลำในระบบได้อีกด้วย

ระบบติดตามเรือประมง เป็นเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการควบคุม และติดตามตำแหน่งเรือที่ถือว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับประเทศไทย เป็นหนึ่งในโลกที่สำคัญที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้เรือประมงที่ติดตั้ง VMS เกิดการละเมิดข้อปฏิบัติ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือกฎเกณฑ์ที่ทางหน่วยงานราชการได้กำหนดไว้

โดยจุดเริ่มต้นของการพัฒนาด้านระบบติดตามเรือของประเทศไทยเริ่มมาจากการดำเนินการของโครงการนำร่องระบบติดตามเรือประมง (Mobile Phone Communication Service) ในปี 2555 ซึ่งเป็นการขอความร่วมมือเรือประมงที่ประสงค์จะเข้าร่วมทดสอบการทำงานของระบบ แต่อุปกรณ์ที่เลือกใช้ในขณะนั้นคือเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านเครือข่ายของโทรศัพท์มือถือ ซึ่งจุดอ่อนของเทคโนโลยีรุ่นนี้ คือไม่สามารถติดตามตำแหน่งเรือได้ตลอดเวลา ซึ่งต่อมาในปี 2558 กรมประมงจึงได้มีการพัฒนาระบบติดตามเรือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการปฏิบัติงานด้านระบบติดตามเรืออย่างจริงจัง

โดยเทคโนโลยีระบบติดตามเรือที่ประเทศไทยเลือกใช้ในปัจจุบัน คือ ระบบติดตามเรือโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite Communication) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และสามารถติดตามเรือได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะอยู่ ณ ตำแหน่งใดของโลก

บทที่ 3

ผลการศึกษา

3.1 ปัญหาการประมงทะเลไทย

3.1.1 ปัญหาเร่งด่วนตามข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ

เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2562 ชาวประมงทะเลจาก 22 จังหวัด ได้ยื่นข้อเรียกร้องเพื่อให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาด้านการประมง ณ บริเวณหน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

1) ขอให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการประมงทั้งหมดหยุดออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพของชาวประมงมาเพิ่มเติมขึ้นอีก (ยกเว้นการออกกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่งที่ผ่อนคลายปัญหาให้กับชาวประมง)

2) ขอให้มีการเสนอแก้ไขกฎหมายพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเร่งด่วนในช่วงที่มีการประชุมสภานิติบัญญัติ

3) ขอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการซื้อเรือประมงออกนอกระบบคืนโดยเร็ว โดยขอให้รัฐบาลมีการตั้งงบประมาณจำนวน 1 หมื่นล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในการที่จะนำเรือประมงออกนอกระบบ

4) ขอให้รัฐบาลเร่งรัดการช่วยเหลือชาวประมง ในโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับชาวประมงโดยเร่งด่วน ภายในเดือนธันวาคม 2562

5) ขอให้กรมประมง กรมการจัดหางาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการอนุญาตให้ใช้กฎหมายมาตรา 83 แห่ง พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมง โดยเร่งด่วนภายในเดือนธันวาคม 2562

6) ขอให้ยกเลิก แก้ไข กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ส่งผลกระทบต่อชาวประมงที่เป็นอยู่โดยเร็ว

7) เรือประมงที่มีขนาดไม่เกิน 30 ตันกรอส ไม่ควรมินโยบายให้ติด VMS เช่น การชักชวนให้เรือประมงขนาดต่ำกว่า 30 ตันกรอส ทดลองติด VMS ฟรี

8) ขอให้หยุดการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศโดยทันที ด้วยเหตุผลไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชกำหนดประมง พ.ศ. 2558 มาตรา 92 ซึ่งการนำเข้าสัตว์น้ำจะต้องมีการตรวจสอบว่าสัตว์น้ำเหล่านั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ตามมาตรา 92 วรรคสองและวรรคสาม สินค้าประมงจากต่างประเทศ จึงเข้ามาถล่มตลาดสินค้าสัตว์น้ำของชาวประมงไทยที่ทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้ต้นทุนสูงกว่า ราคาจึงตกต่ำ เพราะมีการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำแบบเสรี ไร้การควบคุม มาสต็อกไว้เต็มห้องเย็นหมดแล้ว ดังนั้นจึงต้องแก้ไขระเบียบกรมประมงเดิมที่อนุญาตให้บุคคลธรรมดาสามารถนำเข้าสัตว์น้ำได้เสรี มีมาตรการปกป้องสินค้าสัตว์น้ำภายในประเทศ

9) ขอให้พิจารณาเพิ่มวันทำการประมงให้กับพี่น้องชาวประมงทั่วประเทศโดยเร่งด่วน เพราะทำให้เกิดปัญหาการประกอบอาชีพขาดทุนมา 4-5 ปีแล้ว เนื่องจากมีการกำหนดให้ทำการประมงได้ไม่ทั้งปี แต่ต้องมีรายจ่ายค่าจ้างแรงงานตลอดทั้งปี

10) ขอให้คณะกรรมการกำกับดูแลโครงการจำหน่ายน้ำมันดีเซลสำหรับชาวประมง ในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ทบทวนแนวทางที่จะบังคับให้บริษัทจำหน่ายน้ำมันบังคับให้ชาวประมง ต้องจ่ายเงินผ่านบัตรฟลีทการ์ด (Fleet Card) ซึ่งจะช่วยให้สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวประมงเพิ่มขึ้นทันที

11) ขอให้มีการทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวประมง กรณีที่ถูกบังคับใช้จากกฎหมายประมงที่ไม่เป็นธรรม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาผู้ได้รับผลกระทบ

3.1.2 ปัญหาผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง

จากการศึกษาพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับชาวประมงไทยในปัจจุบันเป็นผลจากการออกกฎหมายและบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีจุดบกพร่องหลายประการ ดังนี้

1) กฎหมายฉบับนี้เกิดขึ้นโดยขาดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงคือชาวประมง

2) กฎหมายฉบับนี้ มีหลายประเด็นมากกว่าข้อกำหนดของสหภาพยุโรป ทั้งที่ความเป็นจริงควรแก้ปัญหการประมงนอกน่านน้ำไทยและการนำเข้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศ ทำให้ไม่สอดคล้องกับวิถีการประมงของประเทศไทย

3) กฎหมายออกมาในช่วงเวลาเร่งรัด ชาวประมงไม่มีเวลาปรับตัวและไม่ได้รับการช่วยเหลืออุดหนุนจากภาครัฐในการปรับตัวเข้าสู่การปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากการปรับเปลี่ยนบางรายการต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก

4) กฎหมายฉบับนี้ มีขั้นตอนทางธุรการในการควบคุมตรวจสอบมากเกินไปจนความจำเป็นทั้งเรือประมง ท่าเทียบเรือประมง

5) กฎหมายฉบับนี้ จำกัดการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ทำให้ขาดความยืดหยุ่นในการบังคับใช้กฎหมาย และไม่ได้ใช้องค์ประกอบทางอาญาในเรื่องเจตนาการกระทำความผิดมาเป็นองค์ประกอบในการดำเนินคดี

6) กฎหมายฉบับนี้ มีเจตนามุ่งเรื่องการควบคุมป้องกันล่วงหน้า มากกว่าการส่งเสริมสนับสนุนชาวประมงให้ทำการประมงที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งส่งผลให้กองเรือประมงทั้งในและนอกน่านน้ำไทยอ่อนแอไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้

7) กฎหมายฉบับนี้ มีบทกำหนดโทษสูงมากเกินไปจนความจำเป็น เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่แก้ปัญหการประมงผิดกฎหมาย และไม่เป็นธรรมในกรณีการประกอบกิจการในลักษณะโรงงานที่เกี่ยวข้องกับภาคการประมง เมื่อเทียบกับการประกอบกิจการโรงงานในกิจการอื่น ๆ

8) เนื่องจากบทกำหนดโทษสูง อำนาจการพิจารณาคดีอยู่ในเขตอำนาจศาลอาญา ซึ่งใช้ระยะเวลาในการพิจารณาคดียาวนาน และถูกกักเรือเป็นเหตุให้ชาวประมงจำต้องยินยอมเสียค่าปรับโดยมิได้มีการพิสูจน์ความผิดโดยเฉพาะหลักเจตนาทางอาญา

9) ผลสืบเนื่องให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตทำการประมงตามมาตรา 39 ซึ่งส่งผลต่อเนื้อให้กิจการเรือประมงที่อยู่ในความครอบครองต้องยุติลงโดยสิ้นเชิง

10) การขอรับใบอนุญาตมีเงื่อนไขระยะเวลาที่ขอและระยะเวลาสิ้นสุดการขอใบอนุญาต ทำให้ชาวประมงต้องรับภาระการขอใบอนุญาตตามเวลาที่กำหนด แม้ไม่มีความพร้อมที่จะออกไปทำการประมงก็ตาม

11) กรณีการเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงเท่ากับเพิกถอนอาชีพชาวประมง ทรัพย์สินอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพประมงมีมูลค่าสูง การเพิกถอนใบอนุญาตจะส่งผลให้ชาวประมงได้รับความเดือดร้อนอย่างมากโดยเฉพาะรายได้ในการดำรงชีพและการใช้ชีวิตในสังคม

12) ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะต้องได้รับผลทางปกครองอื่นอีก เนื่องจากเรือประมงจะต้องถูกประกาศเป็นเรือประมงผิดกฎหมาย ถูกเพิกถอนทะเบียนเรือไทย และลือกตรึงเรือประมง

13) การกำหนดเขตทะเลชายฝั่งและการกำหนดประเภทเรือประมงพาณิชย์ เรือประมงพื้นบ้านส่งผลให้ไม่สามารถแบ่งพื้นที่ทำการประมง (Zoning) ที่เหมาะสมกับวิถีการใช้เครื่องมือและขนาดเรือประมงแต่ละประเภทได้

14) โครงสร้างของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด มีตัวแทนภาคราชการมากเกินไปโดยเฉพาะนายอำเภอ ซึ่งส่งผลต่อการทำหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ให้ติดกรอบราชการมากเกินไป ทั้งที่การกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาภาคการประมงภายในจังหวัดเป็นหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการฯ

15) กฎหมายฉบับนี้ ขาดการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นไปบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในเขตปกครองตนเองได้เพื่อลดภาระของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

16) การอนุญาตตามพระราชกำหนดนี้บางมาตรา ไม่ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อกำกับการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น มาตรา 62 มาตรา 79 เป็นต้น

17) ความซ้ำซ้อนและความแตกต่างของการใช้อำนาจทางปกครองในการประกาศเรือประมงให้เป็นเรือประมงผิดกฎหมายตามมาตรา 113 (4) ของคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง และอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามมาตรา 116

18) ฐานความผิดด้านการประมงที่เข้าลักษณะความผิดร้ายแรงตามมาตรา 114 ครอบคลุมฐานความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มากเกินความจำเป็น เนื่องจากบางมาตราเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนทางธุรการ และไม่เกี่ยวข้องกับการทำลายทรัพยากรหรือการทำการประมง

19) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่สาธารณะประโยชน์เป็นอำนาจของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดประกาศตามมาตรา 77 ดังนั้น แม้ว่าในพื้นที่ทะเลนอกชายฝั่งจะมีความเหมาะสมในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แต่กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารสามารถประกาศพื้นที่หรืออนุญาตให้ประกอบการได้จึงเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ทั้งนี้ กระบวนการที่นำไปสู่การออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายเกิดขึ้นภายใต้กรอบดังต่อไปนี้

1) เดือนพฤศจิกายน 2558 กรมประมงจัดทำและประกาศใช้แผนระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (NPOA – IUU) แผนการบริหารจัดการประมงทะเลของประเทศไทย (Marine Fisheries Management Plan of Thailand : FMP) และได้ประกาศใช้บังคับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวเป็นการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำและการทำการประมงของประเทศไทยสอดคล้องกับมาตรฐานสากลและได้ดำเนินการออกอนุบัญญัติเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายประมงมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เมื่อมีการบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ไประยะหนึ่ง พบว่า บทบัญญัติบางประการไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามเจตนารมณ์ หรือไม่ชัดเจนอันส่งผลต่อการบังคับใช้ จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ให้มีความชัดเจนและสามารถบังคับใช้ได้ตามเจตนารมณ์ โดยพระราชกำหนดการประมง ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2560

2) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย โดยในระหว่างดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้มีกรอบกฎหมายในการบริหารจัดการการทำประมงและจัดการกองเรือที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ได้มีการใช้อำนาจพิเศษของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ออกคำสั่งเพิ่มเติมอีก 6 ฉบับ ดังนี้

(1) คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 24/2558 เพื่อระงับการจดทะเบียนเรือไทยสำหรับการประมง และห้ามมิไว้ในครอบครองและใช้เครื่องมือทำการประมงที่ผิดกฎหมาย

(2) คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 42/2558 เพื่อเพิกถอนทะเบียนเรือไทย จำนวน 8,024 ลำ และห้ามมิให้กรมประมงออกใบอนุญาตทำการประมง เว้นแต่การออกใบอนุญาตให้กับผู้ที่เคยได้รับใบอนุญาตทำการประมงอยู่เดิม เพื่อควบคุมจำนวนเรือที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมง

(3) คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 53/2559 เพื่อกำหนดมาตรการล็อกเรือที่มีได้จดทะเบียนหรือไม่มีใบอนุญาตทำการประมง และกำหนดให้มีการเพิกถอนทะเบียนเรือสำหรับเรือที่มีทะเบียนเรือแต่ไม่มีใบอนุญาตทำการประมงและไม่ได้แจ้งของดใช้เรือหรือเปลี่ยนประเภทเรือต่อกรมเจ้าท่าภายใน 30 วัน รวมทั้งให้อำนาจกรมเจ้าท่าในการงดจดทะเบียนเรือสำหรับการประมงเป็นการชั่วคราว

(4) คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 69/2559 กำหนดมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความในการดำเนินคดี เพื่อมิให้คดีขาดอายุความระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี

(5) คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 22/2560 เพื่อปฏิรูประบบบริหารจัดการเรือที่ใช้ทำการประมงขนถ่ายสัตว์น้ำ และเรือที่ใช้ในการสนับสนุนเรือประมง และปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญาและมาตรการทางปกครอง

(6) คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 8/2561 เพื่อยกเลิกบทบัญญัติบางประการในคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 10/2558 คำสั่ง คสช. ที่ 24/2558 และ คำสั่ง คสช. ที่ 42/2558 เพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่บทกำหนดโทษตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งหัวหน้า คสช. แตกต่างจากโทษที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีการบังคับใช้โทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งมีโทษสูงกว่า โดยคำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2561 ส่งผลให้บทบัญญัติที่ซ้ำซ้อนกันจะใช้บังคับตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเพียงฉบับเดียว

3) การออกอนุบัญญัติเพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 (ฉบับแก้ไข) รวมทั้งสิ้น 138 ฉบับ โดยจัดเป็นหมวดหมู่ ได้แก่ การบริหารจัดการทรัพยากร การทำการประมงในน่านน้ำไทย การทำการประมงนอกน่านน้ำไทย การควบคุมและเฝ้าระวัง หลักฐานเพื่อการสืบค้น มาตรการในการตรวจสอบสุขอนามัยของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ มาตรการทางปกครอง

4) การเข้าเป็นภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศ ไทยเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Agreement on Port State Measures: PSMA) เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2559 เพื่อป้องกันการนำเข้าสู่สัตว์น้ำที่มาจากการทำประมง IUU เข้าประเทศไทย และความตกลง UN Fish Stock Agreement : UNFSA เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560 เพื่อการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการทำประมง IUU และการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรประมงของไทยและของโลก รวมทั้งเข้าเป็นสมาชิกความตกลงการทำประมงสำหรับพื้นที่ทางตอนใต้ของมหาสมุทรอินเดีย (South Indian Ocean Fisheries Agreement: SIOFA) เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2560 เพื่อให้เรือประมงไทยเข้าไปทำประมงในมหาสมุทรอินเดียอย่างถูกกฎหมาย

5) การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเรือไทยและกฎหมายการเดินเรือในน่านน้ำไทย ภายใต้ NPOA – IUU ที่รัฐบาลไทยได้มีการประกาศใช้เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 พบว่าพระราชบัญญัติเรือไทย พ.ศ. 2481 ไม่สามารถบริหารจัดการเรือไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการตราพระราชกำหนดเรือไทย พ.ศ. 2561 แก้ไขพระราชบัญญัติเรือไทยฯ เพื่อให้กรมเจ้าท่ามีขีดความสามารถในการที่จะควบคุมการจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงประเภทการใช้เรือ ตลอดจนการเพิกถอนทะเบียนเรือ และกำหนดหลักการในการประสาน

ความร่วมมือร่วมกันระหว่างกรมประมงและกรมเจ้าท่าได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยพระราชกำหนดเรือไทย ได้มีการประกาศใช้เมื่อเดือนมีนาคม 2561 และในปัจจุบันได้มีการออกอนุบัญญัติภายใต้พระราชกำหนดเรือไทย 2561 ครบถ้วนแล้ว และได้ดำเนินการออกอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย ฯ เพื่อกำหนดให้การต่ออายุใบอนุญาตใช้เรือประมงสั้นอายุพร้อมกับใบอนุญาตทำการประมง และกำหนดให้เรือต่างประเทศและเรือไทยที่จะเข้ามาในน่านน้ำไทยต้องเปิดระบบหรืออุปกรณ์แสดงตนอัตโนมัติ (Automatic Identification System: AIS)¹ ตลอดเวลา

นอกจากนี้ ในการพิจารณาศึกษายังได้มีการรวบรวมประเด็นปัญหาที่เป็นผลจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมงสรุปดังนี้

1) ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล

1.1) สภาพปัญหา

ข้อมูล ณ วันที่ 24 สิงหาคม 2563 กรมประมงระบุว่า จากฐานข้อมูลและการขึ้นทะเบียนแรงงานในภาคประมงมีแรงงานที่มาจากขึ้นทะเบียนทั้งสิ้น 158,535 คน แยกเป็นแรงงานไทยที่มีการจัดทำหนังสือคนประจำเรือ (Seaman book) โดยกรมเจ้าท่า จำนวน 65,357 คน และแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีการจัดทำหนังสือคนประจำเรือ (Sea book) โดยกรมประมง ตามมาตรา 83 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับสิทธิคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชนที่ควรจะได้รับตามกฎหมายกำหนด มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และลดการใช้แรงงานบังคับและการค้ามนุษย์ รวมทั้งสามารถตรวจสอบนายจ้างให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2559-24 สิงหาคม 2563 จำนวนทั้งสิ้น 93,178 คน โดยแบ่งเป็น เมียนมา จำนวน 50,397 คน กัมพูชา จำนวน 40,232 คน ลาว จำนวน 2,012 คน เวียดนาม จำนวน 40 คน และอื่น ๆ จำนวน 497 คน แต่ปัจจุบันมีแรงงานที่ออกทำการประมงจริง ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ประมาณ 61,992 คน

ขณะที่กรมการจัดหางานชี้แจงในคราวประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 15 วันพุธที่ 15 มกราคม 2563 ว่า ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2562 มีแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วประเทศ รวม 53,324 คน แยกเป็นแรงงานต่างด้าวภายใต้บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) ระหว่างรัฐบาลประเทศไทย ลาว กัมพูชา และเมียนมา จำนวน 7,357 คน และแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ทำงานตามมติคณะรัฐมนตรีต่าง ๆ จำนวน 45,967 คน

ทั้งนี้ กระทรวงแรงงานได้แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานด้วยการนำเข้าแรงงานต่างด้าวภายใต้บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) ระหว่างรัฐบาลประเทศไทย ลาว กัมพูชา และเมียนมา หรือข้อตกลงกับประเทศต้นทาง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระบบการนำเข้าแรงงาน โดยให้

¹ ระบบ AIS (Automatic Identification System) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า UAIS (Universal Automatic Identification System) เป็นระบบหรืออุปกรณ์แสดงตนอัตโนมัติ ที่ใช้สำหรับในกิจการเดินเรือภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้เรือเดินทะเลระหว่างประเทศขนาดตั้งแต่ 300 ตันกรอสขึ้นไป และเรือเดินทะเลที่ไม่ได้เดินทางระหว่างประเทศขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอสขึ้นไป ต้องติดตั้งระบบ AIS ซึ่งอยู่ภายใต้กำหนดของ IMO (International Maritime Organization) ด้วยการส่งสัญญาณวิทยุย่าน VHF แบบอัตโนมัติต่อเนื่อง เพื่อแจ้งข้อมูลและตำแหน่งของตัวเองให้กับเครื่อง AIS อื่น ๆ ที่ติดอยู่กับเรือหรือสถานีชายฝั่งใกล้เคียง กล่าวคือเป็นระบบสื่อสาร เพื่อแจ้งแสดงตัวระหว่างเรือกับเรือและเรือกับสถานีฝั่ง เพื่อช่วยให้มีความปลอดภัยในการเดินเรือมากขึ้นและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการควบคุมจราจรทางน้ำระบบ VTS (Vessel Traffic Control System) ในการตรวจตราเรือที่เดินทางอยู่ภายในบริเวณรับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม โปรดอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมที่เว็บไซต์ http://www.port.co.th/cs/internet/internet/%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A_AIS.html

นายจ้างขออนุญาตนำเข้าแรงงานตามความจำเป็น เมื่อได้รับอนุญาตก็ติดต่อให้บริษัทจัดหางานในประเทศค้นหา จัดหาแรงงานและดำเนินการทางเอกสารให้ครบถ้วน กระทั่งนำพาแรงงานมาทำงานในสถานประกอบการ ปลายทาง โดยมุ่งหวังสร้างความร่วมมือในการคุ้มครองสิทธิแรงงาน การส่งกลับเมื่อครบสัญญาจ้าง และการป้องกัน การข้ามแดน การค้าแรงงาน และการจ้างแรงงานโดยผิดกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม การนำเข้าแรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นแรงงานประมงจะมีข้อกำหนดและเงื่อนไขให้ ต้องมีการประกาศจัดหางานเพื่อเปิดโอกาสให้แก่แรงงานคนไทยก่อน โดยต้องประกาศไม่น้อยกว่า 15 วัน หลังจากนั้น จึงจะสามารถนำเข้าแรงงานต่างด้าวและอนุญาตให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวที่ผ่านมา ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงได้ โดยมีจำนวน แรงงานต่างด้าวที่นายจ้างได้ยื่นบัญชีรายชื่อขออนำเข้าแรงงานต่างด้าวภายใต้บันทึกความเข้าใจ ระหว่าง เดือนตุลาคม 2561 ถึง เดือนกันยายน 2562 มีจำนวน 3,554 คน และระหว่างเดือนตุลาคม 2562 ถึงเดือน พฤศจิกายน 2562 มีจำนวน 552 คน

อนึ่ง ผู้ประกอบการประมงต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเปิดการรับลงทะเบียนแรงงานต่างด้าว ได้ตลอดทั้งปี แต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากติดเงื่อนไขกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดให้ทำได้เพียง ปีละ 2 รอบ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องแรงงานได้ทันเวลา

กระนั้นก็ตาม ผู้ประกอบการประมงได้แจ้งการขาดแคลนแรงงานอีกประมาณ 40,000 คน โดยขอให้รัฐเปิดให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามมาตรา 83 กรณีพิเศษ ภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคประมง เนื่องจากการนำเข้าแรงงาน ต่างด้าวภายใต้บันทึกความเข้าใจ เสียค่าดำเนินการในประเทศต้นทางสูง เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้มาตรา 83 กรณีพิเศษ และใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากการดำเนินการฝั่งประเทศไทยใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 10 วันทำการ ขณะที่การดำเนินการของประเทศต้นทางใช้ระยะเวลานานกว่า เนื่องจากต้องดำเนินการรับสมัคร คัดเลือก ทำวีซ่า ทำสัญญา จัดทำบัญชีรายชื่อ และส่งบัญชีรายชื่อแรงงานให้กับนายจ้างไทย รวมถึงแรงงาน ที่ได้มาอาจไม่สามารถทำงานได้ตามที่นายจ้างต้องการ หรือไม่สามารถทำงานได้ครบสัญญาจ้าง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการนำเข้าแรงงานโดยวิธี MOU และการใช้มาตรา 83 กรณีพิเศษ

ขั้นตอนการนำเข้าแรงงานโดยระบบ MOU	ขั้นตอนการนำเข้าแรงงานโดยใช้มาตรา 83
1.การดำเนินการของประเทศต้นทาง ค่าธรรมเนียมตาม ทางการของประเทศต้นทาง	1. จัดทำ ทร. 38/1 ราคา 20 บาท
2.การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร ค่าธรรมเนียม การตรวจลงตราวีซ่า 1,900 บาท/คน/ปี (ครั้งละไม่เกิน 1ปี)	2. บัตรสีชมพู ราคา 60 บาท
3.การยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าว ค่ายื่นคำขอและค่าธรรมเนียม 1,900 บาท (2ปี) กรณีนายจ้าง นำแรงงานเข้าเอง ค่าประกัน 1,000 บาท/คน ไม่เกิน 100,000 บาท	3. ตรวจสุขภาพ 5 โรค ราคา 500 บาท
4. การจ้าง/แจ้งเข้าทำงานและนำส่งไปรับรองแพทย์ ค่าธรรมเนียมตรวจสุขภาพ 500 บาท/คน บัตรประกันสุขภาพ ราคา 1,600 บาท (1ปี)	4. บัตรประกันสุขภาพ ราคา 1,600 บาท (1ปี)
	5. ทำเล่ม Seabook ราคา 100 บาท
	6. ทำการตรวจลงตราวีซ่า 1,900 บาท/คน/ ปี (ครั้งละไม่เกิน 1ปี)
สรุป ค่าธรรมเนียมขั้นต้นรวมทั้งสิ้นประมาณ 6,900 บาท/คน ระยะเวลาการดำเนินการไม่น้อยกว่า 45 วันทำการ ซึ่งยังไม่ รวมค่าใช้จ่าย ณ ประเทศต้นทาง	สรุป ค่าธรรมเนียมรวมทั้งสิ้นประมาณ 4,180 บาท/คน ระยะเวลาการดำเนินการ ไม่เกิน 7 วันทำการ

หมายเหตุ. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร โดยกรมประมง, 2563, น. 24.

ประกอบกับภาครัฐต้องการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่าง
ไม่ถูกต้องมาขึ้นทะเบียน และให้แรงงานต่างด้าวได้รับการคุ้มครองและได้รับสิทธิตามกฎหมาย จึงได้มีการอนุญาต
ให้นำเข้าแรงงานต่างด้าวได้ตามมาตรา 83 กรณีพิเศษ จำนวน 4 ครั้ง แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของ
แรงงานประมง เนื่องจากมีแรงงานที่สนใจเข้ามาในภาคการประมงเป็นจำนวนน้อยมาก โดยมีรายละเอียด ดังนี้
ครั้งที่ 1 มีระยะเวลาดำเนินการ 45 วัน ระหว่างวันที่ 30 กันยายน ถึง วันที่ 15 พฤศจิกายน
2560 มีความต้องการแรงงาน 44,722 คน ขณะที่ผลการดำเนินการพบว่า มีแรงงานต่างด้าวที่ยื่นความประสงค์
ขึ้นทะเบียน 13,455 คน แต่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ 5,589 คน

ครั้งที่ 2 มีระยะเวลาดำเนินการ 120 วัน ระหว่างวันที่ 3 ธันวาคม 2561 ถึง วันที่ 31 มีนาคม
2562 มีความต้องการแรงงาน 30,099 คน โดยมีแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียน 5,968 คน

ครั้งที่ 3 มีระยะเวลาดำเนินการ 61 วัน ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2563 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน
2563 มีความต้องการแรงงาน 15,445 คน มีแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียน 957 คน

ครั้งที่ 4 มีระยะเวลาดำเนินการ 92 วัน ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน
2563 มีความต้องการแรงงาน 2,252 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 ส.ค. 63) มีแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียน 584 คน (ข้อมูล
ณ วันที่ 24 ส.ค. 63)

ตารางที่ 2 การนำเข้าแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 83 กรณีพิเศษ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ครั้งที่	ระยะเวลาดำเนินการ	ความต้องการแรงงาน	ผลการดำเนินการ
1	30 ก.ย. - 15 พ.ย. 60 (45 วัน)	44,722 คน	13,455 คน ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ 5,589 คน
2	3 ธ.ค. 61 - 31 มี.ค. 62 (120 วัน)	30,099 คน	5,968 คน
3	1 พ.ค. 63 - 30 มิ.ย. 63 (61 วัน)	15,445 คน	957 คน
4	1 ก.ค. 63 - 30 ก.ย. 63 (92 วัน)	2,252 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 ส.ค. 63)	584 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 ส.ค. 63)

หมายเหตุ. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร โดยกรมประมง, 2563, น. 24.

ทั้งนี้ การอนุญาตให้นำเข้าแรงงานต่างด้าวตามมาตรา 83 จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก “คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว” และต้องได้รับความเห็นชอบจาก “คณะรัฐมนตรี” เพื่อให้มีการออก “ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ.” ตามมาตรา 83 วรรคสาม และออก “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา สามารถมายื่นคำขอรับหนังสือคนประจำเรือ เพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล” ตามมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ดังนั้น มาตรา 83 จึงสามารถนำมาใช้ในการแก้ไข ปัญหาแรงงานประมงได้บางส่วนเท่านั้น เนื่องจากกรมประมงไม่ได้มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการอนุญาตให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวตาม มาตรา 83 แม้ว่าจะให้อำนาจอธิบดีกรมประมงมีอำนาจเช่นเดียวกับกรมเจ้าท่า ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยในการออกหนังสือคนประจำเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในเรือประมงอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีอำนาจเช่นเดียวกับนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวในการอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นทำงานในเรือประมงที่จะออกไปทำการประมงในทะเล

1.2) สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน

(1) ข้อจำกัดและเงื่อนไขของกฎหมายที่เพิ่มมากขึ้น

การที่ประเทศไทยได้มีการออกพระราชกำหนดประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานประมงทะเล เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของคนประจำเรือ และป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคประมงทำให้การจัดการแรงงานประมงมีความยุ่งยาก ใช้ระยะเวลามาก และต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรง ส่งผลถึงลักษณะความเป็นอยู่ของแรงงานในเรือประมงที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้แรงงานหลักเสี่ยงที่จะเข้ามาทำงานในเรือประมงทะเล โดยมีประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานในเรือประมง ดังนี้

(1.1) แรงงานประมงต้องมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ส่งผลให้ลูกหลานชาวประมงไม่สามารถลงเรือเพื่อไปฝึกฝนและเรียนรู้การทำประมง ขาดการสืบทอดการทำประมงไปสู่รุ่นลูกหลานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2560 ที่ได้มีการเพิ่มอัตราโทษการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก

อายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดในงานประมง หรืออายุต่ำกว่า 18 ปี โดยกำหนดอัตราโทษปรับ ตั้งแต่สี่แสนบาทถึงแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคนหรือ จำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างแก้ไขกฎหมายกำหนดให้ผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ที่ได้รับหนังสือรับรองให้ฝึกงานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยสามารถฝึกงานในเรือประมงได้ จำนวน 1 คน เพื่อให้สามารถเรียนรู้การประกอบอาชีพประมง โดยมีเงื่อนไขว่าผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป จะต้องเป็นญาติของเจ้าของเรือหรือไต่เรือ นั้น โดยมีเอกสารรับรองความสัมพันธ์ทางครอบครัว

(1.2) การจ่ายเงินค่าจ้างแรงงานต้องจ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง โดยผ่านธนาคารตามกฎหมายกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างผ่านบัญชีธนาคารเป็นรายเดือน โดยนายจ้างเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการโอน หากพบการกระทำผิดหรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ให้พนักงานตรวจแรงงานดำเนินการทางปกครองด้วยการออกคำสั่งพนักงานตรวจแรงงานดำเนินการเปรียบเทียบ หรือดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างแล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ปัจจุบันกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้กำหนดให้แรงงานที่มีความประสงค์เบิกค่าจ้างล่วงหน้า สามารถเบิกค่าจ้างเป็นเงินสดได้ร้อยละ 30 ของค่าจ้าง

(1.3) กฎหมายกำหนดให้นายจ้างต้องทำสัญญาจ้างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยสัญญาจ้างต้องเป็นภาษาไทยและอาจมีสำเนาเป็นภาษาของลูกจ้าง โดยสำเนาต้องเก็บไว้กับลูกจ้าง แม้สัญญาจ้างจะเป็นภาษาของลูกจ้าง (เมียนมา กัมพูชา และลาว) แต่ด้วยกลุ่มลูกจ้างในภาคประมงมีหลายชาติพันธุ์ ลูกจ้างบางส่วนก็ไม่สามารถเข้าใจข้อมูลในสัญญาได้ทั้งหมด ซึ่งการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างจึงจำเป็นต้องทำเป็นในหลายรูปแบบ เช่น สื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของคลิปวิดีโอ แผ่นพับ QR โค้ด เป็นต้น

(1.4) การตรวจแรงงานประมง โดยศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก (Port In and Port Out Control Center: PIPO) ที่มีชุดตรวจสหวิชาชีพ ประกอบด้วย กองทัพเรือ กรมประมง กรมเจ้าท่า และกระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และกรมการจัดหางาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจแรงงานในภาคประมง ทั้งนี้ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกจะเป็นผู้กำหนดว่าเรือลำใดจะต้องดำเนินการตรวจสอบแรงงาน ซึ่งเรือที่จะถูกตรวจสอบจะเป็นเรือที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจะตรวจสอบแรงงานในเรื่องของค่าจ้างแรงงาน เวลาพักของแรงงาน ซึ่งจะใช้เวลาการตรวจสอบไม่เกิน 30 นาที

อนึ่ง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีเจ้าหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น ดังนี้ (1) ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก จำนวน 30 ศูนย์ ในพื้นที่ 22 จังหวัด ชายทะเลของประเทศไทย มีชุดตรวจสหวิชาชีพ รวม 85 ชุดตรวจ และมีเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านภาษา จำนวน 85 คน (2) ปฏิบัติหน้าที่ตรวจเรือประมงกลางทะเลร่วมกับกองทัพเรือ (3) ปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองเรือประมงกลางทะเลร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (4) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด 22 จังหวัดชายทะเลบูรณาการตรวจเรือประมงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (5) ร่วมกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานตรวจแรงงาน จัดอบรมพนักงานตรวจแรงงาน จัดอบรมเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านภาษา และร่วมกันจัดทำโครงการหลักการแนวปฏิบัติแรงงานที่ดี (Good Labour Practices: GLP) (6) ร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organization: NGO) เช่น ร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Immigration: IOM) จัดทำคู่มือเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านภาษา ลงพื้นที่ร่วมกับเครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านประชากรข้ามชาติ เพื่อหาข่าวการละเมิดสิทธิแรงงาน

(1.5) ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการตรวจแรงงาน และการดำเนินคดี อาญาผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2561 โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีวิธีการและมาตรการในการดำเนินการคือ ให้พนักงานตรวจแรงงาน มีอำนาจดำเนินการเปรียบเทียบนายจ้างผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย มีการจัดระดับกลุ่มความผิดตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานที่เกี่ยวกับงานประมง ออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) กลุ่มความผิดที่ต้องออกคำสั่งให้พนักงานตรวจแรงงานดำเนินการออกคำสั่งพนักงานตรวจแรงงาน ให้นายจ้างปฏิบัติตามภายใน 3 วัน หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามให้ดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้าง (2) กลุ่มความผิดที่ดำเนินการเปรียบเทียบ เช่น การไม่จัดทำสัญญาจ้างตามแบบที่อธิบดีกำหนดการไม่จ่ายค่าจ้างผ่านบัญชีธนาคาร การจัดเวลาพักไม่ถูกต้อง เป็นต้น และกรณีที่พบการกระทำความผิดซ้ำเรื่องเดิมที่พนักงานตรวจแรงงานเคยมีคำสั่ง ภายในระยะเวลา 2 ปีและ (3) กลุ่มความผิดที่ต้องดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวน ได้แก่ กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดในงานประมง และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

(1.6) กฎหมายกำหนดให้การออกเรือประมงแต่ละครั้งจะต้องมีผู้ควบคุมเรือเป็นคนไทย จึงเกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานไทยในการควบคุมเรือในการทำประมงเรืออวนล้อม โดยเฉพาะเรือลูก โดยลักษณะของการทำประมงเรืออวนล้อมจะประกอบด้วยเรือแม่ทำหน้าที่จับปลาและนำปลากลับมา และเรือลูกหรือเรือปั่นไฟอีก 2-3 ลำ ทำหน้าที่ล่อปลา

อนึ่ง การเปิดโอกาสให้แรงงานประมงต่างด้าวสามารถดำเนินการในหน้าที่สำคัญบนเรือ จำเป็นต้องทบทวนเรื่องสิทธิการใช้ประโยชน์ทางทรัพยากร โดย “พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558” ได้ให้คำนิยาม “ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่บังคับเรือและรับผิดชอบในเรือประมง และ “พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช 2482 มาตรา 4” ได้ให้นิยามคำว่า “ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า นายเรือ สรั่ง ได้กั้ง นายท้าย คนถือท้าย หรือบุคคลอื่นใด ผู้มีหน้าที่บังคับเรือ และรับผิดชอบในเรือ แต่ไม่หมายความถึงผู้นำร่อง

ดังนั้น โดยหลักแล้วในเรื่องของสิทธิการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรของไทย ผู้ใช้ทรัพยากร ควรต้องเป็นคนไทยก่อน โดย “พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช 2482 มาตรา 5” ได้กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับทำการประมงให้แก่

(ก) คนต่างด้าวคนใดคนหนึ่ง หมายถึงให้สิทธิคนต่างด้าวทำการประมงได้ แต่ไม่ให้ถือใบอนุญาตทำการประมง หรือ

(ข) ห้างหุ้นส่วนสามัญใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย หากคนต่างด้าวถือหุ้น ไม่สามารถถือใบอนุญาตได้ หรือ

(ค) ห้างหุ้นส่วนจำกัดใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยไม่จำกัดจำนวน มีสัญชาติไทยและทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ ต้องเป็นของบุคคลธรรมดา ซึ่งมีสัญชาติไทย หรือ

(ง) บริษัทจำกัดใด ๆ เว้นแต่กรรมการส่วนมากมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทนั้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทนั้นต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกหุ้นผู้ถือ

ทั้งนี้ หากจำเป็นที่จะเปิดโอกาสให้แรงงานประมงต่างด้าวทำหน้าที่ดังกล่าว จำเป็นต้องแก้ไข พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช 2482 ให้เกิดความสอดคล้อง

(2) แรงงานไทยไม่สนใจในการเป็นแรงงานประมง

แรงงานไทยไม่สนใจในการเป็นแรงงานประมง เนื่องจากเยาวชนคนรุ่นใหม่สนใจศึกษาต่อและเมื่อเรียนจบก็ไม่มีใครต้องการกลับไปทำอาชีพประมง

(3) ค่าตอบแทนที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะงาน

ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และสวัสดิการ วันหยุด ค่าชดเชย ค่าโอทีที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะงานที่มีความยากลำบากและมีความเสี่ยงจึงไม่จูงใจให้แรงงานไทยและต่างด้าวเข้าสู่ภาคการประมง นอกจากนี้แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ที่ตั้งใจเข้ามาเป็นแรงงานประมงจะอยู่เพียงครบสัญญาเพื่อเก็บเงินกลับประเทศและจะไม่กลับมาเป็นแรงงานประมงอีก

ทั้งนี้ แรงงานในภาคประมงกว่าร้อยละ 90 เป็นแรงงานข้ามชาติ 3 สัญชาติ ซึ่งอาจจะเข้ามาด้วยการชักชวนของเพื่อนร่วมงาน จากบริษัทนายหน้าจัดหาคนทำงาน ระบบบันทึกความเข้าใจ ระหว่างรัฐบาลประเทศไทย ลาว กัมพูชา และเมียนมา หรือจากมาตรา 83 หรือด้วยวิธีอื่นใดจะมีความแตกต่างในองค์ความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทนในการทำงาน

(4) การขาดช่วงระหว่างแรงงานรุ่นเก่าและแรงงานรุ่นใหม่

การขาดช่วงระหว่างแรงงานรุ่นเก่าและแรงงานรุ่นใหม่ เนื่องจากชาวประมงรุ่นเก่าที่มีความเชี่ยวชาญได้พัฒนาไปเป็นไต้ก๋งเรือและเจ้าของเรือ ในขณะที่เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำการประมงและมุ่งสู่แรงงานในสาขาอื่นจึงทำให้ขาดช่วงของแรงงานประมงในปัจจุบัน

(5) ระบบฐานข้อมูลของกระทรวงแรงงาน

ระบบฐานข้อมูลของกระทรวงแรงงานกรณีแรงงานต่างด้าวเปลี่ยนนายจ้าง ซึ่งแรงงานต่างด้าวบางรายเมื่อขึ้นฝั่งจะเปลี่ยนนายจ้างและย้ายเรือ ซึ่งโดยกฎหมายสามารถทำได้ไม่มีความผิด

(6) การขาดเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมงเพื่อลดการพึ่งพาแรงงาน

การขาดเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมงเพื่อลดการพึ่งพาแรงงานจำเป็นต้องมีการพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมงเพื่อแก้ไขปัญหาในระยะยาวที่จะช่วยเข้ามาทดแทนการใช้แรงงานประมงและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว

(7) การขาดโรงเรียนการประมง

ประเทศไทยยังขาดโรงเรียนสอนการประมงที่เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นเพื่อการพัฒนาอาชีพ โดยเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงให้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เฉพาะด้าน ทั้งหลักสูตรผู้ประกอบการประมง หลักสูตรไต้ก๋งเรือ หลักสูตรไต้ก๋งเรือ หลักสูตรการเดินเรือ หลักสูตรวิศวกรรมเครื่องยนต์ ศูนย์ฝึกแรงงานที่จะเป็นศูนย์ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เกิดทักษะความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่สำคัญในการทำงานให้กับแรงงาน รวมถึงมีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(8) ปัญหาเชิงโครงสร้างของการประมงทะเลไทย

ปัญหาเชิงโครงสร้างของการประมงทะเลไทยที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างทั้งระบบเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ตั้งแต่การสำรวจความพร้อมของทรัพยากรสัตว์น้ำให้สอดคล้องกับปริมาณเรือประมง ตลอดจนการมีโรงเรียนสอนการประมงและการพัฒนาเครื่องมือประมงเพื่อช่วยทุนแรงและลดจำนวนแรงงานให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม และนำมาซึ่งรายได้และสวัสดิการที่ดีขึ้น รวมถึงมีความมั่นคงในอาชีพ

2) ปัญหาการประมงในน่านน้ำไทย

จากการพิจารณาศึกษาพบปัญหาการประมงในน่านน้ำไทยที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมงดังนี้

2.1) การกำหนดค่าปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่ใช้ประโยชน์ได้ (MSY) และการจัดสรรวันทำการประมง

กรมประมงได้ดำเนินการภายใต้แผนการบริหารจัดการประมงทะเลของไทย (Marine Fisheries Management Plan of Thailand: FMP) โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรประมงให้มีการ

ใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมการจับสัตว์น้ำและควบคุมวันทำการประมง วางหลักเกณฑ์วิธีการออกใบอนุญาตทำการประมง เพื่อควบคุมการจับสัตว์น้ำไม่ให้มีการทำประมงที่เกินศักยภาพการผลิตของธรรมชาติ ผู้ประกอบการและชาวประมงมีความกังวลเรื่องความน่าเชื่อถือในการคำนวณปริมาณชนิด สัตว์น้ำจับได้สูงสุด เนื่องจากหลักการสากลขององค์การระหว่างประเทศ (RFMOs) ให้ประเทศสมาชิกถือปฏิบัติในน่านน้ำสากล หรือน่านน้ำของรัฐชายฝั่งที่มีสัตว์น้ำบางประเภทเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นสัตว์น้ำชนิดเดียว เช่น ทูน่า ปลาโคร์ซ ปลาหิมะ ปูชายาว เป็นต้น หลักการนี้เจ้าของตลาดจะต้องดำเนินการและถือปฏิบัติ

แต่กรณีประเทศไทย ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นสัตว์น้ำรวม มีความหลากหลายทางชีวภาพ และผันแปรไปตามฤดูกาลของมรสุม และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การกำหนดปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดให้เครื่องมือทำการประมงแต่ละประเภท โดยกำหนดวันทำการประมงสำหรับเครื่องมือทำการประมงประสิทธิภาพสูง 7 ประเภท เช่น เครื่องมืออวนล้อมจับ เครื่องมืออวนลาก เป็นต้น เมื่อทำการประมงครบจำนวนวันที่กำหนดแล้ว เรือประมงกลุ่มดังกล่าวต้องหยุดทำการประมง ก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่อง เรื่องการขาดรายได้ เสียโอกาสการทำการประมง ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ด้วยปัญหาและข้อจำกัดดังกล่าว ชาวประมงจึงเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาด้วยการกำหนดให้สามารถออกทำการประมงได้ทั้งปี ประกอบกับในความเป็นจริงชาวประมงได้หยุดทำการประมงเป็นปรกติอยู่แล้ว จากการซ่อมบำรุง ชี้นคาน ช้างขึ้น ช้างแรม รวมทั้งช่วงฤดูมรสุม

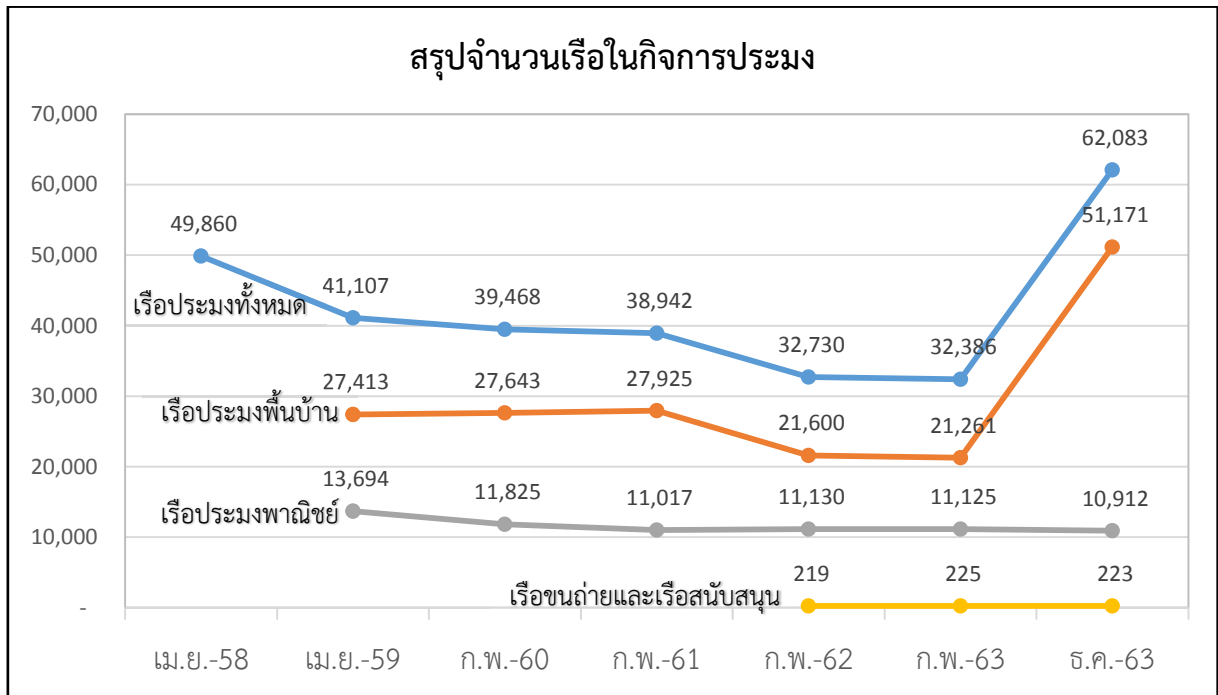
ทั้งนี้ ผู้แทนคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาค่าประมง และแรงงานในภาคประมงได้ให้ข้อมูลไว้ว่า การกำหนดโควตาและจำนวนวันทำการประมง มีการคำนวณโดยอ้างอิงข้อมูลทางวิชาการ การเพิ่มปริมาณสูงสุดของสัตว์น้ำที่จะจับมาใช้ประโยชน์ได้ (maximum sustainable yield: MSY) เป็น 1.6 ล้านตัน ก็เนื่องจากมีปริมาณสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น ในส่วนที่จะเป็นระบบโควตาปริมาณสัตว์น้ำหรือระบบกำหนดวันทำการประมง ได้มีการหารือกับชาวประมงที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบางส่วนต้องการใช้ระบบโควตาปริมาณสัตว์น้ำ และบางส่วนต้องการระบบกำหนดวันทำการประมง เนื่องจากมีปัญหาเรื่องแรงงานที่ยากให้แรงงานได้ทำงานตลอด 365 วัน ซึ่งยังต้องหารือเพื่อตกลงกันในคณะกรรมการซึ่งจะประกอบด้วยผู้แทนจากหลายภาคส่วน บุคคลภายนอก ตัวแทนจากสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย รวมถึงนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

ขณะที่ ผู้แทนคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้ให้ข้อมูลว่า หากภาคเอกชนอยากปรับค่าดังกล่าว ขอรับข้อเสนอไว้พิจารณาและนำไปหารือกับกรมประมงอีกครั้งหนึ่ง

2.2) การจำกัดการจดทะเบียนเรือประมงใหม่

ตามที่กรมประมงได้บริหารจัดการกองเรือประมงร่วมกับกรมเจ้าท่า และกำหนดแผนการบริหารจัดการประมงทะเลของประเทศไทย (Marine Fisheries Management Plan of Thailand : FMP) และประกาศใช้แผนระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (NPOA – IUU) โดยคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ ซึ่งมีเป้าประสงค์หลักเพื่อให้การใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอยู่ในสภาวะสมดุล ลดการลงแรงประมง จึงออกมาตรการควบคุมการจดทะเบียนเรือประมงใหม่ ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะเข้ามาประกอบอาชีพด้านการประมงรายใหม่ไม่สามารถทำได้ จึงมีข้อเรียกร้องว่าเมื่อปรากฏหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดเชื่อได้ว่า ทรัพยากรสัตว์น้ำได้รับการฟื้นฟู และมีเพียงพอขอให้กรมประมงทบทวน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการด้านการทำการประมงรายใหม่สามารถเข้ามาประกอบกิจการได้อย่างถูกต้อง และการขยายเวลาการออกหนังสือรับรองของกรมประมงเพื่อให้กลุ่มเรือประมงที่ตกค้าง สามารถเข้ารับการตรวจวัดทำอัตลักษณ์จากกรมเจ้าท่าได้ ทั้งนี้ ณ เดือนธันวาคม

2563 มีจำนวนเรือประมงทั้งหมด 62,083 ลำ ประกอบด้วย เรือประมงพื้นบ้าน จำนวน 51,171 ลำ และเรือประมงพาณิชย์ จำนวน 10,912 ลำ นอกจากนี้ ยังมีเรือขนถ่ายและเรือสนับสนุน จำนวน 223 ลำ

ภาพที่ 5 สรุปจำนวนเรือในกิจการประมง. ปรับปรุงจากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมเจ้าท่า, 2563.

2.3) การจำกัดการใช้เครื่องมือทำการประมง

ปัญหาการจำกัดการใช้เครื่องมือทำการประมงเป็นผลมาจากมาตรา 67 และมาตรา 71 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา 71 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดมีอำนาจออกประกาศห้ามใช้เครื่องมือทำการประมง โดยมีกรณีศึกษาคือ

“ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเครื่องมือทำการประมง วิธีการทำการประมง และพื้นที่ทำการประมง ที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 2560”

ข้อ 2 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือทำการประมงดังต่อไปนี้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง

(1) อวนครอบ อวนช้อน หรืออวนยกปลาเกะตัก ที่ใช้ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เครื่องปั่นไฟ)

(2) เครื่องมือทำการประมงทุกชนิดที่ใช้ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เครื่องปั่นไฟ)

ทำการประมง โดยใช้ไฟได้นำเพื่อล่อสัตว์น้ำ

โดยผู้แทนสมาคมประมงพื้นบ้านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ให้ข้อมูลว่า ประกาศฉบับดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชาวประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไม่สามารถทำการประมงเพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้ จึงเสนอให้แก้ไขหรือยกเลิกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้ และให้อำนาจกับคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดพิจารณาเครื่องมือทำการประมงให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่นั้น ๆ

ขณะที่ มาตรา 67 ได้กำหนดห้ามมิไว้ในครอบครองเพื่อใช้ซึ่งเครื่องมือทำการประมง ได้แก่

(1) เครื่องมือโพงพาง รั้วไซมานหรือกั้นซูรั้วไซมาน เครื่องมือลี้ หรือเครื่องมืออื่นที่มีลักษณะและวิธีการคล้ายคลึงกัน (2) เครื่องมือลอบพับได้หรือไอโง้ง ที่มีช่องทางเข้าของสัตว์น้ำสลับซ้ายขวาอยู่ทางด้านข้างใช้

สำหรับดักสัตว์น้ำ (3) เครื่องมืออวนลากที่มีช่องตาอวนกันถุงเล็กกว่าขนาดที่อธิบดี ประกาศกำหนด และ (4) เครื่องมืออวนรุนที่ใช้ติดกับเรือยนต์ เว้นแต่เป็นอวนรุนเคย โดยมีกรณีศึกษาดังต่อไปนี้

2.3.1) กรณีอวนรุน

ตามมาตรา 67 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้ประกอบการเครื่องมืออวนรุนได้ร้องขอให้สามารถกลับมาใช้เครื่องมืออวนรุนได้เช่นเดิม เนื่องจากคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 24/2558 เพื่อระงับการจดทะเบียนเรือไทยสำหรับการประมงและห้ามมิไว้ในครอบครองและใช้เครื่องมือทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ข้อ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือมิไว้ในครอบครองเพื่อใช้ซึ่งเครื่องมือทำการประมง อวนรุนประกอบเรือยนต์ ยกเว้นอวนรุนเคยประกอบเรือยนต์ ประกอบกับ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 มาตรา 67 (4) กำหนดห้ามเครื่องมือทำการประมงอวนรุนประกอบเรือยนต์ไว้เช่นเดียวกัน ผู้ประกอบการได้ร้องขอให้อนุกรมการฯ แก้ปัญหาให้สามารถกลับมาใช้เครื่องมือทำการประมงอวนรุนได้ในโอกาสต่อไปด้วย โดยผู้แทนสมาคมประมงพื้นบ้านจังหวัดสมุทรปราการ ได้ให้ข้อมูลว่าเดิมชาวประมงจังหวัดสมุทรปราการทำการประมงอวนรุน ร้อยละ 90 แต่ปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการยกเลิกเครื่องมืออวนรุนกุ้ง จึงเหลือแต่การทำรุนเคยอย่างเดียว ซึ่งในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาเป็นช่วงมรสุมและมีลมแรง ส่งผลให้ทำการประมงรุนเคยได้ไม่ถึง 100 วันต่อปี ดังนั้น การทำอวนรุนเคยเพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถประกอบอาชีพเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ในกรณีนี้ จึงควรพิจารณาทบทวนให้สามารถทำการประมงด้วยเครื่องมืออวนรุนกุ้งได้ โดยการขออนุญาต การผ่อนผันการอนุญาต และระยะเวลาการผ่อนผันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

2.3.2) กรณีอวนรุนเคย

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 24/2558 กำหนดห้ามใช้หรือมิไว้ในครอบครองเพื่อใช้เครื่องมืออวนรุนที่ใช้ประกอบเรือยนต์ทำการประมง ต่อมาได้มีประกาศพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 โดยมาตรา 67 (4) แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดห้ามใช้หรือมิไว้ในครอบครองเพื่อใช้ ซึ่งเครื่องมืออวนรุนที่ใช้ประกอบเรือยนต์ทำการประมง เว้นแต่การใช้เครื่องมืออวนรุนเคย โดยมาตรา 68 กำหนดให้อวนรุนเคยที่ใช้ประกอบเรือยนต์ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจในการประกาศกำหนด ซึ่งได้มีการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับรูปแบบของอวน ขนาดของเรือ วิธีที่ใช้ บริเวณพื้นที่ หรือระยะเวลาในการทำการประมงที่ผู้ทำการประมงด้วยเครื่องมืออวนรุนเคยที่ใช้ประกอบเรือยนต์ทำการประมงต้องปฏิบัติ พ.ศ. 2562 ที่ได้กำหนดสาระสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

(1) เรือ

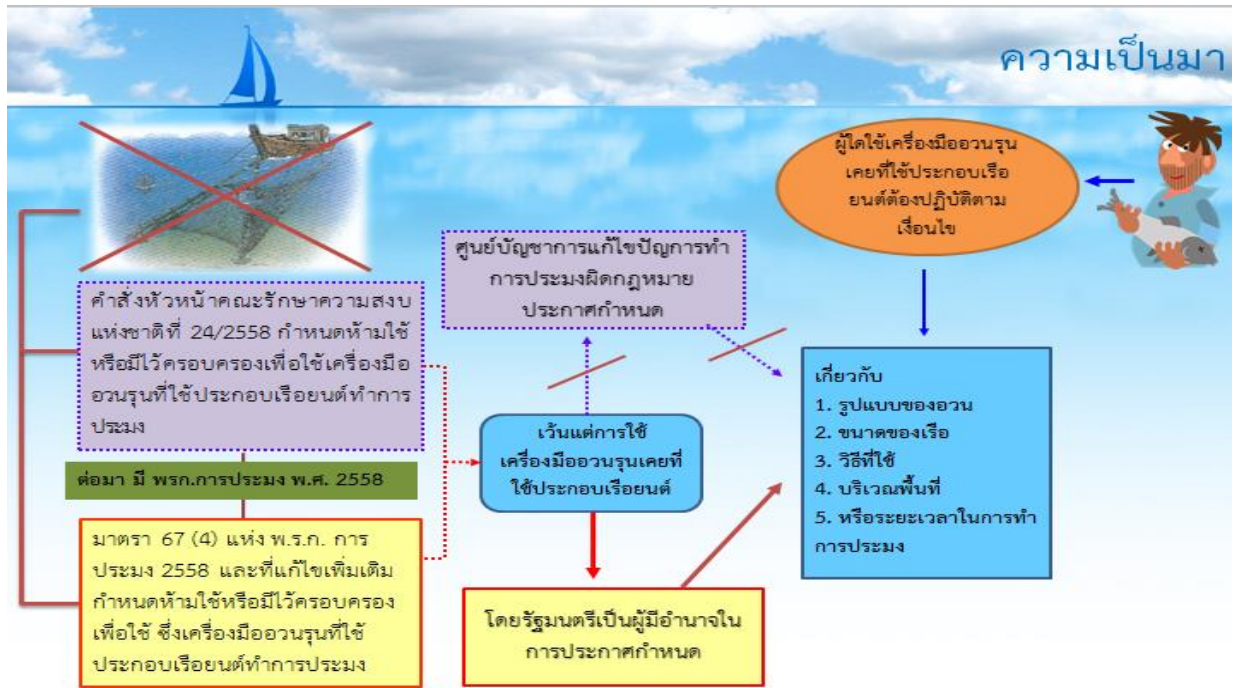
- (1.1) เรือยนต์ที่มีขนาดตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไป ต้องทำการประมงนอกเขตทะเลชายฝั่ง
- (1.2) เรือยนต์ที่มีขนาดตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึง 15 ตันกรอส และอธิบดีกรมประมงได้อนุญาตให้ทำการประมงพื้นบ้านต่อไปตามมาตรา 174 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558
- (1.3) การทำการประมงด้วยเครื่องมืออวนรุนเคยประกอบเรือยนต์ที่มีขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส ลงมา ต้องทำการประมงนอกเขตระยะ 1,000 เมตร นับจากขอบน้ำตามแนวชายฝั่งขณะทำการประมง

(2) เครื่องมือ

- (2.1) อวนมีลักษณะคล้ายถุง ถุงอวนจะต้องทำด้วยเนื้ออวนชนิดโพลีเอทิลีน (Polyethylene, PE) โพลีเอไมด์ (Polyamide, PA) หรือโพลีเอสเตอร์ (Polyester, PES) ตาอวนมีลักษณะเป็นตาสี่เหลี่ยมจัตุรัสแบบไม่มีปม
- (2.2) ห้ามติดโซ่แต่ให้มีการถ่วงน้ำหนักได้ด้วยการติดตัวถ่วงน้ำหนักที่แนบกับเชือกคร่าวล่าง
- (2.3) ขนาดช่องตาอวนไม่เกิน 2X2 มิลลิเมตร

(2.4) วิธีการทำการประมงจะต้องนำอวนประกอบคันรุน โดยปากอวนต้องมีลักษณะเป็นคันช้อนกางออกเป็นรูปคล้ายสี่เหลี่ยม ติดตั้งอยู่ด้านหน้าเรือยนต์ แล้วใช้เรือยนต์ผลักดันเครื่องมืออวนรุนเคยให้เคลื่อนที่ไปข้างหน้า

(2.5) การวัดขนาดช่องตาอวนให้วัดจากด้านหนึ่งถึงด้านตรงข้ามโดยกำหนดให้ความกว้างได้ไม่เกิน 2 มิลลิเมตร

ภาพที่ 6 ความเป็นมาของการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการกิจการเกษตรและสหกรณ์ สมาผู้แทนราษฎร, โดย กรมประมง, 2563.

ผู้ประกอบการเรือประมงอวนรุนเคย ร้องขอให้สามารถใช้เครื่องมืออวนรุนเคยที่มีขนาดเรือต่ำกว่าสิบตันกรอสทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งในระยะ 1,000 เมตรได้ โดยกล่าวอ้างว่าเนื่องจากเรือประมงมีขนาดเล็ก และการเกิดของกุ้งเคยในพื้นที่ชายฝั่งเกิดขึ้นในระยะเวลานั้น ๆ ถ้าสามารถทำการประมงในระยะดังกล่าวได้ จะส่งผลให้เรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็กสามารถจับเคยมาใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากอีกทางหนึ่งด้วย

ทั้งนี้ มีกรณีตัวอย่างคือ กลุ่มชาวประมงจังหวัดพังงาประสงค์ขอให้มีการแก้ไขมาตรการเกี่ยวกับอวนรุนเคย ซึ่งใช้ข้อกำหนดเดียวกันควบคุมพื้นที่ทะเลทั้งประเทศไทย โดยเสนอให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในการพิจารณาเขตทะเลที่อนุญาตให้ใช้เครื่องมืออวนรุนเคย เพราะในแต่ละพื้นที่มีระดับความลึกของน้ำไม่เท่ากัน เช่น จังหวัดพังงา ที่ระยะ 1,000 เมตร มีระดับน้ำลึกถึง 60-70 เมตร ทำให้ไม่สามารถจับกุ้งเคยได้ เป็นต้น เพื่อให้ชาวประมงพื้นบ้านของจังหวัดพังงาฝั่งตะวันตกที่ใช้เรือยนต์ขนาดต่ำกว่าสิบตันกรอสประกอบอวนรุนเคย สามารถจับเคยในเขต 1,000 เมตร จากขอบน้ำชายฝั่ง ในช่วงเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม โดยกำหนดพื้นที่ทางทะเลตั้งแต่บริเวณหาดไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต ไปจนถึงบริเวณเขาหน้ายักษ์ จังหวัดพังงา

จากการศึกษาวิจัยของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงอันดามันตอนบน (ภูเก็ต) พบว่าการประมง รุนเคยในจังหวัดพังงาเป็นเรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก เครื่องมือที่ใช้เป็นคร่าวล่างไม่มีการใช้โซ่เหล็ก และ ขนาดช่องตาอวนเป็นไปตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ แหล่งทำการประมงอยู่ในเขต 1,000 เมตร จากชายฝั่ง และองค์ประกอบสัตว์น้ำเป็นกลุ่มเคยมมากกว่าร้อยละ 95

ภาพที่ 7 การทำประมงรุนเคยในจังหวัดพังงา. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมประมง, 2563.

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการกำหนดพื้นที่ทำการประมงอวนรุนเคยในเขตระยะ 1,000 เมตร นับจากขอบน้ำตามแนวชายฝั่งขณะทำการประมงมีแนวทางที่ชัดเจน ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร สัตว์น้ำ กรมประมงจึงได้กำหนดให้มีการศึกษาข้อมูลทางวิชาการเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำการประมงอวนรุนเคยต่อไป และกรมประมงได้มีข้อเสนอให้ออกประกาศกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ที่มีผลบังคับใช้เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหากรณีการทำประมงรุนเคยในจังหวัดพังงา โดยมีเงื่อนไขดังนี้

- เรือที่ใช้ทำการประมงอวนรุนเคย ในเขตระยะ 1,000 เมตร ต้องเป็นเรือประมงพื้นบ้าน ขนาดตั้งแต่ 3 ตันกรอสลงมา

- พื้นที่ที่ทำการประมงได้ เริ่มตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ละติจูด 08 องศา 06.8 ลิปดาเหนือ ไปจนถึงบริเวณตอนเหนือของเกาะระ ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ละติจูด 09 องศา 15.8 ลิปดาเหนือ

- ทำการประมงได้ตลอดทั้งปี (เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลวิชาการได้ตลอดทั้งปี)

- ระยะเวลาในการบังคับใช้ 2 ปี

ทั้งนี้ การออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีผลบังคับใช้เป็นการชั่วคราวดังกล่าว จะต้องมีการแก้ไขประกาศซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายที่บังคับใช้หลายฉบับ จึงต้องนำเสนอเพื่อให้คณะกรรมการ เฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการทำประมง และ แร่งงานในภาคประมงหรือเรียกย่อว่า “ฉ.2” เพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการ ในคราวการประชุมฯ ครั้งที่ 16/2563 เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2563 โดยที่ประชุมฯ ให้นำประเด็นดังกล่าวเข้าหารือในคณะอนุกรรมการ พัฒนาการทำการประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืนและคณะอนุกรรมการพัฒนาการทำการประมงพาณิชย์อย่างยั่งยืน เมื่อได้ผล การพิจารณาเป็นประการใดแล้วให้นำมารายงานต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ (ฉ.2) ต่อไป

กรมประมงได้เสนอเรื่องการขออนุญาตประกอบกิจการประมงอวนรุนเคยในเขตทะเลชายฝั่งของ จังหวัดพังงา ให้คณะอนุกรรมการพัฒนาการประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืนทราบ ในคราวการประชุมคณะอนุกรรมการ พัฒนาการประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืน ครั้งที่ 3/2563 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2563 ณ ห้องประชุมพะยูน ชั้น 7 อาคารจุฬาภรณ์ กรมประมง โดยที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้า และมีความเห็นดังนี้

(1) ประเด็นขนาดเรือที่ใช้ทำการประมงอวนรุนเคย ในเขตระยะ 1,000 เมตร

(1.1) ที่ประชุมเห็นด้วยเรื่องขนาดเรือ 3 ตันกรอส ตามที่กรมประมงได้เสนอ แต่เพื่อให้ได้ ผลการศึกษาวิจัยที่ครอบคลุมเห็นควรให้ฝ่ายวิชาการพิจารณาเรื่องขนาดเรือที่มีความเหมาะสมในการศึกษาวิจัยอีกครั้ง

(1.2) ที่ประชุมเห็นว่าเรือที่ใช้ทำการประมงอวนรุนเคย ในเขตระยะ 1,000 เมตร ต้องสามารถ ตรวจสอบ โดยควรมีใบอนุญาตให้ทำการประมง เพื่อสามารถควบคุมจำนวนได้ เพื่อป้องกันปัญหาการประมง ที่ผิดกฎหมาย การดัดแปลงเครื่องมือเพื่อทำการประมงสัตว์น้ำชนิดอื่น รวมทั้งป้องกันผลกระทบต่อระบบนิเวศ ทรัพยากรสัตว์น้ำในเขตทะเลชายฝั่ง ทั้งนี้ ควรกำหนดให้เฉพาะเรือในพื้นที่ที่จะกำหนดมาตรการเท่านั้น ที่สามารถทำการประมงได้ เพื่อง่ายต่อการควบคุม

(2) ประเด็นพื้นที่ที่ทำการประมงได้ เริ่มตั้งแต่ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ละติจูด 08 องศา 06.8 ลิปดาเหนือ ไปจนถึงบริเวณตอนเหนือของเกาะระ ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัด พังงา ละติจูด 09 องศา 15.8 ลิปดาเหนือ ที่ประชุมฯ มีความเห็นออกเป็น 2 ประการ ดังนี้

(2.1) ที่ประชุมเห็นควรให้ดำเนินการศึกษาตามพื้นที่ที่ได้เสนอ กล่าวคือ พื้นที่ที่ทำการ ประมง ได้เริ่มตั้งแต่ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ละติจูด 08 องศา 06.8 ลิปดาเหนือ ไปจนถึง บริเวณตอนเหนือของเกาะระ ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ละติจูด 09 องศา 15.8 ลิปดา เหนือ เนื่องจากมาตรการที่จะกำหนดนั้นเป็นมาตรการชั่วคราว โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทางด้านวิชาการ หากขยายไปพื้นที่อื่นอาจก่อให้เกิดปัญหา หรือกระตุ้นให้พื้นที่นั้นเกิดปัญหา รวมทั้งในเชิงปฏิบัติยากแก่ การตรวจสอบและควบคุม อีกทั้งยังอาจก่อให้เกิดการดัดแปลงหรือพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการประมงสัตว์น้ำ ชนิดอื่นจนส่งผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์น้ำในบริเวณชายฝั่งได้ ทั้งนี้ ขอบเขตของพื้นที่ที่จะศึกษาควร กำหนดให้ชัดเจน

(2.2) ที่ประชุมเห็นควรให้มีการเลือกพื้นที่ตัวอย่างบริเวณอื่นเพื่อศึกษาเพิ่มเติมทั้งภาค ตะวันออก ภาคตะวันตก เพื่อให้ได้ผลการศึกษาครอบคลุมและตอบโจทย์นโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากร สัตว์น้ำ และเพื่อให้มาตรการที่จะออกไปภายหลังการศึกษามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีการทำประมง

ทั้งนี้ การกำหนดพื้นที่ตัวอย่างอื่น ควรมีการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและรับฟังความเห็น แต่ไม่ได้หมายความว่า จะกำหนดมาตรการชั่วคราวนี้ทุกพื้นที่

(3) ประเด็นระยะเวลาทำการประมงได้ตลอดทั้งปี (เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลวิชาการได้ตลอดทั้งปี) ที่ประชุมไม่เห็นชอบให้ทำการประมงได้ตลอดทั้งปี โดยเห็นควรให้ทำการประมงได้เฉพาะช่วงเวลา โดยเลือกช่วงเวลาที่เคยมีปริมาณหนาแน่นตามที่ชาวประมงได้เสนอ (ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน) ซึ่งกำหนดให้สามารถทำการประมงก่อนหน้าปริมาณเคยหนาแน่น 2 เดือน และหลังปริมาณเคยหนาแน่น 2 เดือน

(4) ประเด็นระยะเวลาในการบังคับใช้ 2 ปี ที่ประชุมเห็นชอบกับระยะเวลา 2 ปี ที่ใช้บังคับมาตรการชั่วคราว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ที่ประชุมเห็นควรให้กำหนดจำนวนเรือที่สามารถทำการประมง จำนวนคน หรือกลุ่มคนที่เข้าถึงการใช้ทรัพยากรในครั้งนี้ให้ชัดเจน โดยไม่ควรเปิดกว้างให้ผู้ใดสามารถทำการประมงได้ รวมทั้งควรกำหนดค่านิยาม อวนรุนเคย วิธีการทำการประมง ในพื้นที่มาตรการดังกล่าวให้ชัดเจน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ชาวประมงรับทราบวัตถุประสงค์ของการบังคับใช้ประกาศ และป้องกันการนำเครื่องมือไปทำการประมงเพื่อจับสัตว์น้ำชนิดอื่น

2.3.3) กรณีอวนล้อมจับปลาเกตุ

กรณีกำหนดให้เครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกตุตกและอวนล้อมจับ (มีสายมาน) เป็นประมงพาณิชย์ รวมถึงกำหนดให้เครื่องมืออวนล้อมจับ (มีสายมาน) เป็นเครื่องมือที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

กลุ่มผู้ทำการประมงด้วยเครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกตุตกที่ใช้ประกอบกับเรือขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส ในเขตท้องที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ไม่สามารถทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งได้ เนื่องจากความในข้อ 1 (5) ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2560 เรื่อง กำหนดให้การใช้เรือประมงทุกขนาดประกอบเครื่องมือทำการประมงบางประเภทเป็นประมงพาณิชย์ พ.ศ. 2560 กำหนดให้ทำการประมงโดยใช้เรือประมงทุกขนาดประกอบเครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกตุตก ถูกจัดเป็นเครื่องมือประมงพาณิชย์ รวมทั้งจะต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ตามมาตรา 36 ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า “ผู้ใดจะทำการประมงพาณิชย์ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์...ฯ” และจะต้องทำการประมงนอกเขตทะเลชายฝั่ง ตามมาตรา 38 ประกอบกับความในข้อ 2 (2) ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 เรื่อง กำหนดเครื่องมือทำการประมง วิธีการทำการประมง และพื้นที่ทำการประมง ที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 2560 ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีสายมานทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง จึงเป็นผลให้กลุ่มผู้ทำการประมงด้วยเครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกตุตกที่ใช้ประกอบกับเรือขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส ได้รับความเดือดร้อน และขอให้มีการปรับแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สามารถทำการประมงด้วยเครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกตุตกที่ใช้ประกอบกับเรือขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส ในเขตทะเลชายฝั่งได้

กรมประมงได้นำเรื่องดังกล่าวเข้าหารือในที่ประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการทำประมง และแรงงานในภาคประมงหรือเรียกว่า “ฉ.2” เพื่อให้ความเห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาในคราวการประชุมครั้งที่ 15/2563 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2563 โดยเสนอหลักการแก้ไขปัญหาดังนี้

(1) การผ่อนปรนให้เครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกตุตกที่ใช้เรือประมงขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส สามารถทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งได้ โดยปรับปรุงแก้ไขประกาศ 2 ฉบับ คือ

(1.1) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2560 โดยยกเลิกเครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกตุตกเป็นเครื่องมือประมงพาณิชย์

(1.2) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 โดยกำหนดให้เป็นชื่อยกเว้นกรณีที่คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดออกประกาศกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้แก่เครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกะตัก

(2) กำหนดมาตรการควบคุมการทำประมงอวนล้อมจับปลาเกะตักของเรือประมงที่มีขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส ควบคุมกันไปด้วย ตามมาตรา 32 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เช่น การกำหนดเงื่อนไขให้ต้องติดตั้งระบบติดตามเรือตามที่กรมประมงกำหนด การกำหนดช่วงเวลาทำการประมง เฉพาะเวลากลางวัน การกำหนดให้ต้องมีการแจ้งเข้า - แจ้งออก เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ และละเอียดอ่อน จึงมีมติให้นำเรื่องดังกล่าวเข้าหารือคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายหรือเรียกกย่อว่า “ฉ.1” ซึ่งหากคณะกรรมการฯ เห็นชอบหลักการตามที่กรมประมงเสนอแล้ว คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงจะได้ดำเนินการยกร่างประกาศตามหลักการดังกล่าวต่อไป

ต่อมา กรมประมงได้เสนอเรื่องการขอผ่อนปรนการทำประมงด้วยเครื่องมืออวนล้อมจับปลาเกะตักของจังหวัดพังงา ให้คณะอนุกรรมการพัฒนาการประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืนทราบ ในคราวการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืน ครั้งที่ 3/2563 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2563 ณ ห้องประชุมพะยูน ชั้น 7 อาคารจุฬาภรณ์ กรมประมง โดยที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้า และมีความเห็นดังนี้

(2.1) เครื่องมืออวนล้อมจับแบบมีสายमानเป็นเครื่องมือที่มีปัญหาและเป็นข้อขัดแย้งระหว่างชาวประมงที่ใช้เครื่องมืออื่นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ดังนั้น การที่จะให้อวนล้อมจับปลาเกะตัก ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มเครื่องมืออวนล้อมจับแบบมีสายमान และเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงนั้น มีโอกาสเสี่ยงที่จะจับสัตว์น้ำชนิดอื่นได้ เนื่องจากอวนที่ใช้ทำการประมงมีขนาดตาอวนค่อนข้างเล็ก (0.6 เซนติเมตร) ดังนั้น การที่จะให้เครื่องมือดังกล่าวสามารถทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง จักต้องมีคำอธิบายว่าเหตุใดถึงให้เครื่องมือนี้ทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง และจักต้องมีการควบคุม และสามารถตรวจสอบได้ มิเช่นนั้น ก็จักเป็นปัญหาเช่นเดียวกับอดีต ทั้งนี้ ไม่เห็นควรให้มีการปรับแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 เรื่อง กำหนดเครื่องมือทำการประมง วิธีการทำการประมง และพื้นที่ทำการประมง ที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 2560 แต่ควรให้พิจารณาเครื่องมือชนิดอื่นที่สามารถใช้ทำการประมงแทนเครื่องมือชนิดนี้ได้

(2.2) หากจะปรับแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2560 เรื่อง กำหนดให้การใช้เรือประมงทุกขนาดประกอบเครื่องมือทำการประมงบางประเภทเป็นประมงพาณิชย์ พ.ศ. 2560 โดยยกเลิกเครื่องมือชนิดนี้ออกจากการเป็นเครื่องมือพาณิชย์ จะต้องมีการพิจารณารูปแบบและเงื่อนไขที่จะปรับแก้ไข/ยกเลิกประกาศนี้

(2.3) เนื่องจากข้อมูลที่สนับสนุนการพิจารณายังไม่ครอบคลุม ควรมีข้อมูลในหลายภาคส่วน เพื่อประกอบการตัดสินใจ เช่น จำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบในบริเวณดังกล่าวว่ามีจำนวนเท่าใด และมีกี่ครัวเรือน ข้อมูลการยอมรับของชาวประมงผู้ใช้เครื่องมือชนิดอื่นในเขตทะเลชายฝั่ง ข้อมูลวิชาการด้านผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้ เห็นควรพิจารณาหลักความเท่าเทียมและเสมอภาคของกลุ่มชาวประมงส่วนใหญ่ร่วมด้วย

ปัจจุบัน กรมประมงอยู่ระหว่างการเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ “ฉ.1” เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการแก้ไขปัญหา

2.3.4) กรณีห้ามทำประมงพื้นบ้านในเขตทะเลนอกชายฝั่ง

ผู้ประกอบการเรือประมงพื้นบ้านร้องขอให้มีการยกเลิก มาตรา 34 เนื่องจากมีข้อกังวลว่าเมื่ออธิบดีกรมประมงประกาศกำหนดเครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ต้องขอใบอนุญาตตามมาตรา 32 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 แล้ว จะส่งผลให้เรือประมงพื้นบ้านที่ออกไปทำการประมงนอกเขตทะเลชายฝั่งจะมีความผิดตามมาตรา 34 ประกอบกับเห็นว่าเขตทะเลชายฝั่งสมควรเป็นเขตพื้นที่เพื่อการสงวนรักษาพันธุ์สัตว์น้ำวัยอ่อน การจำกัดสิทธิการออกไปทำการประมงนอกเขตทะเลชายฝั่งจะทำให้พื้นที่ทำการประมงลดลงและเกิดความหนาแน่นในการทำการประมง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความยั่งยืนของทรัพยากรประมงในอนาคตได้

2.3.5) กรณีความล่าช้าในการกำหนดเขตทะเลชายฝั่งสำหรับประมงพื้นบ้านในแต่ละจังหวัด

ปัญหาความล่าช้าในการออกกฎกระทรวง กำหนดเขตทะเลชายฝั่งที่กรมประมง ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยขอให้กรมประมงเร่งรัดการออกกฎกระทรวง เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งของชาวประมงผู้ใช้เครื่องมือทำการประมงที่แตกต่างกันมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

กรมประมงได้เสนอร่างกฎกระทรวงเขตทะเลชายฝั่ง รวม 10 ฉบับ ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม เพชรบุรี ชุมพร จันทบุรี สมุทรสาคร ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ และกรุงเทพมหานคร เพื่อออกเป็นกฎกระทรวงเขตทะเลชายฝั่ง ซึ่งร่างกฎกระทรวงเขตทะเลชายฝั่งข้างต้นสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หนึ่งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นว่า “เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขัดกันของกฎหมายและการบังคับใช้ เห็นควรให้ปรับปรุงแนวเขตตามร่างกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่งไม่ให้ทับซ้อนกับพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” จึงเป็นผลให้รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) มีคำสั่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับร่างกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่งตามที่ได้เสนอไปพิจารณา ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

กรมประมงได้ดำเนินการตามข้อสั่งการรองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) แล้ว โดยได้จัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปแล้ว 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2563 โดยเชิญ กองทัพเรือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทกศาสตร์ สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมการปกครอง และหน่วยงานภายในกรมประมง เข้าร่วมประชุมหารือ ซึ่งในการประชุมคราวนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหรือเป็นการภายในก่อน และไม่มีข้อยุติในประเด็นพื้นที่ทับซ้อน และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2563 ได้เชิญเฉพาะกรมอุทยานแห่งชาติฯ ร่วมประชุมหารือตามข้อสั่งการฯ โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ ยังคงความเห็นเดิม ตามที่ให้อำนาจสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กล่าวคือ “เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขัดกันของกฎหมายและการบังคับใช้ เห็นควรให้ปรับปรุงแนวเขตตามร่างกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่งไม่ให้ทับซ้อนกับพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” อนึ่ง ประเด็นความในข้อ 10 ของกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 2560 ที่เป็นประเด็นปัญหาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายนั้น ความในข้อนี้ได้มีการพิจารณาและเสนอความเห็นที่จะระบุไว้ในร่างกฎกระทรวงเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ในกรณีเขตทะเลชายฝั่งที่อยู่ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติว่าด้วยกฎหมายอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติด้วย

แนวทางที่ 2 ในกรณีเขตทะเลชายฝั่งที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติให้เป็นพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติด้วย

แนวทางที่ 3 ในกรณีเขตทะเลชายฝั่งที่กำหนดเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 หรือพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 แล้วแต่กรณีด้วย โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ ขอให้กรมประมงเสนอแนวทางทั้ง 3 แนวทาง ไปยังกรมอุทยานแห่งชาติฯ เพื่อพิจารณาข้อความทั้ง 3 แนวทาง และเสนอความเห็นกลับมายังกรมประมง เพื่อให้การดำเนินงานออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่งสามารถดำเนินการต่อไปได้

ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

(1) จังหวัดตราดออกกฎกระทรวงเขตทะเลชายฝั่ง และประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2563 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

(2) จังหวัดชลบุรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามในกฎกระทรวงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอไปประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา

(3) จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และสตูล อยู่ระหว่างเตรียมการเสนอร่างไปยังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่เนื่องจากความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องพื้นที่ทับซ้อนตามที่ได้กล่าวในเบื้องต้น ส่งผลให้ต้องชะลอการดำเนินการเสนอกฎกระทรวงเขตทะเลชายฝั่งเพื่อหาข้อยุติก่อนเสนอออกกฎกระทรวงฯ

(4) ขณะนี้ กรมอุทยานแห่งชาติฯ อยู่ระหว่างการเสนอความเห็นกลับมายังกรมประมง ทั้งนี้ ภายหลังจากที่กรมประมงได้รับความเห็นจากกรมอุทยานแห่งชาติฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว กรมประมง จะเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทหารเรือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทกศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมการปกครอง เพื่อแจ้งข้อยุติให้ทราบภายหลังจากที่มีการหารือระหว่างหน่วยงานตามข้อเสนอก่อนดำเนินการเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามในกฎกระทรวง และเสนอไปประกาศ ลงในราชกิจจานุเบกษา ออกประกาศกฎกระทรวงต่อไป

2.4) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายหลังคำพิพากษายกฟ้อง

การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการกฎหมาย กรณีศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ผู้ถูกฟ้องคดี ไม่มีความผิดตามที่ถูกล่ามโซ่ เนื่องจากมีผู้ประกอบการหลายรายโดยเฉพาะจังหวัดปัตตานี ศาลได้พิพากษายกฟ้อง จึงเรียกร้องให้ทางราชการเร่งหาแนวทางเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายโดยเร่งด่วน เพื่อให้ผู้ประกอบการเหล่านี้สามารถกลับมาประกอบอาชีพได้ดั้งเดิม หรือมีทุนสำหรับสร้างอาชีพใหม่ได้

2.5) การเข้าถึงแหล่งทุนของชาวประมง

ปัญหาการเข้าถึงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำของชาวประมง กรณีที่รัฐบาลได้มีโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมง กรอบวงเงิน 10,300 ล้านบาท เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของพี่น้องชาวประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ด้วยการจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำช่วยเสริมสภาพคล่องให้ชาวประมงสามารถกลับมาประกอบอาชีพได้อีกครั้งนั้น โครงการดังกล่าวเป็นแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำสำหรับพี่น้องชาวประมงให้สามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 7 ต่อปี โดยรัฐบาลจะชดเชยดอกเบี้ย

ให้ร้อยละ 3 ต่อปีและผู้ประกอบการประมงจะต้องจ่ายสมทบอีกร้อยละ 4 ต่อปี ซึ่งกำหนดชำระคืนเงินกู้ให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลา 7 ปีนับตั้งแต่วันที่กู้ รัฐบาลควรมีการติดตามการดำเนินโครงการดังกล่าวว่าสามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้กับชาวประมงได้จริงหรือไม่ และมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการหรือไม่อย่างไร เนื่องผู้ประกอบการชาวประมงบางรายไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ เนื่องจากธนาคารมีรายละเอียดปลีกย่อยที่เป็นอุปสรรค ขอให้ช่วยเร่งแก้ไข และจัดให้มีกองทุนพัฒนาการประมง ซึ่งจะสามารถสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างยั่งยืน

2.6) การขึ้นทะเบียนชาวประมง

ปัญหาการขึ้นทะเบียนชาวประมง เนื่องจากเห็นว่าชาวประมงขาดโอกาสในการขึ้นทะเบียนเหมือนกับภาคเกษตร คือ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ทำให้ขาดโอกาสในการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ และสร้างโอกาสให้อาชีพประมงได้รับการยอมรับในสังคม โดยขอให้กรมประมงได้เร่งรัดและเปิดโอกาสให้มีการจดทะเบียนชาวประมงทั้งประมงพื้นบ้าน ประมงพาณิชย์ ประมงน้ำจืด และภาคประมงสมัครใจ ต่อไปด้วย

2.7) ปัญหาการแย่งพื้นที่ทำการประมงหอยแครงบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การแย่งพื้นที่ทำการประมงลูกหอยแครงระหว่างชาวประมงพื้นบ้านกับผู้ประกอบการเลี้ยงหอยในที่สาธารณสมบัติบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมอย่างรุนแรง ทั้งนี้ อ่าวบ้านดอนมีลักษณะเป็นเว้าโค้งรูปพระจันทร์ ระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร เริ่มตั้งแต่อำเภอท่าชนะถึงอำเภอดอนสักเป็นพื้นที่ปากน้ำที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์อย่างมาก ทั้งป่าชายเลน หญ้าทะเล เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อนนานาชนิด และเป็นแหล่งกำเนิดลูกหอยแครงตามธรรมชาติ รวมถึงเป็นแหล่งทำการประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ การเลี้ยงกุ้ง การเลี้ยงหอยแครง ตลอดจนเป็นสถานที่ที่ชาวประมงพื้นบ้านใช้เป็นแหล่งประกอบอาชีพหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งต่อมารัฐบาลได้มีนโยบายเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นทุน โดยอนุญาตให้ชาวบ้านจับจองพื้นที่ในทะเลได้เพื่อทำการเพาะเลี้ยงหอย

ปัจจุบัน พบปัญหากลุ่มนายทุนบุกรุกที่ทะเลอ่าวบ้านดอนจับจองเพื่อทำเป็นพื้นที่เลี้ยงหอยแครงและสร้างขนำ มีการขีดเส้นแบ่งเขตกันครอบครองแบ่งผลประโยชน์ ส่งผลกระทบต่อชาวประมงพื้นบ้านไม่สามารถเข้าไปทำการประมงในพื้นที่ได้ เพราะพื้นที่ที่มีการเลี้ยงหอยแครงเหล่านี้กลายเป็นพื้นที่ที่นายทุนเข้ามาครอบครองเกือบหมด ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งล่าสุดมีการปะทะกันระหว่างกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านกับกลุ่มนายทุนเพาะเลี้ยงหอยแครง เป็นปัญหาเรื้อรังซึ่งหน่วยงานระดับจังหวัดไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากกลุ่มนายทุนเป็นผู้ทรงอิทธิพลทั้งในและนอกพื้นที่

ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ได้จัดตั้งกองอำนวยการร่วมรักษาความสงบเรียบร้อยและแก้ไขปัญหาคบกรุกพื้นที่สาธารณะบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีภารกิจในการอำนวยการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะยึดถือครอบครอง และปลูกสร้างอาคารของกลุ่มนายทุนโดยผิดกฎหมายจากนายทุนในพื้นที่อ่าวบ้านดอน เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่ประชาชนใช้ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ยังมีกลไกขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในระดับจังหวัดคือ คณะกรรมการประมงประจำจังหวัด คณะกรรมการเฉพาะกิจศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดเขตควบคุมการเพาะเลี้ยงหอยแครงและการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตเพาะเลี้ยงหอยในเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คณะทำงานแก้ไขปัญหาคบกรุกพื้นที่อ่าวบ้านดอนจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนข้อเท็จจริง และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในอ่าวบ้านดอนอย่างยั่งยืน

การแก้ไขปัญหาบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอน

ภาพที่ 8 การแก้ไขปัญหาบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สมาชิกแทนราษฎร, โดย ศรชล., 2563.

ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ จำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายหลัก ได้แก่ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมและพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยบริบทของปัญหาแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

(1) การลักลอบเพาะเลี้ยงหอยแครงบริเวณชายฝั่งโดยไม่ได้รับอนุญาต

กรณีการลักลอบเพาะเลี้ยงหอยแครงในเขตทะเลชายฝั่งโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 แต่เป็นความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 จำนวน 2 มาตรา คือมาตรา 79 เนื่องจากมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยไม่ได้รับอนุญาต และมาตรา 77 เนื่องจากประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควมคุมนอกเขตพื้นที่ที่คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดประกาศกำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(2) สิ่งปลูกสร้างหรือคอกหอยในพื้นที่สาธารณะ

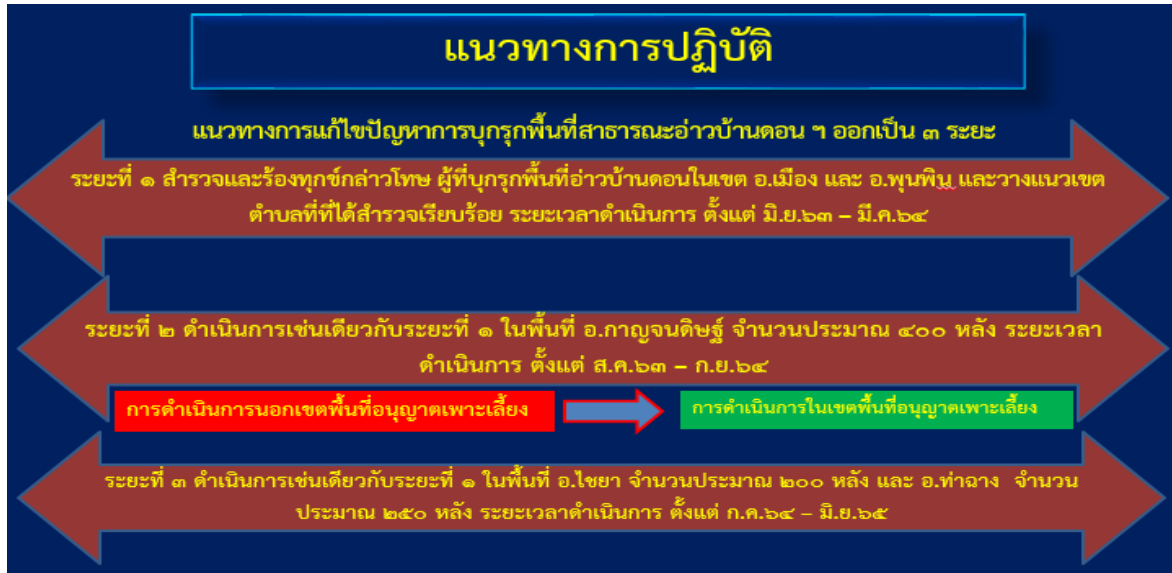
กรณีสิ่งปลูกสร้างและคอกหอยเป็นความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 จำนวน 2 มาตรา คือ มาตรา 62 เนื่องจากแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่โดยไม่ได้รับอนุญาต และมาตรา 63 เนื่องจากติดตั้ง วาง หรือสร้าง รั้ว หรือสิ่งปลูกสร้างในที่จับสัตว์น้ำอันเป็นการกั้นทางเดินของสัตว์น้ำหรือเป็นอุปสรรคในการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ

1) แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ แบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

(1) ระยะที่ 1 สำรวจและร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ที่บุกรุกพื้นที่อ่าวบ้านดอนในเขต อำเภอเมือง และอำเภอพุนพิน และวางแนวเขตตำบลที่ได้สำรวจเรียบร้อยแล้ว ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่มีถุนายน 2563 – มีนาคม 2564

(2) ระยะที่ 2 ดำเนินการเช่นเดียวกับระยะที่ 1 ในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จำนวนประมาณ 400 หลัง ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่สิงหาคม 2563 – กันยายน 2564

(3) ระยะที่ 3 ดำเนินการเช่นเดียวกับระยะที่ 1 ในพื้นที่อำเภอไชยา จำนวนประมาณ 200 หลัง และอำเภอท่าฉางจำนวนประมาณ 250 หลัง ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่กรกฎาคม 2564 – มิถุนายน 2565

ภาพที่ 9 แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์สภาผู้แทนราษฎร, โดย ศรชล., 2563.

โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 7 ขั้นตอน คือ

1. สืบสวนขอหมายเพื่อระบุตำบลที่มีการทำผิดกฎหมาย
2. ร้องทุกข์กล่าวโทษเพื่อหาผู้กระทำความผิด
3. พนักงานสอบสวนร่วมกับเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานตรวจเก็บวัตถุพยานทั้งหมด
4. สอบสวนพยานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและสรุปสำนวนส่งพนักงานอัยการ
5. เจ้าหน้าที่เจ้าท่า/เจ้าพนักงานประมงปิดประกาศรื้อถอนขนาน
6. ทำการรื้อถอน
7. ดำเนินคดี

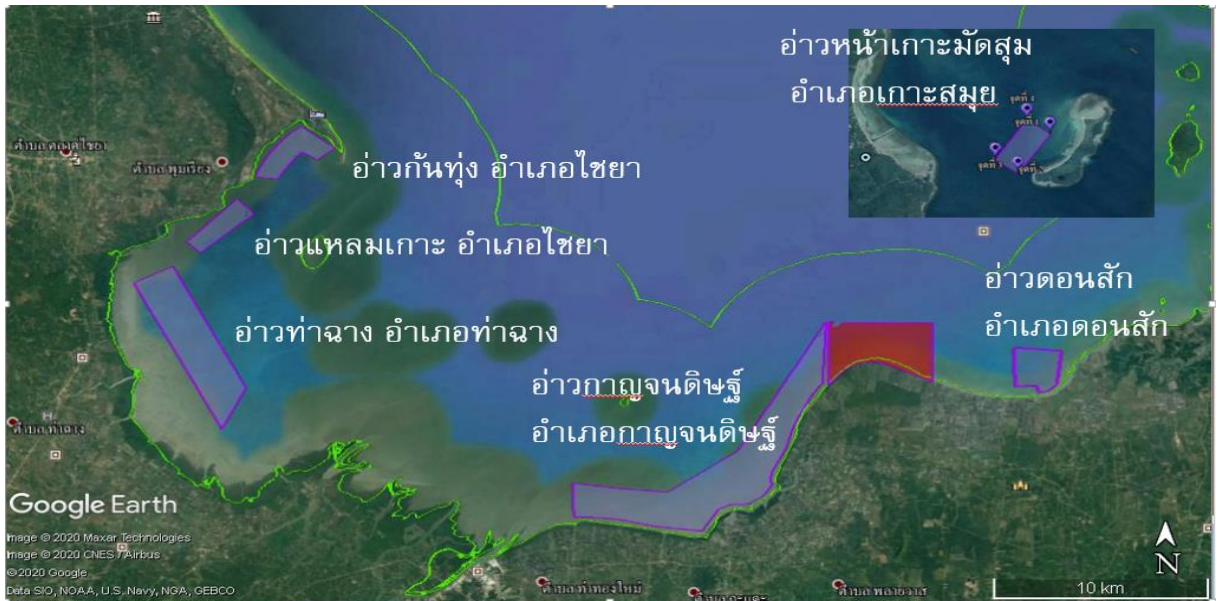
ทั้งนี้ ข้อมูล ณ วันที่ 22 ธันวาคม 2563 มีการสำรวจขนานในพื้นที่ธารณะอ่าวบ้านดอนฯ จำนวน 633 ขนาก ร้องทุกข์กล่าวโทษ 525 ขนาก และรื้อถอน 354 ขนาก ประกอบด้วย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี สืบสวนขอหมาย 89 ขนาก ร้องทุกข์กล่าวโทษ 89 ขนาก และรื้อถอน 75 ขนาก อำเภอพุนพิน สืบสวนขอหมาย 83 ขนาก ร้องทุกข์กล่าวโทษ 83 ขนาก และรื้อถอน 64 ขนาก อำเภอกาญจนดิษฐ์ สืบสวนขอหมาย 434 ขนาก ร้องทุกข์กล่าวโทษ 353 ขนาก และรื้อถอน 188 ขนาก อำเภอท่าฉาง สืบสวนขอหมาย 27 ขนาก และรื้อถอน 27 ขนาก

ตารางที่ 3 สรุปสถิติการสำรวจ การร้องทุกข์กล่าวโทษ และการรื้อถอนขนานในพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอนฯ

พื้นที่	สำรวจขนาน	ร้องทุกข์กล่าวโทษ	รื้อถอน
อ.เมืองสุราษฎร์ธานี	89	89	75
อ.พุนพิน	83	83	64
อ.กาญจนดิษฐ์	434	353	188
อ.ท่าฉาง	27	-	27
อ.ไชยา	-	-	-
อ.ดอนสัก	-	-	-
รวม	633	525	354

หมายเหตุ. ปรับปรุงจากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย สำนักงานประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2563.

ภายหลังศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้ดำเนินการระงับยับยั้ง ยุติความรุนแรง และจัดระเบียบแล้วจึงได้มอบให้ส่วนราชการปกติดำเนินการต่อ โดยที่ผ่านมกราคมประมงได้อนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมประเภท การเพาะเลี้ยงหอยทะเลไปแล้วมีพื้นที่ จำนวน 39,855 ไร่ ประกอบด้วย อ่าวพุมเรียง อ่าวไชยา 2 แปลง พื้นที่ 4,680 ไร่ อ่าวท่าฉาง อ่าวท่าฉาง 1 แปลง พื้นที่ 10,300 ไร่ อ่าวกาญจนดิษฐ์ อ่าวกาญจนดิษฐ์ 1 แปลง พื้นที่ 21,675 ไร่ อ่าวดอนสัก อ่าวดอนสัก 1 แปลง พื้นที่ 3,000 ไร่ อ่าวหน้าเกาะมัดสุ่ม อ่าวเกาะสมุย 1 แปลง พื้นที่ 200 ไร่ สำหรับรอบใหม่ได้มีการวางแผนเพื่อออกใบอนุญาตทำการเพาะเลี้ยงหอยทะเล ตั้งแต่ 1 มกราคม 2564 ซึ่งพิจารณาจากผู้ที่เคยได้รับใบอนุญาตทำการเพาะเลี้ยงหอยทะเลเป็นลำดับแรก

ภาพที่ 10 แผนที่พื้นที่อนุญาตเลี้ยงหอยทะเล อ่าวบ้านดอนฯ. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดยสำนักงานประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2563.

สำหรับประเด็นการก่อสร้างขนำ คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้พิจารณาโดยมีมติเลือกรูปแบบที่เฝ้าทรัพย์สินเป็นรูปแบบขนำ โดยกำหนดมาตรฐานและพื้นที่ใช้สอยที่มีความปลอดภัยรวม 25 ตารางเมตร (พื้นที่ใช้สอยรวมประกอบด้วยห้องนอน ห้องน้ำ และพื้นที่เก็บอุปกรณ์) และได้แจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงคมนาคมได้รับทราบแล้ว

2) แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรของอ่าวบ้านดอนเพื่อให้เกิดความสมดุลยั่งยืนจากพื้นที่

ในแต่ละอำเภอได้มีการจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรของอ่าวบ้านดอนเพื่อให้เกิดความสมดุลยั่งยืนสรุปสาระสำคัญดังนี้

(1) อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ในพื้นที่ตำบลบางชนะและตำบลคลองฉาก

- พื้นที่แนวชายฝั่ง 1,000 เมตร จากปลายแหลมเป็นพื้นที่สาธารณะ ทุกคนใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- พื้นที่จากแนวเขต 1,000 เมตร ให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงหอยทะเล พื้นที่ 12,000 ไร่
- การอนุญาตให้เลี้ยงหอยสามารถเลี้ยงได้ไม่เกินรายละ 30 ไร่

(2) อำเภอไชยา

- ให้ประมงอำเภอไชยาทำหนังสือแจ้งจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพื่อพิจารณาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมายในบริเวณอ่าวพุมเรียง ในบริเวณแหลมชุยไปจนถึงเขตรอยต่ออำเภอท่าชนะ
- บริเวณรอบเกาะเสร็จซึ่งเป็นบริเวณที่กลุ่มชาวประมงได้นำลูกปูม้าซึ่งได้จากการร่วมกันจัดทำธนาคารปูไข่ไปปล่อยเป็นประจำ เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน
- บริเวณรอยต่ออำเภอท่าฉาง ซึ่งบริเวณดังกล่าวพบการทำประมงผิดกฎหมายเป็นประจำ อาทิ เครื่องมือประมงประเภทคราด อวนรุน อวนลาก ลอบพับหรือไถ่ โดยขอให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- ขอให้เจ้าหน้าที่จากศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล(ศรชล.) จังหวัดสุราษฎร์ธานีเข้ามาช่วยเหลือดูแลอีกทางหนึ่งด้วย พร้อมนี้กลุ่มชาวประมงในพื้นที่ตำบลพุมเรียงและตำบลตะกอบคัดเลือกตัวแทนผู้นำกลุ่มเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและคอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่ต่อไป

(3) อำเภอนาตาล

- จัดการให้มีพื้นที่ที่ปลอดการครอบครองส่วนบุคคลโดยเด็ดขาด ใช้ประโยชน์อย่างเท่าเทียม
- พื้นที่ร่องน้ำทางเดินเรือ จัดระบบร่องน้ำเดินเรือ
- พื้นที่ซึ่งคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุญาต ให้มีการอนุญาตเลี้ยงต่อไป
- พื้นที่เลี้ยงหอยนอกเขตที่อนุญาต (บางส่วน) เห็นควรให้นักวิชาการศึกษาถึงความเหมาะสมและผลกระทบ รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อพิจารณาขยายพื้นที่
- พื้นที่การใช้เครื่องมือช้อนปัก ควรมีการพิจารณา และผ่านการประชาคม

(4) อำเภอพุนพิน

- ร่องน้ำ สัญจร อำเภอนาตาล จำนวน 4 ร่องน้ำ ร่องกลาง มีความกว้าง 300 เมตร ร่องราง ร่องทองไม้หัก และร่องลิเล็ด มีความกว้าง 60 เมตร
- พื้นที่ ห่างจากฝั่ง 1,000 เมตร ตลอดแนว 10 กม. ไม่อนุญาตให้มีกิจกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยเด็ดขาด ใช้เป็นพื้นที่ประมงพื้นบ้าน เครื่องมือประมงไม่ผิดกฎหมาย
- เขตพื้นที่อนุรักษ์พิเศษ พื้นที่ 400 ไร่ กำหนดไว้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และห้ามทำการประมงโดยเด็ดขาด
- เขตพื้นที่จากแนวเขต 1,000 ถึง 1,200 เมตร ตลอดระยะ 10 กม. กำหนดไว้บริหารจัดการการใช้ประโยชน์เพื่อชุมชน
- พื้นที่ใช้ประโยชน์ในการทำกิจกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ระยะจากฝั่งระยะ 1,200- 3,500 เมตร เสนอพื้นที่เพาะเลี้ยง ประมาณ 11,500 ไร่
- ข้อจำกัดหรือปฏิบัติระหว่างประมงพื้นบ้านและเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีดังนี้
 - ประมงพื้นบ้านใช้เครื่องมือประมงที่ถูกกฎหมายในพื้นที่แปลงเพาะเลี้ยงได้ แจ้งล่วงหน้าในการใช้เครื่องมือ วิ่งเรือผ่านแปลงได้ตามความเหมาะสม
 - เกษตรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อนุญาตให้ประมงพื้นบ้านทำการประมงได้ เขตเพาะเลี้ยงมีไฟสัญญาณชัดเจน คอกหลักไม้ไผ่แนวคอกห่าง 2 เมตรขึ้นไป สิ่งปลูกสร้างต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด

3) ปัญหาการประมงนอกลำน้ำไทย

นับตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศหลายความตกลง โดยเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Agreement on Port State Measures: PSMA) เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2559 เพื่อป้องกันการนำเข้าสัตว์น้ำที่มาจากการทำประมง IUU เข้ามายังประเทศไทย และความตกลงว่าด้วยการอนุรักษ์และจัดการมวลปลาที่อยู่คร่อมเขตและอพยพย้ายถิ่น (United Nations Fish Stock Agreement: UNFSA) เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560 เพื่อการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการทำประมง IUU และการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรประมงของไทยและของโลก รวมทั้งเข้าเป็นสมาชิกความตกลงการทำประมงสำหรับพื้นที่ทางตอนใต้ของมหาสมุทรอินเดีย (South Indian Ocean Fisheries Agreement: SIOFA) เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2560 เพื่อให้เรือประมงไทยเข้าไปทำประมงใน

มหาสมุทรอินเดียอย่างถูกกฎหมาย จากมาตรการต่าง ๆ ของรัฐ ในการบริหารจัดการกองเรือประมงนอกน่านน้ำ ส่งผลให้ธุรกิจเรือประมงนอกน่านน้ำของประเทศไทยถึงทางตัน ผู้ประกอบการหลายรายล้มละลายประกอบกิจการต่อไปไม่ได้

ทั้งนี้ กิจการประมงนอกน่านน้ำไทย เป็นแหล่งทำรายได้ให้ประเทศ ซึ่งภายหลังมีการประกาศบังคับใช้พระราชกำหนดการประมงไทย พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่งผลกระทบต่อการทำประมงนอกน่านน้ำไทยเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่มีเรือประมงนอกน่านน้ำไทยสามารถออกเรือไปทำประมงนอกน่านน้ำไทยได้เพียง 3 ลำ ทั้งที่ก่อนหน้านี้มีเรือประมงมากกว่า 1,000 ลำ ซึ่งเกิดจากปัญหาการออกใบอนุญาต/ต่อใบอนุญาต โดยที่ผู้ประกอบการบางรายถูกเพิกถอนใบอนุญาต ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐมองว่าเรือประมงนอกน่านน้ำไทยเป็นสาเหตุสำคัญในการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และขาดการควบคุม ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลทำให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้จากภาคการประมงอย่างมาก จึงขอให้ภาครัฐหาทางออกในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1) การพิสูจน์ที่มาของสัตว์น้ำจากการทำการประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาการพิสูจน์ที่มาของสัตว์น้ำนำเข้ามานั้นในประเศ มีมาตรฐานการปฏิบัติที่แตกต่างกัน เนื่องจากมีผู้ประกอบการนำเข้าสัตว์น้ำได้ร้องเรียนว่า กรมประมงมีวิธีการปฏิบัติในการตรวจสอบย้อนกลับเพื่อให้ทราบที่มาของสัตว์น้ำด้วยมาตรฐานที่แตกต่างกัน สินค้านำเข้าจากชายแดนมีหนังสือรับรองการจับจากรัฐชายฝั่งแต่สามารถนำสัตว์น้ำเข้าได้ทั้งที่บางประเทศได้รับใบแดงจากสหภาพยุโรป ขณะเดียวกันการนำสัตว์น้ำเข้าจากประเทศกลุ่มปลาทูน่ากลับมีรายละเอียดการตรวจสอบย้อนกลับที่ต้องใช้เอกสารนอกเหนือที่กฎหมายกำหนด แม้รัฐชายฝั่งอาทิ กรณีสาธารณรัฐโซมาเลียรับรองมาแล้วก็ตาม แต่ยังไม่สามารถทำให้เชื่อได้ว่าสัตว์น้ำนั้นได้มาจากการทำการประมงที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเกิดการเลือกปฏิบัติจากมาตรฐานที่แตกต่างกัน

3.2) กลุ่มเรือประมงนอกน่านน้ำไทยที่เดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทย

ที่ผ่านมาสมาคมประมงนอกน่านน้ำไทยเคยมีสมาชิกเรือประมงมากกว่า 1,000 ลำ ที่ออกไปทำประมงตามรัฐชายฝั่งของประเทศต่าง ๆ และในพื้นที่ทะเลหลวง แต่จากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายได้ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการทำประมงนอกน่านน้ำไทย โดยพบปัญหากลุ่มเรือประมงนอกน่านน้ำไทยที่เดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทย กลุ่มนี้บางส่วนถูกดำเนินคดีเสร็จสิ้นแล้วทั้งทางอาญาและทางปกครอง หากคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ควรสนับสนุนส่งเสริมให้เรือประมงเหล่านี้สามารถออกไปทำการประมงในน่านน้ำสากลภายใต้องค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกและได้ออกค่าบำรุงสมาชิกรายปี เช่น ภาควิชาการของคณะกรรมการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission: IOTC) ออกค่าบำรุงจำนวน 3 ล้านบาท/ปี ภาควิชาการของความตกลงการทำประมงสำหรับพื้นที่ทางตอนใต้ของมหาสมุทรอินเดีย (Southern Indian Ocean Fisheries Agreement: SIOFA) ออกค่าบำรุงจำนวน 2.5 ล้านบาท/ปี เป็นต้น ภายใต้กฎ กติกา การปฏิบัติตามข้อกำหนดขององค์การระหว่างประเทศเหล่านี้ รวมถึงควรส่งเสริมและสนับสนุนการทำประมงนอกน่านน้ำไทยในลักษณะความตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐ นอกจากนี้พื้นที่ SIOFA และ IOTC ซึ่งอาจจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมตามหัวข้อ 3.4) โดยไม่ควรเอาปมหลัง ชื่อ นามสกุล หรือบริษัทของคนเหล่านี้มาเป็นเงื่อนไขในการที่จะไม่อนุญาต การที่บุคคลเหล่านี้ต้องนำกิจการประมงนอกน่านน้ำไทยไปให้บุคคลอื่นดำเนินการมีความเป็นไปได้น้อยมาก เนื่องจากการประกอบกิจการเหล่านี้ต้องใช้ประสบการณ์ ความชำนาญอย่างสูงในการประกอบกิจการ การกำหนดเงื่อนไขการโอนกิจการต้องไม่มีความสัมพันธ์ทั้งสายโลหิตจึงเป็นการจำกัดสิทธิ ที่กิจการประมงนอกน่านน้ำ ของไทยจะมีโอกาสเติบโต เพราะไม่มีผู้ใดกล้าเสี่ยงลงทุนในกิจการที่ตนเองไม่มีประสบการณ์ ท้ายที่สุดกิจการประมงนอกน่านน้ำของไทยจะอ่อนแอลง

นอกจากนี้ ยังทำให้ประเทศที่เป็นคู่แข่งในการค้าสัตว์น้ำแข่งกับไทย โดยเฉพาะกลุ่มปลาทูน่า จะได้ผลประโยชน์จากกรณีสหภาพยุโรปกดดันให้ประเทศไทยระงับการออกใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ของเรือประมงจำนวน 6 ลำ และเป็นตัวอย่างของการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมของไทย และการออกใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย เนื่องจากเรือประมงดังกล่าวบางลำไม่ได้ทำผิดกฎหมาย และไม่เคยมีประวัติการขึ้นบัญชีเรือประมงผิดกฎหมาย (IUU List) ขณะเดียวกันการกำหนดให้กรมประมง เพิกถอนใบอนุญาตก็มีความเห็นทางกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน โดยสำนักกฎหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเห็นว่าคำสั่งทางปกครองในการเพิกถอนใบอนุญาตที่ขาดอายุไม่มีผลทางกฎหมาย เพราะถือว่าคำสั่งนั้นสิ้นผลในการบังคับ ขณะที่คณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อตรวจสอบและติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการทำประมงและแรงงานในภาคการประมงวินิจฉัยว่าคำสั่งนั้นยังคงมีผลทางกฎหมาย ทั้งที่ทางออกเรื่องนี้ควรเสนอเข้าคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นเป็นที่ยุติ จึงเป็นการยากที่ผู้บริหารกรมประมงจะดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดได้โดยอิสระ เนื่องจากกังวลเรื่องการใช้อำนาจโดยมิชอบ ขณะเดียวกันการเพิกถอนใบอนุญาตเป็นการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ให้ผลประโยชน์กับคู่กรณีจึงต้องเพิกถอนภายในระยะเวลา 90 วันนับแต่วันที่รู้เหตุแห่งการเพิกถอน ซึ่งขณะนี้ได้เลยระยะเวลานั้นมาแล้ว เนื่องจากได้มีการออกใบอนุญาตมาก่อนหน้านี้และสิ้นอายุไปก่อนแล้ว

3.3) การจำกัดสิทธิการเป็นผู้รับโอนใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำ

ปัญหาการจำกัดสิทธิการเป็นผู้รับโอนใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำ เมื่อผู้รับใบอนุญาตเดิมประสงค์จะโอนใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำ นอกจากจะต้องไม่เป็นบุคคลที่เข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 39 แล้ว ยังกำหนดเงื่อนไขในหนังสือรับรองตนเอง ตามประกาศกรมประมง กรณีการโอนเรือประมงเพื่อให้ผู้รับโอนมายื่นขอใบอนุญาตทำการประมง ซึ่งกำหนดว่าผู้ขอรับโอนจะต้องไม่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงทั้งทางตรงและทางอ้อม พ่อ แม่ สามี ภรรยา บุตร รวมทั้งบุตรต่างบิดามารดาด้วยความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นก็คือ หากบุตรบรรลุนิติภาวะแล้วก็ไม่สามารถที่ขอรับใบอนุญาตได้ แสดงให้เห็นความไม่เป็นธรรมว่าตระกูลที่มีปัญหาทำการประมงผิดกฎหมายจะต้องล่มสลายกิจการ ถึงแม้จะคิดให้ทำถูกกฎหมายก็ตาม กรมประมงเห็นปัญหานี้จึงแก้ประกาศ โดยคณะกรรมการฟื้นฟูการประมงที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้ง เพื่อให้บุตรที่บรรลุนิติภาวะสามารถรับโอนกิจการมาดำเนินการได้ในฐานะทายาทตามกฎหมาย แต่ประกาศฉบับนี้ถูกระงับเมื่อคราวประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย ภายใต้คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ เนื่องจากมีความกังวลว่าบุตรบรรลุนิติภาวะยังมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับเจ้าของเรือประมง และเจ้าของใบอนุญาตรายเดิม ประกอบกับเห็นว่าเรื่องนี้เป็นประเด็นอ่อนไหวที่สหภาพยุโรปพยายามติดตามการแก้ปัญหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงและการถือไว้แทนตัวการ ทำให้โอกาสที่กองเรือประมงนอกน่านน้ำของไทยจะเติบโตแข่งขันกับต่างประเทศได้น้อยมาก

3.4) ข้อจำกัดทางกฎหมายในการออกใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย

บทบัญญัติทางกฎหมายที่จำกัดการออกใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำ เนื่องจากนิยาม มาตรา 5 “รัฐชายฝั่ง” หมายความว่า ประเทศที่มีอาณาเขตจรดน้ำทะเล แต่ไม่รวมถึงประเทศไทย และ “ทะเลนอกน่านน้ำไทย” หมายความว่า ทะเลหลวงที่พ้นจากนอกทะเลชายฝั่งและหมายความรวมถึงทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่ง ประกอบมาตรา 48 บัญญัติว่า ผู้ใดจะใช้เรือประมงไทยทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทย ให้ยื่นขอรับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ความในวรรคสอง บัญญัติว่า การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละลำ และต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมง ถ้าผู้ขออนุญาตประสงค์ จะทำการประมงในเขตของรัฐชายฝั่ง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตให้เฉพาะเมื่อผู้ยื่นคำขอรับ

อนุญาตแสดงหลักฐานว่าตนเป็นผู้มีสิทธิในการทำการประมงในน่านน้ำของรัฐชายฝั่ง และเมื่อมีหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตอยู่ในสถานะที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการของรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้ ประเด็นรัฐชายฝั่งและหลักฐานเป็นที่ประจักษ์เหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ธุรกิจการประมงนอกน่านน้ำของประเทศไทยเกิดขึ้นไม่ได้ในอนาคตด้วยเหตุผลคือ บางประเทศเป็นสาธารณรัฐซึ่งประกอบด้วยรัฐย่อย ๆ หรือสหพันธรัฐ มีกฎหมาย มีรัฐธรรมนูญเป็นของตนเอง ถึงแม้ผู้ประกอบการเรือประมงนอกน่านน้ำของไทย มีความสามารถไปเจรจาทำการประมงร่วมกับสหพันธรัฐเหล่านั้นได้ก็ตาม ประเทศไทยไม่สามารถออกใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำได้ เพราะไม่มีสถานะเป็นรัฐชายฝั่งตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558 มาตรา 5 ประกอบมาตรา 48 ได้ เหตุผลประการต่อมาคือ หลักฐานเชิงประจักษ์ที่นำมาแสดงประกอบการออกใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำคือ เอกสารใบอนุญาตทำการประมงในน่านน้ำรัฐชายฝั่ง ผู้ประกอบการเรือประมงนอกน่านน้ำของไทยต้องเสี่ยงที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตซึ่งมีราคาสูงไปก่อนเพื่อเอามาแสดงต่อประเทศไทย ซึ่งยังไม่มีหลักประกันได้ว่าผู้ประกอบการเหล่านั้นจะรับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำจากประเทศไทย จึงปิดโอกาสที่ผู้ประกอบการจะกล้าลงทุนบนความเสี่ยงสูง

3.5) การทำการประมงในน่านน้ำสากล

ปัญหาข้อกำหนดขององค์การระหว่างประเทศที่บริหารจัดการประมงในแต่ละภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organization: RFMOs) มีรายละเอียด หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ ปลีกย่อยจำนวนมากที่ผู้ประกอบการเรือประมงนอกน่านน้ำไทยไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ เป็นหน้าที่ของรัฐต้องจัดการ สื่อสาร และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ถึงมือผู้ประกอบการจริง ๆ ประเด็นสำคัญคือ องค์การเหล่านี้ยังขาดความเป็นอิสระ และถูกแทรกแซงจากกลุ่มสหภาพยุโรป และประเทศคู่แข่งทางการค้าสินค้าประมงกับประเทศไทย

รัฐบาลไทยไม่มีนโยบายเชิงรุกหรือยุทธศาสตร์สำหรับการประมงนอกน่านน้ำไทย เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการกองเรือประมงไทยให้มีศักยภาพ มีความเข้มแข็ง ทั้งที่เรือประมงไทยและชาวประมงไทยมีความสามารถในการจับสัตว์น้ำไม่แพ้ชาติใดในโลก ประเทศไทยเสียโอกาสมานานหลายปี ทั้งที่มีพื้นที่ติดกับมหาสมุทรอินเดีย ขณะที่บางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ ซึ่งใช้เวลาเดินทางมากกว่าประเทศไทย กลับได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐบาลในการนำทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลสากลมาใช้ประโยชน์ สร้างเศรษฐกิจให้แก่ประเทศอย่างมากมายมหาศาล กรณีการทำประมงในเขตพื้นที่ภาคีสมาชิกของ คณะกรรมาธิการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission: IOTC) ซึ่งประเทศไทยได้จ่ายค่าสมาชิกแต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากการเป็นภาคีสมาชิก โดยขอให้กรมประมงพัฒนาเทคโนโลยี บุคลากร และเงินทุนและส่งเสริมให้ชาวประมงเข้าไปใช้ประโยชน์จาก IOTC โดยการจัดตั้งกองเรือเบ็ดราวทูน่า เป็นต้น

4) ปัญหาอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล

4.1) ผู้ประกอบการอยู่ต่อเรือและซ่อมเรือประมง

ก่อนมีการบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ชาวประมงจังหวัดปัตตานีและจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นำเรือไปทำการประมงในน่านน้ำมาเลเซีย สามารถนำเรือกลับมาซ่อมบำรุงในไทยได้ แต่เมื่อมาตรา 10 ของกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดใช้ “เรือไร้สัญชาติ” ทำการประมง โดยมาตรา 5 ได้นิยามว่า “เรือไร้สัญชาติ” หมายความว่า เรือที่ไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือเรือที่มีตั้งแต่สองสัญชาติขึ้นไป หรือเรือที่เปลี่ยนแปลงในระหว่างการเดินเรือ แต่ไม่รวมถึงเรือของผู้มีสัญชาติไทยที่ทำการประมงที่บ้านหรือประมงน้ำจืดซึ่งมีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ส่งผลให้เจ้าของเรือบางส่วนเลือกถือสัญชาติมาเลเซียเพื่อรักษาสีทธิทำการประมงในน่านน้ำมาเลเซีย

นอกจากนี้ ภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการรัฐเจ้าของท่า (PSMA) ที่ไทยเป็นสมาชิกได้ กำหนดให้รัฐเจ้าของท่ากำหนดมาตรการในการอนุญาตให้เรือต่างชาติเข้ามาเทียบท่า ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงฯ ตามมาตรา 95 ของพระราชกำหนดฯ โดยกำหนดให้เรือต่างชาติที่ประสงค์จะเข้ามาซ่อมบำรุงในประเทศไทย จะต้องมียกเอกสาร 4 อย่าง เพื่อนำมาประกอบการแจ้งเข้าเทียบเรือของไทย ประกอบด้วย

- (1) สำเนาเอกสารการจดทะเบียนเรือจากรัฐเจ้าของธง
- (2) สำเนาเอกสารการแจ้งนำเรือออกจากท่าครั้งล่าสุด (Port Clearance)
- (3) สำเนาบัตรประจำตัวกัปตันหรือผู้ควบคุมเรือ
- (4) แผนการซ่อมเรือ ซึ่งระบุรายละเอียดท่าเทียบเรือ ประเภทการซ่อมเรือ

อย่างไรก็ตาม มาเลเซียได้ทำหนังสือถึงกรมประมงของไทยเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ปฏิเสธการเข้าเทียบท่าของเรือประมงมาเลเซียที่ไม่ได้รับการอนุมัติจากอธิบดีกรมประมงของมาเลเซีย โดยในปี 2560 มาเลเซียได้ออกหนังสือรับรองให้กับเรือประมง จำนวน 17 ลำ แต่หลังจากปี 2561 ถึงปัจจุบัน กรมประมงของมาเลเซียไม่ได้ออกหนังสือรับรองให้ออกจากท่าให้แก่เรือประมงลำใด ส่งผลให้เรือประมงที่ถือสัญชาติมาเลเซียไม่สามารถออกจากร้านน้ำมาเลเซียได้

ต่อมา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 พลตำรวจโท จารุวัฒน์ ไวยสะอาด ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายมีศักดิ์ ภักดีคง อธิบดีกรมประมง นายกษมาคมการประมงจังหวัดปัตตานี พร้อมคณะผู้แทนไทยจากกรมประมง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู ได้เดินทางเข้าร่วมหารือกับอธิบดีกรมประมงของมาเลเซีย ณ กรมประมงของมาเลเซีย เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือภาคประมงทุกมิติ และความร่วมมือด้านการค้าชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซีย

สำหรับการหารือในเรื่องการนำเรือประมงสัญชาติมาเลเซียเข้ามาซ่อมแซมในไทยนั้น ฝ่ายไทยได้เสนอให้มีการแลกเปลี่ยนการซ่อมแซมเรือประมงระหว่างไทยและมาเลเซีย เนื่องจากมาเลเซียมีความชำนาญในการต่อเรือและซ่อมแซมเรือที่ทำจากเหล็ก ส่วนไทยมีความเชี่ยวชาญในด้านการซ่อมแซมเรือประมงที่ทำจากไม้ ซึ่งการแลกเปลี่ยนการซ่อมแซมเรือจะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศได้ โดยผลการหารือทางกรมประมงของมาเลเซียและไทยเห็นชอบในหลักการในการหยิบยกประเด็นความร่วมมือภาคประมงในเชิงนโยบายเข้าเป็นวาระในการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee: GBC) ซึ่งกำหนดจัดวันที่ 25-26 มีนาคม 2563 ณ เมืองกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย แต่การประชุมได้ถูกเลื่อนออกไป เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ยังไม่สามารถนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การเจรจาในเวทีระดับนโยบายได้

ทั้งนี้ กรมประมงของไทยได้มีหนังสือถึงกรมประมงของมาเลเซีย เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2563 และกรมประมงของมาเลเซียมีหนังสือตอบกลับเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 แจ้งว่า “ไม่สามารถอนุญาตให้เรือ 11 ลำ ที่เป็นเรือประมงสัญชาติมาเลเซียเดินทางมาซ่อมในไทยได้ ซึ่งการไม่อนุญาตนั้น เป็นการตัดสินใจภายใต้ นโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมท้องถิ่นของประเทศ อีกทั้งมาเลเซียยังมีพันธกรณีในฐานะรัฐเจ้าของธงที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบการต่อต้านการประมง IUU และเสนอให้ไทยจัดตั้งคณะทำงานร่วมไทย – มาเลเซียด้านการประมงภายใต้ความตกลงด้านการเกษตร” ทั้งนี้ ความตกลงดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการจัดทำร่าง

ดังนั้น การออกกฎหมายและบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการอู่ต่อเรือและซ่อมเรือประมงในท้องที่จังหวัดปัตตานี เนื่องจากการเรือประมง

ส่วนใหญ่ในท้องที่จังหวัดปัตตานีและนราธิวาสได้เปลี่ยนธงไปถือสัญชาติมาเลเซีย ซึ่งเรือประมงกลุ่มนี้ประมาณ 120 ลำ มีความประสงค์จะเข้ามาขึ้นคานและซ่อมบำรุงที่คานเรือจังหวัดปัตตานี แต่ไม่สามารถแจ้งเข้ามาไทยได้ เนื่องจากไม่มีเอกสารการแจ้งนำเรือออกจากประเทศต้นทาง (Port Clearance) จึงขอให้ไทยงดการใช้เอกสารการแจ้งออกจากประเทศต้นทาง เพื่อให้เศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานีโดยเฉพาะผู้ประกอบการอยู่และคานเรือสามารถดำรงรักษาธุรกิจนี้ให้ยืดยาวต่อไปได้

4.2) การนำเข้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศ

ปัญหากรณีอุตสาหกรรมปลาทูน่า เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของไทย ซึ่งลักษณะของการผลิตเป็นการนำเข้าวัตถุดิบปลาทูน่าเข้ามาแปรรูปในประเทศ และการส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์ทูน่ากระป๋องและปรุงแต่งเป็นหลัก และไทยยังเป็นประเทศผู้ส่งออกปลาทูน่ากระป๋องอันดับหนึ่งของโลก ส่วนด้านวัตถุดิบปลาทูน่า ไทยมีความจำเป็นต้องนำเข้ามากกว่าร้อยละ 99 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในเรื่องของปลาทูน่านั้นเป็นเรื่องของภาคอุตสาหกรรม มิใช่เรื่องการทำประมง ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปลาทูน่า ได้เสนอให้แยกอุตสาหกรรมทูน่าไปอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ มิใช่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการประมง

รวมถึงเสนอให้มีการออกนโยบายและมาตรการปกป้องสินค้าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงภายในประเทศให้สามารถแข่งขันทางด้านราคากับสินค้าสัตว์น้ำที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่า เนื่องจากชาวประมงไทยต้องทำตามกฎหมายไทยที่มีความเข้มงวดอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้มีต้นทุนในการจับสัตว์น้ำสูง

5) ปัญหาเกี่ยวกับกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

5.1) กรณีโครงสร้างของการใช้อำนาจในการบริหารจัดการประมงทะเล

ปัญหาโครงสร้างการใช้อำนาจในการบริหารจัดการประมงทะเลกรณีคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ มีอำนาจตามมาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจหรืออนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมายว่าคณะกรรมการเฉพาะกิจและคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติมีอำนาจทำการเกินอำนาจของคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติตามมาตรา 19 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้หรือไม่ ขณะเดียวกันคณะกรรมการเฉพาะกิจที่ได้รับการแต่งตั้งยังออกคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการพร้อมกำหนดหน้าที่ขยายความครอบคลุมไปจนไม่มีขอบเขต สร้างปัญหาความยุ่งยากในการแก้ปัญหาและจำกัดอำนาจของฝ่ายบริหารในการแก้ปัญหาในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรงและใกล้ชิดประชาชนหลายประเด็นปัญหาของพี่น้องชาวประมงไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันท่วงที เนื่องจากถูกนำมาเวียนอยู่ในคณะกรรมการแต่ละชุดจนปัญหาบานปลาย

นอกจากนี้ การบริหารจัดการและการบูรณาการทำงานระหว่างคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติกับกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังมีทิศทางในการดำเนินงานที่แตกต่างกันส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบายและการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกิดความล่าช้า รวมถึงเกิดการถกเถียงในการใช้อำนาจซึ่งพอจะแสดงให้เห็นทิศทางการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนจากโครงสร้างการจัดตั้งกลไกขับเคลื่อนย่อยของแต่ละฝ่ายได้ดังนี้

กลไกการแก้ไขปัญหาการประมงของไทยและการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพประมง

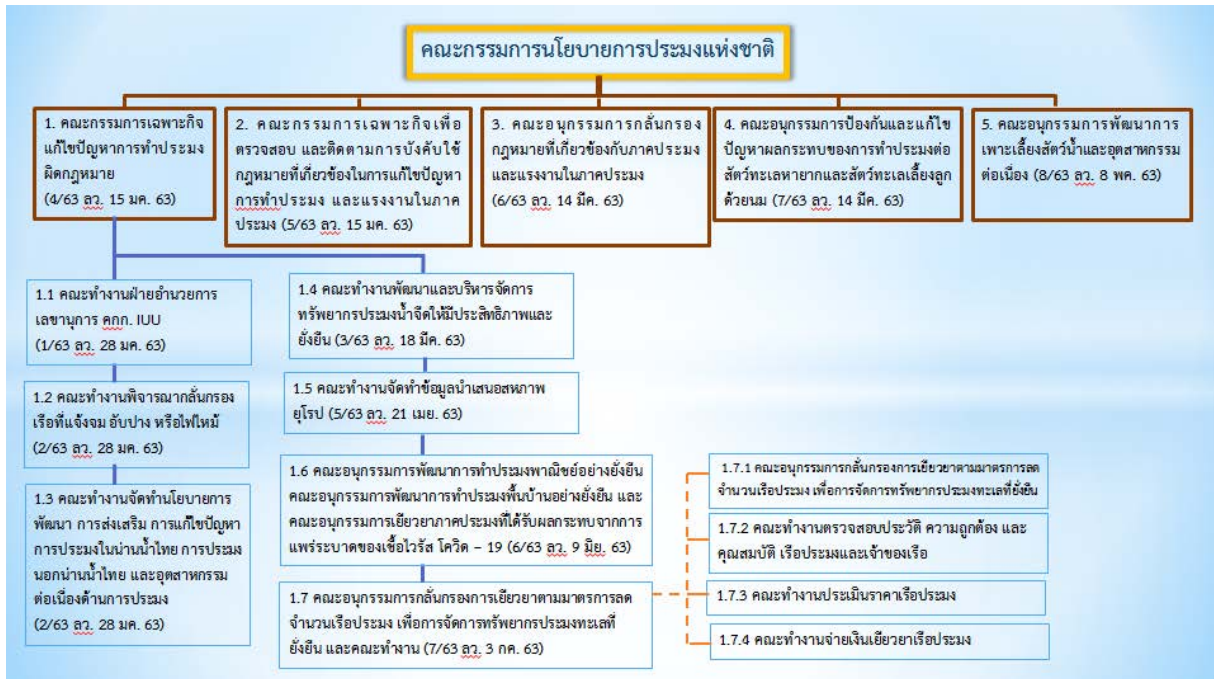
(1) กลไกภายใต้คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ

ภายใต้คณะกรรมการประมงแห่งชาติมีคณะกรรมการเฉพาะกิจและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาการประมงของไทยและการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพประมง ดังนี้

(1.1) คณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย

- คณะทำงานฝ่ายอำนวยการเลขานุการคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาฯ
- คณะทำงานพิจารณาถ่วงดุลเรื่องเรือที่แจ่งจม อับปาง หรือไฟไหม้
- คณะทำงานจัดทำนโยบายการพัฒนา การส่งเสริม การแก้ไขปัญหา การประมงในน่านน้ำไทย การประมงนอกน่านน้ำไทย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านการประมง
- คณะทำงานพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- คณะทำงานจัดทำข้อมูลนำเสนอสหภาพยุโรป
- คณะอนุกรรมการพัฒนาการทำประมงพาณิชย์อย่างยั่งยืน
- คณะอนุกรรมการพัฒนาการทำประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืน
- คณะอนุกรรมการเยียวยาภาคประมงที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19
- คณะอนุกรรมการถ่วงดุลการเยียวยาตามมาตรการลดจำนวนเรือประมง เพื่อการจัดการทรัพยากรประมงทะเลที่ยั่งยืน
 - คณะทำงานตรวจสอบประวัติ ความถูกต้อง และคุณสมบัติ เรือประมงและเจ้าของเรือ
 - คณะทำงานประเมินราคาเรือประมง
 - คณะทำงานจ่ายเงินเยียวยาเรือประมง

(1.2) คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบและติดตามการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการทำประมงและแรงงานในภาคการประมง(1.3) คณะอนุกรรมการถ่วงดุลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคการประมงและแรงงานในภาคการประมง(1.4) คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบของการทำประมงต่อสัตว์ทะเลหายากและสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม(1.5) คณะอนุกรรมการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

ภาพที่ 11 กลไกการแก้ไขปัญหาการประมงของไทยภายใต้คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมประมง, 2563.

(2) กลไกการแก้ไขปัญหาภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งมีที่ปรึกษากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอลงกรณ์ พลบุตร) เป็นประธาน 2 คณะ และคณะอนุกรรมการเพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือชาวประมงที่ได้รับผลกระทบ ดังนี้

(2.1) คณะกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการประมงไทย

- คณะอนุกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการประมงพื้นบ้าน
- คณะอนุกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการประมงพาณิชย์และการประมงนอกล่านน้ำไทย
- คณะอนุกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- คณะอนุกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประมงและการพาณิชย์
- คณะทำงานพิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล
- คณะทำงานโครงการ Fisherman Village Resort
- คณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาการกระจายสินค้าประมงจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค

ภาพที่ 12 คณะกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการประมงไทย กลไกการแก้ไขปัญหาภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมประมง, 2563.

(2.2) คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือดำเนินการทางกฎหมายด้านการประมง

- คณะอนุกรรมการร่างพระราชบัญญัติสถานการณ์ประมง พ.ศ.... และร่างพระราชบัญญัติกองทุนประมง พ.ศ.
- คณะทำงานพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เพื่อลดปัญหาอุปสรรค ในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานในการรักษาทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

5.2) คณะกรรมการประมงประจำจังหวัด

คณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ตามมาตรา 26 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีโครงสร้างของฝ่ายราชการมากเกินไปจนความจำเป็น ควรเพิ่มสัดส่วนให้มีตัวแทนภาคประชาชนที่มีความรอบรู้ ประสบการณ์ด้านการประมง และการบริหารจัดการทรัพยากรประมง ให้มากกว่าเดิม และปรับลดกรมการอื่น ๆ โดยเฉพาะนายอำเภอท้องที่ให้เหลือเฉพาะตัวแทนบางอำเภอหรือเฉพาะปลัดจังหวัด

3.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการประมงทะเลไทย

คณะอนุกรรมการได้กำหนดกรอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเป็น 2 ระยะ คือ ระยะจำเป็นเร่งด่วน และระยะยาว โดยในส่วนการปรับปรุงแก้ไขแห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ปัญหาในระยะยาว เนื่องจากใช้ระยะเวลาดำเนินการมากกว่า 1 ปี ขึ้นไป

3.2.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ

แนวทางการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ ที่ชาวประมงทะเลจาก 22 จังหวัด ได้ยื่นข้อเรียกร้องเพื่อให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาด้านการประมง ณ บริเวณหน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2562 ปัจจุบันทางกรมประมงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วในบางส่วนสามารถสรุปความคืบหน้าได้ดังนี้

ประเด็นที่ภาครัฐดำเนินการจนมีข้อยุติแล้ว

1) ขอให้กรมประมง กรมการจัดหางาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการอนุญาตให้ใช้กฎหมายมาตรา 83 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมง โดยเร่งด่วนภายในเดือนธันวาคม 2562

- คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหการขาดแคลนแรงงานประมงโดยใช้มาตรา 83 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 โดยเปิดขึ้นทะเบียน 2 รอบ รอบที่ 1 วันที่ 1 พ.ค. - 30 มิ.ย. 63 และรอบที่ 2 วันที่ 1 ก.ค. - 30 ก.ย. 63

2) ขอให้พิจารณาเพิ่มวันทำการประมงให้กับพี่น้องชาวประมงทั้งประเทศโดยเร่งด่วน เพราะทำให้เกิดปัญหาการประกอบอาชีพขาดทุนมา 4-5 ปีแล้ว เนื่องจากมีการกำหนดให้ทำการประมงได้ไม่ทั้งปี แต่ต้องมีรายจ่ายค่าจ้างแรงงานตลอดทั้งปี

- กรมประมงดำเนินการเรียบร้อยแล้ว โดยในปีการประมง 2562 ได้นำปริมาณสัตว์น้ำที่ไม่ได้ถูกจับมาใช้ประโยชน์ มาจัดสรรวันทำการประมงเพิ่มให้กับเรือประมงโดยไม่กระทบกับค่าการกำหนดปริมาณสัตว์น้ำทั้งหมดที่อนุญาตให้ทำการประมงได้ (total allowable catch: TAC)

3) ขอให้คณะกรรมการกำกับดูแลโครงการจำหน่ายน้ำมันดีเซลสำหรับชาวประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ทบทวนแนวทางที่จะบังคับให้บริษัทจำหน่ายน้ำมันบังคับให้ชาวประมงต้องจ่ายเงินผ่านบัตรฟลีทการ์ด (Fleet Card) ซึ่งจะทำให้สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวประมงเพิ่มขึ้นทันที

- อธิบดีกรมสรรพสามิต ในฐานะประธานคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการจำหน่ายน้ำมันดีเซลสำหรับชาวประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร เห็นชอบในหลักการให้ยกเลิกการจ่ายเงินผ่านระบบ Fleet Card

4) เรือประมงที่มีขนาดไม่เกิน 30 ตันกรอส ไม่ควรมินโยบายให้ติด VMS เช่น การชักชวนให้เรือประมงขนาดต่ำกว่า 30 ตันกรอส ทดลองติด VMS ฟรี

4.1) การติดตั้ง VMS สำหรับเรือต่ำกว่า 30 ตันกรอส ภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์ในการกำหนดให้มีการติดตั้ง อย่างไรก็ตาม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบติดตามเรือที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านการควบคุมเฝ้าระวัง ต้นทุน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากร จึงได้จัดทำทดสอบระบบติดตามเรือกับเรือ 3 กลุ่ม ได้แก่ เรือประมงพื้นบ้าน จำนวน 10 ลำ เรือขนาดตันกรอส 10-29.99 จำนวน 30 ลำ และเรือขนาดตันกรอส ตั้งแต่ 30 ขึ้นไป จำนวน 10 ลำ

4.2) กรมประมงได้มีประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง ฯ (ฉบับที่ 13) ในกรณีที่อยู่กรณีระบบติดตามเรือ ชำรุดซ่อมแซมไม่ได้ ชาวประมงสามารถเลือกเปลี่ยนเป็นรุ่น 1 หรือ 2 ก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2563

ประเด็นที่ภาครัฐได้ชี้แจงกับชาวประมงแล้ว

5) ขอให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการประมงทั้งหมดหยุดออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการประมงของชาวประมงมาเพิ่มเติมขึ้นอีก (ยกเว้นการออกกฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งที่ผ่อนคลายนโยบายให้กับชาวประมง)

ปัจจุบัน ไม่มีการดำเนินการออกกฎระเบียบที่มีผลกระทบทางลบกับชาวประมง มีแต่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อผ่อนปรนและช่วยเหลือชาวประมง โดยการดำเนินการปัจจุบัน คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ โดยมีองค์ประกอบ 19 ราย มี นางสาว อารังลักษณ์ ลาพินี กรรมการร่างกฎหมายประจำ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมประมง เป็นเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ พิจารณากลั่นกรองการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย

ระเบียบ ประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับภาคประมง และแรงงานในภาคประมง โดยรายงานต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายเพื่อทราบหรือพิจารณาแล้วแต่กรณี ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

5.1) กฎหมายลำดับรองที่ประกาศบังคับใช้แล้ว จำนวน 16 ฉบับ เช่น

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ. 2562
- การเปิดทางเลือกในการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง (VMS) ให้สามารถเลือกใช้ รุ่น 1 หรือ รุ่น 2 ก็ได้ตามความประสงค์ของชาวประมง

- ประกาศกรมประมง เรื่อง เงื่อนไขที่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนพื้นที่ทำการประมงต้องปฏิบัติ และกำหนดแบบคำขอแก้ไขรายการพื้นที่ทำการประมง พ.ศ. 2563

- ประกาศกรมประมง ผ่อนปรนให้สามารถขอปิด VMS ได้ 4 กรณี ดังนี้

- 1) ต้องซ่อมแซมโดยนำเรือเข้าอู่เรือ คานเรือ หรือทำเทียบเรือประมง
- 2) อยู่ระหว่างซ่อมแซม/เปลี่ยน VMS
- 3) เรือประมงอับปาง และ 4) แจ้งงดใช้เรือกับกรมเจ้าท่าแล้ว เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับ

เจ้าของเรือประมง

5.2) กฎหมายลำดับรองที่อยู่ในระหว่างพิจารณาดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 10 ฉบับ เช่น

- ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงและวิธีการส่งรายงานสมุดบันทึกการทำประมงของเรือประมงพาณิชย์ พ.ศ.

- ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตให้แก้ไขเครื่องมือทำการประมงในใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ.

- ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือที่ใช้ทำการประมงพาณิชย์หรือพื้นบ้าน พ.ศ.

6) ขอให้หยุดการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศโดยทันที ด้วยเหตุผลไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชกำหนดประมง พ.ศ.2558 มาตรา 92 ซึ่งการนำเข้าสัตว์น้ำจะต้องมีการตรวจสอบว่า สัตว์น้ำเหล่านั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ตามมาตรา 92 วรรคสองและวรรคสาม สินค้าประมงจากต่างประเทศ จึงเข้ามาถล่มตลาดสินค้าสัตว์น้ำของชาวประมงไทยที่ทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้ต้นทุนสูงกว่า ราคาจึงตกต่ำ เพราะมีการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำแบบเสรี ไร้การควบคุมมาสดักไว้เต็มท้องเย็นหมดแล้ว ดังนั้นจึงต้องแก้ไขระเบียบกรมประมงเดิมที่อนุญาตให้บุคคลธรรมดาสามารถนำเข้าสัตว์น้ำได้เสรี มีมาตรการปกป้องสินค้าสัตว์น้ำภายในประเทศ

นโยบายการค้าของ WTO และการค้าเสรีของประชาคมอาเซียน (Free Trade Area) เป็นพันธกรณีระหว่างประเทศที่ทุกประเทศต้องถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม กรมประมงได้เข้มงวดในการควบคุมการนำเข้าสัตว์น้ำภายใต้มาตรการต่าง ๆ ตามกฎหมาย ดังนี้

6.1) ออกประกาศกรมประมง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการนำเข้าสัตว์น้ำ ตามมาตรา 92 แห่ง พรก.ประมง ซึ่งกำหนดสัตว์น้ำที่นำเข้ากรณีที่ได้จากการทำประมง ต้องมีหนังสือสำเนารับรองการจับสัตว์น้ำหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงได้ว่า สัตว์น้ำไม่ได้มาจากการทำประมงผิดกฎหมาย จากหน่วยงานภาครัฐประเทศต้นทาง เช่นเดียวกับประเทศไทยส่งออกไปต่างประเทศ และมีการเข้มงวดการควบคุมทางด้านโรคระบาด และควบคุมคุณภาพด้านอาหาร

6.2) กรมประมง โดยกองตรวจสอบเรือประมง สินค้าสัตว์น้ำ และปัจจัยการผลิต ได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเฝ้าระวังป้องกันการลักลอบ การเข้าเทียบท่าเรือของเรือประมง ที่มีใช้เรือประมงไทย และการลักลอบนำเข้าส่งออกสัตว์น้ำ จำนวน 21 แห่ง ประกอบด้วย ด่านท่าเทียบเรือชายแดน 4 แห่ง ได้แก่

ระนอง สตูล ภูเก็ต ตรวต นำเข้าทางตู้คอนเทนเนอร์ 4 แห่ง ลาดกระบัง คลองเตย แหลมฉบัง สงขลา ด่านท่าเทียบเรือ PSM (เรือขนถ่าย) 1 แห่ง ได้แก่ สมุทรสาคร และด่านนำเข้าสินค้าชายแดน 12 แห่ง ได้แก่ เชียงราย (แม่สาย) ตาก(แม่สอด) กาญจนบุรี(พุน้ำร้อน และเจดีย์สามองค์) ประจวบคีรีขันธ์ (สิงขร) สตูล (ท่ามะลิ และวังประจัน) สงขลา (สะเดาและปาดังเบซาร์) ยะลา (เบตง และสุโหงโกลก) นราธิวาส (ตากใบ) เพื่อร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองตรวจสอบเรือประมงฯ ในการตรวจสอบเข้มการนำเข้า ที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยทุกสินค้าสัตว์น้ำต้องรู้ที่มาที่ไปของสินค้าและปริมาณ รวมถึงบูรณาการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นในการป้องกัน การลักลอบนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำที่ผิดกฎหมาย การประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้ ความรู้และทำความเข้าใจผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

7) ขอให้มีการทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวชาวประมง กรณีที่ถูกบังคับใช้จาก กฎหมายประมงที่ไม่เป็นธรรม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาผู้ได้รับผลกระทบ

- อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ ที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการ นโยบายการประมงแห่งชาติ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2563 กรมประมงได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขผลกระทบให้กับ ชาวประมงหลายประการ เช่น โครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมง การจัดทำร่าง พระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. การยกเว้นค่าธรรมเนียมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำฯ การช่วยเหลือ เยียวยาจากผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นต้น

ประเด็นที่ภาครัฐต้องดำเนินการต่อ/อยู่ระหว่างดำเนินการ

8. ขอให้มีการเสนอแก้ไขกฎหมายพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558 และที่แก้ไข เพิ่มเติมโดยเร่งด่วนในช่วงที่มีการประชุมสภานิติบัญญัติ

- ประเด็นตามข้อเรียกร้อง จำนวน 18 มาตรา ประกอบด้วย ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับประมง พื้นบ้าน จำนวน 3 มาตรา ประกอบด้วย มาตรา 5 มาตรา26 และมาตรา34 และข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับประมง พาณิชยกรรม จำนวน 15 มาตรา ประกอบด้วย มาตรา 39 มาตรา 57 มาตรา 69 มาตรา 81 มาตรา 87 มาตรา 113 มาตรา 114 มาตรา 124 มาตรา 130 มาตรา 132 มาตรา 151 มาตรา 152 มาตรา 153 มาตรา 166 และมาตรา 169

ทั้งนี้ การแก้ไขกฎหมายได้มีการกำหนดกลไกในการดำเนินการ โดยเสนอคณะอนุกรรมการ กลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงพิจารณา และต้องผ่านความเห็นชอบ ของคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติก่อนนำเสนอการแก้ไขกฎหมายตามขั้นตอนในรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ

9. ขอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการการซื้อเรือประมงออกนอกระบบคืนโดยเร็ว โดยขอให้รัฐบาล มีการตั้งงบประมาณจำนวน 1 หมื่นล้าน ในปีงบประมาณ 2563 ในการที่จะนำเรือประมงออกนอกระบบ

คณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมายได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ กลั่นกรองการนำเรือประมงออกนอกระบบและคณะทำงาน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

9.1) โครงการนำเรือประมงออกนอกระบบเพื่อการจัดการทรัพยากรประมงทะเลที่ยั่งยืน

9.1.1) ระยะที่ 1 (ระยะเร่งด่วน) จำนวน 305 ลำ ในปีงบประมาณ 2562 วงเงินทั้งสิ้น 764,454,100 บาท โดยแบ่งออกเป็นสองช่วงคือ

- **ระยะที่ 1 ช่วงที่ 1** จำนวน 252 ลำ วงเงิน 469,603,900 บาท ดำเนินการจ่ายเงินชดเชย เสร็จสิ้นแล้ว ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2563

- **ระยะที่ 1 ช่วงที่ 2** จำนวน 53 ลำ วงเงิน 294,850,200 บาท ดำเนินการจ่ายเงินชดเชย งวดที่ 1 (ร้อยละ 30) แล้ว 52 ลำ เป็นเงิน 85,817,610 บาท จ่ายเงินชดเชยงวดที่ 2 (ร้อยละ 70) แล้ว 38 ลำ

เป็นเงิน 136,370,710 บาท คาดว่าจะสามารถจ่ายส่วนที่เหลือจำนวน 14 ลำ เป็นเงิน 63,870,380 บาท แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน 2563

9.1.2) ระยะที่ 2 จำนวน 2,768 ลำ

กรมประมงได้เสนอขออนุมัติโครงการฯ ตามขั้นตอน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

(1) กลุ่มเรือที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการของรัฐที่เหลือ จำนวน 263 ลำ

สำนักงานประมงเห็นชอบในหลักการโครงการฯ เฉพาะกลุ่มเรือที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการของรัฐที่เหลือจากการชดเชยในระยะที่ 1 (ระยะเร่งด่วน) จำนวน 263 ลำ เป็นเงิน 1,265,686,200 บาท โดยให้ขอรับการจัดสรรงบประมาณเท่าที่จำเป็นตามขั้นตอน ประกอบด้วย

- กลุ่มเรือประมงที่ได้รับผลกระทบที่ชัดเจนที่เป็นเรือหลัก (เรือหลักที่ยังไม่มีราคากลางจึงยังไม่ได้รับค่าชดเชย) จำนวน 9 ลำ
- กลุ่มเรือที่ยังไม่ได้รับการชดเชย (เรือไม้และเรือหลัก) จำนวน 254 ลำ ที่จะนำไปพิจารณาในระยะที่ 2 งบประมาณไม่เกิน 1,265,686,200 บาท

ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการเยียวยาตามมาตรการลดจำนวนเรือประมงเพื่อการจัดการทรัพยากรประมงทะเลที่ยั่งยืน โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการดังนี้

(1.1) มอบหมายให้คณะทำงานตรวจสอบประวัติ ความถูกต้อง และคุณสมบัติ เรือประมงและเจ้าของเรือ ดำเนินการตรวจสอบประวัติและแบ่งกลุ่มเรือตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติเรือและเจ้าของเรือประมงให้เสร็จสิ้นภายในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนสิงหาคม 2563 และคณะอนุกรรมการฯ ได้เห็นชอบผลการดำเนินการตรวจสอบประวัติและแบ่งกลุ่มเรือตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติเรือเจ้าของเรือประมงเสร็จเรียบร้อยแล้ว

(1.2) คณะอนุกรรมการฯ เห็นชอบการใช้หลักเกณฑ์การประเมินราคาเรือตามสภาพความเป็นจริงของเรือประมงที่ประสงค์ออกนอกระบบเดิมเพื่อใช้ประเมินราคาเรือประมงที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการของรัฐที่เหลือ จำนวน 263 ลำ และมอบหมายให้คณะทำงานประเมินราคาเรือประมงดำเนินการประเมินราคาเรือตามสภาพความเป็นจริงเป็นรายลำ ให้เสร็จสิ้นภายในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนสิงหาคม 2563 และคณะอนุกรรมการฯ ได้เห็นชอบผลการประเมินราคาเรือตามสภาพความเป็นจริงเป็นรายลำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

(1.3) เห็นชอบข้อเสนอทางเลือกในการเยียวยา จำนวน 5 แนวทาง ตามประวัติของเรือ เช่น ประวัติสีขาว ประวัติสีเทา ประวัติสีดำ เป็นต้น วงเงิน 814.26 ล้านบาท

(1.4) เสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณาให้ความเห็นชอบ ภายในเดือนกันยายน 2563 โดยขณะที่อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติเห็นชอบ และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณต่อไป

(2) กลุ่มเรือที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ซึ่งประสงค์จะเลิกอาชีพทำการประมง และเรือประมงที่แจ้งความประสงค์ออกนอกระบบเพิ่มเติม จำนวน 2,505 ลำ

สำนักงานประมงมีความเห็นให้พิจารณาทบทวนความเหมาะสม คุ่มค่า ความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับการบริหารจัดการกองเรือประมงพาณิชย์ตามแผนบริหารจัดการประมงทะเลของไทย ขณะนี้อยู่ระหว่างทบทวนตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรีถึงความคุ้มค่าและปริมาณเรือประมงที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย กรมประมงจึงอยู่ระหว่างจัดทำโครงการใหม่เพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณชดเชย

เยียวหาชาวประมงต่อไป โดยมีหลักการคือ การทำการประมงต้องมีความสอดคล้องกันระหว่างปริมาณผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน และขีดความสามารถในการทำการประมง

ดังนั้น การพิจารณาจำนวนเรือที่ต้องนำออกนอกระบบจะคำนึงถึงจุดอ้างอิงของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งปัจจุบัน กรมประมงใช้ผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum Sustainable Yield : MSY) เป็นจุดอ้างอิงในการกำหนดปริมาณสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำการประมงทั้งหมด (Total Allowable Catch : TAC) โดยเมื่อนำเรือออกนอกระบบในจำนวนที่เหมาะสมแล้ว เรือทุกลำที่อยู่ในระบบจะสามารถทำการประมงได้ตามปกติโดยไม่ต้องมีการควบคุมจำนวนวันทำการประมง

10) ขอให้รัฐบาลเร่งรัดการช่วยเหลือชาวประมง ในโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับชาวประมงโดยเร่งด่วน ภายในเดือนธันวาคม 2562

- กรมประมงดำเนินการเสนอโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมงร่วมกับธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2563 วงเงินสินเชื่อรวม 10,300 ล้านบาท เพื่อปล่อยกู้ให้กับชาวประมงพาณิชย์และพื้นบ้าน ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละ 3 ต่อปี กำหนดชำระคืนเงินกู้ภายใน 7 ปี โดยแบ่งเป็น

(1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วงเงินรวม 5,000 ล้านบาท ให้ผู้ประกอบการที่มีเรือประมงขนาดต่ำกว่า 60 ตันกรอส รวมทั้งเรือประมงพื้นบ้าน วงเงินสินเชื่อสูงสุดไม่เกินรายละ 5 ล้านบาท

(2) ธนาคารออมสิน วงเงินรวม 5,300 ล้านบาท ให้ผู้ประกอบการที่มีเรือประมงขนาดตั้งแต่ 60 ตันกรอสขึ้นไป วงเงินสินเชื่อสูงสุดไม่เกินรายละ 10 ล้านบาท

ผลดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม -17 พฤศจิกายน 2563 มีผู้ประกอบการประมงยื่นความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 4,508 ราย จำนวนเรือประมง 5,226 ลำ รวมวงเงินสินเชื่อที่ต้องการประมาณ 5,983 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดของการอนุมัติสินเชื่อดังนี้

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอนุมัติสินเชื่อ ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง วันที่ 15 ธันวาคม 2563 จำนวน 298 ราย วงเงินประมาณ 98 ล้านบาท

- ธนาคารออมสินอนุมัติสินเชื่อระหว่างวันที่ 15 กันยายน ถึง วันที่ 15 ธันวาคม 2563 จำนวน 67 ราย วงเงินประมาณ 236 ล้านบาท

11) ขอให้ยกเลิก แก้ไข กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานที่ส่งผลกระทบต่อชาวประมงที่เป็นอยู่โดยเร็ว

สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยขอให้กระทรวงแรงงานดำเนินการแก้ไข กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจ่ายค่าจ้างเป็นเงินสดได้ ให้บุคคลอายุ 16 ปีขึ้นไป สามารถฝึกงานในเรือประมงได้ ลดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย การกำหนดและนับชั่วโมงพักของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นต้น

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ปรับปรุงร่างกฎกระทรวง โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องดังนี้

(1) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรืออาจให้บุคคลที่เป็นทายาทซึ่งมีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบหกปีที่ได้รับหนังสือคนประจำเรือประมง สามารถฝึกงานด้านการทำการประมงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาในการทำประมงจำนวนจำกัดไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ การฝึกงานดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรืออธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนดแล้วแต่กรณี

(2) การเบิกค่าจ้างล่วงหน้าของลูกจ้าง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของการทำงานประมงทะเลว่าลูกเรือต้องเบิกเงินค่าจ้างล่วงหน้าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กับครอบครัว โดยถือปฏิบัติมาโดยตลอด กรมสวัสดิการฯ ได้ให้แนว

ปฏิบัติคือ ลูกจ้างสามารถขอเบิกค่าจ้างล่วงหน้าได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของค่าจ้างที่ได้รับ และให้นายจ้างหักค่าจ้างที่ขอเบิกล่วงหน้าก่อนโอนค่าจ้างผ่านบัญชีธนาคารเพื่อชำระหนี้ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ลูกจ้างได้รับค่าจ้างในอัตรา 10,000 บาทต่อเดือน ลูกจ้างสามารถขอเบิกค่าจ้างล่วงหน้าได้ 3,000 บาท และหักหนี้ก่อนเงินเข้าบัญชี โดยนายจ้างโอนเงินเข้าบัญชี 7,000 บาท แต่ในการจัดทำเอกสารหลักฐานให้หมายเหตุไว้

(3) ลดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ปัจจุบันกฎหมายประมงกำหนดให้นายจ้างจัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม เวชภัณฑ์ และยา ไว้ในเรือประมงให้กับลูกจ้าง โดยเมื่อเจ้าของเรือได้ดำเนินการแล้ว กฎกระทรวงตามกฎหมายแรงงานที่ร่างใหม่ให้ถือว่าได้ดำเนินการแล้วเช่นกัน

ปัจจุบันทั้ง 3 ประเด็น ได้กำหนดในร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในประมงทะเล ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาพิจารณาและจะเสนอคณะอนุกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อไป

3.2.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการออกกฎหมาย

1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมง

1.1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับประมงทะเล

ปัจจุบันคณะอนุกรรมการกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงในคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติมีการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองจำนวนทั้งหมด 17 ฉบับ ซึ่งมีทั้งที่ประกาศใช้บังคับแล้วและที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา ดังนี้

(1) ประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษาระบบติดตามเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2563 (ประกาศใช้บังคับแล้ว)

กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ที่ใช้เรือขนาดตั้งแต่สามสิบตันกรอสขึ้นไปสามารถเลือกติดตั้งระบบติดตามเรือประมงรุ่น 1 หรือระบบติดตามเรือประมงรุ่นที่ 2 ได้ตามความสมัครใจเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะอนุกรรมการกฤษฎีกาฯ ได้ให้ข้อมูลว่า การกำหนดให้เจ้าของเรือต้องติดตั้งระบบติดตามเรือตามมาตรา 81 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่กำหนดให้เจ้าของเรือเป็นผู้ติดตั้ง แต่ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องปกติที่เจ้าของเรือจะทำการจ้างผู้ให้บริการ (service provider) มาทำการติดตั้งให้ ซึ่งผู้ให้บริการต้องมีการขึ้นทะเบียนกับกรมประมงเพื่อรับรองมาตรฐานอยู่แล้ว และกรมประมงเองเป็นผู้รับรองระบบต่าง ๆ ว่าให้เชื่อมต่อกับศูนย์ VMS ของกรมประมงได้ หาก VMS ขัดข้องกรมประมงก็จะเช็คไปที่ผู้ให้บริการก่อน ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้โดยสอดคล้องกัน

(2) ประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการระบบติดตามเรือปฏิบัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 (ประกาศใช้บังคับแล้ว)

การออกประกาศฉบับนี้เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและดูแลรักษาระบบติดตามเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2563

(3) ประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอและการออกหนังสือรับรองเพื่อประกอบการยื่นขอจดทะเบียนเรือไทยสำหรับเรือประมงพื้นบ้าน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 (ประกาศใช้บังคับแล้ว มีผลใช้บังคับตั้งแต่ 22 กรกฎาคม 2563 จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2563)

เจ้าของเรือประมงพื้นบ้านที่ผ่านการตรวจวัดขนาดและจัดทำอัตลักษณ์เรือกับกรมเจ้าท่าก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ และเรือมีขนาดไม่ถึงสิบตันกรอสที่ประสงค์จะขอหนังสือรับรองเพื่อประกอบการยื่นขอจดทะเบียนเรือไทย สำหรับเรือประมงพื้นบ้าน สามารถจดทะเบียนเป็นเรือประมงตามกฎหมายว่าด้วย

เรือไทยได้ เพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์ของมาตรการจัดการเรือประมงพื้นบ้านที่ยังมิได้จดทะเบียนเรือไทย แต่ได้ยื่นขอตรวจวัดขนาดและจัดทำอัตลักษณ์เรือกับกรมเจ้าท่าแล้ว

(4) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การงดจดทะเบียนเรือประมง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 (ประกาศใช้บังคับแล้ว)

ประกาศฉบับนี้เป็นผลมาจากประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอและการออกหนังสือรับรองเพื่อประกอบการยื่นขอจดทะเบียนเรือไทยสำหรับเรือประมงพื้นบ้าน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 จึงต้องออกประกาศฉบับนี้มาเพื่อยกเว้นให้สามารถจดทะเบียนเรือประมงที่มีขนาดไม่ถึงสิบตันกรอส ซึ่งเป็นเรือที่ได้รับการตรวจวัดขนาดและทำอัตลักษณ์จากกรมเจ้าท่าให้สามารถจดทะเบียนเรือประมงพื้นบ้านได้

(5) ร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. (อยู่ระหว่างการพิจารณาและรับฟังความคิดเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง)

กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2557 ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการจ้างงานและสภาพการทำงานในเรือประมงทะเล ประกอบกับมีการออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงได้จัดทำร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมง รวมทั้งให้เป็นไปตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ค.ศ. 2007 ซึ่งร่างกฎกระทรวงดังกล่าวจะส่งผลให้เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ อาจให้ทายาท ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 16 ปี ซึ่งได้รับหนังสือรับรองให้ฝึกงานจากกรมเจ้าท่า สามารถฝึกงานด้านการประมงในเรือประมงได้ ล่าละไม่เกิน 1 คน

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้ให้ข้อมูลว่า ประเด็นเรื่องไม่ควรจำกัดจำนวนทายาทที่จะสามารถฝึกงานด้านการประมงในเรือประมงได้ นั้น **ขอรับกลับไปพิจารณาหารือในที่ประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ อีกครั้งหนึ่ง และจะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไปหารือกับสมาคมประมงก่อนด้วยว่าสามารถดำเนินการได้จริงหรือไม่**

(6) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดขนาดเรือที่ไม่อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562 (อยู่ระหว่างกรมประมงหารือกับผู้แทนลูกเรือพื้นบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดลักษณะของ “ประมงเพื่อการยังชีพ”)

กำหนดให้การทำการประมงโดยใช้เรือที่มีขนาดต่ำกว่าสิบตันกรอส ไม่อยู่ในบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562 เนื่องจากมาตรการในการคุ้มครองแรงงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562 อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มเรือประมงพื้นบ้าน ซึ่งเป็นเรือประมงที่มีขนาดต่ำกว่าสิบตันกรอส ซึ่งจากการพิจารณาคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องออกประกาศกระทรวงฉบับดังกล่าว แต่ให้กรมประมงกำหนดแนวทางในการตรวจสอบลักษณะของการประมงเพื่อการยังชีพ อันเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562 ตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแทน

(7) ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมงและวิธีการส่งรายงานสมุดบันทึกการทำการประมงของเรือประมงพาณิชย์ พ.ศ. (อยู่ระหว่างการพิจารณา)

ร่างประกาศฉบับนี้เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมงของเรือประมงพาณิชย์ซึ่งเรียกว่า Fishing Logbook ที่เรือประมงจะต้องดำเนินการบันทึกปริมาณสัตว์น้ำในการจับ

แต่ละครั้งที่ออกไปทำการประมง โดยที่ผ่านมารัฐได้ผ่อนระยะเวลาการบังคับใช้การลงน้ำหนักปริมาณสัตว์น้ำให้ถูกต้องมาตั้งแต่ปี 2558 แต่ในปัจจุบันนี้ทางสหภาพยุโรปต้องการให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จึงเป็นเหตุผลที่ต้องมีการจัดทำร่างประกาศฉบับนี้ขึ้นมา อย่างไรก็ตาม ในร่างดังกล่าวได้พยายามผ่อนปรนหลักเกณฑ์เพื่อที่จะไม่ให้ชาวประมงเดือดร้อนในการคำนวณปริมาณน้ำหนักสัตว์น้ำ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้สามารถคำนวณปริมาณน้ำหนักสัตว์น้ำคลาดเคลื่อนได้ถึงร้อยละ 20 นอกจากนี้ ยังกำหนดให้คลาดเคลื่อนได้ถึงปีละ 4 ครั้ง จึงจะถูกดำเนินคดี ซึ่งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้มอบหมายให้กรมประมงดำเนินการนำร่างประกาศกรมประมงฉบับนี้ หรือกับคณะอนุกรรมการพัฒนาการทำประมงพาณิชย์อย่างยั่งยืน และนำผลการหารือมาเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ อีกครั้ง ก่อนที่จะเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า การลงบันทึกปริมาณการจับสัตว์น้ำ Fishing Logbook ตามประกาศฉบับนี้เป็นเรื่องการลงปริมาณสัตว์น้ำ ส่วนบันทึกตำแหน่งการจับสัตว์น้ำ Fishing Logbook เป็นเรื่องของระบบควบคุมเฝ้าระวังซึ่งเป็นการป้องกันการทำประมงผิดกฎหมาย โดยการลงตำแหน่งมาจากข้อกำหนดที่ห้ามเรือประมงพาณิชย์เข้าไปทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง ซึ่งหากมีการลงตำแหน่งผิดพลาดก็ส่งจะผลให้การลง Fishing Logbook เป็นเท็จ ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมาย โดยในการพิจารณาโทษทางปกครองนั้น คณะกรรมการทางปกครองจะพิจารณาว่าการลง Fishing Logbook เป็นเท็จเกิดจากข้อผิดพลาดเชิงเทคนิคหรือไม่ ซึ่งอาจจะไม่ได้มีการดำเนินการลงโทษทางปกครองเสมอไป แต่ในส่วนของ การดำเนินคดีอาญานั้น พบว่ามีปัญหาจริงเพราะเมื่อนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาคณะกรรมการเปรียบเทียบตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 แล้วคณะกรรมการมักสั่งปรับโดยไม่ได้พิจารณาพฤติการณ์แวดล้อมอย่างเพียงพอ

(8) ร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ พ.ศ. (อยู่ระหว่างการพิจารณา)

ร่างประกาศฉบับนี้เป็นการกำหนดวิธีการปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และการแจ้งเข้าออกท่าเทียบเรือเพื่อยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/2560 ลงวันที่ 4 เมษายน 2560 ที่มีความซ้ำซ้อนกับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณา แต่มีปัญหาเรื่องกรณีที่เรือออกไปอยู่กลางทะเลและเกิดสัญญาณขาดหายการที่จะให้ระยะเวลาในการแก้ไขปรับปรุงหรือการนำเรือกับการเทียบท่าต้องพิจารณากำหนดให้สอดคล้องกับลักษณะการทำธุรกิจของเรือน้ำมันหรือน้ำจืดซึ่งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้มอบหมายให้กรมประมงไปหารือกับบริษัทน้ำมันกรณีเรือบรรทุกทุกผลิตภัณฑ์น้ำมันและเรือน้ำจืดที่ให้บริการในน่านน้ำไทยว่า สามารถดำเนินการตามร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ได้จริงหรือไม่

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ระบบติดตามตำแหน่งเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) ไม่ได้มีไว้เพื่อติดตามเรือน้ำมัน การที่ให้เรือน้ำมันติดตั้งระบบ VMS ย่อมเพิ่มความเสี่ยงในการถูกโจรสลัดปล้นหากเรือเข้าไปในเขตที่ไม่เสี่ยงภัยจะมีการปิดสัญญาณว่า **ขอรับข้อสังเกตไปพิจารณาว่าจะสามารถแก้ไขกฎกระทรวงให้เรือน้ำมันสามารถปิดระบบ VMS ในพื้นที่เสี่ยงได้หรือไม่**

(9) ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือรับรอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. (อยู่ระหว่างการเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ)

เนื่องจากประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือรับรอง พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้หนังสือรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง (สร.3) มีอายุสองปีนับแต่วันออกหนังสือรับรอง ซึ่งวันสิ้นอายุของหนังสือรับรอง

ของเรือแต่ละลำจะไม่ตรงกัน ทำให้การวางแผนดำเนินงานของผู้ตรวจสอบประเมินในแต่ละพื้นที่ทั้ง 22 จังหวัดชายทะเล ต้องใช้เจ้าหน้าที่ เวลา และงบประมาณจำนวนมาก ประกอบกับเมื่ออายุของหนังสือรับรองกับอายุของใบอนุญาตทำการประมงหมดไม่พร้อมกัน ทำให้เจ้าของหรือผู้ควบคุมเรือประมงบางท่านหลงลืมมายื่นขอรับหนังสือรับรองฉบับใหม่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขประกาศกรมประมงดังกล่าว โดยกำหนดหนังสือรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง (สร.3) มีอายุเท่ากับใบอนุญาตทำการประมง

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้ให้ข้อมูลว่า การทำการประมงโดยใช้เครื่องมือในการทำการประมงบางประเภท เช่น อวนลากคู่ จำเป็นต้องใช้เรือประมง 2 ลำ ซึ่งอีกลำหนึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องหรือมีความจำเป็นต้องอยู่ในกำหนดมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมงแต่อย่างใดว่าจะดำเนินการหารือกับกรมประมงและชาวประมงอีกครั้งหนึ่ง

(10) ร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. (อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย)

ร่างประกาศฉบับนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาการแก้ไขรายการในใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ในกรณีเรือประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมงโดยนำเรือประมงลำอื่นมาทดแทนโดยกำหนดขนาดของเรือที่จะนำมาทดแทน และแก้ไขหลักเกณฑ์การโอนปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่อนุญาตให้ทำการประมง ในลักษณะควมรวมปริมาณสัตว์น้ำ ซึ่งชาวประมงจะสามารถนำเรือประมงลำอื่นมาทดแทนได้ และสามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะควมรวมปริมาณสัตว์น้ำได้ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กรมประมงกำหนด

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้ให้ข้อมูลว่า ประเด็นที่ควรมีการประกาศค่าผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (maximum sustainable yield: MSY) ซึ่งใช้เป็นจุดอ้างอิงในการพิจารณาจัดสรรใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ให้สอดคล้องกับความต้องการเพิ่มจำนวนทรัพยากรทางทะเล ประเด็นการประกาศค่าผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (maximum sustainable yield: MSY) กรมประมงต้องการให้สัตว์น้ำสามารถฟื้นตัวได้ มีการทำการประมงอย่างเหมาะสม และชาวประมงสามารถทำการประมงได้ทั้งปี ซึ่งหากภาคเอกชนอยากปรับค่าดังกล่าว ขอรับข้อเสนอไว้พิจารณาและนำไปหารือกับกรมประมงอีกครั้งหนึ่ง

(11) ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงที่ประสงค์ที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. (อยู่ระหว่างนำเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณา)

ร่างประกาศฉบับนี้เป็นการปรับลดเวลาการแจ้งคำร้องล่วงหน้า และปรับแก้เอกสารที่ชื้อยื่นประกอบการนำสัตว์น้ำเข้ามาในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับเรือประมงขนาดเล็กซึ่งเป็นเรือรับจ้างวิ่งระหว่างเกาะสอง – ระนอง ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ เนื่องจากมีขั้นตอนการปฏิบัติยุ่งยาก มีค่าใช้จ่ายสูง และไม่สอดคล้องกับวิถีการค้าชายแดนเพื่อนบ้านที่ถือปฏิบัติต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน ส่งผลให้รายได้และเศรษฐกิจของจังหวัดระนองลดลง ตามข้อเรียกร้องของชมรมแพปลาจังหวัดระนอง

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้ให้ข้อมูลไว้ในคราวประชุมคณะกรรมการว่า ปัญหาการนำเข้าสู่สัตว์น้ำจากประเทศเพื่อนบ้าน กรมประมงไม่ได้หยุดการพัฒนาประมงในน่านน้ำไทยและส่งเสริมให้นำสัตว์น้ำจากต่างประเทศแต่อย่างใด เพราะการนำเข้าสู่สัตว์น้ำในปัจจุบันมีทั้งการตรวจสอบที่เข้มงวด และสัตว์น้ำหลายพิกัดศุลกากรต้องเสียภาษีนำเข้า (สัตว์น้ำเฉพาะบางพิกัดบางรายการต้องเสียภาษีนำเข้า) เว้นแต่เป็นเรือไทยที่ออกไปทำประมงนอกน่านน้ำและนำสัตว์น้ำเข้ามาในประเทศไทยจะได้รับการยกเว้นซึ่งในเรื่องนี้มีหลักเกณฑ์ชัดเจนอยู่แล้ว

(12) ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดชนิดเครื่องมือทำการประมงที่สามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และการโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และกำหนดแบบคำขอรับโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และแบบคำขอรับโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (อยู่ระหว่างนำเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณา)

ร่างประกาศฉบับนี้เป็นการกำหนดชนิดเครื่องมือทำการประมงที่ผู้โอนใบอนุญาตหรือผู้โอนปริมาณสัตว์น้ำสามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ เพื่ออุดช่องว่างที่กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ. 2562 ที่ไม่ได้กำหนดขนาดเรือในการนำเรือประมงมาควบรวมเพื่อใช้ทำการประมงไว้ ซึ่งเป็นช่องว่างที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนเรือและเพิ่มประสิทธิภาพการจับสัตว์น้ำหลังจากการควบรวมปริมาณ สัตว์น้ำ

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ ได้ให้ข้อมูลว่า ปัญหาการบัญญัติข้อความไม่ชัดเจนว่าเป็นการอนุญาตให้โอนวันทำการประมง หรืออนุญาตให้โอนปริมาณสัตว์น้ำ ตามร่างประกาศฉบับนี้ ในทางเทคนิคแล้ววันทำการประมงและปริมาณสัตว์น้ำจะมีการกำหนดให้สอดคล้องกันอยู่แล้วว่าเรือขนาดใหญ่จะได้รับอนุญาตให้จับสัตว์น้ำเป็นเวลากี่วัน

(13) ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตให้แก้ไขเครื่องมือทำการประมงในใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ. (อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ)

ร่างประกาศฉบับนี้เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ สามารถเปลี่ยนแปลงประเภท ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือทำการประมงภายใต้หลักเกณฑ์ที่กรมประมงกำหนด

(14) ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือที่ใช้ทำการประมงพาณิชย์หรือพื้นบ้าน พ.ศ. (อยู่ระหว่างพิจารณา คณะอนุกรรมการกฤษฎีกาฯ)

ร่างประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรณีที่มีผู้ทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 และถูกคณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีคำสั่งยึดสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้น หรือเครื่องมือทำการประมง หรือสิ่งกักเรือประมง ให้เจ้าของเรือสามารถที่จะวางประกันแทนการสั่งยึดเครื่องมือทำการประมง หรือกักเรือประมง ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมประมงประกาศกำหนดก็ได้ซึ่งประกาศฉบับนี้จะทำให้เจ้าของเรือประมงสามารถวางประกันแทนเครื่องมือทำการประมงที่ถูกยึด หรือเรือประมงที่ถูกกัก เพื่อนำเรือประมงและเครื่องมือประมงดังกล่าวไปใช้ประกอบอาชีพในระหว่างถูกดำเนินคดีได้

ทั้งนี้ ผู้แทนคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ ได้ให้ข้อมูลว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ในมาตรา 113 และมาตรา 114 เรื่องความผิดร้ายแรง การกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการวางหลักประกัน หากเรือประมงถูกเพิกถอนใบอนุญาต เรือดังกล่าวก็ไม่สามารถออกไปทำการประมงได้ ฉะนั้นแล้วชาวประมงคงไม่วางหลักประกัน ซึ่งในชั้นการพิจารณา กรมประมงเสนอว่าในช่วงที่เรือประมงถูกเพิกถอนใบอนุญาต ก็อาจจะนำเรือไปขึ้นคาน และเอาหลักประกันมาวาง ท้ายที่สุดแล้ว ถ้าเรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ก่อนที่จะถูกเพิกถอนทะเบียนเรือมีกฎหมายของเจ้าท่ารับรองอยู่ให้เรือประมงสามารถจะเปลี่ยนประเภทเรือได้ เพื่อที่จะไม่ต้องถูกเพิกถอนทะเบียนเรือ ซึ่งเป็นกลไกรองรับอยู่แล้ว

สำหรับประเด็นเรื่องการประกาศเรือประมงที่กระทำผิดกฎหมาย IUU ในระยะแรกกรมประมงอาจจะมีปัญหาในการตีความมาตรา 113 และ 116 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ทำให้มีช่วงระยะเวลาหนึ่งที่มีการเพิกถอนใบอนุญาตแล้วยังไม่ประกาศเป็นเรือ IUU ในระยะต่อมาจึงมีการกำหนดระยะเวลาโดยกำหนดว่าถ้าเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว แต่ถ้าหากไม่อุทธรณ์ไปยังศาลปกครองภายในระยะเวลา 90 วัน ถึงจะประกาศเป็นเรือ IUU ส่วนระยะเวลาห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือนั้นทำการประมงอีกตอนนี้กำลังดำเนินการให้เป็นเหมือนกับบทบัญญัติมาตรา 116 โดยขณะนี้กรมประมงกำลังพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนอยู่

(15) ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้งเข้าออกท่าเทียบเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ พ.ศ. (อยู่ระหว่างการเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา)

ร่างประกาศฉบับนี้เป็นการดำเนินการเพื่อลดขั้นตอนในการแจ้งเข้าออกของเรือประมงเพื่อขึ้นคานในลำคลองเดียวกันที่ย่างยากซับซ้อน เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวประมง

(16) ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ประกอบการโรงงานต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนดำเนินการประกอบกิจการโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. (อยู่ระหว่างการเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา)

จากปัญหาผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำที่ตั้งอยู่ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งไม่ใช่ที่ราชพัสดุและเป็นการตั้งอยู่บนที่ดินนั้นโดยเคยมีสิทธิใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง ให้สามารถแจ้งประกอบกิจการโรงงานได้ โดยใช้เอกสารหลักฐานที่แสดงได้ว่าเคยเป็นผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินสาธารณประโยชน์โดยการเช่าประกอบการแจ้งได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการโรงงานที่ตั้งอยู่ในที่ดินที่ไม่ได้มีเอกสารสิทธิ์หรือไม่มีกรรมสิทธิ์ของตนเอง หรือเป็นโรงงานที่อยู่ในพื้นที่ป่า หรือเป็นโรงงานที่ได้เข้าพื้นที่ที่บังคับการบริการส่วนตำบล ให้สามารถแจ้งประกอบกิจการโรงงานได้

(17) ร่างระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ทำการงานในเรือที่ใช้ทำการประมง เรือบรรทุกสินค้าประมงห้องเย็น เรือขนถ่ายเพื่อการประมง เรือบรรทุกสินค้าห้องเย็น เรือบรรทุกน้ำมันเพื่อการประมง และเรือบรรทุกน้ำจืดขนาดตั้งแต่ สิบตันกรอสขึ้นไป (ฉบับที่ 3) พ.ศ. (อยู่ระหว่างการเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา)

ร่างระเบียบฉบับนี้จะทำให้สามารถเปลี่ยนถ่ายคนกลางทะเลได้ ภายใต้หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบที่รัดกุมมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบังคับใช้แรงงานหรือค้ำมนุษย์ในเรือประมงอำนวยความสะดวกและลดภาระของประชาชนในการยื่นสำเนาเอกสาร และทำให้ผู้มีอายุเกิน 16 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี สามารถลงไปฝึกงานในเรือประมงได้

นอกจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองจำนวนทั้งหมด 17 ฉบับ ที่ปัจจุบันคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงในคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติได้มีการพิจารณาแล้วควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องฉบับอื่น ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพของชาวประมง เช่น การแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของชาวประมงพื้นบ้านที่การประมงอวนรุนเคยบริเวณฝั่งอันดามัน โดยออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีผลบังคับใช้เป็นการชั่วคราวให้สามารถทำการประมงอวนรุนเคยในเขตระยะ 1,000 เมตร นับจากขอบน้ำตามแนวชายฝั่งขณะทำการประมง การแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของชาวประมงที่ทำประมงอวนล้อมจับปลากะตัก ในจังหวัดพังงา โดยการผ่อนปรนให้เครื่องมืออวนล้อมจับปลากะตักที่ใช้เรือประมงขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส สามารถทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งได้ โดยยกเลิกเครื่องมืออวนล้อมจับปลากะตักเป็นเครื่องมือประมงพาณิชย์ เป็นต้น

1.2) การปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ต้องสร้างการมีส่วนร่วมโดยรับฟังความคิดเห็นจากชาวประมงในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้อยู่บนพื้นฐาน “ทรัพยากรมีความมั่นคง และพี่น้องชาวประมงสามารถทำมาหากินได้”

โดยเมื่อปี 2562 สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยได้เสนอให้มีการปรับแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกรมประมงได้ช่วยยกร่างเนื้อหาของมาตราที่ได้เสนอให้มีการปรับแก้ไขจำนวน 19 มาตรา ดังนี้

(1) “มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งไม่ว่าจะใช้เรือประมง หรือใช้เครื่องมือโดยไม่ใช้เรือประมง ทั้งนี้ ที่ไม่ใช่ประมงพาณิชย์”

(1.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(1.1.1) เพื่อให้สามารถออกทำการประมงได้โดยไม่จำกัดอยู่เฉพาะในเขตทะเลชายฝั่ง

(1.1.2) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือต้องเป็นคนไทย

(1.1.3) คนในครอบครัวสามารถลงเรือไปทำการประมงได้ โดยไม่ต้องมีการจ้างงาน

(1.1.4) หนึ่งคนสามารถมีเรือได้ไม่เกิน 1 ลำ

(1.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งไม่ว่าจะใช้เรือประมง หรือใช้เครื่องมือโดยไม่ใช้เรือประมง โดยเจ้าของเรือประมง เจ้าของเครื่องมือทำการประมง และผู้ควบคุมเรือต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย และชาวประมงหนึ่งคนมีเรือประมงพื้นบ้านได้ไม่เกินหนึ่งลำ โดยบุคคลในครอบครัวเดียวกันสามารถออกไปทำการประมงได้โดยไม่ต้องมีการจ้างงาน ทั้งนี้ ที่ไม่ใช่ประมงพาณิชย์”

(1.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(1.3.1) หากเปลี่ยนนิยาม “ประมงพื้นบ้าน” อาจกระทบนิยามอื่นของมาตรา 5 ด้วย เช่น นิยามคำว่า “ทะเล” เป็นต้น

(1.3.2) เสนอกำหนดนิยามใหม่ โดยแยกเป็นประมงพื้นบ้าน (Artisanal Fisheries) กับประมงเพื่อการยังชีพ (Small scale fisheries) ตามมาตรฐานขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)

(1.3.3) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งเพื่อการยังชีพที่ใช้เรือประมงที่มีขนาดต่ำกว่าห้าตันกรอส และมีคุณลักษณะอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ คุณลักษณะอื่นที่กำหนดอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย ขนาดแรงม้า และชนิดของเครื่องยนต์จำนวนลูกเรือ ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือด้วย

ประมงพาณิชย์ขนาดเล็ก” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อการพาณิชย์ โดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ 5 ตันกรอสขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 ตันกรอส และมีคุณลักษณะอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ คุณลักษณะอื่นที่กำหนดอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย ขนาดแรงม้า และชนิดของเครื่องยนต์ จำนวนลูกเรือ ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือด้วย”

(2) “มาตรา 16 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี”

(1.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ขอให้ขยายวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจาก 2 ปี เป็น 3 ปี

(1.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 16 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 3 ปี”

(1.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(3) “มาตรา 26 ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมเจ้าท่า อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด นายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคนเป็นกรรมการ

ให้ประมงจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ในจังหวัดใดมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลหรือแม่น้ำโขง ให้มีผู้แทนกองทัพเรือเป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน”

(3.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด โดยให้ลดจำนวนนายอำเภอลงเหลือไม่เกิน 3 คน

(3.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 26 ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมเจ้าท่า อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด นายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคนเป็นกรรมการ

ให้ประมงจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ในจังหวัดใดมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลหรือแม่น้ำโขง ให้มีผู้แทน ศรชล. หรือในจังหวัดที่อาณาเขตติดต่อกับแม่น้ำโขง ให้มีผู้แทนกองทัพเรือเป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน

กรณีนายอำเภอซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ให้มีสิทธิลงมติได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องที่ อำเภอตนเอง”

(3.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(3.3.1) คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดตามที่รัฐมนตรีประกาศบางจังหวัดมีหลายอำเภอ จึงให้ลดจำนวนลงเหลือเพียงนายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง

(3.3.2) ควรกำหนดสัดส่วนผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคน เป็นกรรมการ ในสัดส่วนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ เพื่อลดข้อได้เปรียบเสียเปรียบของชาวประมงในการลงมติเรื่องสำคัญต่างๆ ในการประชุม

(3.3.3) เสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ ดังนี้

“มาตรา 26 ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมเจ้าท่า อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด นายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง เลือกตัวแทนเป็นกรรมการ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคนเป็นกรรมการ

ให้ประมงจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ในจังหวัดใดมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลให้มีผู้แทน ศรชล. หรือในจังหวัดที่อาณาเขตติดต่อกับแม่น้ำโขง ให้มีผู้แทนกองทัพเรือ เป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน

กรณีนายอำเภอซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ให้มีสิทธิลงมติได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องที่อำเภอตนเอง”

(4) “**มาตรา 34** ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน ทำการประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ในการอนุญาตดังกล่าว อธิบดีจะประกาศอนุญาตให้เป็นการทั่วไปก็ได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการทำการประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่งด้วยก็ได้”

(4.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

เสนอให้ยกเลิกทั้งมาตรา

(4.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

เสนอให้ยกเลิกทั้งมาตรา

(4.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ประมงพื้นบ้านเสนอให้ยกเลิกทั้งมาตราแต่ประมงพาณิชย์ไม่เห็นด้วยที่จะให้ยกเลิกทั้งมาตรา เพราะประเด็นดังกล่าวช่วยป้องกันการทับซ้อนของพื้นที่และลดความขัดแย้งของการทำการประมงระหว่างการทำการประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ อีกทั้งยังเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทะเลในภาพรวมทั้งหมด

(5) “**มาตรา 39** ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 32 มาตรา 35 และมาตรา 36 ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 114 ยังไม่ถึงห้าปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

(2) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกพักใช้ใบอนุญาตทำการประมง

(3) เป็นผู้ซึ่งอธิบดีมีคำสั่งตามมาตรา 113 (1) หรือ (5) และยังไม่พ้นสองปีนับแต่วันได้รับคำสั่ง

(4) เป็นผู้ซึ่งอธิบดีมีคำสั่งตามมาตรา 113 (2) และยังไม่พ้นระยะเวลาการสั่งห้าม

(5) เป็นผู้เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงยังไม่พ้นห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(6) รัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศแจ้งเป็นหนังสือว่าเป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตทำการประมง หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงโดยผู้มีอำนาจของรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น

(7) เป็นผู้เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงมาแล้วสองครั้งภายในห้าปี”

(5.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

เสนอให้ปรับแก้ไขคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต

(5.1.1) เสนอให้การพิจารณาลักษณะต้องห้ามต้องแยกพิจารณาเป็นเรือประมงรายลำ โดยต้องห้ามเฉพาะลำที่ใช้ในการกระทำความผิด

(5.1.2) เสนอให้ตัดลักษณะต้องห้าม กรณีเป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกพักใช้ใบอนุญาตทำการประมง

(5.1.3) เสนอแก้ไขกรอบระยะเวลา กรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงจาก “ยังไม่พ้น 5 ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต” เป็น “ไม่พ้น 2 ปี นับแต่วันที่ใบอนุญาตทำการประมงถูกเพิกถอน” เพื่อให้สอดคล้องกับอายุใบอนุญาตทำการประมง

(5.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 39 ผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำใดตามมาตรา 32 และมาตรา 36 ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 114 ยังไม่ถึงสองปีนับแต่วันที่มิได้คำพิพากษาถึงที่สุด

(2) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่ใช้ใบขนสัตว์ที่ผิดประเภท

(3) (2) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่อธิบดีมีคำสั่งตามมาตรา 113 (1) หรือ (5) และยังไม่พ้นสองปีนับแต่วันได้รับคำสั่ง

(4) (3) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่อธิบดีมีคำสั่งตามมาตรา 113 (2) และยังไม่พ้นระยะเวลาการสั่งห้าม

(5) (4) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่ถูกเพิกถอนทำการประมงยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันยื่นคำขอรับใบขนสัตว์สองปีนับแต่วันที่ใบอนุญาตทำการประมงถูกเพิกถอน

(6) (5) รัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศแจ้งเป็นหนังสือว่าเป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตทำการประมง หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงโดยผู้มีอำนาจของรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น

(7) (6) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงมาแล้วสองครั้งภายในห้าปี”

(5.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(6) “มาตรา 57 ห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดขึ้นเรือประมง”

(6.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ข้อตกลงของประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์เสนอให้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลให้ครอบคลุมด้านวิชาการ เศรษฐกิจและสังคม เพื่อปรับปรุง มาตรา 57 ให้เหมาะสม

(6.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

- ยังไม่มีร่างที่เสนอ -

(6.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(7) “มาตรา 69 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนเล็กกว่าสองจุดห้าเซนติเมตรทำการประมงในเวลากลางคืน”

(7.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

เสนอให้สามารถใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนตั้งแต่ 2.5 เซนติเมตร ประกอบเครื่องปั่นไฟทำการประมงในเขต 12 ไมล์ทะเล นับจากแนวชายฝั่งทะเลในเวลากลางคืน เว้นแต่ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด

(7.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 69 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนเล็กกว่าสองจุดห้า เซนติเมตร ที่ทำการประมง ประกอบเครื่องปั่นไฟทำการประมงในเขตลึบสองไมล์ทะเลนับจากแนวชายทะเล ในเวลากลางคืน เว้นแต่ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

(7.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(7.3.1) เสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงปรับแก้ไข โดยตัดคำว่า “ประกอบเครื่องปั่นไฟ” ออก เนื่องจากเห็นว่าการทำงานประมงสามารถทำได้ทั้งการใช้เครื่องปั่นไฟและไม่ต้องใช้เครื่องปั่นไฟ

(7.3.2) เสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ ดังนี้

“มาตรา 69 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนเล็กกว่าสองจุดห้า เซนติเมตร ที่ทำการประมง ประกอบเครื่องปั่นไฟ ทำการประมงในเขตลึบสองไมล์ทะเลนับจากแนวชายฝั่งทะเลในเวลากลางคืน เว้นแต่ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

(8) “**มาตรา 81** เจ้าของเรือที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยประเภทการใช้ทำการประมงและมีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(2) จัดทำสมุดบันทึกการทำงานประมง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย วันที่เข้าออกท่าเทียบเรือประมง ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ทำการประมง พื้นที่ในการทำการประมงและตำแหน่งเรือ ในขณะที่จับสัตว์น้ำ จุดจอดเรือ ประเภทและปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้หรือการเททิ้งสัตว์น้ำ การขนถ่ายสัตว์น้ำ การนำสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ซึ่งต้องรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือและต้องส่งรายงานให้กรมประมงทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(3) แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีเข้าเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ต้องส่งมอบสำเนาสมุดบันทึกการทำงานประมงและเอกสารหลักฐานอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย

(4) จัดทำเครื่องหมายประจำเรือประมงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(5) กลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด”

(8.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ข้อสรุป

- ไม่เสนอปรับแก้มาตรา 81 โดยให้นำการกระทำความผิดตามมาตรา 81 (บางอนุมาตรา) ออกจากการกระทำความผิดตามมาตรา 114

ข้อเสนอเพิ่มเติม

1) ถ้าจะคงมาตรา 81 ไว้เป็นความผิดร้ายแรงตามมาตรา 114 (3) ให้คงไว้เฉพาะมาตรา 81 (1) และปรับโทษตามมาตรา 151 และมาตรา 152 ให้เหมาะสม

2) ให้แก้ไขมาตรา 81 (1) โดยเพิ่มคำว่า “สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาขณะทำการประมง”

(8.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

- ไม่เสนอร่างใหม่ -

(8.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(8.3.1) เสนอแก้ไขข้อความตาม (1) โดยเปลี่ยน คำว่า “ระบบ” เป็น “อุปกรณ์” เพราะคำว่า “ระบบ” เป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานซึ่งรัฐจะต้องออกเป็นกฎ หรือระเบียบ เพื่อกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานนั้น และตัดคำว่า “ตลอดเวลา” ออก

(8.3.2) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“**มาตรา 81** เจ้าของเรือที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยประเภทการใช้ทำการประมงและมีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ติดตั้ง ระบบอุปกรณ์ ติดตามเรือประมง และดูแลรักษาให้ ระบบอุปกรณ์ ดังกล่าวสามารถใช้งานได้ ตลอดเวลา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(2) จัดทำสมุดบันทึกการทำงานประมง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย วันที่เข้าออกท่าเทียบเรือประมง ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ทำการประมง พื้นที่ในการทำการประมงและตำแหน่งเรือ ในขณะที่จับสัตว์น้ำ จุดจอดเรือ ประเภทและปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้หรือการเททิ้งสัตว์น้ำ การขนถ่ายสัตว์น้ำ การนำสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ซึ่งต้องรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือและต้องส่งรายงานให้กรมประมงทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(3) แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีเข้าเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ต้องส่งมอบสำเนาสมุดบันทึกการทำงานประมงและเอกสารหลักฐานอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย

(4) จัดทำเครื่องหมายประจำเรือประมงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(5) กลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด”

(9) “**มาตรา 87** ห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเล เว้นแต่เป็นการขนถ่ายไปยังเรือที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ โดยเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือที่ทำการประมงต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรหรือช่องทางอื่นทำนองเดียวกันจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำ และต้องรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำซึ่งรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือขนถ่ายสัตว์น้ำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หลังการดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำ

หลักเกณฑ์และระยะเวลาในการขออนุญาต การอนุญาต และการรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำ โดยจะกำหนดตามประเภทหรือขนาดของเรือ พื้นที่ หรือระยะเวลาที่ห้ามทำการขนถ่ายสัตว์น้ำก็ได้”

(9.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

- เสนอให้สามารถขนถ่ายสัตว์น้ำจากเรือประมงไปยังเรือประมงได้

(9.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“**มาตรา 87** ห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเล เว้นแต่เป็นการขนถ่ายไปยังเรือที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือเป็นการขนถ่ายไปยังเรือประมงตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือที่ทำการประมงต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรหรือช่องทางอื่นทำนองเดียวกันจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำ และต้องรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำซึ่งรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือขนถ่ายสัตว์น้ำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หลังการดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำ

หลักเกณฑ์และระยะเวลาในการขออนุญาต การอนุญาต และการรายงานการขนถ่าย สัตว์น้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดี มีอำนาจประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำ โดยจะกำหนดตามประเภทหรือขนาดของเรือ พื้นที่ หรือ ระยะเวลาที่ห้ามทำการขนถ่ายสัตว์น้ำก็ได้”

(9.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(9.3.1) ปัจจุบันมาตรา 81(5) ได้กำหนดให้เรือประมงกลับเข้าท่าเทียบเรือตามหลักเกณฑ์ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด คือ ไม่เกิน 30 วัน ดังนั้น ปัญหาแรงงานที่อยู่ในทะเลนานเกินไปจะหมดไป จึงควรปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอเพื่อให้เรือประมงกับเรือประมงสามารถขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างกันได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับชาวประมงที่จะได้สัตว์น้ำที่ดีมีคุณภาพและจำหน่ายได้ในราคาสูงเหมือนช่วงก่อนที่ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 จะประกาศบังคับใช้

(9.3.2) การปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอเป็นการผ่อนคลายนโยบายมากขึ้น และ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวประมงทำให้ชาวประมงสามารถขนถ่ายสัตว์น้ำกับเรือประมงในเครือข่ายเดียวกันได้ โดยเรือของตนไม่ต้องเสียเวลาขึ้นบนฝั่ง ส่งผลให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนให้กับชาวประมง อย่างไรก็ตาม อาจเป็นประเด็นที่องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ทักท้วงได้ในอนาคตสำหรับเรือประมงที่ทำการประมงนอก น่านน้ำไทย เนื่องจากหลักการของ FAO ไม่ให้ขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างเรือประมงเพราะมีความเกี่ยวข้องกับเรื่อง แรงงานที่จะขึ้นบนฝั่ง ซึ่งหากอนุญาตให้ขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างเรือประมงได้ แรงงานบนเรือประมงก็จะไม่สามารถขึ้นบนฝั่งได้

(10) “**มาตรา 113** ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ มาตรการทางปกครองมีอำนาจสั่ง ดังต่อไปนี้

(1) ยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้นหรือเครื่องมือ ทำการประมง

(2) ห้ามทำการประมงจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

(3) สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมง นั้น จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้

(4) เพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(5) กักเรือประมง

การสั่งยึดเครื่องมือทำการประมงตาม (1) หรือกักเรือประมงตาม (5) เจ้าของเรือจะวาง ประกันแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดก็ได้แต่ถ้ามีการนำเครื่องมือทำการประมงหรือ เรือประมงนั้นไปใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอีก ให้เงินประกันนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และจะขอ วางเงินประกันแทนอีกไม่ได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 105 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การสั่งยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำ ตาม (1) ด้วยโดยอนุโลม

การสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองคำนึงถึงสภาพ ความร้ายแรงแห่งความผิด การกระทำผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกระทำความผิดซ้ำอีก”

(10.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

มาตรา 113 เป็นมาตรการในการลงโทษทางปกครองกับผู้ที่ทำให้การประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ดังนั้น การเสนอปรับแก้จึงต้องแก้ตามมาตรา 114

(10.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

- ไม่เสนอร่างใหม่ -

(10.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(10.3.1) มาตรา 113 ควรเรียงลำดับของการกระทำผิดจากโทษเบาไปหาโทษหนัก โดยการออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตควรเป็นโทษลำดับสุดท้าย เนื่องจากเป็นโทษหนักที่สุด และควรนำความในวรรคสุดท้ายขึ้นมาบัญญัติไว้เป็นวรรคแรก

(10.3.2) เสนอให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศ เพิกถอนใบอนุญาตและประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองดำเนินการตามมาตรา 116

(10.3.3) คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจมากกว่าอำนาจศาล นอกจากนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการมาตรการทางปกครองมาจากฝ่ายรัฐทั้งหมด ไม่มีตัวแทนจากประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม อันอาจนำไปสู่การลุแก่อำนาจของฝ่ายรัฐในการพิจารณาออกคำสั่ง ไม่มีการคำนึงถึงวิถีชีวิตของชาวประมง ซึ่งบางครั้งอาจมีการทำความผิดโดยไม่มีเจตนา ดังนั้น ก่อนการเพิกถอนใบอนุญาต ควรจะมีกลไกในการอุทธรณ์คำสั่งก่อนจะนำคดีขึ้นสู่ชั้นศาล เช่น การกำหนดให้ผู้รับคำสั่งสามารถอุทธรณ์คำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย เป็นต้น รวมถึงควรให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับฟังการพิจารณาด้วย อีกทั้งควรที่จะต้องรอให้ศาลยุติธรรมได้มีการพิจารณาตัดสินคดีเสียก่อน และควรมีตัวแทนของชาวประมง ทั้งจากประมงพื้นบ้าน และประมงพาณิชย์ร่วมเป็นกรรมการ

(10.3.4) เรือที่ถูกประกาศเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นในทางปฏิบัติไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ซื้อขายให้ผู้ประกอบการรายใหม่ได้ เนื่องจากมีกฎหมายของกรมเจ้าท่า ที่กำหนดให้กรมเจ้าท่าต้องเพิกถอนทะเบียนเรือที่ถูกประกาศเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(10.3.5) การบังคับใช้กฎหมาย ในคดีอาญา กรณีที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้วไม่ได้กระทำความผิดให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองยกเลิกการเพิกถอนใบอนุญาต และยกเลิกประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(10.3.6) การบังคับใช้กฎหมายตามมาตรา 113 เกี่ยวเนื่องกับปัญหาการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เช่น การกระทำความผิดตามมาตรา 83 ซึ่งควรเป็นโทษสถานเบา แต่คณะกรรมการมาตรการทางปกครองกลับใช้มาตรการเพิกถอนใบอนุญาตในทันที

(10.3.7) ตามมาตรา 114 (3) ที่กำหนดให้การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 เป็นการกระทำประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงร้ายแรงนั้น หากพิจารณารายละเอียดของมาตรา 81 ในบางวงเล็บพบว่ามิใช่กรณีที่เป็นการกระทำความผิดร้ายแรงแต่อย่างใด

(10.3.8) การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 113 และ มาตรา 114 ควรมีการคำนึงถึงการกำหนดอาณาบริเวณของการกระทำความผิด เช่น การกระทำความผิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) การกระทำความผิดในน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ซึ่งการกำหนดมาตรการลงโทษควรมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมประมงชายฝั่ง

(10.3.9) ตามมาตรา 113 ควรบังคับใช้กับเรือประมงไทยในการออกไปทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทยทั้งในทะเลเขตรัฐชายฝั่งและทะเลหลวง ส่วนเรือที่ทำการประมงในน่านน้ำภายใน ควรอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 105 เพียงเท่านั้น เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 105 มีความครอบคลุมและยังมีบทลงโทษที่รุนแรงพอสมควรแล้ว

(10.3.10) หากยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องอำนาจระหว่างศาลกับอำนาจของคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง ย่อมจะส่งผลกระทบต่อชาวประมงที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เนื่องจากหากศาลตัดสินว่าชาวประมงผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด แต่คณะกรรมการมาตรการทางปกครอง เห็นว่าชาวประมงกระทำความผิดและออกคำสั่งทางปกครองย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อชาวประมง และไม่สอดคล้องกับผลของการดำเนินคดีทางอาญา

(10.3.11) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“มาตรา 113 ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีอำนาจสั่ง ดังต่อไปนี้

(1) ยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้สททพรที่ชาวประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมงที่ชาวประมงกักเรือประมง

(2) ห้ามทำการประมงจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง ยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมง

(3) สั่งพักใช้ใบอนุญาตที่มีกำหนดครั้งละไม่เกินสามวัน โดยสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้นจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้ ห้ามทำการประมงจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

(4) เพิกถอนใบอนุญาตให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้นจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้

(5) ตัดเรือประมงเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การสั่งกักเรือประมงตาม (1) ยึดเครื่องมือทำการประมงตาม (1) หรือ ตัดเรือประมงตาม (5) ยึดเครื่องมือทำการประมงตาม (2) เจ้าของเรือจะวางประกันแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดก็ได้ แต่ถ้ามีการนำเครื่องมือทำการประมงหรือเรือประมงนั้นไปใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอีก ให้เงินประกันนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และจะขอวางเงินประกันแทนอีกไม่ได้

การเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงใดเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตาม (5) ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองประกาศรายชื่อเรือนั้นให้ทราบโดยทั่วกัน และเมื่อเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงใดเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือนั้นทำการประมงอีกตามระยะเวลาที่คณะกรรมการมาตรการทางปกครองประกาศกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่า 2 ปี นับแต่วันที่มิประกาศรายชื่อดังกล่าว

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 117 มาใช้บังคับแก่การสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตาม (4) ด้วยโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 105 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การสั่งยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตาม (1) (2) ด้วยโดยอนุโลม

การสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองคำนึงถึงสภาพความร้ายแรงแห่งความผิด การกระทำผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกระทำความผิดซ้ำอีก และหากผลการดำเนินคดีอาญาถึงที่สุดแล้วปรากฏว่า ผู้ได้รับคำสั่งไม่มีความผิด ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองพิจารณาเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นโดยเร็ว

(11) “มาตรา 114 การกระทำดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 113

- (1) ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมงตามมาตรา 10
- (2) ทำการประมงโดยไม่มีใบอนุญาตทำการประมงหรือไม่มีใบอนุญาตใช้เครื่องมือทำการประมง ตามมาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 36 หรือมาตรา 48
- (3) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81
- (4) จัดทำบันทึกการทำการประมงหรือรายงานการทำการประมง โดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำ
- (5) ทำการประมงเกินปริมาณหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 36 ทำการประมงในบริเวณที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา 56 หรือทำการประมงในเวลาที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา 70
- (6) ดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงตามมาตรา 42 ทำการประมงผิดไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา 43 หรือใช้เครื่องมือทำการประมงที่ต้องห้ามตามมาตรา 67 มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 71 (1)
- (7) ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา 49
- (8) จับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา 57
- (9) จับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำตามที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา 66
- (10) ขนถ่ายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา 87 มาตรา 88 หรือมาตรา 89
- (11) ปลอมแปลง ปิดบัง หรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง
- (12) ช้อดขวางปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้สังเกตการณ์ ปิดบัง ซ่อนเร้นหรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่
- (13) มีส่วนร่วม สนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (14) กระทำการอันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใดที่ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม (1) ถึง (13) เกินสามครั้งภายในหนึ่งปี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

(11.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(11.1.1) เสนอให้ตัดการกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนมาตรา 81 (2) (3) (4) และ (5) ออกจากการทำการประมงโดยฝ่าฝืนตามกฎหมายอย่างร้ายแรง

(11.1.2) เสนอให้ตัดการทำการประมงสัตว์น้ำขนาดเล็กออกจากการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง

(11.1.3) ขอให้ยกเลิกมาตรา 114 (4) หรือหากต้องการคงไว้ ให้เพิ่มเติมคำว่า “เจตนา” และปรับปรุงกฎหมายลำดับรองให้มีความชัดเจน

(11.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 114 การกระทำได้ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 113

- (1) ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมงตามมาตรา 10
- (2) ทำการประมงโดยไม่มีใบอนุญาตทำการประมง หรือไม่มีใบอนุญาตใช้เครื่องมือทำการประมง ตามมาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 36 หรือมาตรา 48
- (3) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 **(1)**
- (4) จัดทำบันทึกการทำการประมงหรือรายงานการทำการประมงโดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จ หรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำความผิดโดยเจตนา
- (5) ทำการประมงเกินปริมาณหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 36 ทำการประมงในบริเวณที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา 56 หรือทำการประมงในห้วงเวลาที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา 70
- (6) ดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงตามมาตรา 42 ทำการประมงผิดไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา 43 หรือใช้เครื่องมือทำการประมงที่ต้องห้ามตามมาตรา 67 มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 71 (1)
- (7) ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา 49

(8) สับสัตว์น้ำหรือหนวดสัตว์น้ำที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา 57

(9) (8) จับสัตว์น้ำหรือน้ำสัตว์น้ำตามที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา 66

(10) (9) ขนถ่ายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา 87 มาตรา 88 หรือมาตรา 89

(11) (10) ปลอมแปลง ปิดบัง หรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง

(12) (11) ข้อขัดขวางปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้สังเกตการณ์ ปิดบัง ซ่อนเร้น หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่

(13) (12) มีส่วนร่วม สนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(14) กระทำการอันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใดที่ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม (1) ถึง (13) เกินสามครั้งภายในหนึ่งปี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

(11.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ในมาตรา 114 ควรมีการวางหลักเกณฑ์การกระทำความผิด ที่จะเป็ความผิดฐานทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายประมงอย่างร้ายแรงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(11.3.1) มาตรา 114 (1)

- ควรเพิ่มเติมข้อความมาตรา 114 (1) ดังนี้

“ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะในน่านน้ำไทย และในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง รวมทั้งทะเลหลวง ตามมาตรา 10”

ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศและพันธะสัญญาข้อตกลงต่าง ๆ กำหนดให้มีมาตรการควบคุมและป้องกันเรือไร้สัญชาติ หรือเรือที่เปลี่ยนธงเรือ เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) และทะเลหลวง

(11.3.2) มาตรา 114 (2)

- **ไม่ควรกำหนดมาตรา 31 และมาตรา 32 ไว้ในอนุมาตรา (2)** เนื่องจากเป็นการควบคุมใบอนุญาตการทำประมงน้ำจืด และการควบคุมใบอนุญาตการทำประมงพื้นบ้าน ซึ่งทั้ง 2 มาตรา ดังกล่าวไม่อยู่ในกรอบบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศและพันธะสัญญาข้อตกลงต่าง ๆ

(11.3.3) มาตรา 114 (3)

- **อนุมาตรา (3) ไม่ควรกำหนดมาตรา 81 ไว้ทั้งหมด ควรกำหนดไว้เพียงมาตรา 81 (1)** เกี่ยวกับการติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและการดูแลรักษาให้ระบบสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นเรื่องที่สหภาพยุโรปให้ความสำคัญ สำหรับเรื่องของการจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงตามมาตรา 81 (2) การแจ้งการเข้าออกเรือตามมาตรา 81 (3) การจัดทำเครื่องหมายประจำเรือตามมาตรา 81 (4) และการกลับเข้าทำเทียบเรือประมงตามมาตรา 81 (5) เป็นกรณีที่สามารถผ่อนคลายเป็นได้ ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เพราะเป็นเรื่องของรายละเอียดไม่ใช่สาระสำคัญที่ควรจะต้องกำหนดไว้เป็นความผิดที่ร้ายแรง

- ข้อเสนอของชาวประมงที่เสนอให้ตัดการกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนมาตรา 81 (2) (3) (4) และ (5) ออกจากการทำประมงโดยฝ่าฝืนตามกฎหมายอย่างร้ายแรงในมาตรา 114 (3) อาจขัดแย้งและไม่สอดคล้องกับมาตรา 114 (4) และ (11) เนื่องจากมาตรา 114 (4) กำหนดให้ “จัดทำบันทึกการทำประมงหรือรายงานการทำประมง โดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำ” เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง และมาตรา 114 (11) กำหนดให้ “ปลอมแปลง ปิดบังหรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง” เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง นั้นหมายถึงการจัดทำบันทึกการทำประมงอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหลักฐาน และการปลอมแปลง ปิดบัง เปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง แต่การไม่จัดทำสมุดบันทึกการทำประมงตามมาตรา 81 (2) ไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง

- หากกฎหมายมีเจตนารมณ์ให้การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ควรต้องกำหนดไว้ด้วยว่า ต้องเป็นการกระทำโดยมีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 จึงจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114

- อีกแนวทางหนึ่งเห็นควรให้กำหนดไว้เช่นเดิมเหมาะสมแล้ว

(11.3.4) มาตรา 114 (4)

- **ควรตัดอนุมาตรา (4) ออก** เนื่องจากไม่ได้ระบุมาตรฐานความผิด และยังพบว่าในมาตรา 114 (3) การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 นั้น หมายรวมถึง การบันทึกการทำประมงอันเป็นเท็จการทำลายเอกสารถือว่าไม่มีเอกสาร ไม่มีการบันทึก ไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เพื่อลดความซ้ำซ้อน

- **ควรตัดคำว่า “บันทึกการทำประมง” ออก** เนื่องจากมาตรา 82 กำหนดให้ การนำเรือประมงออกจากท่าเทียบเรือประมง เจ้าของเรือ ผู้ควบคุมเรือต้องนำเอกสารเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อและหนังสือคนประจำเรือ และหลักฐานการอนุญาตของคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยตามมาตรา 83 ดังนั้น การใส่ชื่อลูกเรือผิดพลาดไปจากการจัดทำบันทึกที่ได้รายงานไว้โดยไม่ได้มีเจตนาเนื่องจากบางครั้งชื่อลูกเรือซึ่งเป็นคนต่างชาติอาจคล้ายคลึงกัน เช่นนี้จึงส่งผลให้การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดร้ายแรง

(11.3.5) มาตรา 114 (5)

- **ควรตัดอนุมาตรา (5) ออก** เนื่องจากในอนุมาตรา (2) ได้กำหนดมาตรา 36 ไว้อยู่แล้ว และไม่ควรรวมมาตรา 56 และมาตรา 70 ไว้เป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงในมาตรา 114 เนื่องจากเป็นมาตรการบริหารจัดการจัดการฤดูปิดอ่าวและฤดูปลาวางไข่ภายในประเทศ ไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ

(11.3.6) มาตรา 114 (6)

- **ควรตัดอนุมาตรา (6) ออก** เนื่องจากมีความซับซ้อน โดยอนุมาตรา (6) เป็นเรื่องการดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงตามมาตรา 42 ซึ่งมาตรา 42 กำหนดห้ามการดัดแปลงเครื่องมือไว้ 4 มาตรา ได้แก่ มาตรา 31 เป็นเครื่องมือประมงน้ำจืดใน มาตรา 32 เป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้าน มาตรา 35 เป็นมาตราที่ยกเลิกแล้ว และมาตรา 36 เป็นเครื่องมือประมงพาณิชย์ ซึ่งปรากฏอยู่ในอนุมาตรา (2) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้อีก

- **อนุมาตรา (6) ไม่ควรกำหนดไว้ให้เป็นความผิดร้ายแรงตามมาตรา 114** เนื่องจากตามข้อเท็จจริงชาวประมงมักประสบปัญหาโลมากัดตอวนหาปลาของชาวประมงเสียหาย ชาวประมงจึงดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการนำอวนคลุมสีแดงมาคลุมอวน เพื่อป้องกันไม่ให้โลมาเข้ามากัดตอวนเสียหาย อีกทั้งชาวประมงมักประเมินวันทำการประมงผิดพลาดไปจากที่ได้ระบุไว้ ดังนั้น หากไม่ตัดอนุมาตรา (6) ออก ส่งผลให้การกระทำดังกล่าว เป็นความผิดร้ายแรงตามมาตรา 114 ดังนั้น จึงควรพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นของชาวประมงเป็นสำคัญ

(11.3.7) มาตรา 114 (7)

- **ควรเพิ่มเติมข้อความในอนุมาตรา (7) ดังนี้**

“ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศ กำหนดไว้ตามมาตรา 49 และหมายรวมถึงการปลอมแปลง ปิดบัง เปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมงมีส่วนร่วม สนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย”

- **ควรกำหนดให้ชัดเจนในเรื่องของการทำประมงที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้** ควรเป็นเรื่องการทำประมงที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำต่อทรัพยากรเท่านั้น

- **ควรเพิ่มเติมรายละเอียดว่าการทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศตามอนุมาตรา (7) ต้องมีการร้องขอจากรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศด้วย**

(11.3.8) มาตรา 114 (8)

- **ควรตัดอนุมาตรา (8) ออก** เนื่องจากข้อเท็จจริงการจับสัตว์น้ำขนาดเล็ก ไม่ได้ทำให้สัตว์น้ำสูญพันธุ์ ในทางกลับกันการจับพ่อแม่พันธุ์จะทำให้เกิดการสูญพันธุ์มากกว่า เพราะปลา 1 ตัว ออกไข่ครั้งหนึ่งประมาณ 200,000-1,000,000 ตัว อีกทั้ง ในทางปฏิบัติการตรวจสอบบนเรือกระทำได้ยาก เพราะต้องใช้บุคลากรจำนวนมากซึ่งอาจมีลักษณะเลือกปฏิบัติทำให้เกิดช่องทางการทุจริตของเจ้าหน้าที่ได้โดยง่าย นอกจากนี้ กรมประมงได้ออกประกาศกำหนดขยายขนาดตาอวนกันถุงของชาวประมงแล้ว ดังนั้น ปลาขนาดเล็กย่อมจะไม่ติดอวนขึ้นมาแน่นอน จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องกำหนด (8) ไว้

(11.3.9) มาตรา 114 (9)

- **ควรตัดอนุมาตรา (9) ออก** เนื่องจากเป็นมาตรการบริหารจัดการภายในประเทศและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์น้ำหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ เป็นสัตว์ที่ไม่มีการซื้อขาย ชาวประมงจึงไม่มีเจตนาที่จะจับสัตว์น้ำเหล่านั้นขึ้นมา แต่อาจมีความผิดพลาดกรณีสัตว์น้ำดังกล่าวติดอวนขึ้นมาได้ ชาวประมงย่อมปล่อยคืนสู่ทะเลทั้งหมด

(11.3.9) มาตรา 114 (11)

- **ควรตัดอนุมาตรา (11) ออก** และนำไปเขียนรวมไว้กับอนุมาตรา (7) เนื่องจากฐานความผิดไม่ได้อ้างอิงกับมาตราใด และยังคงคล้องกับฐานความผิดของมาตรา 49 ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้ว ในอนุมาตรา (7)

- ควรเพิ่มเติมข้อความให้ชัดเจนว่า การปลอมแปลง ปิดบังหรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงต้องเป็นการกระทำ “ขณะทำการประมง” เนื่องจากลดปัญหาการกลั่นแกล้งกันในกรณีที่เรือจอดอยู่แล้วมีผู้ไม่หวังดีมากระทำทำให้เสียหายแก่เรือ เป็นเหตุให้เรือดังกล่าวเกิดการปลอมแปลง หรือเป็นการเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือ ทำให้เจ้าของเรือเสียหายกลายเป็นกระทำความผิดอย่างร้ายแรง

- คำว่า “ปลอมแปลง” ควรใช้เพียงคำว่า “ปลอม” เท่านั้น เนื่องจากคำว่า “ปลอม” และคำว่า “แปลง” มีความหมายที่แตกต่างกัน เมื่อนำมารวมกันอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ

(11.3.10) มาตรา 114 (12)

- **ควรตัดอนุมาตรา (12) ออก** เนื่องจากการกระทำความผิดฐานการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีกฎหมายอาญากำหนดโทษไว้เป็นหลักอยู่แล้ว ดังนั้น หากตัดอนุมาตรา (12) ออกก็ไม่มีผลประการใด เนื่องจากบุคคลนั้นต้องรับโทษทางอาญาที่กำหนดไว้อยู่แล้ว

(11.3.11) มาตรา 114 (13)

- **ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก** และควรไปเขียนรวมไว้กับอนุมาตรา (7) เนื่องจากฐานความผิดไม่ได้อ้างอิงกับมาตราใด และยังคงคล้องกับฐานความผิดของมาตรา 49 ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้วในอนุมาตรา (7)

- ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก เนื่องจากจะกระทบกับเจ้าของเรือซึ่งไม่ได้ออกเรือไปด้วยและไม่ได้รับรู้ถึงการกระทำความผิด จะต้องรับโทษในการกระทำของลูกเรือที่กระทำความผิดในขณะที่ออกเรือไปนั้น

- ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก เนื่องจากไม่ชัดเจนและเป็นบทบัญญัติที่เขียนไว้กว้างและครอบคลุมมากเกินไป เช่น เรือน้ำมันขายน้ำมันให้เรือประมงที่กระทำความผิด หรือเรื่อน้ำแข็งขายน้ำแข็งให้เรือประมงที่กระทำความผิด เช่นนี้ส่งผลให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนตามอนุมาตรา (13)

(11.3.12) มาตรา 114 (14)

- ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าการกระทำอันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใด ที่ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม (1) ถึง (13) คือ ความผิดใดบ้าง เนื่องจากพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษ มิเช่นนั้นจะเกิดความไม่เป็นธรรม

(12) “มาตรา 124 ผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 วรรคหนึ่งหรือมาตรา 11/1 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสี่แสนบาทแต่ไม่เกินแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหรือคนงานที่มีการจ้างงานโดยผิดกฎหมายหนึ่งคน

ผู้ใดประกอบกิจการโรงงานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 11 วรรคสอง หรือวรรคหก หรือมาตรา 11/1 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละหนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาทตลอดเวลาที่มีการฝ่าฝืน

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผู้ใดออกไปรับแจ้งหรือไปรับอนุญาตโดยฝ่าฝืนตามมาตรา 11 วรรคหก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

(12.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

- เสนอให้ไปใช้บทกำหนดโทษตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน

(12.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 124 ผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 วรรคหนึ่งหรือมาตรา 11/1 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยละสี่แสนบาทแต่ไม่เกินห้าแสนบาทต่อสัตว์หรือต้นรวงผึ้งที่มีตัวหรือส่วนใดชนิดใดที่สูญหายหรือชำรุดตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน

ผู้ใดประชดชยที่สัตว์หรือต้นรวงผึ้งอันเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง มาตรา 11 วรรคสอง หรือวรรคหก หรือ มาตรา 11/1 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองปีหรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาทหรือทั้งปรับทั้งปรับและปรับอีกวันละหนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาทต่อสัตว์หรือต้นรวงผึ้งที่มีตัวหรือ

พันธุ์ที่สูญหายหรือชำรุดหรือสูญหายหรือชำรุดโดยโรงงานผู้ใดขอโทษปรับหรือไม่รับอนุญาตโดยผู้ฝ่าฝืนมาตรา 11 วรรคหก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองปีหรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาทหรือทั้งปรับทั้งปรับ

(12.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(13) “มาตรา 130 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 มาตรา 43 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอสต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหกล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษตั้งแต่หกล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า”

(13.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(13.1.1) เสนอยกเลิกการกำหนดโทษปรับตามขนาดตันกรอส

(13.1.2) เสนอปรับระวางโทษและกำหนดกรอบในการพิจารณากำหนดโทษ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิดความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมและขนาดของเรือประมง

(13.1.3) ขอให้ปรับบทลงโทษให้มีความสอดคล้องกับบทลงโทษในภูมิภาคเดียวกัน

(13.1.4) ขอให้พิจารณาบทกำหนดโทษเกี่ยวกับความผิดด้านธุรการกับต่อทรัพยากรออกจากกันให้ชัดเจน

(13.1.5) ขอให้มีโทษจำคุก กรณีผู้ควบคุมเรือ (ไตเรือ) เป็นผู้กระทำความผิดต่อทรัพยากร

(13.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 130 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 มาตรา 43 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามสิบล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด

ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าสองแสนบาท หรือปรับสี่หมื่นบาทเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการกระทำความผิดจากการทำการประมง แล้วแต่สี่หมื่นบาท สี่แสนบาท

ตัวผู้กระทำความผิดตมวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่สี่สิบตันทรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันทรอสต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับสี่หมื่นบาทเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้สกตทพรทำทพรประมง แล้วแต่สี่หมื่นบาทสี่แสนบาท

ตัวผู้กระทำความผิดตมวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันทรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันทรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหกสิบล้านบาท หรือปรับสี่หมื่นบาทเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้สกตทพรทำทพรประมง แล้วแต่สี่หมื่นบาทสี่แสนบาท

ตัวผู้กระทำความผิดตมวรรคหนึ่ง ใช้เรือตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันทรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษตั้งแต่หกสิบล้านบาทถึงสิบล้านบาท หรือปรับสี่หมื่นบาทเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้สกตทพรทำทพรประมงแล้วแต่สี่หมื่นบาทสี่แสนบาท”

(13.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(13.3.1) การกำหนดอัตราโทษปรับจากเดิมกำหนดโทษปรับตามขนาดเรือ เปลี่ยนมาเป็นอัตราโทษปรับอัตราเดียว คือ ตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสามสิบล้านบาท จึงควรมีความชัดเจนว่าใช้อัตราส่วนเท่าใดในการกำหนด ดังนั้น ควรมีการพิจารณาเปรียบเทียบอัตราส่วนเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม

(13.3.2) ควรใช้มาตรการลงโทษทางปกครอง เช่น การกักเรือ พักใช้ใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนดแทนการลงโทษด้วยการปรับ น่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดเนื่องจากในช่วงระหว่างที่กักเรือหรือพักใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนดไว้จะเกิดประโยชน์จากการได้ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และชาวประมงไม่ต้องเดือดร้อนเสียค่าปรับจนไม่สามารถที่จะทำการประมงต่อไปได้เพราะไม่มีต้นทุน หรือบางรายต้องเสียค่าปรับจนหมดตัว

(13.3.3) การกำหนดโทษควรคำนึงถึงบริบททางเศรษฐกิจการทำประมงของไทยเป็นสำคัญ และไม่ควรกำหนดอัตราโทษปรับไว้สูงสุดถึงสามสิบล้านบาท

(13.3.4) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“มาตรา 130 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 มาตรา 43 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามสิบล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าสองแสนบาท หรือปรับสี่หมื่นบาทเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้สกตทพรทำทพรประมง แล้วแต่สี่หมื่นบาท สี่แสนบาท รวมถึงให้พิจารณาจากเจตนากระทำความผิด

ตัวผู้กระทำความผิดตมวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่สี่สิบตันทรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันทรอสต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับสี่หมื่นบาทเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้สกตทพรทำทพรประมง แล้วแต่สี่หมื่นบาทสี่แสนบาท

ตัวผู้กระทำความผิดตมวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันทรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันทรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหกสิบล้านบาท หรือปรับสี่หมื่นบาทเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้สกตทพรทำทพรประมง แล้วแต่สี่หมื่นบาทสี่แสนบาท

ตัวผู้กระทำผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษตั้งแต่หกปีจนหกทศวรรษ หรือปรับสี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือปรับสี่พันบาทหรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า”

(14) “มาตรา 132 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 42 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาทหรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหกล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า”

(14.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(14.1.1) เสนอยกเลิกการกำหนดโทษปรับตามขนาดตันกรอส

(14.1.2) เสนอปรับระวางโทษและกำหนดกรอบในการพิจารณากำหนดโทษ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติกรรมในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดของเรือประมง

(14.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 132 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 42 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามสิบล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติกรรมในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการกระทำความผิดจากการทำประมง หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาทหรือปรับสี่พันบาทหรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า”

ตัวผู้กระทำผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับสี่พันบาทหรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ตัวผู้กระทำผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหกล้านบาท หรือปรับสี่พันบาทหรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ตัวผู้กระทำผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับสี่พันบาทหรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า”

(14.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

- ควรปรับลดอัตราค่าปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจการทำประมงของประเทศไทย

(15) “มาตรา 151 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 81 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 88 (1) หรือ (7) ต้องระวางโทษปรับสองหมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับสองแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับหนึ่งล้านบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสี่ล้านบาท”

(15.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(15.1.1) ยกเลิกการกำหนดโทษปรับตามขนาดตันกรอส

(15.1.2) เสนอปรับระวางโทษและกำหนดกรอบในการพิจารณากำหนดโทษ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดของเรือประมง

(15.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 151 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 81 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 88 (1) หรือ (7) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่ล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับสองแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับหนึ่งล้านบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสี่ล้านบาท”

(15.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(16) “มาตรา 152 ผู้ใดทำการประมงหรือขนถ่ายสัตว์น้ำโดยมิได้รายงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 81 (2) หรือ (3) มาตรา 82 หรือมาตรา 88 (2) (3) หรือ (4) หรือทำรายงานอันเป็นเท็จหรือไม่นำเรือกลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามมาตรา 81 (5) หรือมาตรา 88 (6) ต้องระวางโทษปรับหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับหนึ่งแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับห้าแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสองล้านบาท”

(16.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(16.1.1) ยกเลิกการกำหนดโทษปรับตามขนาดตันกรอส

(16.1.2) เสนอปรับระวางโทษและกำหนดกรอบในการพิจารณากำหนดโทษ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดของเรือประมง

(16.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 152 ผู้ใดทำการประมงหรือขนถ่ายสัตว์น้ำโดยมิได้รายงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 81 (2) หรือ (3) มาตรา 82 หรือมาตรา 88 (2) (3) หรือ (4) หรือทำรายงานอันเป็นเท็จ หรือไม่นำเรือกลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามมาตรา 81 (5) หรือมาตรา 88 (6) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง

ตัวผู้กระทำผิดวงปิดตวงบรรดหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่สี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับหนึ่งแสนบาท

ตัวผู้กระทำผิดวงปิดตวงบรรดหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับห้าแสนบาท

ตัวผู้กระทำผิดวงปิดตวงบรรดหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสองล้านบาท”

(16.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(17) มาตรา 153 เจ้าของเรือประมงผู้ใดใช้คนประจำเรือซึ่งไม่มีหนังสือคนประจำเรือหรือไม่

ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 83 หรือฝ่าฝืนมาตรา 83/1 ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสี่แสนบาทแต่ไม่เกินแปดแสนบาทต่อคนประจำเรือดังกล่าวหนึ่งคน และให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงของเจ้าของเรือประมง และให้อธิบดีกรมเจ้าท่ามีคำสั่งเพิกถอนประกาศนียบัตรนายเรือของผู้ควบคุมเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยด้วย

(17.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

- ให้นำระวางโทษตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานมาใช้

(17.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 153 เจ้าของเรือประมงผู้ใดใช้คนประจำเรือซึ่งไม่มีหนังสือคนประจำเรือหรือไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 83 หรือฝ่าฝืนมาตรา 83/1 ต้องระวางโทษตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานปรับไม่เกินสองตัวสี่แสนบาทแต่ไม่เกินแปดแสนบาทต่อคนประจำเรือหนึ่งคน และให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประมงของผู้ควบคุมเรือประมง และให้อธิบดีกรมเจ้าท่ามีคำสั่งเพิกถอนประกาศนียบัตรนายเรือของผู้ควบคุมเรือตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานด้วย”

(17.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(18) “มาตรา 166 ผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคนประจำเรือ และศาลเห็นว่าเป็นการกระทำไปตามคำสั่งการของเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

(18.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

- เสนอแก้ไขให้ลูกเรือไม่ต้องรับผิดชอบ

(18.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 166 ผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคนประจำเรือ ไม่ต้องรับผิดชอบ และศาลเห็นว่าการกระทำที่ไปตามคำสั่งการของเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

(18.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ

(19) “มาตรา 169 เครื่องมือทำการประมง สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เรือประมงหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด และความผิดนั้นเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นกรณีมีการวางประกันให้ริบเงินประกันแทน

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 96 วรรคห้า มาใช้บังคับแก่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ศาลสั่งริบด้วยโดยอนุโลม”

(19.1) เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

- ให้สามารถวางหลักประกันได้ และให้ริบประกันแทนการเรือประมง จึงขอให้ตัดคำว่า “เรือประมง” ออกจากมาตรา 169 วรรคหนึ่ง

(19.2) ร่างที่กรมประมงปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอ

“มาตรา 169 เครื่องมือทำการประมง สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เรือประมงหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด และความผิดนั้นเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นกรณีมีการวางประกันให้ริบเงินประกันแทน

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 96 วรรคห้า มาใช้บังคับแก่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ศาล สั่งริบด้วยโดยอนุโลม”

(19.3) ประเด็นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการต่อร่างที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข

(19.3.1) โดยหลักทั่วไปเรือถือเป็นเครื่องมือในการใช้กระทำความผิด โดยหลักของกฎหมายอาญาเรือต้องถูกริบ ดังนั้น เพื่อเป็นการให้โอกาสในการแก้ไขกลับตัวทำการประมงที่ถูกกฎหมาย มาตรา 169 ควรกำหนดเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจสั่งพักใช้เรือไม่เกิน 5 ปี หรือสั่งริบเรือ เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการสั่งพักใช้เรือได้ไม่เกิน 5 ปี แทนการสั่งริบเรือได้

(19.3.2) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 ได้กำหนดถึงเรื่องการริบทรัพย์สินไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น หากจะบัญญัติมาตรา 169 ไว้หรือไม่ก็ไม่สำคัญ เพราะอย่างไรแล้วก็ต้องได้รับโทษตามกฎหมายอาญา เนื่องจาก มาตรา 33 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า “ในการริบทรัพย์สิน นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ อีกด้วย คือ

- (1) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือ
- (2) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด”

อนึ่ง ปัจจุบันสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยได้จัดทำ “ร่างพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.” ขึ้นใหม่ เพื่อเสนอให้มีการประกาศใช้แทนพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยได้จัดทำหนังสือตารางเปรียบเทียบลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2563 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

1.3) การออกกฎหมายเพื่อแยกประมงนอกน่านน้ำไทยออกจากประมงในน่านน้ำไทย

ในปี 2001 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้กำหนดมาตรการภายใต้กรอบความตกลงจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ หรือ CCRF โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของการป้องกันการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือ IUU fishing ภายใต้ กฎหมาย UNCLOS 1982 และ UNFSA 1995 ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบในการปฏิบัติของทุกประเทศสมาชิก รัฐเจ้าของธง (Flag State) รัฐชายฝั่ง (Coastal State) รัฐเจ้าท่า (Port State) และมาตรการควบคุมการตลาดสากล (Market-related measure) การค้นคว้าวิจัย รวมถึงองค์การบริหารประมงระดับภูมิภาค (RFMOs) โดยได้ให้กรอบการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือ IUU fishing ไว้ดังนี้

- (1) การทำการประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal Fishing) หมายถึง

(1.1) การทำการประมงโดยเรือประมงไทย หรือเรือประมงต่างชาติในน่านน้ำภายใต้เขตอำนาจของรัฐใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือฝ่าฝืนกฎหมาย UNCLOS 1982

(1.2) การทำการประมงโดยเรือประมงของรัฐที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMOs) แต่ได้ดำเนินการที่ฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และจัดการของ RFMOs ซึ่งรัฐนั้นมีข้อผูกพัน หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย UNCLOS หรือ

(1.3) การทำการประมงฝ่าฝืนกฎหมายภายในของรัฐใด หรือพันธกรณีระหว่างประเทศ และรวมถึงการฝ่าฝืนข้อตกลงระหว่างประเทศ (cooperation State) ที่สอดคล้องกับมาตรการของ RFMOs

(2) การประมงที่ขาดการรายงาน (Unreported Fishing) หมายถึง กิจกรรมการทำการประมงที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (2.1) ไม่รายงานหรือรายงานเท็จต่อหน่วยงานของรัฐ หรือ

(2.2) ไม่รายงานหรือรายงานเท็จต่อ RFMOs ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรนั้น ซึ่งเป็น การฝ่าฝืนวิธีการรายงานของ RFMOs

(3) การทำการประมงที่ไร้การควบคุม (Unregulated Fishing) หมายถึง กิจกรรมการทำการประมงที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(3.1) ในพื้นที่ความรับผิดชอบของ RFMOs โดยเรือที่ไม่มีสัญชาติ หรือเรือชกธงสัญชาติของรัฐที่ไม่ได้เป็นประเทศสมาชิก หรือโดยเรือของประเทศที่มีรายได้หลักจากการประมง ในลักษณะที่ไม่สอดคล้อง หรือฝ่าฝืนต่อมาตรการอนุรักษ์และการจัดการขององค์กร

(3.2) ในพื้นที่ หรือสต็อกของสัตว์น้ำที่ยังไม่มี RFMOs เข้าไปบริหารจัดการ รัฐเจ้าของธงจำเป็นต้องกำกับควบคุมไม่ให้ขัดต่อมาตรการของกฎหมาย UNCLOS 1982

ดังนั้น ด้วยมาตรการดังกล่าวข้างต้นรัฐบาลควรแยกการบริหารจัดการประมงนอกน่านน้ำไทย ออกจากประมงในน่านน้ำไทย โดยออกกฎหมายบังคับใช้เป็นสองส่วน กล่าวคือ ในส่วนของประมงนอกน่านน้ำไทยนั้น สิ่งที่ไทยควรเร่งรัดดำเนินการเป็นลำดับแรก คือ การบริหารจัดการกองเรือไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงให้

เป็นไปตามพันธสัญญาระหว่างประเทศ ไม่เป็นเรือประมงที่ทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน ไร้การควบคุม สินค้าประมงที่ได้จากการจับต้องถูกตรวจสอบได้ตั้งแต่ต้นทางจนถึงผู้บริโภค และการควบคุม ตรวจสอบการนำเข้าสัตว์น้ำเพื่อการแปรรูปและส่งออกให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดสายการผลิต โดยออกกฎหมายสำหรับการบริหารจัดการประมงนอกลำน้ำไทยและการนำเข้าสัตว์น้ำที่ได้จากการจับจากต่างประเทศเป็นกฎหมายเฉพาะซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการทำการประมงในลำน้ำไทย ซึ่งจะเห็นตัวอย่างได้จากหลายประเทศที่ถูกจับตาจากสหภาพยุโรปในการแก้ปัญหาประมงผิดกฎหมาย เช่น เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ เป็นต้น ประเทศเหล่านี้ใช้การออกกฎหมายเฉพาะจัดการกองเรือประมงนอกลำน้ำเท่านั้น ส่วนเรือประมงในลำน้ำมีระบบกฎหมายภายในใช้บังคับอยู่แล้ว

สำหรับการประมงในลำน้ำไทยมีความจำเป็นต้องปรับระบบจัดระเบียบให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติภายใต้ความอยู่รอดของภาคการประมงและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการบริหารจัดการทรัพยากรประมงเป็นเอกสิทธิ์และอธิปไตยของประเทศที่สามารถจัดการเองได้โดยอิสระ เนื่องจากเป็นกิจการภายในที่ต่างประเทศไม่ควรมาก้าวล่วง จึงเสนอให้แยกกฎหมายออกเป็นพระราชบัญญัติการประมงในลำน้ำไทย ฉบับที่ .. พ.ศ. ใช้สำหรับการบริหารจัดการภาคการประมงของไทย ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อแก้ไขปัญหาจากการที่ในช่วงปี 2558 เป็นต้นมา การจัดการเรือประมงทั้งในและนอกลำน้ำของไทยภายในระยะเวลาอันสั้นได้ส่งผลกระทบต่อวงกว้างให้ภาคการประมงในลำน้ำไทยและธุรกิจต่อเนื่องเกิดความเสียหายอย่างมาก ประกอบกับการขาดการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียโดยใช้มาตรการพิเศษโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.)

1.4) การออกกฎหมายเพื่อแยกอุตสาหกรรมทูน่าออกจากประมงทะเลไทย

ปัญหาการประมงจาก IUU Fishing หรือการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม สร้างปัญหาให้แก่ภาคประมงไทยเป็นอย่างมาก ปัญหาทั้งหมดนี้มีที่มาจากปัญหาการต่อรองและถูกกีดกันจากสหภาพยุโรป (EU) ในเรื่องของการประมงปลาทูน่าที่นำมาผลิตปลากระป๋อง ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ทำให้สหภาพยุโรปกดดันจะไม่ทำกิจการค้าขายด้วยหากไม่มีการบริหารจัดการประมงให้มีการควบคุมและถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในข้อเท็จจริงแล้วประเทศไทยไม่ได้ทำการประมงจับปลาทูน่าแต่เป็นการนำเข้าจากต่างประเทศเพื่อนำมาผลิตปลากระป๋อง ซึ่งรัฐบาลในขณะนั้นอาจเกิดข้อผิดพลาดในการเจรจากับสหภาพยุโรป (EU) ทำให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม IUU Fishing ส่งผลให้ประเทศไทยต้องมีการออกกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อชาวประมงไทยทั่วประเทศ

ดังนั้น รัฐบาลจึงควรพิจารณาออกกฎหมายเพื่อแยกอุตสาหกรรมทูน่าออกจากกฎหมายที่ควบคุมการทำประมงทะเลไทย

2) การปรับปรุงนโยบาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

2.1) การขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระยะเร่งด่วนจำเป็นต้องมีการปรับปรุงนโยบายและมาตรการเพื่อให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นตามมาตรา 83 กรณีพิเศษ ภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นหนึ่งในข้อเรียกร้อง 11 ข้อของชาวประมง ซึ่งภาครัฐได้ดำเนินการเสร็จแล้ว แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมในปีถัดไป รวมถึงการเร่งรัดการปรับปรุงและประกาศใช้กฎหมายลำดับรองที่เป็นอุปสรรคต่อแรงงานประมงทะเลที่ทำงานในเรือประมง เช่น การอนุญาตให้ทายาทชาวประมงที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปสามารถทำงานในเรือประมงได้โดยไม่จำกัดจำนวน เป็นต้น

ทั้งนี้ ในระยะถัดไปจำเป็นต้องมีการออกนโยบายและมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา การขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเลใน 3 เรื่องสำคัญ ดังนี้

(1) การจัดตั้งโรงเรียนการประมง/หลักสูตรอาชีพประมง/ศูนย์ฝึกอบรมเจ้าของเรือประมง/ ศูนย์ฝึกชาวประมง/ศูนย์อบรมแรงงานประมง

ประเทศไทยมีศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนการเดินเรือพาณิชย์ภายใต้กรมเจ้าท่า โดยจะฝึกทักษะในแต่ละด้านแยกออกไปเป็นการเฉพาะเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านที่สำคัญในการเดินเรือพาณิชย์ เช่น เรือน้ำมัน เรือสินค้า เป็นต้น แต่ประเทศไทยยังขาดโรงเรียนสอนการประมงที่เปิดสอน หลักสูตรระยะสั้นเพื่อการพัฒนาอาชีพโดยเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงให้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ เฉพาะด้าน เช่น หลักสูตรผู้ประกอบการประมง หลักสูตรกัปตันเรือ หลักสูตรไต้ก๋งเรือ หลักสูตรการเดินเรือ หลักสูตรวิศวกรรมเครื่องยนต์ เป็นต้น ที่จบออกมาแล้วมีอาชีพที่มั่นคงรองรับและมาพร้อมกับรายได้ที่มั่นคง ขณะเดียวกันประเทศไทยก็ยังมีขาดศูนย์ฝึกแรงงานที่จะเป็นศูนย์ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เกิดทักษะความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่สำคัญในการทำงานให้กับแรงงาน รวมถึงมีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งปัจจุบันจะพบศูนย์ฝึกทักษะดังกล่าว ในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมยานยนต์เท่านั้น ซึ่งในต่างประเทศจะมีศูนย์ฝึกแรงงานเพิ่มทักษะ และคุณค่าให้กับแรงงาน เพื่อมีความพร้อมในการออกไปทำงาน

(2) การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมงเพื่อลดการพึ่งพาแรงงาน

การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมงเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญ สำหรับการแก้ไขปัญหาในระยะยาวที่จะช่วยลดแทนการใช้แรงงานประมงและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว อีกทั้ง การลดปริมาณแรงงานคนให้น้อยลงยังสามารถนำค่าใช้จ่ายในส่วนที่ลดการจ้างแรงงานลง มาเสริมเรื่องการดูแลในเรื่องค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้น มีสวัสดิการที่ดีขึ้น ทำให้แรงงานประมงมีคุณภาพดีขึ้น และในระยะยาวจะเกิดแรงจูงใจให้คนไทยหันมาสนใจการทำแรงงานประมงมากขึ้น

(3) การแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้างของการประมงทะเลไทย

ปัญหาเชิงโครงสร้างของการประมงทะเลไทยที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างทั้งระบบเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ตั้งแต่การสำรวจความพร้อมของทรัพยากรสัตว์น้ำให้สอดคล้องกับปริมาณเรือประมง ตลอดจนการมีโรงเรียนสอนการประมงและการพัฒนาเครื่องมือประมงเพื่อช่วยทุ่นแรงและลดจำนวนแรงงานให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม และนำมาซึ่งรายได้และสวัสดิการที่ดีขึ้น รวมถึงมีความมั่นคงในอาชีพ

2.2) การประมงในน่านน้ำไทย

รัฐบาลควรกำหนด นโยบาย มาตรการ และกรอบเวลาในการบริหารจัดการด้านการประมง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการทำการประมงและความยั่งยืนของทรัพยากร โดยต้องคำนึงถึงความอยู่รอดของชาวประมง และการปฏิบัติตามพันธสัญญาระหว่างประเทศ ที่ไทยเข้าร่วมเป็นภาคีและให้สัตยาบัน ทั้งที่เป็นกฎหมายบังคับ และตามความสมัครใจ

2.3) การประมงนอกน่านน้ำไทย

รัฐบาลควรกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณในระยะยาวเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการทำการประมงนอกน่านน้ำไทยอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการทำประมงนอกน่านน้ำในพื้นที่การประมงในรัฐชายฝั่งอื่นในลักษณะความตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐ และพื้นที่ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกและมีสิทธิส่งกองเรือประมงไทยเข้าไปทำการประมงเพื่อให้ใช้ประโยชน์สัตว์น้ำได้อย่างสูงสุด ได้แก่ คณะกรรมาธิการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission: IOTC) และความตกลงการทำประมงสำหรับพื้นที่ทางตอนใต้ของมหาสมุทรอินเดีย (South Indian Ocean Fisheries Agreement: SIOFA)

2.4) อุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล

รัฐบาลควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณในระยะยาวเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาวัตถุดิบ และการแปรรูปสัตว์น้ำของไทยอย่างยั่งยืน รวมถึงการออกนโยบายและมาตรการปกป้องสินค้าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงภายในประเทศให้สามารถแข่งขันทางด้านราคากับสินค้าสัตว์น้ำที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่า เนื่องจากชาวประมงไทยต้องทำตามกฎหมายไทยที่มีความเข้มงวดอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้มีต้นทุนในการจับสัตว์น้ำสูง

2.5) กลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

การบริหารจัดการและการบูรณาการทำงานระหว่างกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ มีทิศทางในการดำเนินงานที่แตกต่างกันส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบายและการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกิดความล่าช้า รวมถึงเกิดการลักลั่นในการใช้อำนาจยกตัวอย่างเช่น กรณีการดำเนินโครงการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการประมงพาณิชย์ ซึ่งแต่เดิมที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติเคยได้ให้ความเห็นชอบตามที่กรมประมงเสนอแล้ว แต่ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งประธานคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติส่งผลให้โครงการดังกล่าวต้องหยุดชะงักลง

ดังนั้น รัฐบาลจึงควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานของส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง เหมาะสมกับภารกิจ และอำนาจหน้าที่ ตลอดจนบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน ให้เป็นเอกภาพ

นอกจากนี้ ควรทำการถ่ายโอนอำนาจในการบริหารจัดการประมงในพื้นที่ไปยังหน่วยงานท้องถิ่น ได้แก่ คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดที่ต้องมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงและการทำประมงในพื้นที่จังหวัดตนเองในเขต 12 ไมล์ทะเล ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมสอดคล้องกับความแตกต่างของภูมิศาสตร์ในแต่ละพื้นที่

3.3 แนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน

3.3.1 การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมง

คณะกรรมการได้มีการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมง โดยเชิญหน่วยงานทางด้านการวิจัยและพัฒนาให้ข้อมูลเพื่อเป็นกรณีศึกษาในสามประเด็น ดังนี้

1) การวิจัยและพัฒนาเรือสมัยใหม่

ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่ ได้จัดทำ “**โครงการพัฒนาเรือประมงเพื่อความยั่งยืนทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศ**” โดยมีเป้าหมายเพื่อ “**การพัฒนาเรือประมงต้นแบบที่มีการใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับบริบทและการพัฒนาประเทศ**” เป็นการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและการประมง ได้แก่ กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมอุทกหารเรือ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อสร้างความยั่งยืนทางอาหารผ่านการพัฒนาวิธีการประมงและเรือประมงที่มีสมรรถนะและประสิทธิภาพด้านวิศวกรรมสูงขึ้น
- สร้างผู้ประกอบการประมงไทยยุคใหม่ ที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบระดับชาติและสากล

- สร้างเครือข่ายการทำงานที่ยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการประมงไทยร่วมกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการประมงสมัยใหม่

ทั้งนี้ ได้มีการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานเป็นครั้งแรกเมื่อวันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม 2563 เพื่อหาทิศทางการพัฒนาและเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จำเป็นการทำประมง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาเรือต้นแบบ และการจัดแบ่งภารกิจของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 13 โครงการพัฒนาเรือประมงเพื่อความยั่งยืนทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศ. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่, 2563.

2) การวิจัยและพัฒนาการเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำบนเรือประมง

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้ร่วมกับศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Fisheries Development Center: SEAFDEC) ในการพัฒนาเครื่องมือและระบบการดูแลรักษาสัตว์น้ำในเรือประมง โดยได้พยายามคิดค้นพัฒนาในเรื่องการเก็บรักษาสัตว์น้ำให้มีคุณภาพดีและคงสภาพความสดให้มากที่สุด โดยการใช้ระบบทำความเย็นในการดูแลรักษาสัตว์น้ำ และลดต้นทุนในการทำการประมง จากปัจจุบันที่ชาวประมงจะใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาสัตว์น้ำในเรือประมง ที่จะต้องมีการลงทุนเป็นรอบการออกทำการประมง แต่หากมีการนำระบบทำความเย็นมาใช้ก็จะสามารถลดต้นทุนในการซื้อน้ำแข็งในแต่ละรอบการทำประมงได้

ทั้งนี้ การเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำบนเรือประมงโดยใช้ระบบทำความเย็นบนเรือประมงมีความสำคัญมาก เพื่อเก็บรักษาคุณภาพของสัตว์น้ำที่จับได้จากทะเล และถนอมรักษาให้เก็บไว้ได้นาน รวมทั้งขนส่งไปยังลูกค้าและผู้บริโภค เรือประมงขนาดเล็ก หรือเรือประมงที่ออกทำการประมงในน่านน้ำไทย หรือเมียนมา ซึ่งออกทำการประมงในระยะเวลาไม่นาน จะไม่นิยมติดตั้งเครื่องทำความเย็นบนเรือ แต่จะใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาสัตว์น้ำแทน แต่สำหรับเรือประมงขนาดใหญ่ ที่ต้องทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ที่ใช้ระยะเวลาในการทำการประมงเกิน 1 เดือนขึ้นไป มีความจำเป็นที่จะต้องติดตั้งระบบทำความเย็นบนเรือ โดยติดตั้งตาม

ความเหมาะสมสำหรับการใช้งาน เช่น เรืออวนล้อม จำเป็นต้องทำน้ำเย็นสำหรับดองปลา ส่วนเรืออวนลาก จำเป็นต้องมีห้อง Blast Freezer อุณหภูมิ -30 ถึง -35 องศาเซลเซียส เพื่อฟรีสก้อนปลาให้แข็ง โดยอุณหภูมิในตัวปลาต้องไม่น้อยกว่า -18 องศาเซลเซียส และต้องมีห้องเก็บ Cold Storage อุณหภูมิ -20 ถึง -25 องศาเซลเซียส ไว้สำหรับเก็บก้อนปลาที่ผ่านการฟรีสแข็งแล้ว (Marinerthai Thai Fishing Ship Knowledge Center, ม.ป.ป.)

3) การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีบนเรือประมง

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Fisheries Development Center : SEAFDEC) ได้จัดทำ “โครงการปรับปรุงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยในกิจกรรมการทำประมง (Optimizing Energy Use and Improving Safety in Fishing Activities)” โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่นที่มีชื่อว่า Japanese Trust Fund และมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ได้แก่

- เสริมสร้างความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการลดแรงงานในการทำประมง รวมถึงเสริมสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของชาวประมงในทะเล
- ดำเนินการวิจัยและพัฒนาในการจัดการและรักษาความสดของผลิตภัณฑ์ประมงบนเรือ รวมถึงการขนถ่ายที่มีประสิทธิภาพ
- รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลและความก้าวหน้าในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การลดแรงงานและความปลอดภัยในทะเล
- สร้างเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ประกอบการประมงเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล/มุมมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการประหยัดพลังงาน การลดการใช้แรงงาน การเพิ่มประสิทธิภาพของพลังงาน ความสดของสัตว์น้ำและความปลอดภัยในสถานที่ทำงานขณะทำงานในทะเล

Improve Energy Efficiency Used in purse seine Fishing Vessel on nets hauling and fish handling technique

WHICH IS BETTER?

Before upgrading Thai purse seine fishing vessel hauling/stowing the nets from both sides, port and starboard sides with manpower nearly 40 crews

VS

After upgrading the hauling device for Thai purse seine fishing vessel hauling nets from starboard side with only 16 crews.

NEW HAULING DEVICES

Reduction of hardwork and manpower onboard

Nor. Lapprasert 8

 is Pilot Fishing Vessel

Cooperation WITH 4 IMPORTANT PARTNERS

+

+

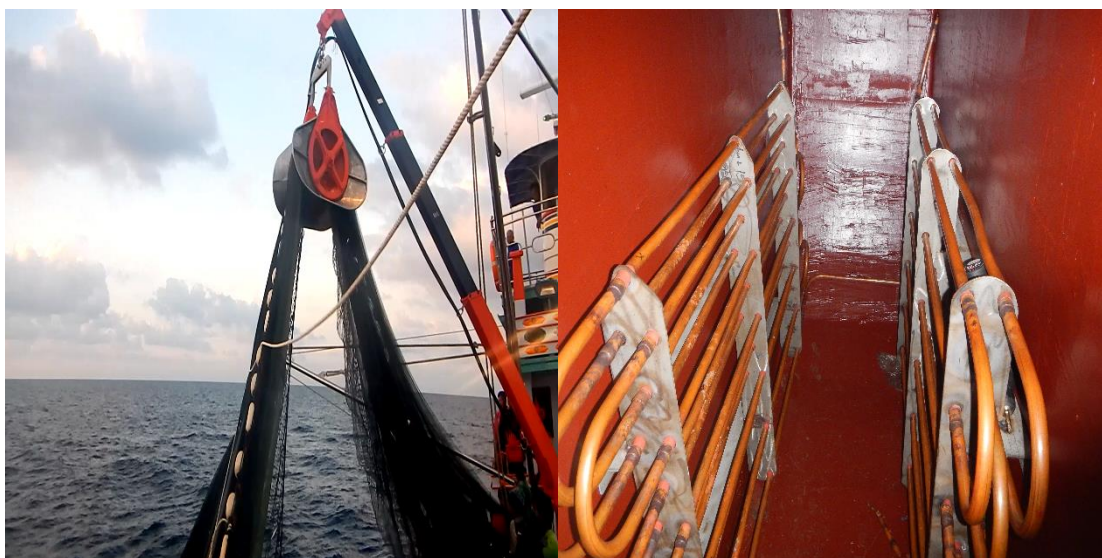
+

Fishing boat owner

ภาพที่ 14 โครงการปรับปรุงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยในกิจกรรมการทำประมง. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย SEAFDEC, 2563.

ทั้งนี้ สำนักงานฝ่ายฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ร่วมมือกับกรมประมง และสมาคมการประมงจังหวัดปัตตานี และเจ้าของเรือเพื่อปรับปรุงเรืออวนล้อม “เรือ น. ลากประเสริฐ 8” ขนาด 91 ตันกรอส ในจังหวัดปัตตานี เป็นกรณีศึกษา *โดยมีการติดตั้ง “ระบบครนไฮดรอลิก เครื่องมือกั้ววน (Power Block) และระบบเครื่องทำความเย็นห้องเก็บสัตว์น้ำในเรือ”* ในส่วนของระบบครนไฮดรอลิกเครื่องมือกั้ววน (Power Block) จะทำหน้าที่ในการดึงอวนขึ้นเรือ จากเดิมที่ใช้แรงงานคน และระบบเครื่องทำความเย็นห้องเก็บสัตว์น้ำในเรือจะผลิตน้ำเย็นที่อุณหภูมิ 0 ถึง 4 องศาเซลเซียส เพื่อเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำให้สามารถคงความสดและสามารถขายได้ราคาดีขึ้น

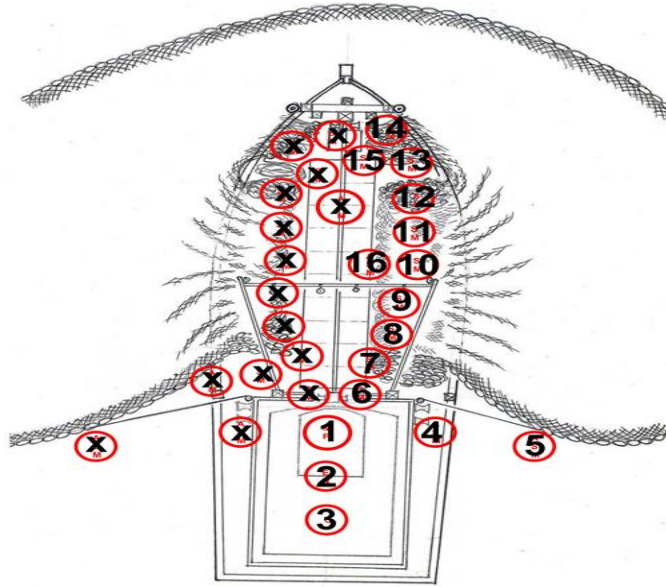
ภาพที่ 15 ระบบเครนไฮดรอลิกเครื่องมือกู้วน (Power Block) และระบบเครื่องทำความเย็นห้องเก็บสัตว์น้ำในเรือ. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย SEAFDEC, 2563.

สำหรับการออกค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเรือนั้นแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือ

- ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC) ภายใต้งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่น ได้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในส่วนของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็น
- เจ้าของเรือ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการติดตั้งและค่าตัดแปลงอวนล้อมใหม่

ในส่วนของการติดตั้งอุปกรณ์บนเรือใช้เวลาประมาณสองเดือน เนื่องจากการปรับปรุงขนาดใหญ่และเป็นการดำเนินการครั้งแรก ซึ่งหากมีการติดตั้งเครื่องมือในครั้งต่อไปกับเรือลำอื่น ๆ จะใช้เวลาน้อยกว่า 2 เดือน ทั้งนี้ ประเทศไทยมีความพร้อมในการติดตั้งเทคโนโลยีดังกล่าว ซึ่งอยู่ต่อเรือตามท่าเรือหลัก ๆ ของประเทศไทย ต่างรู้วิธีการติดตั้งและสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

ในการทำประมงอวนล้อมจับต้นแบบจะมีคนประจำเรือ จำนวน 16 คน ประกอบด้วย ไต่กงเรือ จำนวน 1 คน นายท้ายเรือ จำนวน 1 คน ช่างเครื่อง จำนวน 1 คน คนงานประมง จำนวน 11 คน คนงานน้ำ จำนวน 2 คน ดังนั้น การนำระบบเครนไฮดรอลิกเครื่องมือกู้วน (Power Block) มาใช้จะทำให้สามารถลดคนงานลากอวนทางกราบซ้ายของเรือได้ทั้งหมด คงเหลือคนงานเก็บอวนทางด้านกราบขวาของเรือเท่านั้น

ภาพที่ 16 เปรียบเทียบคนประจำเรือในการทำประมงอวนล้อมจับต้นแบบ (เครื่องหมายกากบาทคือคนงานที่ลดลง). จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย SEAFDEC, 2563.

ขณะที่ระบบเครื่องทำความเย็นที่ใช้พิสูจน์ได้ว่าสามารถลดปริมาณปลาต่อคุณภาพลงได้ จากร้อยละ 34 เหลือร้อยละ 10 ซึ่งหมายความว่า เจ้าของเรือจะสามารถขายปลาที่จับได้ในราคาเต็มถึงร้อยละ 90 (จากเดิมแค่ร้อยละ 70-80) ทำให้รายได้เพิ่มประมาณร้อยละ 10 จากรายได้ประมาณ 475,000 บาท ต่อเที่ยว เป็น 522,500 บาทต่อเที่ยวโดยเฉลี่ย

การเปรียบเทียบก่อนและหลัง การติดตั้งเครื่องมือบนเรือ

(1) ก่อนการติดตั้งเครื่องมือบนเรือ

- ใช้แรงงาน จำนวน 30 คน
- ออกเรือครั้งละ 7-10 วัน
- ใช้เวลาดูอวนในแต่ละครั้ง 2-3 ชั่วโมง
- ใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำ จำนวน 300 ถัง
- ค่าอาหารสำหรับลูกเรือ ประมาณ 10,000 บาทต่อเที่ยว
- พื้นที่นอนบนเรือ ประมาณ 72 ตารางเมตร (3 x 6 เมตร x 4 ชั้น)
- พื้นที่เฉลี่ยคนละ 2.5 ตารางเมตร

(2) หลังการติดตั้งเครื่องมือบนเรือ

- ใช้แรงงาน จำนวน 17 คน
- ออกเรือครั้งละ 7-10 วัน
- ใช้เวลาดูอวนในแต่ละครั้ง 1.5 ชั่วโมง
- ใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำ จำนวน 150 ถัง
- ค่าอาหารสำหรับลูกเรือ น้อยกว่า 8,000 บาท ต่อเที่ยว
- พื้นที่นอนบนเรือ ประมาณ 72 ตารางเมตร (3 x 6 เมตร x 4 ชั้น)
- เมื่อใช้แรงงานน้อยลง พื้นที่เฉลี่ยต่อคนจึงมากขึ้น คนละ 4.23 ตารางเมตร

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบก่อนและหลังการติดตั้งเครื่องมือบนเรือและค่าใช้จ่ายที่ลดลง

ก่อนการติดตั้งเครื่องมือบนเรือ	หลังการติดตั้งเครื่องมือบนเรือ	ค่าใช้จ่ายที่ลดลง
ใช้แรงงานจำนวน 30 คน	ใช้แรงงานจำนวน 17 คน	- ค่าทำสัญญาจ้าง 30,000 บาท x 13 คน = 390,000 บาทต่อปี - ค่าแรงงาน 10,000 บาท x 13 คน = 130,000 บาทต่อเดือน
ออกเรือครั้งละ 7-10 วัน	ออกเรือครั้งละ 7-10 วัน	-
ใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำ จำนวน 300 ถัง	ใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำ จำนวน 150 ถัง	ค่าน้ำแข็ง 100 บาท x 150 ถัง = 15,000 บาทต่อเที่ยว
ค่าอาหารสำหรับลูกเรือ ประมาณ 10,000 บาทต่อเที่ยว	ค่าอาหารสำหรับลูกเรือ น้อยกว่า 8,000 บาท ต่อเที่ยว	ค่าอาหารสำหรับลูกเรือ = 2,000 บาทต่อเที่ยว
พื้นที่นอนบนเรือ ประมาณ 72 ตารางเมตร (3 x 6 เมตร x 4 ชั้น) พื้นที่เฉลี่ยคนละ 2.5 ตารางเมตร	พื้นที่นอนบนเรือ ประมาณ 72 ตารางเมตร (3 x 6 เมตร x 4 ชั้น) พื้นที่เฉลี่ยคนละ 4.23 ตารางเมตร	-

หมายเหตุ. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร โดย SEAFDEC, 2563.

สรุปการลงทุนเพื่อปรับปรุงเรือ

- ต้นทุนการปรับปรุงเรือทั้งระบบ (ไม่รวมอวนใหม่) 1.75 ล้านบาท
- ประมาณการรายได้เพิ่มต่อปีหลังการปรับปรุงเรือ 1.425 ล้านบาท
- ค่าแรงงานที่ประหยัดลงได้ต่อปีหลังการปรับปรุงเรือ 0.87 ล้านบาท
- ระยะเวลาในการคืนทุน ไม่เกิน 1 ปี

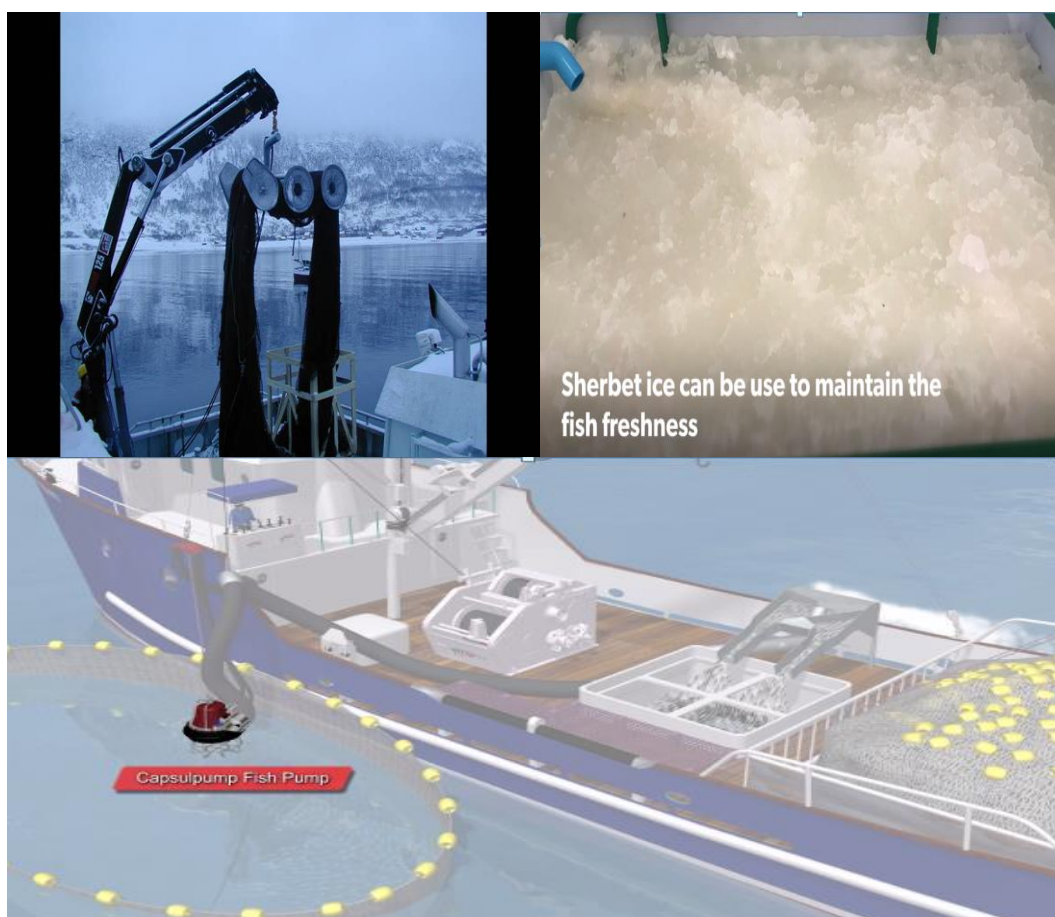
ตารางที่ 5 สรุปค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเรือประมงอวนล้อม

ต้นทุนการปรับปรุงเรือทั้งระบบ (ไม่รวมอวนใหม่)	1.75 ล้านบาท
ประมาณการรายได้เพิ่มต่อปีหลังการปรับปรุงเรือ	1.425 ล้านบาท
ค่าแรงคนงานที่ประหยัดลงได้ต่อปีหลังการปรับปรุงเรือ	0.87 ล้านบาท
ระยะเวลาในการคืนทุน	< 1 ปี

หมายเหตุ. จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร โดย SEAFDEC, 2563.

ทั้งนี้ ในระยะต่อไปจะมีการวิจัยและพัฒนาเพิ่มเติมใน 3 ส่วน ได้แก่

- การออกแบบและติดตั้งลูกรอกเสริมการก๊อวน (Power clip) เพื่อช่วยให้ Power block มีกำลังในการดึงอวนมากขึ้น ลดการใช้คนน้ำ และส่งเสริมความปลอดภัยการทำงานในทะเลระหว่างกิจกรรมการก๊อวน
- การติดตั้งปั๊มดูดปลาขึ้นเรือ (Fish Pump) เพื่อลดเวลาในการนำสัตว์น้ำขึ้นเรือ ลดแรงงานในกระบวนการนำสัตว์น้ำขึ้นเรือ และเสริมสร้างความปลอดภัยระหว่างการทำกิจกรรมประมง
- การใช้น้ำแข็งเหลว (Sherbet Ice) โดยน้ำทะเลผลิตที่อุณหภูมิ -3 ถึง -4 องศาเซลเซียสในการเก็บและรักษาคุณภาพสัตว์น้ำบนเรือประมงได้ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 17 การปรับปรุงและพัฒนาเรือประมงอวนล้อมโดยใช้ Power clip Sherbet Ice และ Fish Pump. จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย SEAFDEC, 2563.

3.3.2 การสร้างความสมดุลระหว่างการจับสัตว์น้ำกับการอนุรักษ์สัตว์น้ำ

1) การสร้างความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามหลัก IUU กับการรักษาความอยู่รอดของประมงทะเลไทย

ภายหลังจากที่สหภาพยุโรปได้ปลดใบเหลืองประเทศไทยจากการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) แล้ว รัฐบาลจำเป็นต้องทบทวนกระบวนการบังคับที่ใช้ในการบริหารจัดการภาคการประมงทะเลไทยเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามหลักสากลของการทำประมงที่เป็นที่ยอมรับของสังคมโลกกับความอยู่รอดของภาคการประมงไทยที่กำลังอยู่ในภาวะล่มสลายและไม่อาจย้อนคืนสู่ระบบการทำประมงโดยเสรีได้อย่างที่เป็นมา รวมถึงการแสดงให้เห็นถึงการมีอำนาจอธิปไตยของประเทศในการกำหนดหลักการในการทำการประมง การออกแบบกฎหมายที่อยู่บนฐานคิดของการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพที่สุจริต มากกว่าการเขียนกฎหมายที่ทำให้ประชาชนกลายเป็นผู้ร้ายและความเชื่อที่ว่า การกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงจะช่วยให้ประชาชนทำผิดน้อยลงหรือไม่ก็ล้มเลิกความผิด เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านจากการทำการประมงแบบเสรี (Open access fishery) ไปสู่การทำการประมงแบบจำกัดสิทธิการเข้าถึง (Limited access fishery) จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลง หรือใช้หลักรัฐศาสตร์และมนุษยธรรมควบคู่กับหลักกฎหมาย แต่ที่ผ่านมามีในช่วงปี 2558 รัฐบาลดำเนินการอย่างรวบรัด ขาดการมีส่วนร่วม ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อภาคการประมงอย่างรุนแรง

2) การดูแลสัตว์น้ำวัยอ่อนอย่างยั่งยืน

ตามหลักสากลการจัดการประมงต้องมีการควบคุมการจับสัตว์น้ำขนาดเล็กหรือ “สัตว์น้ำวัยอ่อน” เพื่อให้สัตว์น้ำได้เจริญเติบโตทดแทนปริมาณที่ถูกจับจากการทำประมงอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับการกำหนดขนาดสัตว์น้ำในทะเลแต่ละชนิดว่าวัยเจริญพันธุ์มีขนาดเท่าใด หรือสัตว์น้ำแต่ละชนิดขนาดเท่าใดถึงจะควรจับ นอกจากนี้ ยังมีข้อถกเถียงว่าสัตว์น้ำชนิดใดที่ควรออกมาตรการควบคุมการจับเป็นอันดับแรก

ดังนั้น ภาครัฐควรมีนโยบายหยุดยั้งการประมงที่ทำลายสัตว์น้ำวัยอ่อน โดยการควบคุมการใช้เครื่องมือประมงที่ส่งผลกระทบต่อการวางไข่ของแม่พันธุ์และสัตว์น้ำวัยอ่อน ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของผลการวิจัยที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และไม่ส่งผลกระทบต่อการทำประมงมากเกินไป รวมถึงควรมีการกำหนดขนาดพันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่ห้ามทำการประมงอย่างเหมาะสม ทั้งนี้สัตว์น้ำที่รัฐควรออกมาตรการควบคุม ได้แก่ ปลาทุปลาลัง ปลาทุปลากุเลา ปลาอินทรี ปลาจาระเม็ด ปลาสาก ปลาหลังเขียว และปูม้า นอกจากนี้ ภาครัฐควรทำฐานข้อมูล สัตว์น้ำ ทั้งชนิดและปริมาณจากการจับของประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้านเพื่อนำมาประกอบการออกนโยบายในการบริหารจัดการต่อไป

สำหรับการดูแลสัตว์น้ำวัยอ่อนอย่างยั่งยืนในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาตินั้น ปัจจุบันทางกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชมีโครงการที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยได้วางแผนงานในการฟื้นฟูแนวปะการัง การฟื้นฟูพันธุ์สัตว์น้ำ ไม่ว่าจะเป็นปลาสวยงาม แนวปะการังเพื่อให้เกิดเป็นแหล่งวางไข่ของปลาที่เป็นสัตว์เศรษฐกิจเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ของชาวประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ โดยทางกรมอุทยานแห่งชาติฯ จะมีการสงวนหวงห้ามพื้นที่ในบริเวณแนวปะการังในพื้นที่บริเวณซึ่งเป็นแหล่งวางไข่ของสัตว์น้ำ เพื่อไม่ให้เกิดการทำประมงส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยาน อีกทั้งยังได้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ยกตัวอย่างเช่น สร้างท่อนจอดเรือ หรือท่าเทียบเรือลอยน้ำ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอันจะเป็นการดึงเม็ดเงินด้านการท่องเที่ยวเข้ามาสู่ประเทศต่อไปในอนาคต ตลอดจนมีโครงการที่จะติดตั้งท่อนแนวเขตอุทยานแห่งชาติเพื่อให้ชาวประมงพื้นบ้านได้ทราบถึงแนวเขตของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องแนวเขต ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดการทำประมงผิดกฎหมายในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ยังเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมดูแลในเรื่องของการห้ามในการจับสัตว์น้ำ การทำประมงต่าง ๆ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยบทบัญญัติมาตรา 65 ของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้การทำประมงพื้นบ้านในเขตอุทยานแห่งชาติ จะต้องมีการสำรวจทรัพยากรที่เหมาะสมในพื้นที่ที่จะอนุญาตให้มีการทำประมงพื้นบ้านว่าในแต่ละปีสามารถที่จะจับสัตว์น้ำได้ปีละเท่าไร พื้นที่การทำประมงที่ชาวประมงพื้นบ้านเข้ามาใช้ประโยชน์อยู่ในบริเวณใด และมีพื้นที่จำนวนเท่าใด โดยเขียนเป็นโครงการและมีการประชุมร่วมกับชาวประมงพื้นบ้าน เพื่อกำหนดโซนนิ่งพื้นที่ทำการประมงให้ชัดเจน ซึ่งสิทธิการทำประมงพื้นบ้านดังกล่าวควรครอบคลุมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิม ที่อาศัยและหากินอยู่บริเวณทะเลอันดามันมาเป็นเวลานาน ประมาณ 300 ปี โดยปัจจุบันมีชุมชนชาวเล 41 ชุมชน กระจายในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ ภูเก็ต พังงา สตูล ระนอง และกระบี่ ประชากรประมาณ 13,000 คน กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มมอแกน กลุ่มมอแกลน และกลุ่มอุรูลาไว (มูลนิธิชุมชนไท, ม.ป.ป.)

3) การจัดระบบการเพาะเลี้ยงชายฝั่งและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเล

ภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืน การทำประมงโดยการเพาะเลี้ยงชายฝั่งในหลายพื้นที่เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวประมง อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาทางด้านกระบวนการ ยกตัวอย่างเช่น การขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการจัดการพื้นที่ที่มีการอนุญาตให้มีการทำประมงโดยการเพาะเลี้ยง และองค์ประกอบของคณะกรรมการประมงที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงยังไม่สมดุล โดยมีข้อเสนอที่

สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ คือ (1) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีคำสั่งให้กรมประมง ดำเนินการตั้งคณะทำงานในระดับพื้นที่และระดับชาติ และสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอเพื่อให้ทุกพื้นที่มีการจัดการพื้นที่เพาะเลี้ยงอย่างมีส่วนร่วม (2) คณะกรรมการดังกล่าวให้ทำงานอยู่บนพื้นฐานทางวิชาการและประสบการณ์ของบุคคลที่ประกอบอาชีพประมง และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำงานร่วมกัน (3) กำหนดพื้นที่เพาะเลี้ยงให้มีขอบเขตที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ต่าง ๆ

นอกจากนี้ เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินจากการทำเกษตรและการอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการการบริโภคของประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ในอนาคตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินจะขยายออกไปสู่การใช้ประโยชน์ในทะเล ซึ่งปัจจุบันการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเลของไทยยังไม่สามารถทำได้ เนื่องจากติดเงื่อนไขของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่เปิดช่องให้สามารถทำได้ รวมถึงปัญหาเรื่องความมั่นคงทางทะเล ในขณะที่ต่างประเทศมีการทำฟาร์มทะเล (Sea Farming) แล้วในหลายประเทศ ทั้งนี้ จากการศึกษาและสำรวจเบื้องต้นพบว่าประเทศไทยมีพื้นที่เหมาะสมสามารถดำเนินการได้ คือ พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) แต่จำเป็นต้องมีหน่วยงานหลักที่จะเป็นเจ้าภาพดำเนินการและบูรณาการร่วมกันเพื่อดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม

ขณะเดียวกัน สัตว์สวยงามบางชนิดที่ตลาดต่างประเทศต้องการยังติดปัญหาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่ไม่สามารถครอบครองได้ จึงไม่สามารถเพาะพันธุ์เพื่อจำหน่ายได้ เช่น หอยมือเสือ เป็นต้น ทำให้ชาวประมงมีการลักลอบจับตามธรรมชาติและลักลอบจำหน่าย คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ทำการศึกษาวิจัยการเพาะพันธุ์หอยมือเสือ ซึ่งพบว่าหอยมือเสือสามารถเพาะเลี้ยงได้ ดังนั้น หากกฎหมายเปิดช่องให้สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อการส่งออกได้อย่างอมจะเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยเป็นจำนวนมาก รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนการเลี้ยงปลาสวยงาม เนื่องจากประเทศไทยมีการส่งออกปลาสวยงามเป็นจำนวนมาก แต่การจับปลาสวยงามหลายชนิดยังต้องจับตามธรรมชาติ ทั้งนี้ หากประเทศไทยสามารถเพาะเลี้ยงปลาสวยงามเพื่อส่งออกได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาจากแหล่งธรรมชาติจะช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

4) การจัดการผลผลิตสัตว์น้ำ คุณภาพสัตว์น้ำ และมาตรฐานสัตว์น้ำหลังการจับ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการรับรองมาตรฐานสัตว์น้ำครอบคลุมทุกระดับทั้งที่บริโภคภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ ทำให้คนไทยมั่นใจได้ว่าการบริโภคสัตว์น้ำภายในประเทศมีคุณภาพและปลอดภัยไม่เฉพาะแต่สินค้าส่งออกเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การรับรองมาตรฐานฟาร์มซึ่งมีประโยชน์ในการตรวจสอบย้อนกลับ ปัจจุบันพบว่ามีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ดังนั้น หากภาครัฐสามารถสนับสนุนหรือช่วยเหลืองบประมาณในส่วนนี้ได้จะทำให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเข้าสู่ระบบอีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ประเทศไทยควรมีการพัฒนามาตรฐานสินค้าประมงพื้นเมือง ที่สามารถเก็บรักษาสินค้าได้นานขึ้นและพัฒนาผู้จำหน่ายให้สามารถจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ได้ เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าประมงพื้นเมือง

ขณะเดียวกัน สมาคมสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทยได้จัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำชาวประมงพื้นบ้าน หรือมาตรฐานบลูแบรนด์ (Blue Brand Standard) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ครอบคลุมการจับสัตว์น้ำ การเก็บรักษาหลังการจับ การขนส่ง การแปรรูป ฯลฯ เพื่อให้ได้สินค้าประมงที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานดังกล่าวมีหลักการอยู่ 4 ประการ คือ

- เป็นสินค้าที่ผู้ประกอบการเข้าร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมในการจัดการทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งอย่างต่อเนื่องและแสดงให้เห็นถึงเจตนาที่ชัดเจน

- เป็นสินค้าประมงที่ผู้ประกอบการคำนึงถึงความรับผิดชอบของสังคม ไม่ละเมิดหลักการขั้นพื้นฐานว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และแสดงให้เห็นถึงระบบการจัดการที่มีความเป็นธรรมและชัดเจน

- เป็นสินค้าประมงที่ผู้ประกอบการใช้วิธีการและเครื่องมือที่คำนึงถึงความยั่งยืนของระบบนิเวศ และทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ไม่ใช้วิธีการและเครื่องมือทำลายล้างและละเมิดกติกาชุมชน

- เป็นสัตว์น้ำประมงที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคไม่มีการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายทุกชนิดตลอดเส้นทางของสัตว์น้ำ และสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจน

โดยสมาคมสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทยมีข้อเสนอที่สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ คือ

(1) ให้นำหน่วยงานสังกัดกรมประมงในพื้นที่ส่งเสริมการจัดการผลผลิตสัตว์น้ำหลังการจับให้ได้มาตรฐานสากล เช่น GMP หรือ ออย. โดยการกลุ่มชาวประมงพื้นบ้าน ให้เกิดการมีส่วนร่วม เนื่องจากที่ผ่านภาครัฐไม่เข้ามามีบทบาทหรือทำงานร่วมกับชุมชน ทำให้ชาวประมงไม่มีแนวทางในการต่อยอดแนวคิดในการพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐาน และการเข้ามาส่งเสริมจะต้องเนื่องทั้งการผลิตไปจนถึงการขายในประเทศและนอกประเทศ

(2) สนับสนุนให้เกิดธุรกิจ SME ธุรกิจเพื่อสังคมที่เกี่ยวกับการประมง

(3) มีกองทุนสำหรับเริ่มจัดตั้งรวมถึงพัฒนากลุ่มท้องถิ่นด้านการแปรรูป

(4) ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าให้สามารถได้มาตรฐานสากล

(5) ช่วยประชาสัมพันธ์มาตรฐานบลูแบนด์ เพื่อส่งเสริมการทำประมงอย่างรับผิดชอบ และให้ผู้ผลิตต้องการผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐาน

3.3.3 การสร้างการมีส่วนร่วมของชาวประมงในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาประมงทะเลไทย

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้มีการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนชายฝั่ง ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 418 กลุ่ม มีสมาชิก 10,032 คน โดยในแต่ละกลุ่มจะมีการดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำเชิงเชือกเพื่อสร้างแหล่งอาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์น้ำ การวางทุ่นแนวเขตการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ การจัดสร้างปะการังเทียมเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศและเป็นแหล่งเพิ่มพันธุ์สัตว์น้ำ โครงการธนาคารปูทะเล ปูม้า โครงการฟื้นฟูปะการัง โครงการดำน้ำเก็บขยะใต้ทะเล ซึ่งกิจกรรมตามที่กล่าวมานี้เป็นการเสริมสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยและการขยายของพันธุ์สัตว์น้ำ อันจะส่งผลดีต่อการทำประมงของชาวประมงได้ต่อไป

1) การจัดการขยะทะเลโดยชุมชนชายฝั่ง

ปัจจุบัน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าความร้ายแรงของภัยพิบัติเหล่านี้เกิดบ่อยครั้งและรุนแรงยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งมีปัจจัยที่เกิดจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้น้ำทะเลสูงขึ้น อุณหภูมิโลกเพิ่มขึ้น เกิดพายุ น้ำท่วม ภัยแล้ง และการกัดเซาะชายฝั่ง

ในแต่ละปีประเทศไทยทิ้งขยะรวมกันเกิน 27 ล้านตันหรือเทียบเท่าช้าง 5.56 ล้านตัว คนไทยสร้างขยะเฉลี่ยคนละประมาณ 11 กิโลกรัมต่อวัน ขยะเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติที่ยังไม่มีการกำจัดได้หมดไปและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ยากและเป็นตัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญในการลดการใช้ การคัดแยกขยะ และการนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงไม่รู้ผลกระทบของขยะที่ปนเปื้อนสู่ห่วงโซ่อาหารในระบบนิเวศ นอกจากนี้ ยังมีขยะที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้องมากถึงร้อยละ 27 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะพลาสติกทำให้ปนลงสู่ทะเล ขณะที่ขยะอันตรายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ในปี พ.ศ. 2560 ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่ มีการจัดการขยะที่ถูกต้องเพียงร้อยละ 13 เนื่องจากยังไม่มีมาตรการเพียงพอในการคัดแยกขยะรวมถึงระบบการรองรับการจัดการขยะยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้ประเทศไทยติดอันดับ 6 ของโลกที่ปล่อยขยะลงทะเลมากถึงหนึ่งล้านตันต่อปี ซึ่งร้อยละ 80 ของขยะทะเลมาจากบนฝั่ง

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องผลักดันให้มียุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมทั้งในระดับนโยบายและในระดับชุมชนและครัวเรือนในการจัดการขยะเพื่อลดความเสี่ยงผลกระทบ เนื่องจากขยะส่วนใหญ่ที่พบมาจากพื้นที่บนบกและมีการทิ้งลงจากต้นน้ำ ขยะเหล่านั้นจะไหลลงสู่ทะเล โดยกลุ่มคนที่ทิ้งขยะ คือ ผู้คนในสังคม ผู้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชายฝั่งทั้งหมด ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ประมง พาณิชยกรรม กลุ่มประมงพื้นบ้าน ล้วนเป็นผู้ก่อขยะ ปริมาณขยะทะเลที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำลดน้อยลง

ทั้งนี้ การจัดการขยะในชุมชนชายฝั่งหลายแห่ง เช่น ชุมชนชายฝั่งนครศรีธรรมราช มีการจัดเก็บขยะในระดับหมู่บ้าน โดยคนในหมู่บ้านเข้าร่วม หรือชุมชนชายฝั่งจังหวัดระนองมีการให้ความรู้แก่เยาวชน และการปลูกต้นจากและต้นโกงกางเพื่อเป็นแนวทางดักขยะแบบธรรมชาติ โดยมีข้อเสนอที่สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ คือ

- (1) รัฐต้องออกมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจในการลดการใช้ขยะ
- (2) สร้างหลักสูตรในการจัดการขยะ เพื่อสร้างการเรียนรู้แก่เยาวชน โดยการมาใช้สินค้าที่ไม่ใช่พลาสติกที่ใช้ได้ครั้งเดียว
- (3) จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นหรือชุมชนชายฝั่งสามารถออกแบบการจัดการขยะ รวมถึงหน่วยงานของรัฐต้องลงมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคนในชุมชน และสนับสนุนเครื่องจักรและเทคโนโลยีเพื่อจัดการขยะในชุมชนชายฝั่ง
- (4) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการขยะเพิ่มบทบาทมากขึ้น เช่น การตรวจสอบการนำขยะกลับเข้าฝั่งของเรือประมง และอบรมแรงงานในเรือประมงพาณิชย์เรื่องการจัดการขยะในเรือประมง
- (5) ศึกษาวิจัยสร้างต้นแบบการจัดการขยะและอุปกรณ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมน้อย เช่น ใช้โซลาร์เซลล์ในเรือประมง

2) การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนชาวประมง

ชาวประมงในหลายพื้นที่นอกจากจะทำการประมงโดยการออกเรือขนาดเล็กจับสัตว์น้ำในทะเล ยังออกแบบหรือปรับเปลี่ยนชุมชนของตนให้เข้ากับกระแสของการท่องเที่ยว เช่น การรวมกลุ่มหรือสร้างเครือข่ายและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรทางทะเล และทรัพยากรอื่น ๆ

การที่ชุมชนชาวประมงได้ออกแบบหรือปรับเปลี่ยนชุมชนของตนให้เข้ากับกระแสของการท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้มีนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรในชุมชน เช่น ชุมชนปากบารา จังหวัดสตูล ที่มีการรวมตัวของกลุ่มเครือข่ายในชุมชนและทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนชาวประมง โดยจัดกิจกรรมพานักท่องเที่ยวเดินทางชมเกาะ หรือสถานที่ทางธรรมชาติในจังหวัดสตูล และรายได้จากการท่องเที่ยวจะกระจายไปยังบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในเครือข่าย นอกจากนี้ ยังมีชุมชนชายฝั่งเกาะยาว อ่าวพังงา จังหวัดพังงา ที่มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนชาวประมง ซึ่งได้ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมโดยใช้ฐานทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น พานักท่องเที่ยวออกทำการประมงร่วมกับชาวประมงพื้นบ้าน หรือปรับเปลี่ยนนาข้าวที่อยู่ในชุมชนเป็นสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งสำคัญคือการให้ชาวประมงหรือคนในชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนชาวประมงในแต่ละพื้นที่มีกระบวนการจัดการที่แตกต่างกัน แต่ที่สำคัญอาจเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนและเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ในการจัดการทรัพยากร โดยมีข้อเสนอที่สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ คือ

(1) ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชนชาวประมง ซึ่งครอบคลุมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิม โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการวิจัย

(2) ทำฐานข้อมูลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเป็นรับผิดชอบ

(3) ออกพระราชบัญญัติหรือกฎหมายรับรองสิทธิการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนประมงพื้นบ้านให้คนในชุมชนมีสิทธิในการบริหารจัดการ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) การจัดตั้งโรงเรียนชาวประมงประมงพื้นบ้าน

บริบทของสังคมสมัยใหม่ ผู้คนมักยึดหลักความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หรือมองว่าองค์ความรู้ต่าง ๆ ต้องมีหลักฐานรองรับในเชิงประจักษ์นิยมตามหลักของวิทยาศาสตร์หรือวิชาการรองรับซึ่งจะทำให้น่าเชื่อถือ ภายใต้แนวความคิดดังกล่าวทำให้องค์ความรู้ ภูมิปัญญา หรือหลักความเชื่อของคนในชุมชน รวมถึงชุมชนชายฝั่งหรือชุมชนชาวประมง ซึ่งพิสูจน์ได้ยากหรือไม่สามารถพิสูจน์ได้อย่างเป็นรูปธรรมถูกลดคุณค่าหรือลดทอนความสำคัญลง

การที่องค์ความรู้ ภูมิปัญญา หรือหลักความเชื่อของคนในชุมชนชายฝั่งที่บางส่วนประกอบอาชีพประมง และใช้เพื่อประกอบอาชีพประมงถูกลดทอนคุณค่าหรือความสำคัญภายใต้บริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การถ่ายทอดหรือการสืบทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น หรือจากชาวประมงสู่คนอื่น ๆ เป็นไปไม่ได้ยาก เพราะองค์ความรู้เหล่านั้นไม่มีหลักวิชาการหรือความเป็นสถาบันรองรับ ดังนั้น จึงต้องมีวิธีการสืบทอดหลักการทำประมงพื้นบ้านจากชาวประมงไปสู่คนอื่น ๆ หรือลูกหลานของตน ผ่านสถาบันโรงเรียนชาวประมง โดยชาวประมงเป็นคนควบคุมหรือบริหารจัดการให้สถาบันดังกล่าวเป็นที่เผยแพร่ความรู้การทำประมงพื้นบ้าน ซึ่งครอบคลุมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิม เพราะหากมีการดำเนินการเป็นสถาบันจะทำให้องค์ความรู้ต่าง ๆ มีความน่าเชื่อถือ และมีหลักวิชาการรองรับอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงเป็นวิชาชีพหรือหลักสูตรหนึ่งในสังคมไทย โดยกลุ่มเป้าหมายคือบุคคลทั่วไปที่ต้องการเข้ามาเรียนรู้หลักการทำประมงหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ ของประมงพื้นบ้าน ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านได้

องค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียนชาวประมงจะมีหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นหลักการทำประมง การดูภูมิอากาศ ทักษะการจับปลา ฤดูกาลในการทำประมง การต่อเรือประมง หรือองค์ความรู้เรื่องกฎหมายและนโยบายการประมงเพื่อให้คนที่เข้าเรียนทราบถึงสถานการณ์เชิงโครงการและการบริหารจัดการประมงของรัฐ

ปัจจุบัน ยังไม่มีโรงเรียนชาวประมงที่เปิดหลักสูตรอย่างเป็นทางการ แต่มีชุมชนชายฝั่งบางพื้นที่ที่มีการอบรมเรื่องการจัดการทรัพยากรในลักษณะโรงเรียนชาวประมงอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ชุมชนชายฝั่งบ้านในถุ้ง ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีการทำธนาคารปู และมีนักเรียนหรือบุคคลทั่วไปเข้าดูงานและร่วมทำกิจกรรม โดยชาวประมงในพื้นที่เป็นวิทยากรหรือผู้เผยแพร่ความรู้อยู่บ่อยครั้ง

โดยมีข้อเสนอที่สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ คือต้องมีกลไกการทำงาน โดยร่วมกับนักวิชาการเพื่อทำเป็นองค์ความรู้และจัดทำเป็นหลักสูตรประมงพื้นบ้าน และเน้นการปฏิบัติจริง โดยเนื้อหาของหลักสูตรประกอบไปด้วย ด้านการทำประมง ทั้งการจับ การแปรรูปสัตว์น้ำ และการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร เช่น ธนาคารหมึก ที่สำคัญคือการเรียนรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง รวมถึงเสนอให้โรงเรียนในพื้นที่ที่ติดกับทะเลบรรจุหลักสูตรให้นักเรียนมาเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประมงพื้นบ้าน โดยสอนจากชาวประมงตลอดจนมีการมอบประกาศนียบัตรเมื่อจบหลักสูตรเพื่อเป็นหลักฐานทางวิชาการและเป็นมาตรฐาน

4) การจัดตั้งกองทุนการประมง

รัฐบาลควรจัดตั้งกองทุนการประมงเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการประมงแบบครบวงจรทั้งประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ โดยอาจจัดตั้งกองทุนประมงในแต่ละจังหวัด สำหรับกลุ่มที่มีการจัดตั้งกองทุนประมงพื้นบ้านอยู่แล้ว ภาครัฐควรเข้าไปสนับสนุนเพิ่มเติมตามศักยภาพ หรือช่วยเหลือชาวประมงพื้นบ้านเมื่อเกิดภัยพิบัติ กรณีเครื่องมือเสียหายหรือเครื่องมือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ และควรมีการจับบันทึกสถิติเกี่ยวกับประมงจากชุมชน ส่งเสริมนวัตกรรมด้านการตลาด หรือสนับสนุนมาตรฐานสัตว์น้ำคุณภาพ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในการเลือกซื้อสินค้า

บทที่ 4

บทสรุป และข้อสังเกต

4.1 บทสรุป

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประมงทะเลไทยอย่างรอบด้าน เพื่อจัดทำแนวทางในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง และเพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน โดยได้พิจารณาศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสารและการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและศึกษาข้อมูลทุติยภูมิในรูปแบบเอกสารวิชาการงานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับกรอบการพิจารณาศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการศึกษาตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการมีระยะเวลาในการพิจารณาศึกษาตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด เป็นเวลา 150 วัน มีการประชุม มีการเดินทางศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง (Fisheries Monitoring Center: FMC) กรมประมง และมีการแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย” โดยคณะกรรมการได้เห็นชอบให้คณะอนุกรรมการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย บุคคลและผู้แทนหน่วยงานจาก 6 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชาวประมง หน่วยงานภาครัฐตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 หน่วยงานภาครัฐระดับกรมหน่วยงานเอกชน และหน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนาการประมง

คณะกรรมการได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาภาคการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

4.1.1 ปัญหาการประมงทะเลไทย

ปัญหาการประมงทะเลไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ **ปัญหาที่จำเป็นต้องมีการเร่งรัดดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน หรือสามารถดำเนินการแก้ไขได้ในทันที** ซึ่งบางปัญหาภาครัฐได้ดำเนินการสำเร็จแล้ว แต่ยังมีอีกหลายปัญหาที่ยังต้องดำเนินการต่อเนื่อง อาทิ ปัญหากรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ ที่ได้มีการยื่นข้อเรียกร้องเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2562 ณ บริเวณหน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น ขอให้รัฐบาลเร่งรัดการช่วยเหลือชาวประมงในโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับชาวประมงโดยเร่งด่วน ภายในเดือน ธันวาคม 2562 ขอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการการซื้อเรือประมงออกนอกระบบคืนโดยเร็ว โดยขอให้รัฐบาลมีการตั้งงบประมาณจำนวน 1 หมื่นล้าน ในปีงบประมาณ 2563 ในการที่จะนำเรือประมงออกนอกระบบ เป็นต้น

ปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมงภายหลังจากที่ คณะกรรมการยุโรปได้ประกาศให้ไทยเป็น “ประเทศที่มีความเป็นไปได้ที่ไม่ให้ความร่วมมือตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป (ให้ใบเหลือง)” เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2558 กดดันให้รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับการส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรปที่เป็นตลาดสำคัญของไทย โดยการออกกฎหมายมาบังคับใช้ ที่ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย การมีบทกำหนดโทษที่รุนแรง และ

การเร่งรีบบังคับใช้กฎหมายแบบไม่มีมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมถึงกฎหมายมีจุดบกพร่องอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น กรณีการเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงเท่ากับเพิกถอนอาชีพชาวประมง และทรัพย์สินอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพประมงมีมูลค่าสูง ส่งผลให้ชาวประมงได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก โดยเฉพาะรายได้ในการดำรงชีพและการใช้ชีวิตในสังคม ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะต้องได้รับผลทางปกครองอื่นอีก เนื่องจากเรือประมงจะต้องถูกประกาศเป็นเรือประมงผิดกฎหมาย ถูกเพิกถอนทะเบียนเรือไทยและล็อกตริงเรือประมง การกำหนดเขตทะเลชายฝั่งและการกำหนดประเภทเรือประมงพาณิชย์และเรือประมงพื้นบ้าน ส่งผลให้ไม่สามารถแบ่งพื้นที่ทำการประมง (Zoning) ที่เหมาะสมกับวิถีการใช้เครื่องมือและขนาดเรือประมงแต่ละประเภทได้ เป็นต้น จนชาวประมงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งนี้ ปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมงสามารถจำแนกออกเป็นปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล ปัญหาการประมงในน่านน้ำไทย ปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย ปัญหาอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล และปัญหาเกี่ยวกับกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล การที่ประเทศไทยได้มีการออกพระราชกำหนดประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานประมงทะเล เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของคนประจำเรือ และป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคประมงทำให้การจัดการแรงงานประมงมีความยุ่งยาก ใช้ระยะเวลาอย่างมาก และต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงส่งผลถึงลักษณะความเป็นอยู่ของแรงงานในเรือประมงที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงเป็นสาเหตุทำให้แรงงานหลีกเลี่ยงที่จะเข้ามาทำงานในเรือประมงทะเล โดยมีประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานในเรือประมง ยกตัวอย่างเช่น การนำเข้าแรงงานต่างด้าวภายใต้บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) ระหว่างรัฐบาลประเทศไทย ลาว กัมพูชา และเมียนมา มีค่าธรรมเนียมขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นประมาณ 6,900 บาท/คน ระยะเวลาการดำเนินการไม่น้อยกว่า 45 วันทำการ ซึ่งยังไม่รวมค่าใช้จ่าย ณ ประเทศต้นทาง แรงงานประมงต้องมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป การจ่ายเงินค่าจ้างแรงงานต้องจ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง โดยผ่านธนาคาร การตรวจแรงงานประมง โดยศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก (Port In and Port Out Control Center: PIPO)

ปัญหาการประมงในน่านน้ำไทย เป็นผลมาจากการออกแบบและกำหนดหลักการในกฎหมายที่เข้มงวดในการใช้ทรัพยากรประมงทะเลโดยเปลี่ยนจากการทำประมงแบบเสรี (Open access fishery) สิทธิในการทำประมงเปิดกว้างสำหรับผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพการประมงเป็นแบบจำกัดสิทธิการเข้าถึง (Limited access fishery) ประกอบด้วย ปัญหาการกำหนดค่าปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่ใช้ประโยชน์ได้ (MSY) และวันทำการประมง ปัญหาการจำกัดการจอดทะเบียนเรือประมงใหม่ ปัญหาการจำกัดการใช้เครื่องมือและพื้นที่ทำการประมง กรณีอวนรุน กรณีอวนรุนเคย กรณีอวนล้อมจับปลาเกตุกัก กรณีห้ามทำประมงพื้นบ้านในเขตทะเลนอกชายฝั่ง และกรณีความล่าช้าในการกำหนดเขตทะเลชายฝั่งสำหรับประมงพื้นบ้านในแต่ละจังหวัด ปัญหาการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายหลังคำพิพากษายกฟ้องปัญหาการเข้าถึงแหล่งทุนของชาวประมง ปัญหาการขึ้นทะเบียนชาวประมง และปัญหาการแย่งพื้นที่ทำการประมงหอยแครงบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย ภายหลังจากที่มีการประกาศบังคับใช้พระราชกำหนดการประมงไทย พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่งผลกระทบต่อการทำประมงนอกน่านน้ำไทยเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่มีเรือประมงนอกน่านน้ำไทยสามารถออกเรือไปทำประมงนอกน่านน้ำไทยได้เพียง 3 ลำ ทั้งนี้ ก่อนหน้านี้มีเรือประมงมากกว่า 1,000 ลำ ซึ่งเกิดจากปัญหาการออกใบอนุญาต/ต่อใบอนุญาต ทั้งนี้เนื่องจากรัฐมองว่าเรือประมงนอกน่านน้ำไทยเป็นสาเหตุสำคัญในการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และขาดการควบคุม ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลทำให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้จากภาคการประมงอย่างมาก โดยมีประเด็นปัญหาที่

ภาครัฐต้องเร่งรัดการหาทางออกได้แก่ ปัญหาการพิสูจน์ที่มาของสัตว์น้ำจากการทำการประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ปัญหากลุ่มเรือประมงนอกน่านน้ำที่เดินทางกลับเข้ามาในประเทศ ปัญหาการจำกัดสิทธิการเป็นผู้รับโอนใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำ ปัญหาข้อจำกัดทางกฎหมายในการออกใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ปัญหาการทำการประมงในน่านน้ำสากล

ปัญหาอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล ประกอบด้วยปัญหาสำคัญสองกรณี คือ ปัญหาผู้ประกอบการอุ้ตเรือและซ่อมเรือประมง เนื่องจากการแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมายส่งผลให้เรือประมงส่วนใหญ่ในท้องที่จังหวัดปัตตานีและนราธิวาสได้เปลี่ยนธงไปถือสัญชาติมาเลเซีย ซึ่งเรือประมงกลุ่มนี้มีความประสงค์จะเข้ามาขึ้นคานและซ่อมบำรุงที่คานเรือจังหวัดปัตตานี แต่ไม่สามารถแจ้งเข้ามาประเทศไทยได้ เนื่องจากไม่มีเอกสารการแจ้งนำเรือออกจากประเทศต้นทาง (Port Clearance) จึงขอให้ประเทศไทยงดการใช้เอกสารการแจ้งออกจากประเทศต้นทาง และปัญหาการนำเข้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศกรณีอุตสาหกรรมปลาหูช้างที่มีความจำเป็นต้องนำเข้าวัตถุดิบปลาหูช้างมากกว่าร้อยละ 99 ซึ่งลักษณะของการผลิตเป็นการนำเข้าวัตถุดิบปลาหูช้างเข้ามาแปรรูปในประเทศ และการส่งออกในรูปแบบผลิตภัณฑ์หูช้างกระป๋องและปรุงแต่งเป็นหลัก จึงควรแยกอุตสาหกรรมหูช้าง ไปอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ มีชื่ออยู่ในกลุ่มธุรกิจการประมง

ปัญหาเกี่ยวกับกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล ได้แก่ ปัญหาโครงสร้างการใช้อำนาจในการบริหารจัดการประมงทะเลกรณีคณะกรรมการเฉพาะกิจและคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติมีอำนาจทำการเกินอำนาจของคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติตามมาตรา 19 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้หรือไม่ ขณะเดียวกันคณะกรรมการเฉพาะกิจที่ได้รับการแต่งตั้งยังออกคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการพร้อมกำหนดหน้าที่ขยายความครอบคลุมไปจนไม่มีขอบเขต สร้างปัญหาความยุ่งยากในการแก้ปัญหาและจำกัดอำนาจของฝ่ายบริหารในการแก้ปัญหาในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรงและใกล้ชิดประชาชน หลายประเด็นปัญหาของพี่น้องชาวประมงไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันที่ ทั้งนี้ เนื่องจากถูกนำมาวนเวียนอยู่ในคณะกรรมการแต่ละชุดจนปัญหาบานปลาย และปัญหาคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ตามมาตรา 26 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีโครงสร้างของฝ่ายราชการมากเกินไปจนความจำเป็น ควรเพิ่มสัดส่วนให้มีตัวแทนภาคประชาชนที่มีความรอบรู้ ประสบการณ์ด้านการประมง และการบริหารจัดการทรัพยากรประมงให้มากกว่าเดิม และปรับลดกรรมการอื่น ๆ โดยเฉพาะนายอำเภอท้องที่ที่เหลือเฉพาะตัวแทนบางอำเภอหรือเฉพาะปลัดจังหวัด

4.1.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการประมงทะเลไทย

แนวทางการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ ประกอบด้วย

(1) **ประเด็นที่ภาครัฐดำเนินการจนมีข้อยุติแล้ว** ได้แก่ การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมง โดยใช้มาตรา 83 กรณีพิเศษ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การพิจารณาเพิ่มวันทำการประมงให้กับชาวประมงทั้งประเทศ การทบทวนแนวทางที่จะบังคับให้บริษัทจำหน่ายน้ำมันบังคับให้ชาวประมงต้องจ่ายเงินผ่านบัตรฟลีทการ์ด (Fleet Card) และการทบทวนนโยบายให้เรือประมงที่มีขนาดไม่เกิน 30 ตันกรอส ติดตั้งระบบ VMS โดยมีการชักชวนให้เรือประมงขนาดต่ำกว่า 30 ตันกรอส ทดลองติด VMS ฟรี

(2) **ประเด็นที่ภาครัฐได้ชี้แจงกับชาวประมงแล้ว** ได้แก่ การหยุดออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการอาชีพของชาวประมงเพิ่มเติม ยกเว้นเพื่อเป็นการผ่อนคลายปัญหาให้กับชาวประมง การหยุดนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศที่ไม่ผ่านการตรวจสอบว่าสัตว์น้ำเหล่านั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ตามมาตรา 92 วรรคสองและวรรคสามของพระราชกำหนดการประมง

พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และการทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวประมงกรณีที่ถูกบังคับใช้จากกฎหมายประมงที่ไม่เป็นธรรม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาผู้ได้รับผลกระทบ

(3) ประเด็นที่ภาครัฐต้องดำเนินการต่อ/อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ การแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การซื้อเรือประมงออกนอกระบบคืนโดยเร็ว การเร่งรัดช่วยเหลือชาวประมงในโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับชาวประมง และการยกเลิก แก้ไข กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติซึ่งส่งผลกระทบต่อชาวประมง

แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง ประกอบด้วย

(1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมง ได้แก่

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับประมงทะเล ที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและใช้ระยะเวลาในการดำเนินการไม่ยาวนาน อาทิ กฎหมายลำดับรองจำนวนทั้งหมด 17 ฉบับ ซึ่งคณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงในคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติมีการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข โดยมีทั้งที่ประกาศใช้บังคับแล้วและที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีผลบังคับใช้เป็นการชั่วคราวให้สามารถทำการประมงอวนรุนเคยในเขตระยะ 1,000 เมตร นับจากขอบน้ำตามแนวชายฝั่งขณะทำการประมง เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวประมงพื้นบ้านที่ทำการประมงอวนรุนเคยบริเวณฝั่งอันดามัน การปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อผ่อนปรนให้เครื่องมืออวนล้อมจับปลากะตักในจังหวัดพังงา ที่ใช้เรือประมงขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส สามารถทำการประมงอวนล้อมจับปลากะตักในเขตทะเลชายฝั่งได้

การปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเมื่อปี 2562 สภากรรมการประมงแห่งประเทศไทยได้เสนอให้มีการปรับแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 19 มาตรา โดยกรมประมงได้ช่วยกร่างเนื้อหาของมาตราที่ได้เสนอให้มีการปรับแก้ไข ดังนี้ มาตรา 5 เฉพาะบทนิยาม "ประมงพื้นบ้าน" มาตรา 16 มาตรา 26 มาตรา 34 มาตรา 39 มาตรา 57 มาตรา 69 มาตรา 81 มาตรา 87 มาตรา 113 มาตรา 114 มาตรา 124 มาตรา 130 มาตรา 132 มาตรา 151 มาตรา 152 มาตรา 153 มาตรา 166 และมาตรา 169

การออกกฎหมายเพื่อแยกประมงนอกลำน้ำไทยออกจากประมงในน่านน้ำไทย เนื่องจากภาคการประมงในน่านน้ำไทยมีความจำเป็นต้องปรับระบบ จัดระเบียบ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลภายใต้ความอยู่รอดของภาคการประมงและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการบริหารจัดการทรัพยากรประมงเป็นเอกสิทธิ์และอธิปไตยของประเทศที่สามารถจัดการเองได้โดยอิสระ เพราะเป็นกิจการภายในที่ต่างประเทศไม่ควรก้าวล่วง จึงควรแยกกฎหมายออกเป็นพระราชบัญญัติการประมงในน่านน้ำไทย ฉบับที่ .. พ.ศ. ใช้สำหรับการบริหารจัดการภาคการประมงของไทย โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

การออกกฎหมายเพื่อแยกอุตสาหกรรมทูน่าออกจากประมงทะเลไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมปลาทูน่าเป็นการนำเข้าวัตถุดิบปลาทูน่าเข้ามาแปรรูปในประเทศมากกว่าร้อยละ 99 และส่งออกในรูปแบบผลิตภัณฑ์ทูน่ากระป๋องจึงไม่ได้มีต้นน้ำจากการทำประมง และควรอยู่ในห่วงโซ่ของอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์

(2) การปรับปรุงนโยบาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล ได้แก่

กรณีการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล ซึ่งในระยะเร่งด่วนจำเป็นต้องมีการปรับปรุงนโยบายและมาตรการเพื่อให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นตามมาตรา 83 กรณีพิเศษ ภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นหนึ่งในข้อเรียกร้อง 11 ข้อของชาวประมง ซึ่งภาครัฐได้ดำเนินการเสร็จแล้ว แต่ยังมี ความจำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมในปีถัดไป รวมถึงการเร่งรัดการปรับปรุงและประกาศใช้กฎหมายลำดับรอง

ที่เป็นอุปสรรคต่อแรงงานประมงทะเลที่ทำงานในเรือประมง เช่น การอนุญาตให้ทายาทชาวประมงที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปสามารถทำงานในเรือประมงได้โดยไม่จำกัดจำนวน เป็นต้น ทั้งนี้ ในระยะถัดไปจำเป็นต้องมีการออกนโยบายและมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเลใน 3 เรื่องสำคัญคือ การจัดตั้งโรงเรียนการประมง/หลักสูตรอาชีพประมง/ศูนย์ฝึกอบรมเจ้าของเรือประมง/ศูนย์ฝึกชาวประมง/ศูนย์อบรมแรงงานประมง การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมงเพื่อลดการพึ่งพาแรงงาน และการแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้างของการประมงทะเลไทย

กรณีการประมงในน่านน้ำไทย รัฐบาลควรกำหนด นโยบาย มาตรการ และกรอบเวลาในการบริหารจัดการด้านการประมงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการทำการประมงและความยั่งยืนของทรัพยากร โดยต้องคำนึงถึงความอยู่รอดของชาวประมง และการปฏิบัติตามพันธสัญญาระหว่างประเทศ ที่ไทยเข้าร่วมเป็นภาคี และให้สัตยาบัน ทั้งที่เป็นกฎหมายบังคับ และตามความสมัครใจ

กรณีการประมงนอกน่านน้ำไทย รัฐบาลควรกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณในระยะยาวเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการทำการประมงนอกน่านน้ำไทยอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการทำประมงนอกน่านน้ำในพื้นที่การประมงในรัฐชายฝั่งอื่น พื้นที่ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก และมีสิทธิส่งกองเรือประมงไทยเข้าไปทำการประมง เพื่อให้ใช้ประโยชน์สัตว์น้ำได้อย่างสูงสุด ได้แก่ คณะกรรมาธิการปลาทูนาแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission: IOTC) ความตกลงการทำประมงสำหรับพื้นที่ทางตอนใต้ของมหาสมุทรอินเดีย (South Indian Ocean Fisheries Agreement: SIOFA)

กรณีอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล รัฐบาลควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณในระยะยาวเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาวัตถุดิบ และการแปรรูปสัตว์น้ำของไทยอย่างยั่งยืน รวมถึงการออกนโยบายและมาตรการปกป้องสินค้าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงภายในประเทศให้สามารถแข่งขันทางด้านราคากับสินค้าสัตว์น้ำที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่า เนื่องจากชาวประมงไทยต้องทำตามกฎหมายไทยที่มีความเข้มงวดอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้มีต้นทุนในการจับสัตว์น้ำสูง

กรณีกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล การบริหารจัดการและการบูรณาการการทำงานระหว่างกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ ที่มีทิศทางในการดำเนินงานที่แตกต่างกันส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบายและการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกิดความล่าช้า รวมถึงเกิดการคลั่งในการใช้อำนาจ ดังนั้น รัฐบาลจึงควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานของส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องเหมาะสมกับภารกิจ และอำนาจหน้าที่ ตลอดจนบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันให้เป็นเอกภาพ นอกจากนี้ ยังควรทำการถ่ายโอนอำนาจในการบริหารจัดการประมงในพื้นที่ไปยังหน่วยงานท้องถิ่น ได้แก่ คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดที่ต้องมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงและการทำประมงในพื้นที่จังหวัดตนเองในเขต 12 ไมล์ทะเล ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมสอดคล้องกับความแตกต่างของภูมิศาสตร์ในแต่ละพื้นที่

4.1.3 แนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน

การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมง ได้แก่

การวิจัยและพัฒนาเรือสมัยใหม่ มีกรณีศึกษาคือ ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่ ได้จัดทำ “โครงการพัฒนาเรือประมงเพื่อความยั่งยืนทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศ” ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อ “การพัฒนาเรือประมงต้นแบบที่มีการใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับบริบทและการพัฒนาประเทศ” โดยเป็นการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและการประมง ได้แก่ กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมอุทกศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

(สวทช.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การวิจัยและพัฒนาการเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำบนเรือประมง มีกรณีศึกษาคือ สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้ร่วมกับศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Fisheries Development Center : SEAFDEC) ในการพัฒนาเครื่องมือและระบบการดูแลรักษาสัตว์น้ำในเรือประมง โดยได้พยายามคิดค้นพัฒนาในเรื่องการเก็บรักษาสัตว์น้ำให้มีคุณภาพดีและคงสภาพความสดให้มากที่สุด โดยการใช้ระบบทำความเย็นในการดูแลรักษาสัตว์น้ำ และลดต้นทุนในการทำการประมง ซึ่งจากปัจจุบันที่ชาวประมงจะใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาสัตว์น้ำในเรือประมง ที่จะต้องมีการลงทุนเป็นรอบการออกทำการประมง

การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีบนเรือประมง มีกรณีศึกษาคือ ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Fisheries Development Center : SEAFDEC) ได้จัดทำ “โครงการปรับปรุงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยในกิจกรรมการทำประมง (Optimizing Energy Use and Improving Safety in Fishing Activities)” โดยได้ร่วมมือกับกรมประมง และสมาคมการประมงจังหวัดปัตตานี และเจ้าของเรือเพื่อปรับปรุงเรืออวนล้อม “เรือ น. ลากประเสริฐ 8” ขนาด 91 ตันกรอส จังหวัดปัตตานี ในการติดตั้ง “ระบบคอนโทรลลิกเครื่องมือกั๊ววน (Power Block)” ที่ทำหน้าที่ในการดึงอวนขึ้นเรือทำให้สามารถลดแรงงานจากเดิมจำนวน 30 คน เหลือจำนวน 17 คน และติดตั้ง “ระบบเครื่องทำความเย็นห้องเก็บสัตว์น้ำในเรือ” โดยผลิตน้ำเย็นที่อุณหภูมิ 0 ถึง 4 องศาเซลเซียส แทนการใช้น้ำแข็งในการเก็บรักษาสัตว์น้ำในเรือประมง ที่จะต้องมีการลงทุนเป็นรอบการออกทำการประมง เพื่อเก็บรักษาคุณภาพสัตว์น้ำให้สามารถคงความสดและสามารถขายได้ราคาดีขึ้น ทั้งนี้ ในระยะต่อไปจะมีการวิจัยและพัฒนาเพิ่มเติมใน 3 ส่วน ได้แก่ การออกแบบและติดตั้งลูกรอกเสริมการกั๊ววน (Power clip) เพื่อช่วยให้ Power block มีกำลังในการดึงอวนมากขึ้น ซึ่งสามารถช่วยลดการใช้คนน้ำที่ต้องลงไปลากอวนเข้ามาใกล้เรือ การติดตั้งปั๊มดูดปลาขึ้นเรือ (Fish Pump) เพื่อลดเวลาในการนำสัตว์น้ำขึ้นเรือ ลดแรงงานในกระบวนการนำสัตว์น้ำขึ้นเรือ และเสริมสร้างความปลอดภัยระหว่างการทำกิจกรรมประมง และการใช้น้ำแข็งเหลว (Sherbet Ice) โดยผลิตจากน้ำทะเลที่อุณหภูมิ -3 ถึง -4 องศาเซลเซียสในการเก็บและรักษาคุณภาพสัตว์น้ำบนเรือประมงได้ดียิ่งขึ้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการจับสัตว์น้ำกับการอนุรักษ์สัตว์น้ำ ได้แก่

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลัก IUU กับการรักษาความอยู่รอดของประมงทะเลไทย ภายหลังจากที่สหภาพยุโรปได้ปลดใบเหลืองประเทศไทยจากการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing : IUU Fishing) แล้ว รัฐบาลจำเป็นต้องทบทวนกระบวนการที่ใช้นในการบริหารจัดการภาคการประมงทะเลไทยเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักสากลของการทำประมงที่เป็นที่ยอมรับของสังคมโลกกับความอยู่รอดของภาคการประมงไทยที่กำลังอยู่ในภาวะล่มสลายและไม่อาจย้อนคืนสู่ระบบการทำประมงโดยเสรีได้อย่างที่เป็นมา รวมถึงการแสดงให้เห็นถึงการมีอำนาจอธิปไตยของประเทศในการกำหนดหลักการในการทำการประมง การออกแบบกฎหมายที่อยู่บนฐานคิดของการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพที่สุจริตมากกว่าการเขียนกฎหมายที่ทำให้ประชาชนกลายเป็นผู้ร้ายและความเชื่อที่ว่ากำหนดบทลงโทษที่รุนแรงจะช่วยทำให้ประชาชนทำผิดน้อยลงหรือไม่ก็ล้มการทำความผิด เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านจากการทำการประมงแบบเสรี (Open access fishery) ไปสู่การทำการประมงแบบจำกัดสิทธิการเข้าถึง (Limited access fishery) จำเป็นต้องใช้ระยะเวลา

ในการเปลี่ยนแปลง หรือใช้หลักวิทยาศาสตร์และมนุษยธรรมควบคู่กับหลักกฎหมาย แต่ที่ผ่านมาในช่วงปี 2558 รัฐบาลดำเนินการอย่างรวบรัด ขาดการมีส่วนร่วม ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อภาคการประมงอย่างรุนแรง

การดูแลสัตว์น้ำวัยอ่อนอย่างยั่งยืน ภาครัฐควรมีนโยบายหยุดยั้งการประมงที่ทำลายสัตว์น้ำวัยอ่อน โดยการควบคุมการใช้เครื่องมือประมงที่ส่งผลต่อการวางไข่ของแม่พันธุ์และสัตว์น้ำวัยอ่อน ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของผลการวิจัยที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และไม่ส่งผลกระทบต่อการทำประมงมากเกินไป รวมถึงควรมีการกำหนดขนาดพันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่ห้ามทำการประมงอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ สัตว์น้ำที่รัฐควรออกมาตรการควบคุม ได้แก่ ปลาทุ ปลาปลิง ปลาทุเลา ปลาอินทรี ปลาจาระเม็ด ปลาสาก ปลาหลังเขียว และปูม้า นอกจากนี้ ภาครัฐ ควรทำฐานข้อมูล สัตว์น้ำ ทั้งชนิดและปริมาณจากการจับของประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน เพื่อนำมาประกอบการออกนโยบายในการบริหารจัดการต่อไป

การจัดระบบการเพาะเลี้ยงชายฝั่งและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเล ในอนาคตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินจะขยายออกไปสู่การใช้ประโยชน์ในทะเล ซึ่งปัจจุบันการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเลของไทยยังไม่สามารถทำได้ เนื่องจากติดเงื่อนไขของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่เปิดช่องให้สามารถทำได้ รวมถึงปัญหาเรื่องความมั่นคงทางทะเล ในขณะที่ต่างประเทศมีการทำฟาร์มทะเล (Sea Farming) แล้วในหลายประเทศ ทั้งนี้ จากการศึกษาและสำรวจเบื้องต้นพบว่าประเทศไทยมีพื้นที่เหมาะสมสามารถดำเนินการได้ คือ พื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) แต่จำเป็นต้องมีหน่วยงานหลักที่จะเป็นเจ้าภาพดำเนินการ และบูรณาการร่วมกันเพื่อดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม

การจัดการผลผลิตสัตว์น้ำ คุณภาพสัตว์น้ำ และมาตรฐานสัตว์น้ำหลังการจับ การรับรองมาตรฐานฟาร์มซึ่งมีประโยชน์ในการตรวจสอบย้อนกลับ ปัจจุบันพบว่ามีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ดังนั้น หากภาครัฐสามารถสนับสนุนหรือช่วยเหลืองบประมาณในส่วนนี้ได้จะทำให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเข้าสู่ระบบอีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ประเทศไทยควรมีการพัฒนามาตรฐานสินค้าประมงพื้นเมือง ที่สามารถเก็บรักษาสินค้าได้นานขึ้นและพัฒนาผู้จำหน่ายให้สามารถจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ได้ เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าประมงพื้นเมือง

การสร้างการมีส่วนร่วมของชาวประมงในการฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาประมงทะเลไทย ได้แก่

การจัดการชายะทะเลโดยชุมชนชายฝั่ง ปริมาณชายะทะเลที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำลดน้อยลง ทั้งนี้ มีการจัดการชายะในชุมชนชายฝั่งหลายแห่ง เช่น ชุมชนชายฝั่งนครศรีธรรมราช มีการจัดเก็บชายะในระดับหมู่บ้าน โดยคนในหมู่บ้านเข้าร่วม หรือชุมชนชายฝั่งจังหวัดระนองมีการให้ความรู้แก่เยาวชน และการปลูกต้นจากและต้นโกงกางเพื่อเป็นแนวทางดักชายะแบบธรรมชาติโดยมีข้อเสนอที่สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ อาทิ การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นหรือชุมชนชายฝั่งสามารถออกแบบการจัดการชายะ รวมถึงหน่วยงานของรัฐต้องลงมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคนในชุมชน และสนับสนุนเครื่องจักรและเทคโนโลยีเพื่อจัดการชายะในชุมชนชายฝั่ง

การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนชาวประมง ชาวประมงในหลายพื้นที่นอกจากจะทำการประมงโดยการออกเรือขนาดเล็กจับสัตว์น้ำในทะเล ยังออกแบบหรือปรับเปลี่ยนชุมชนของตนให้เข้ากับกระแสของการท่องเที่ยว เช่น การรวมกลุ่มหรือสร้างเครือข่ายและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรทางทะเล และทรัพยากรอื่น ๆ โดยมีข้อเสนอที่สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ ยกตัวอย่างเช่น ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชนประมงพื้นบ้าน โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการวิจัย

การจัดตั้งโรงเรียนชาวประมงพื้นบ้าน ปัจจุบันยังไม่มีโรงเรียนชาวประมงที่เปิดหลักสูตรอย่างเป็นทางการ แต่มีชุมชนชายฝั่งบางพื้นที่ที่มีการอบรมเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรในลักษณะโรงเรียนชาวประมงอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ชุมชนชายฝั่งบ้านในถุ้ง ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีการทำธนาคารปู และมีนักเรียนหรือบุคคลทั่วไปเข้าดูงานและร่วมทำกิจกรรม โดยชาวประมงในพื้นที่เป็น

วิทยาการหรือผู้เผยแพร่ความรู้บ่อยครั้ง โดยมีข้อเสนอที่สำคัญให้ภาครัฐดำเนินการ อาทิ การมีกลไกการทำงาน โดยร่วมกับนักวิชาการเพื่อทำเป็นองค์ความรู้และจัดทำเป็นหลักสูตรประมงพื้นบ้าน และเน้นการปฏิบัติจริง โดยเนื้อหาของหลักสูตรประกอบไปด้วย ด้านการทำประมง ทั้งการจับ การแปรรูปสัตว์น้ำ และการอนุรักษ์พันธุ์ทรัพยากร

การจัดตั้งกองทุนการประมง รัฐบาลควรจัดตั้งกองทุนการประมงเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา การประมงแบบครบวงจรทั้งประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ โดยอาจจัดตั้งกองทุนประมงในแต่ละจังหวัด สำหรับกลุ่มที่มีการจัดตั้งกองทุนประมงพื้นบ้านอยู่แล้ว รัฐบาลควรเข้าไปสนับสนุนเพิ่มเติมตามศักยภาพ หรือช่วยเหลือชาวประมงพื้นบ้านเมื่อเกิดภัยพิบัติ กรณีเครื่องมือเสียหายหรือเครื่องมือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ และควรมีการจับบันทึกสถิติเกี่ยวกับประมงจากชุมชน ส่งเสริมนวัตกรรมด้านการตลาด หรือสนับสนุน มาตรฐานสัตว์น้ำคุณภาพ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในการเลือกซื้อสินค้า

4.2 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

4.2.1 ข้อเสนอแนะต่อปัญหาเร่งด่วนกรณีข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ

1) รัฐบาลควรเร่งรัดดำเนินการให้มีการรับซื้อเรือประมงออกนอกระบบโดยเร็ว และควรมี การกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน รวมถึงควรลดเงื่อนไขในการพิจารณากลับกรงต่าง ๆ เพื่อให้สามารถ เยียวยาชาวประมงผู้ได้รับผลกระทบได้โดยเร็ว

2) เนื่องจากในปัจจุบันเกิดปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนั้น รัฐบาลควรมีการผ่อนปรนเรื่องการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาในประเทศ โดยมีมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ให้สามารถใช้กฎหมายมาตรา 83 กรณีพิเศษ ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้ตามความเหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมง

รวมทั้ง กรมประมงควรพิจารณาการจัดสรรเพิ่มวันทำการประมงให้ผู้รับใบอนุญาตทำการประมง เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของชาวประมง และแก้ไขปัญหาค่าเช่าหน้าให้กับชาวประมง รวมถึงเสริมสร้าง เศรษฐกิจฐานราก

3) รัฐบาลเร่งรัดแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวกับแรงงานในภาคประมงที่ยังเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง

4) รัฐบาลควรให้คณะกรรมการซึ่งกำกับดูแลโครงการจำหน่ายน้ำมันดีเซลสำหรับชาวประมง ในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรพิจารณาทบทวนการยกเลิกโครงการดังกล่าว เนื่องจากแนวทางที่จะบังคับให้ บริษัทจำหน่ายน้ำมันบังคับให้ชาวประมงต้องจ่ายเงินผ่านบัตรฟลีตการ์ด (Fleet Card) จะทำให้สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวประมงเพิ่มขึ้นทันที

5) รัฐบาลควรเร่งรัดการช่วยเหลือชาวประมง ในโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับ ชาวประมงโดยเร่งด่วน อีกทั้งควรทบทวนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงื่อนไขอายุผู้กู้ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ อายุ ไม่ถึง 20 ปี โดยอาจให้กู้ร่วมกับบิดา มารดา หรือญาติพี่น้องได้เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพการทำประมง

นอกจากนี้ กรมประมงและกรมเจ้าท่าควรร่วมกันพิจารณาประเมินราคากลางของเรือประมง ซึ่งมีขนาดมากกว่า 150 ตันกรอส เพื่อให้ธนาคารออมสินสามารถใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ให้กับผู้ประกอบการซึ่งมีเรือขนาดมากกว่า 150 ตันกรอส ได้ตามขนาดจริง

6) กรมประมงควรมีปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำในประกาศของกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์และ ข้อปฏิบัติของเรือขนถ่ายสัตว์น้ำนอกน่านน้ำไทย จากเดิมที่กำหนดให้เจ้าของเรือขนถ่ายสัตว์น้ำต้องติดตั้งระบบ ระบุตำแหน่งเรือประมง (Vessel Monitoring System: VMS) ควรใช้คำว่า ต้องติดตั้งอุปกรณ์ระบุตำแหน่ง

แทน เนื่องจาก คำว่าระบบต้องเป็นหน้าที่ของกรมประมงในการที่จะเป็นผู้ดำเนินการมิใช่หน้าที่ของเจ้าของเรือประมงแต่อย่างใด

7) รัฐบาลควรมีนโยบายควบคุมการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศ เนื่องจากมีการนำเข้าสัตว์น้ำแบบเสรี ไร้การควบคุม ซึ่งอาจเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชกำหนดประมง พ.ศ. 2558 โดยให้กรมประมงแก้ไขปรับปรุงประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต และการอนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ให้มีความชัดเจนมากกว่าที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจดุลพินิจมากเกินไป จนอาจถูกมองว่าเป็นการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม

8) รัฐบาลควรแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวประมงอย่างรอบด้านเพื่อให้เกิดความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เช่น การพิจารณาแนวทางการยกเลิกคำสั่งทางปกครอง กรณีที่การดำเนินคดีทางอาญาลิ้นสุดลงโดยที่ผู้ประกอบการประมงไม่มีความผิด เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับสิทธิต่าง ๆ กลับคืนมาโดยไม่ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง การพิจารณาแนวทางการนิรโทษกรรมและชดเชยเยียวยาชาวประมงที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น

9) กรมประมงควรเร่งดำเนินการแก้ไขกฎหมายรวมถึงกฎหมายลำดับรองต่าง ๆ อาทิ ประกาศกรมประมงเรื่องแนวทางในการออกใบอนุญาต และหลักเกณฑ์การจัดสรรใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ กฎกระทรวง เรื่องการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ รวมถึงประเด็นเรื่องการควบคุมเรือ

10) นอกจากการเร่งรัดแก้ไขปัญหามาตามข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ แล้ว รัฐบาลควรเร่งรัดดำเนินการตามข้อเรียกร้องของสมาคมสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทย 14 ข้อ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมด้วยเช่นกัน

4.2.2 ข้อสังเกตต่อผลกระทบจากการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายประมง

1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมง

1.1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับประมงทะเล

รัฐบาลควรเร่งรัดดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรองซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำประมงทะเล โดยรับฟังความเห็นจากชาวประมงหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มเติมก่อน ทั้งนี้ มีกฎหมายลำดับรอง จำนวน 17 ฉบับ ซึ่งคณะกรรมการกถนกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงในคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติมีการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข โดยมีข้อสังเกตในบางฉบับ ดังนี้

1) “ประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการระบบติดตามเรือปฏิบัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563”

กรมประมงควรพิจารณาว่าในทางปฏิบัติ ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเรือประมงพาณิชย์ไม่สามารถติดตั้งระบบติดตามตำแหน่งเรือ (Vessel Monitoring System : VMS) ได้ แต่สามารถติดตั้งได้แต่อุปกรณ์เท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากระบบ VMS จะเป็นเรื่องของผู้ให้บริการกิจการโทรคมนาคม

2) “ร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ.” ที่จะกำหนดให้ทายาทซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 16 ปี ซึ่งได้รับหนังสือรับรองให้ฝึกงานจากกรมเจ้าท่าสามารถฝึกงานด้านการประมงในเรือประมงได้ล้าละไม่เกิน 1 คน นั้น

กระทรวงแรงงานควรพิจารณาว่าควรเพิ่มจำนวนหรือไม่ควรกำหนดจำนวนทายาทที่สามารถฝึกงานในเรือประมงได้ เนื่องจากในสภาพการณ์ปัจจุบันบุคลากรด้านการประมงมีจำนวนลดลงไปอย่างมาก

3) “ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมงและวิธีการส่งรายงานสมุดบันทึกการทำการประมงของเรือประมงพาณิชย์ พ.ศ.”

กรมประมงควรพิจารณาว่าการจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงของเรือประมงพาณิชย์ ซึ่งเรียกว่า Fishing Logbook มีความสอดคล้องกับมาตรการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดความยั่งยืนอย่างไร เพราะในส่วนของกรมประมงเองมีมาตรการต่าง ๆ หลายมาตรการในการดำเนินการตรวจสอบ ควบคุม เฝ้าระวัง (Monitoring Control and Surveillance: MCS) เพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมายอยู่แล้ว อีกทั้ง เรื่องการลงบันทึกการจับสัตว์น้ำ Fishing Logbook ที่กำหนดให้คลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 20 อาจก่อให้เกิดปัญหากับชาวประมงได้ เพราะประเทศไทยเป็นการจับสัตว์น้ำแบบรวมจึงทำให้มีโอกาสที่จะติดสัตว์น้ำชนิดอื่นมาด้วย ส่วนเรื่อง น้ำหนักสัตว์น้ำ ในทางปฏิบัติการจับสัตว์น้ำใช้การคาดการณ์ น้ำหนักซึ่งอาจจะทำให้ชาวประมงสูญเสียต่อการกระทำผิดหลักเกณฑ์ได้ง่าย

4) “ร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ พ.ศ.”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรพิจารณาว่าการกำหนดวิธีการปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำปฏิบัติ เกี่ยวกับการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และการแจ้งเข้าออกท่าเทียบเรือ เนื่องจากระบบติดตามตำแหน่งเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) ไม่ได้มีไว้เพื่อติดตามเรือน้ำมัน การกำหนดให้เรือน้ำมันติดตั้งระบบ VMS ย่อมเพิ่มความเสี่ยงในการถูกโจรสลัดปล้นหากเรือเข้าไปในเขตที่ไม่ปลอดภัย ทั้งนี้ เนื่องจากโจรสลัดก็จะใช้สัญญาณ VMS ในการระบุพิกัดเรือเช่นกัน ประกอบกับการให้เรือน้ำมันติดตั้งระบบ VMS ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดความยั่งยืนแต่อย่างใด

5) “ร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรพิจารณาการประกาศค่าผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (maximum sustainable yield: MSY) ซึ่งใช้เป็นจุดอ้างอิงในการพิจารณาจัดสรรใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ให้สอดคล้องกับความต้องการเพิ่มจำนวนทรัพยากรทางทะเล

6) “ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงที่ประสงค์ที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.”

เห็นด้วยกับร่างดังกล่าว เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับเรือประมงขนาดเล็กซึ่งเป็นเรือรับจ้างวิ่งระหว่างเกาะสอง – ระนอง อย่างไรก็ตามกรมประมงควรมีการตรวจสอบการนำเข้าสัตว์น้ำ เพื่อให้มีการเสียภาษีโดยที่ถูกต้อง และควรมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอีกด้วย

7) “ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดชนิดเครื่องมือทำการประมงที่สามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และการโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และกำหนดแบบคำขอรับโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และแบบคำขอรับโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

กรมประมงควรพิจารณาการเขียนให้ชัดเจนว่าเป็นการอนุญาตให้โอนวันทำการประมง หรืออนุญาตให้โอนปริมาณสัตว์น้ำ ทั้งนี้ เนื่องจากในใบอนุญาตทำประมงมีการระบุไว้เฉพาะวันทำการประมง ฉะนั้นหากในร่างฉบับดังกล่าวบัญญัติไว้เช่นนี้อาจทำให้เกิดการตีความกฎหมายได้ว่าการโอนใบอนุญาตในลักษณะควบรวมปริมาณสัตว์น้ำ จะใช้ปริมาณสัตว์น้ำเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

8) “ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือที่ใช้ทำการประมงพาณิชย์หรือพื้นบ้าน พ.ศ.”

ตามที่หลักการและเหตุผลกล่าวไว้ ผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา 114 ที่เป็นการกระทำความผิดกฎหมายร้ายแรง โดยกรมประมงอาศัยพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 มาตรา 113 ในการออกมาตรการซึ่งมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง โดยความผิดในกรณีเช่นนี้ นอกจากการยึดสัตว์น้ำ การกักเรือ คือ การเพิกถอนใบอนุญาต ดังนั้น เมื่อกรมประมงสงสัยว่าชาวประมงผู้ใดกระทำความผิด กรมประมงดำเนินการโดยใช้ดำเนินคดีตามกฎหมายอาญาควบคู่ไปกับมาตรการทางปกครอง ตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้

ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น คือ กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพิสูจน์ตนได้ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์มิได้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา กลับปรากฏว่ากรมประมงไม่ได้มีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ออกตามมาตรา 113 แต่อย่างใด ส่งผลให้ผู้ประกอบการประมงไม่สามารถดำเนินการขอใบอนุญาตทำประมงได้ ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีประเด็นเรื่องของการเพิ่มโทษโดยมาตรการทางปกครองในภายหลัง ยกตัวอย่างเช่น กรมประมงได้ประกาศให้เรือของผู้ประกอบการนั้นเป็นเรือประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นอำนาจที่ให้ไว้ตามมาตรา 113 (4) ส่งผลให้เรือประมงเหล่านี้ไม่สามารถดำเนินกิจการใดทางการประมงได้อีก

ดังนั้น กรมประมงไม่ควรมีการแจ้งข้อกล่าวหาเพิ่มเติมภายในระยะเวลา 90 วัน นับแต่มีการออกคำสั่งทางปกครอง ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ผู้ประกอบการสามารถขออุทธรณ์คำสั่งทางปกครองได้

9) “ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือรับรอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.”

กรมประมงควรพิจารณาเรื่องการใช้เครื่องมือในการทำการประมงบางประเภท เช่น อวนลากคู่ จำเป็นต้องใช้เรือประมง 2 ลำ ซึ่งอีกลำหนึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องหรือมีความจำเป็นต้องอยู่ในกำหนดมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมงแต่อย่างใด

สำหรับกรณีอวนล้อมจับปลากระตัก กรมประมงควรพิจารณาทบทวนผลการศึกษาทางวิชาการระหว่างกรมประมงกับชาวประมงอวนล้อมจับปลากระตัก เมื่อปี 2553 เนื่องจากผลการศึกษาซึ่งเป็นข้อมูลยืนยันทางวิชาการเกี่ยวกับการทำประมงในเวลาากลางคืนและกำหนดชายฝั่งมีความคลาดเคลื่อนบางประการ โดยควรนำข้อมูลการจับปลากระตักที่ได้จากเครื่องมืออื่น เช่น อวนลากคู่ เป็นต้น มาวิเคราะห์และศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

1.2) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
รัฐบาลควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 19 มาตรา ได้แก่ มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” มาตรา 16 มาตรา 26 มาตรา 34 มาตรา 39 มาตรา 57 มาตรา 69 มาตรา 81 มาตรา 87 มาตรา 113 มาตรา 114 มาตรา 124 มาตรา 130 มาตรา 132 มาตรา 151 มาตรา 152 มาตรา 153 มาตรา 166 มาตรา 169 ตามที่สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยเสนอ โดยมีข้อสังเกตในบางมาตราดังนี้

1) มาตรา 5 เฉพาะบทนิยาม “ประมงพื้นบ้าน”

ข้อสังเกต

1.1) หากเปลี่ยนนิยาม “ประมงพื้นบ้าน” อาจกระทบนิยามอื่นของมาตรา 5 ด้วย เช่น นิยามคำว่า “ทะเล” เป็นต้น

1.2) เสนอกำหนดนิยามใหม่ โดยแยกเป็นประมงพื้นบ้าน (Artisanal Fisheries) กับประมงเพื่อการยังชีพ (Small scale fisheries) ตามมาตรฐานขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ : FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations)

1.3) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งเพื่อการยังชีพที่ใช้เรือประมงที่มีขนาดต่ำกว่าห้าตันกรอส และมีคุณลักษณะอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ คุณลักษณะอื่นที่กำหนดอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย ขนาดแรงม้า และชนิดของเครื่องยนต์จำนวนลูกเรือ ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือด้วย

“ประมงพาณิชย์ขนาดเล็ก” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อการพาณิชย์ โดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ 5 ตันกรอสขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 ตันกรอส และมีคุณลักษณะอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ คุณลักษณะอื่นที่กำหนดอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย ขนาดแรงม้า และชนิดของเครื่องยนต์ จำนวนลูกเรือ ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือด้วย”

2) มาตรา 26

ข้อล้งเกต

2.1) คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดตามที่รัฐมนตรีประกาศบางจังหวัดมีหลายอำเภอ จึงให้ลดจำนวนลงเหลือเพียงนายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง

2.2) ควรกำหนดสัดส่วนผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคน เป็นกรรมการ ในสัดส่วนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ เพื่อลดข้อโต้แย้งเปรียบเปรียบของชาวประมงในการลงมติเรื่องสำคัญต่างๆ ในการประชุม

2.3) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“มาตรา 26 ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมเจ้าท่า อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด นายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง **เลือกตัวแทนเป็นกรรมการ** นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคน เป็นกรรมการ

ให้ประมงจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ในจังหวัดใดมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลให้มีผู้แทน ศรชล. หรือในจังหวัดที่อาณาเขตติดต่อกับแม่น้ำโขง ให้มีผู้แทนกองทัพเรือ เป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน

กรณีนายอำเภอซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ให้มีสิทธิลงมติได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องที่ อำเภอตนเอง”

3) มาตรา 34

ข้อล้งเกต

- ประมงพื้นบ้านเสนอให้ยกเลิกทั้งมาตราแต่ประมงพาณิชย์ไม่เห็นด้วยที่จะให้ยกเลิกทั้งมาตรา เพราะประเด็นดังกล่าวช่วยป้องกันการทับซ้อนของพื้นที่และลดความขัดแย้งของการทำการประมง ระหว่างการทำประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ อีกทั้งยังเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทะเลในภาพรวมทั้งหมด

4) มาตรา 69

ข้อล้งเกต

- เสนอแก้ไขร่างที่ชาวประมงปรับแก้ไข โดยตัดคำว่า “ประกอบเครื่องปั่นไฟ” ออก เนื่องจากเห็นว่า การทำประมงสามารถทำได้ทั้งการใช้เครื่องปั่นไฟและไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องปั่นไฟ

5) มาตรา 81

ข้อสังเกต

- เสนอแก้ไขข้อความตาม (1) โดยเปลี่ยน คำว่า “ระบบ” เป็น “อุปกรณ์” เพราะคำว่า “ระบบ” เป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานซึ่งรัฐจะต้องออกเป็นกฎ หรือระเบียบ เพื่อกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานนั้น และตัดคำว่า “ตลอดเวลา” ออก

6) มาตรา 87

ข้อสังเกต

6.1) ปัจจุบันมาตรา 81(5) ได้กำหนดให้เรือประมงกลับเข้าท่าเทียบเรือตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด คือ ไม่เกิน 30 วัน ดังนั้น ปัญหาแรงงานที่อยู่ในทะเลนานเกินไปจะหมดไป จึงควรปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอเพื่อให้เรือประมงกับเรือประมงสามารถขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างกันได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับชาวประมงที่จะได้สัตว์น้ำที่ดีมีคุณภาพและจำหน่ายได้ในราคาสูงเหมือนช่วงก่อนที่พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 จะประกาศบังคับใช้

6.2) การปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอเป็นการผ่อนคลายนโยบายมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวประมงทำให้ชาวประมงสามารถขนถ่ายสัตว์น้ำกับเรือประมงในเครือข่ายเดียวกันได้ โดยเรือของตนไม่ต้องเสียเวลาขึ้นบนฝั่ง ส่งผลให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนให้กับชาวประมง อย่างไรก็ตาม อาจเป็นประเด็นที่องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ทักท้วงได้ในอนาคตสำหรับเรือประมงที่ทำการประมงนอกน่านน้ำไทย เนื่องจากหลักการของ FAO ไม่ให้ขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างเรือประมงเพราะมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงานที่จะขึ้นมาบนฝั่ง ซึ่งหากอนุญาตให้ขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างเรือประมงได้ แรงงานบนเรือประมงก็จะไม่สามารถขึ้นมาบนฝั่งได้

7) มาตรา 113

ข้อสังเกต

7.1) มาตรา 113 ควรเรียงลำดับของการกระทำผิดจากโทษเบาไปหาโทษหนัก โดยการออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตควรเป็นโทษลำดับสุดท้าย เนื่องจากเป็นโทษหนักที่สุด และควรนำความในวรรคสุดท้ายขึ้นมาบัญญัติไว้เป็นวรรคแรก

7.2) เสนอให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศ เพิกถอนใบอนุญาตและประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองดำเนินการตามมาตรา 116

7.3) คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจมากกว่าอำนาจศาล นอกจากนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการมาตรการทางปกครองมาจากฝ่ายรัฐทั้งหมด ไม่มีตัวแทนจากประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม อันอาจนำไปสู่การลุแก่อำนาจของฝ่ายรัฐในการพิจารณาออกคำสั่ง ไม่มีการคำนึงถึงวิถีชีวิตของชาวประมง ซึ่งบางครั้งอาจมีการกระทำความผิดโดยไม่มีเจตนา ดังนั้น ก่อนการเพิกถอนใบอนุญาต ควรจะมีกลไกในการอุทธรณ์คำสั่งก่อนจะนำคดีขึ้นสู่ชั้นศาล เช่น การกำหนดให้ผู้รับคำสั่งสามารถอุทธรณ์คำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย เป็นต้น รวมถึงควรให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับฟังการพิจารณาด้วย อีกทั้งควรที่จะต้องรอให้ศาลยุติธรรมได้มีการพิจารณาตัดสินคดีเสียก่อน และควรมีตัวแทนของชาวประมง ทั้งจากประมงพื้นบ้าน และประมงพาณิชย์ร่วมเป็นกรรมการ

7.4) เรือที่ถูกประกาศเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นในทางปฏิบัติไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ซื้อขายให้ผู้ประกอบการรายใหม่ได้ เนื่องจากมีกฎหมายของกรมเจ้าท่า ที่กำหนดให้กรมเจ้าท่าต้องเพิกถอนทะเบียนเรือที่ถูกประกาศเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

7.5) การบังคับใช้กฎหมาย ในคดีอาญา กรณีที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้วไม่ได้กระทำความผิดให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองยกเลิกการเพิกถอนใบอนุญาต และยกเลิกประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

7.6) การบังคับใช้กฎหมายตามมาตรา 113 เกี่ยวเนื่องกับปัญหาการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เช่น การกระทำความผิดตามมาตรา 83 ซึ่งควรเป็นโทษสถานเบา แต่คณะกรรมการมาตรการทางปกครองกลับใช้มาตรการเพิกถอนใบอนุญาตในทันที

7.7) ตามมาตรา 114 (3) ที่กำหนดให้การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 เป็นการกระทำประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงร้ายแรงนั้น หากพิจารณารายละเอียดของมาตรา 81 ในบางวงเล็บพบว่ามิใช่กรณีที่เป็นการกระทำความผิดร้ายแรงแต่อย่างใด

7.8) การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 113 และ มาตรา 114 ควรมีการคำนึงถึงการกำหนดอาณาบริเวณของการกระทำความผิด เช่น การกระทำความผิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) การกระทำความผิดในน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ซึ่งการกำหนดมาตรการลงโทษควรมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมประมงชายฝั่ง

7.9) ตามมาตรา 113 ควรบังคับใช้กับเรือประมงไทยในการออกไปทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทยทั้งในทะเลเขตรัฐชายฝั่งและทะเลหลวง ส่วนเรือที่ทำการประมงในน่านน้ำภายใน ควรอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 105 เพียงเท่านั้น เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 105 มีความครอบคลุมและยังมีบทลงโทษที่รุนแรงพอสมควรแล้ว

7.10) หากยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องอำนาจระหว่างศาลกับอำนาจของคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง ย่อมจะส่งผลกระทบต่อชาวประมงที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เนื่องจาก หากศาลตัดสินว่าชาวประมงผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด แต่คณะกรรมการมาตรการทางปกครอง เห็นว่าชาวประมงกระทำความผิดและออกคำสั่งทางปกครองย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อชาวประมง และไม่สอดคล้องกับผลของการดำเนินคดีทางอาญา

7.11) ปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมาย มาตรา 113 (4) ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีมีการ “ประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีวิธีปฏิบัติในการยกเลิก “ประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ด้วย เพราะปัจจุบันยังไม่ทราบว่าหน่วยงานใดประกาศ และหน่วยงานใดมีอำนาจถอนประกาศ แต่การดำเนินงานในปัจจุบันให้กรมเจ้าท่าเพิกถอนทะเบียนเรือ ซึ่งส่งผลให้เรือที่ถูกเพิกถอนทะเบียนเรือต้องกลายเป็นเรือผิดกฎหมายโดยปริยาย ตาม IUU สากล

ทั้งนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับ มาตรา 116 ได้กำหนดให้เรือประมงใดเป็นเรือประมงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้รัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศและถอนทะเบียน ซึ่งมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่ในมาตรา 113 ไม่มีการบัญญัติให้ชัดเจน

7.12) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“มาตรา 113 ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีอำนาจสั่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ยึดสั้วค้ำหรือผลิตภัณฑ์ยึดค้ำที่ได้ออกจากร่างการประมงนั้นหรือเครื่องยึดค้ำที่ได้ออกจากร่างการประมง
- (2) ห้ามทำประมงบนทิวเขายึดค้ำที่ได้ออกจากร่างการประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมง
- (3) สั่งพักใช้ใบอนุญาตที่มีกำหนดครั้งละไม่เกินสามวัน โดยสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้นบนทิวเขายึดค้ำที่ได้ออกจากร่างการประมงนั้นจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
- (4) เพิกถอนใบอนุญาตและประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำประมงโดยไม่มีชอชต์ขงทิวเขายึดค้ำที่ได้ออกจากร่างการประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำประมงโดยไม่มีชอชต์ขงทิวเขายึดค้ำที่ได้ออกจากร่างการประมงนั้นโดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้นจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้
- (5) ตัดเรือประมงเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การสั่งกักเรือประมงตาม (1) ยึดเครื่องยึดค้ำที่ได้ออกจากร่างการประมง (1) หรือ ตัดเรือประมงตาม (5) ยึดเครื่องมือทำการประมงตาม (2) เจ้าของเรือจะวางประกันแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดก็ได้แต่ถ้ามีการนำเครื่องมือทำการประมงหรือเรือประมงนั้นไปใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอีก ให้เงินประกันนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และจะขอวางเงินประกันแทนอีกไม่ได้

การเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงใดเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตาม (5) ให้คณะกรรมการมาตรฐานการทางปกครองประกาศรายชื่อเรือนั้นให้ทราบโดยทั่วกัน และเมื่อเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงใดเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือนั้นทำการประมงอีกตามระยะเวลาที่คณะกรรมการมาตรฐานการทางปกครองประกาศกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่า 2 ปี นับแต่วันที่มีประกาศรายชื่อดังกล่าว

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 117 มาใช้บังคับแก่การสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตาม (4) ด้วยโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 105 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การสั่งยึดสั้วค้ำหรือผลิตภัณฑ์ยึดค้ำตาม (1) (2) ด้วยโดยอนุโลม

การสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมาตรฐานการทางปกครองคำนึงถึงสภาพความร้ายแรงแห่งความผิด การกระทำผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดซ้ำอีก และหากผลการดำเนินคดีอาญาถึงที่สุดแล้วปรากฏว่า ผู้ได้รับคำสั่งไม่มีความผิด ให้คณะกรรมการมาตรฐานการทางปกครองพิจารณาเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นโดยเร็ว

8) มาตรา 114

ข้อสังเกต

8.1) มาตรา 114 ควรมีการวางหลักเกณฑ์การกระทำความผิด ที่จะเป็นความผิดฐานทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายประมงอย่างร้ายแรงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

8.2) ควรเพิ่มเติมข้อความมาตรา 114 (1) ดังนี้

“ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะในน่านน้ำไทย และในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง รวมทั้งทะเลหลวง ตามมาตรา 10”

ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศและพันธะสัญญาข้อตกลงต่าง ๆ กำหนดให้มีมาตรการควบคุมและป้องกันเรือไร้สัญชาติ หรือเรือที่เปลี่ยนธงเรือ เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) และทะเลหลวง

8.3) มาตรา 114 (2)

- ไม่ควรกำหนดมาตรา 31 และมาตรา 32 ไว้ในอนุมาตรา (2) เนื่องจากเป็นการควบคุมใบอนุญาตการทำประมงน้ำจืด และการควบคุมใบอนุญาตการทำประมงพื้นบ้าน ซึ่งทั้ง 2 มาตรา ดังกล่าวไม่อยู่ในกรอบบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศและพันธะสัญญาข้อตกลงต่าง ๆ

8.4) มาตรา 114 (3)

- อนุมาตรา (3) ไม่ควรกำหนดมาตรา 81 ไว้ทั้งหมด ควรกำหนดไว้เพียงมาตรา 81 (1) เกี่ยวกับการติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและการดูแลรักษาให้ระบบสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นเรื่องที่สหภาพยุโรปให้ความสำคัญ สำหรับเรื่องของการจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงตามมาตรา 81 (2) การแจ้งการเข้าออกเรือตามมาตรา 81 (3) การจัดทำเครื่องหมายประจำเรือตามมาตรา 81 (4) และการกลับเข้าทำเทียบเรือประมงตามมาตรา 81 (5) เป็นกรณีที่สามารถผ่อนคลายเป็นได้ ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เพราะเป็นเรื่องของรายละเอียดไม่ใช่สาระสำคัญที่ควรจะต้องกำหนดไว้เป็นความผิดที่ร้ายแรง

- ข้อเสนอของชาวประมงที่เสนอให้ตัดการกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนมาตรา 81 (2) (3) (4) และ (5) ออกจากการทำประมงโดยฝ่าฝืนตามกฎหมายอย่างร้ายแรงในมาตรา 114 (3) อาจขัดแย้งและไม่สอดคล้องกับมาตรา 114 (4) และ (11) เนื่องจากมาตรา 114 (4) กำหนดให้ “จัดทำบันทึกการทำประมงหรือรายงานการทำประมง โดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำ” เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง และมาตรา 114 (11) กำหนดให้ “ปลอมแปลง ปิดบัง หรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง” เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง นั้นหมายถึงการจัดทำบันทึกการทำประมงอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหลักฐาน และการปลอมแปลง ปิดบัง เปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง แต่การไม่จัดทำสมุดบันทึกการทำประมงตามมาตรา 81 (2) ไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง

- หากกฎหมายมีเจตนารมณ์ให้การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ควรต้องกำหนดไว้ด้วยว่า ต้องเป็นการกระทำโดยมีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 จึงจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114

- อีกแนวทางหนึ่งเห็นควรให้กำหนดไว้เช่นเดิมเหมาะสมแล้ว

8.5) มาตรา 114 (4)

- **ควรตัดอนุมาตรา (4) ออก** เนื่องจากไม่ได้ระบุมาตรฐานความผิด และยังพบว่าในมาตรา 114 (3) การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 นั้น หมายรวมถึง การบันทึกการทำประมงอันเป็นเท็จการทำลายเอกสารถือว่าไม่มีเอกสาร ไม่มีการบันทึก ไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เพื่อลดความซ้ำซ้อน

- **ควรตัดคำว่า “บันทึกการทำประมง” ออก** เนื่องจากมาตรา 82 กำหนดให้ การนำเรือประมงออกจากทำเทียบเรือประมง เจ้าของเรือ ผู้ควบคุมเรือต้องนำเอกสารเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อและหนังสือคนประจำเรือ และหลักฐานการอนุญาตของคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยตามมาตรา 83 ดังนั้น การใส่ชื่อลูกเรือผิดพลาดไปจากการจัดทำบันทึกที่ได้รายงานไว้โดยไม่ได้มีเจตนาเนื่องจากบางครั้งชื่อลูกเรือซึ่งเป็นคนต่างชาติอาจคล้ายคลึงกัน เช่นนี้จึงส่งผลให้การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดร้ายแรง

8.6) มาตรา 114 (5)

- **ควรตัดอนุมาตรา (5) ออก** เนื่องจากในอนุมาตรา (2) ได้กำหนดมาตรา 36 ไว้อยู่แล้ว และไม่ควรรวมมาตรา 56 และมาตรา 70 ไว้เป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงในมาตรา 114 เนื่องจากเป็นมาตรการบริหารจัดการฤดูปิดอ่าวและฤดูปลามีไข่ภายในประเทศ ไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ

8.7) มาตรา 114 (6)

- **ควรตัดอนุมาตรา (6) ออก** เนื่องจากมีความซับซ้อน โดยอนุมาตรา (6) เป็นเรื่องการตัดแปลงเครื่องมือทำการประมงตามมาตรา 42 ซึ่งมาตรา 42 กำหนดห้ามการตัดแปลงเครื่องมือไว้ 4 มาตรา ได้แก่ มาตรา 31 เป็นเครื่องมือประมงน้ำจืดใน มาตรา 32 เป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้าน มาตรา 35 เป็นมาตราที่ยกเลิกแล้ว และมาตรา 36 เป็นเครื่องมือประมงพาณิชย์ ซึ่งปรากฏอยู่ในอนุมาตรา (2) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้อีก

- **อนุมาตรา (6) ไม่ควรกำหนดไว้ให้เป็นความผิดร้ายแรงตามมาตรา 114** เนื่องจากตามข้อเท็จจริงชาวประมงมักประสบปัญหาโลมากัดตอวนหาปลาของชาวประมงเสียหาย ชาวประมงจึงดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการนำอวนคลุมสีแดงมาคลุมอวน เพื่อป้องกันไม่ให้โลมาเข้ามากัดตอวนเสียหาย อีกทั้งชาวประมงมักประเมินวันทำการประมงผิดพลาดไปจากที่ได้ระบุไว้ ดังนั้น หากไม่ตัดอนุมาตรา (6) ออก ส่งผลให้การกระทำดังกล่าว เป็นความผิดร้ายแรงตามมาตรา 114 ดังนั้น จึงควรพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นของชาวประมงเป็นสำคัญ

8.8) มาตรา 114 (7)

- **ควรเพิ่มเติมข้อความในอนุมาตรา (7) ดังนี้**

“ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศ กำหนดไว้ตามมาตรา 49 และหมายรวมถึงการปลอมแปลง ปิดบัง เปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมงมีส่วนร่วม สนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย”

- ควรกำหนดให้ชัดเจนในเรื่องของการทำประมงที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ ควรเป็นเรื่องการทำประมงที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำต่อทรัพยากรเท่านั้น

- ควรเพิ่มเติมรายละเอียดว่าการทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศตามอนุมาตรา (7) ต้องมีการร้องขอจากรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศด้วย

8.9) มาตรา 114 (8)

- **ควรตัดอนุมาตรา (8) ออก** เนื่องจากข้อเท็จจริงการจับสัตว์น้ำขนาดเล็ก ไม่ได้ทำให้สัตว์น้ำสูญพันธุ์ ในทางกลับกันการจับพ่อแม่พันธุ์จะทำให้เกิดการสูญพันธุ์มากกว่า เพราะปลาหู 1 ตัว ออกไข่ครั้งหนึ่งประมาณ 200,000-1,000,000 ตัว อีกทั้ง ในทางปฏิบัติการตรวจสอบบนเรือกระทำได้ยาก เพราะต้องใช้บุคลากรจำนวนมากซึ่งอาจมีลักษณะเลือกปฏิบัติทำให้เกิดช่องทางการทุจริตของเจ้าหน้าที่ได้โดยง่าย นอกจากนี้ กรมประมงได้ออกประกาศกำหนดขยายขนาดตาอวนกันถุงของชาวประมงแล้ว ดังนั้น ปลาขนาดเล็กย่อมจะไม่ติดอวนขึ้นมาแน่นอน จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องกำหนด (8) ไว้

8.10) มาตรา 114 (9)

- **ควรตัดอนุมาตรา (9) ออก** เนื่องจากเป็นมาตรการบริหารจัดการภายในประเทศและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์น้ำหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ เป็นสัตว์ที่ไม่มีการซื้อขาย ชาวประมงจึงไม่มีเจตนาที่จะจับสัตว์น้ำเหล่านั้นขึ้นมา แต่อาจมีความผิดพลาดกรณีสัตว์น้ำดังกล่าวติดอวนขึ้นมาได้ ชาวประมงย่อมปล่อยคืนสู่ทะเลทั้งหมด

8.11) มาตรา 114 (11)

- **ควรตัดอนุมาตรา (11) ออก** และนำไปเขียนรวมไว้กับอนุมาตรา (7) เนื่องจากฐานความผิดไม่ได้อ้างอิงกับมาตราใด และยิ่งสอดคล้องกับฐานความผิดของมาตรา 49 ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้ว ในอนุมาตรา (7)

- ควรเพิ่มเติมข้อความให้ชัดเจนว่า การปลอมแปลง ปิดบังหรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงต้องเป็นการกระทำ “ขณะทำการประมง” เนื่องจากลดปัญหาการกลั่นแกล้งกันในกรณีที่เรือจอดอยู่แล้วมีผู้ไม่หวังดีมากระทำทำให้เสียหายแก่เรือ เป็นเหตุให้เรือดังกล่าวเกิดการปลอมแปลง หรือเป็นการเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือ ทำให้เจ้าของเรือเสียหายกลายเป็นกระทำความผิดอย่างร้ายแรง

- คำว่า “ปลอมแปลง” ควรใช้เพียงคำว่า “ปลอม” เท่านั้น เนื่องจากคำว่า “ปลอม” และคำว่า “แปลง” มีความหมายที่แตกต่างกัน เมื่อนำมารวมกันอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ

8.12) มาตรา 114 (12)

- **ควรตัดอนุมาตรา (12) ออก** เนื่องจากการกระทำความผิดฐานการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีกฎหมายอาญากำหนดโทษไว้เป็นหลักอยู่แล้ว ดังนั้น หากตัดอนุมาตรา (12) ออกก็ไม่มีความผิดประการใด เนื่องจากบุคคลนั้นต้องรับโทษทางอาญาที่กำหนดไว้อยู่แล้ว

8.13) มาตรา 114 (13)

- **ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก** และควรไปเขียนรวมไว้กับอนุมาตรา (7) เนื่องจากฐานความผิดไม่ได้อ้างอิงกับมาตราใด และยิ่งสอดคล้องกับฐานความผิดของมาตรา 49 ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้วในอนุมาตรา (7)

- **ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก** เนื่องจากจะกระทบกับเจ้าของเรือซึ่งไม่ได้ออกเรือไปด้วยและไม่ได้รับรู้ถึงการกระทำความผิด จะต้องรับโทษในการกระทำของลูกเรือที่กระทำความผิดในขณะที่ออกเรือไปนั้น

- **ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก** เนื่องจากไม่ชัดเจนและเป็นบทบัญญัติที่เขียนไว้กว้างและครอบคลุมมากเกินไป เช่น เรือน้ำมันขายน้ำมันให้เรือประมงที่กระทำความผิด หรือเรื่อน้ำแข็งขายน้ำแข็งให้เรือประมงที่กระทำความผิด เช่นนี้ส่งผลให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนตามอนุมาตรา (13)

8.14) มาตรา 114 (14)

- ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าการกระทำอันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใด ที่ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม (1) ถึง (13) คือ ความผิดใดบ้าง เนื่องจากพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษ มิเช่นนั้นจะเกิดความไม่เป็นธรรม

9) มาตรา 130

ข้อสังเกต

9.1) การกำหนดอัตราโทษปรับจากเดิมกำหนดโทษปรับตามขนาดเรือ เปลี่ยนมาเป็นอัตราโทษปรับอัตราเดียว คือ ตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสามสิบล้านบาท จึงควรมีความชัดเจนว่าใช้อัตราส่วนเท่าใดในการกำหนด ดังนั้น ควรมีการพิจารณาเปรียบเทียบอัตราส่วนเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม

9.2) ควรใช้มาตรการลงโทษทางปกครอง เช่น การยึดเรือ พักใช้ใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนดแทนการลงโทษด้วยการปรับ น่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดเนื่องจากในช่วงระหว่างที่ยึดเรือหรือพักใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนดไว้จะเกิดประโยชน์จากการได้ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และชาวประมงไม่ต้องเดือดร้อนเสียค่าปรับจนไม่สามารถที่จะทำการประมงต่อไปได้เพราะไม่มีต้นทุน หรือบางรายต้องเสียค่าปรับจนหมดตัว

9.3) การกำหนดโทษควรคำนึงถึงบริบททางเศรษฐกิจการทำประมงของไทยเป็นสำคัญ และไม่
ควรกำหนดอัตราโทษปรับไว้สูงสุดถึงสามสิบล้านบาท

9.4) เสนอร่างใหม่ ดังนี้

“มาตรา 130 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 มาตรา 43 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่
หนึ่งแสนบาทถึงสามสิบล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด
ความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าสองแสน
บาท หรือปรับสี่หมื่นบาทหรือสองหมื่นบาทสำหรับเรือประมงขนาดเล็กที่มิได้จดทะเบียนหรือเรือประมง แล้วแต่
สภานิติบัญญัติ รวมถึงให้พิจารณาจากเจตนากระทำความผิด

ผู้ทำผิดมาตรา 38 หรือมาตรา 43 หรือมาตรา 52 ใช้เรือขนาดตั้งแต่สี่สิบตันหรือสี่สิบห้าตันขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบ
ตันหรือสี่หมื่นบาทหรือสองหมื่นบาทซึ่งจดทะเบียน หรือปรับสี่หมื่นบาทหรือสองหมื่นบาทสำหรับเรือประมง
ที่มิได้จดทะเบียนหรือเรือประมงแล้วแต่สภานิติบัญญัติ

ผู้ทำผิดมาตรา 38 หรือมาตรา 43 หรือมาตรา 52 ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันหรือสี่สิบห้าตันขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่ง
ร้อยห้าสิบตันหรือสองหมื่นบาทหรือสองหมื่นบาทซึ่งจดทะเบียน หรือปรับสี่หมื่นบาทหรือสองหมื่นบาทสำหรับเรือประมง
ที่มิได้จดทะเบียนหรือเรือประมงแล้วแต่สภานิติบัญญัติ

ผู้ทำผิดมาตรา 38 หรือมาตรา 43 หรือมาตรา 52 ใช้เรือตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันหรือสี่สิบห้าตันขึ้นไป หรือปรับ
โทษตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือปรับสี่หมื่นบาทหรือสองหมื่นบาทสำหรับเรือประมงที่มิได้จดทะเบียนหรือเรือประมง
แล้วแต่สภานิติบัญญัติ”

10) มาตรา 132

ข้อสังเกต

- ควรปรับลดอัตราค่าปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจการทำประมง
ของประเทศไทย

11) มาตรา 169

ข้อสังเกต

11.1) โดยหลักทั่วไปเรือถือเป็นเครื่องมือในการใช้กระทำความผิด โดยหลักของกฎหมาย
อาญาเรือต้องถูกริบ ดังนั้น เพื่อเป็นการให้โอกาสในการแก้ไขกลับตัวทำการประมงที่ถูกกฎหมาย มาตรา 169
ควรกำหนดเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจสั่งพักใช้เรือไม่เกิน 5 ปี หรือสั่งริบเรือ เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจใน
การสั่งพักใช้เรือได้ไม่เกิน 5 ปี แทนการสั่งริบเรือได้

11.2) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 ได้กำหนดถึงเรื่องการริบทรัพย์สินไว้อย่างชัดเจน
ดังนั้น หากจะบัญญัติมาตรา 169 ไว้หรือไม่ก็ไม่สำคัญ เพราะอย่างไรแล้วก็ต้องได้รับโทษตามกฎหมายอาญา
เนื่องจาก มาตรา 33 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า “ในการริบทรัพย์สิน นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่
บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย คือ

- (1) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือ
- (2) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด”

12) กรมประมงควรกำหนดแผนระยะเวลา มาตรการชดเชยเยียวยาให้กับผู้ทำการประมง
ระหว่างถูกดำเนินคดี รวมทั้งกำหนดมาตรการทุเลาการบังคับตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558
มาตรา 115

13) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีลักษณะการบังคับใช้เป็น 2 แนวทางควบคู่กัน แต่เกิดปัญหาการลักลั่นกันในทางปฏิบัติ ได้แก่ *แนวทางแรกคือ* การดำเนินคดีทางปกครองในกรณีมีการกระทำความผิดที่ร้ายแรง โดยอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการมาตรการทางปกครองที่จะพิจารณาและมีคำสั่งลงโทษ *แนวทางที่สองคือ* การดำเนินคดีทางอาญา ซึ่งจะต้องมีการส่งสำนวนให้พนักงานสอบสวน อัยการ และศาลยุติธรรมดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติคือ กรณีที่การดำเนินคดีทางอาญาสิ้นสุดลงโดยที่ผู้ประกอบการประมงไม่มีความผิด แต่คำสั่งทางปกครองยังคงมีผลอยู่ต่อไป ซึ่งหากผู้ทำการประมงเคยถูกคณะกรรมการมาตรการทางปกครองสั่งดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอาจถูกพิจารณาให้เว้นอนุญาตทำการประมงไประยะหนึ่งและอาจมีผลต่อคุณสมบัติของผู้ยื่นขอใบอนุญาตทำการประมงด้วย อาทิ กรณีเรือประมงจังหวัดปัตตานีซึ่งอัยการมีความเห็นว่าผู้ทำการประมงไม่มีความผิดและวินิจฉัยไม่สั่งฟ้องคดีต่อศาลจึงเป็นที่ยุติในการดำเนินคดีทางอาญา แต่คำสั่งทางปกครองยังคงมีผลอยู่และทำให้ผู้ประกอบการเสียสิทธิต่าง ๆ ที่ควรได้รับกลับคืนมา

14) หากผู้ต้องหาถูกกล่าวหาในทางคดีอาญาแล้ว ภายหลังพบว่าไม่มีความผิด ควรยกเลิกคำสั่งทางปกครองด้วย ขณะเดียวกันในทางคดีปกครองมีกฎหมายให้อำนาจกับคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 มาตรา 170 เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้วและยกสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ถูกยึดไว้ให้แก่ทางราชการแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ขณะเดียวกันสำนักงานอัยการจะมีคำสั่งสิ้นสุดคดี โดยระบุว่าสิทธิในการฟ้องคดีอาญาระงับลง แสดงให้เห็นว่าสิทธิในการดำเนินคดีอาญาไม่เกิดขึ้นซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 110 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ที่ระบุว่าให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีคำสั่งควบคู่กับการใช้โทษทางอาญา ดังนั้น เมื่อสิทธิในการดำเนินคดีอาญาระงับลงการใช้มาตรการทางปกครองที่ควบคู่กับคดีอาญาจึงไม่สมควรมี

หากมีแล้วควรยกเลิก ให้ถือการยกเลิกนี้เช่นเดียวกับการเปรียบเทียบปรับตามคำสั่ง คสช. ที่ 53/2559 ข้อ 9 และคำสั่ง คสช. ที่ 22/2560 ข้อ 27 เช่นเดียวกัน”

15) การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อชาวประมงนั้น กระบวนการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองมีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งกำหนดให้อำนาจผู้ออกคำสั่งทางปกครองหรือผู้บังคับบัญชาสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ และการเยียวยา กรณีศาลพิพากษาแล้วไม่มีความผิดตามกฎหมาย หรือกรณีชาวประมงถูกจับโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้เสียหายสามารถจะใช้สิทธิโดยการฟ้องละเมิดกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้

1.3) การออกกฎหมายเพื่อแยกประมงนอกลำน้ำไทยออกจากประมงในลำน้ำไทย

- รัฐบาลควรแยกการบริหารจัดการประมงนอกลำน้ำไทยออกจากประมงในลำน้ำไทย โดยออกกฎหมายบังคับใช้เป็นสองส่วน กล่าวคือ ในส่วนของประมงนอกลำน้ำไทยนั้น สิ่งที่ไทยควรเร่งรัดดำเนินการเป็นลำดับแรก คือ การบริหารจัดการกองเรือไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงให้เป็นไปตามพันธสัญญาระหว่างประเทศ ไม่เป็นเรือประมงที่ทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน ไร้การควบคุม สินค้าประมงที่ได้จากการจับถูกต้องตรวจสอบได้ตั้งแต่ต้นทางจนถึงผู้บริโภค และการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าสัตว์น้ำเพื่อการแปรรูปและส่งออกให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดสายการผลิต โดยออกกฎหมายสำหรับการบริหารจัดการประมงนอกลำน้ำไทยและการนำเข้าสัตว์น้ำที่ได้จากการจับจากต่างประเทศเป็นกฎหมายเฉพาะซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการทำการประมงในลำน้ำไทย

สำหรับการประมงในน่านน้ำไทยมีความจำเป็นต้องปรับระบบจัดระเบียบให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติภายใต้ความอยู่รอดของภาคการประมงและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการบริหารจัดการทรัพยากรประมงเป็นเอกสิทธิ์และอธิปไตยของประเทศที่สามารถจัดการเองได้โดยอิสระ เนื่องจากเป็นกิจการภายในที่ต่างประเทศไม่ควรมาก้าวล่วง จึงเสนอให้แยกกฎหมายออกเป็นพระราชบัญญัติการประมงในน่านน้ำไทย ฉบับที่ .. พ.ศ. ใช้สำหรับการบริหารจัดการภาคการประมงของไทย ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2) การปรับปรุงนโยบาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

2.1) การขาดแคลนแรงงานในเรือประมงทะเล

ควรดำเนินการตามข้อสังเกต ดังต่อไปนี้

1) รัฐบาลควรพิจารณาความเสี่ยงจากการเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวเข้ามา โดยไม่มีการควบคุมให้เหมาะสม ที่อาจเกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อแรงงานไทย การควบคุมการทำประมง และการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรแทนที่คนไทย

2) รัฐบาลควรมีการสงวนการใช้แรงงานไทยในการทำประมงโดยเรือขนาดเล็ก 1-1.5 ตันกรอส ที่ไม่สามารถทำการประมงได้เกิน 10 ไมล์ทะเล โดยกำหนดให้เรือประมงขนาดใหญ่ 60 ตันกรอส สามารถใช้แรงงานประมงต่างด้าวได้

3) รัฐบาลควรพิจารณาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานและเพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการจัดหาแรงงานในระยะเร่งด่วน ควรมีคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานแยกออกจากกันระหว่างการบริหารจัดการแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว เนื่องจากปัจจุบันมีคณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาแรงงานทั้งระบบทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

4) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการจ่ายสมทบค่าแรงงานให้กับแรงงานประมงชาวไทยในระยะเริ่มแรก เพื่อเป็นการจูงใจแรงงานไทยให้เข้ามาสู่แรงงานประมง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว อีกทั้ง เป็นการนำร่องให้ผู้ประกอบการจ่ายแรงงานที่สูงขึ้นเพื่อรักษาแรงงานประมงไว้

5) รัฐบาลควรมีการผ่อนผันและผ่อนปรนกฎหมาย กฎและระเบียบต่าง ๆ ที่เข้มงวดจนเกินไป ส่งผลให้เกิดปัญหาหลายด้านตามมา ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการทำประมงของประเทศไทย

6) รัฐบาลควรยกเลิกการนำเข้าแรงงานด้วยระบบ MOU (Memorandum of Understanding) หรือข้อตกลงกับประเทศต้นทาง เพื่อให้การจัดหางานสามารถดำเนินการได้รวดเร็วและสะดวกมากขึ้น

7) รัฐบาลควรใช้ระบบการแจ้งเข้า-แจ้งออกเรือประมงไทยแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-PIPO) ที่เชื่อมโยงจากระบบใบอนุญาตให้ทำการงานในเรือตามมาตรา 285 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2486 และที่แก้ไขเพิ่มเติมและเชื่อมโยงจากระบบฐานข้อมูล Fishing Info ด้วยการตรวจสอบเบ็ดเสร็จจากระบบหน้าจอโดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการตรวจสอบหน้าท่าเรือ เพื่อเป็นการลดขั้นตอนและต้นทุนจากการตรวจแรงงานหน้าท่าเรือ

8) รัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนทหารเกณฑ์ปลดประจำการเพื่อเข้าสู่แรงงานภาคประมง จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงในระยะสั้นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากทหารเกณฑ์ปลดประจำการมีทักษะผ่านการฝึกความอดทนและมีวินัย ดังนั้น เมื่อผ่านการฝึกฝนจากการปฏิบัติจริงในการทำประมงน่าจะเป็นเรื่องที่ไม่ยากสำหรับการเป็นแรงงานประมงที่มีคุณภาพ

9) รัฐบาลควรมีการจัดตั้งโรงเรียนการประมง/หลักสูตรอาชีพประมง/ศูนย์ฝึกอบรมเจ้าของเรือประมง/ศูนย์ฝึกชาวประมง/ศูนย์อบรมแรงงานประมง เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการและแรงงานในการเข้าสู่ภาคการประมง

10) รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำประมงเพื่อลดการพึ่งพาแรงงาน

2.2) การประมงในน่านน้ำไทย

1) ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ควรเป็นผู้กำกับดูแลกรณีการแย่งพื้นที่ทำการประมงหอยแครง บริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อไปอีกระยะหนึ่งเพื่ออำนวยการและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่อื่นได้ใช้อำนาจตามกฎหมายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดระเบียบการใช้พื้นที่ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแครงอย่างเป็นธรรม

2) การแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้น นอกจากการใช้มาตรการทางกฎหมายแล้ว ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) กรมประมง และกรมเจ้าท่าควรทำความเข้าใจกับชาวบ้านและผู้ประกอบการให้มากขึ้น และควรมีการวางกรอบในการกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างคนต่างถิ่นที่เข้ามาประกอบอาชีพทำการประมงในพื้นที่อ่าวบ้านดอนกับประชาชนซึ่งประกอบอาชีพเดิมอยู่ก่อนแล้วเพื่อให้อยู่ร่วมกันด้วยความยั่งยืนและปลอดภัย

3) กรมประมงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาและกำกับดูแลกระบวนการขอรับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต การออกใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต การสั่งพักใช้ และเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตทำการประมง โดยเคร่งครัด และเป็นธรรมตลอดจนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

4) การเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา 79 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ได้วางหลักไว้ว่าห้ามมิให้ผู้ใดทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกาศพื้นที่ให้เลี้ยงสัตว์น้ำแต่เกิดปัญหา 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือ การเลี้ยงสัตว์น้ำนอกพื้นที่ประกาศ และเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ประกาศ แต่ผิดเงื่อนไข ทั้งจำนวนที่ครอบครองและสิ่งปลูกสร้าง ดังนั้น กรมประมงจึงควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ข้อบัญญัติกรมประมงมีอำนาจลดดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตขนาดการถือครองที่ดินในทะเลเพื่อลดสิทธิการถือครองของนายทุนขนาดใหญ่และกระจายสิทธิให้เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น

5) การบริหารจัดการเรื่องกำหนดเขตพื้นที่ทำการประมง กรมประมงควรนำข้อมูลการสำรวจและประเมินสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาประกาศเขตพื้นที่นิเวศชายฝั่งทะเล ซึ่งเมื่อมีการประกาศเขตพื้นที่นิเวศชายฝั่งทะเลแล้ว ส่งผลให้ประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์รับทราบแนวเขตพื้นที่ทำการประมงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6) กรณีปัญหาความขัดแย้งระหว่างประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์นั้น กรมประมงควรมีการเจรจาพูดคุยกันให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือร่วมใจกันในการแก้ไขปัญหาประมงไทยอย่างยั่งยืน

7) กรมประมงควรพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานสมรรถนะของอุปกรณ์และข้อกำหนดเชิงหน้าที่ของระบบ VMS รุ่นที่ 1 กับ VMS รุ่นที่ 2 เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงสมรรถนะของอุปกรณ์และพัฒนาระบบ VMS ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และพิจารณาให้มีการวางตำแหน่งเครื่องหมายประจำเรือที่เห็นชัดเจนเพื่อให้สามารถติดตาม ควบคุม ตรวจสอบเรือได้อย่างรวดเร็วและง่ายยิ่งขึ้น

8) การออกประกาศระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ กรมประมงควรต้องมีการรับฟังความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของชาวประมงในพื้นที่ ซึ่งหน่วยงานในพื้นที่จะต้องรับฟังและช่วยเหลือสะท้อนสภาพปัญหาข้อเท็จจริง

ต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อให้มีการออกกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ใช้บังคับในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านในแต่ละพื้นที่ด้วย

9) ในการกำหนดแนวเขตพื้นที่ระยะห่างจากชายฝั่งเพื่อให้ชาวประมงพื้นบ้านอวนรุนเคยสามารถทำการประมงได้อย่างเหมาะสมนั้น กรมประมงควรมีการนำแผนที่ทางอุทกศาสตร์มาใช้ประกอบในการพิจารณา กำหนดแนวเขตการทำประมงพื้นบ้านด้วย

10) ในการพิจารณากำหนดประกาศเขตพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำประมงพื้นบ้านในแต่ละจังหวัดนั้น รัฐบาลควรกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในการประกาศกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศทางการประมงในแต่ละพื้นที่

2.3) การประมงนอกล่าน้ำไทย

- รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนให้เรือประมงไทยสามารถออกไปทำการประมงนอกล่าน้ำไทยหรือน่านน้ำสากล ซึ่งจะส่งผลให้กองเรือประมงไทยที่มีความสามารถและทักษะการทำการประมงสูงอยู่แล้วเกิดความเข้มแข็ง สร้างมูลค่าเศรษฐกิจด้านการประมงรวมทั้งธุรกิจต่อเนื่องให้แก่ประเทศได้อย่างมากมาย มหาศาล และกลับมาเป็นผู้นำในการส่งสินค้าประมงระดับต้น ๆ ของโลกภายใต้กฎกติกาสากลที่มีกฎหมายภายในที่มีระบบป้องกันการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมอยู่อย่างรัดกุมแล้ว ขณะเดียวกันก็จะส่งผลดีให้ภาคการประมงภายในน่านน้ำไทยสามารถลดการลงแรงประมง และสร้างความยั่งยืนด้านทรัพยากรสัตว์น้ำได้อีกทางหนึ่งด้วย

- รัฐบาลควรดำเนินการแก้ไขปัญหาค้างเกี่ยวกับเรือประมงนอกล่าน้ำไทยเพื่อให้ชาวประมงสามารถออกไปทำการประมงได้ตามปกติ เนื่องจากเป็นแหล่งทำรายได้ให้ประเทศ ซึ่งภายหลังจากมีการประกาศบังคับใช้พระราชกำหนดการประมงไทย พ.ศ. 2558 ส่งผลกระทบต่อการทำประมงนอกล่าน้ำเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่มีเรือประมงนอกล่าน้ำสามารถออกเรือไปทำประมงนอกล่าน้ำได้เพียง 3 ลำ ทั้งนี้ ก่อนหน้านั้นมีเรือประมงมากกว่า 1,000 ลำ ซึ่งเกิดจากปัญหาการออกใบอนุญาต/ต่อใบอนุญาต โดยที่ผู้ประกอบการบางรายถูกเพิกถอนใบอนุญาต ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐมองว่าเรือประมงนอกล่าน้ำเป็นสาเหตุสำคัญในการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และการประมงที่ขาดการควบคุม ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลทำให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้จากภาคการประมงอย่างมาก

2.4) อุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล

1) รัฐบาลควรแยกอุตสาหกรรมทูน่าให้อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ มิใช่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการประมง เนื่องจากอุตสาหกรรมปลาทูน่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของไทย ซึ่งลักษณะของการผลิตเป็นการนำเข้าวัตถุดิบปลาทูน่าเข้ามาแปรรูปในประเทศ และการส่งออกในรูปแบบผลิตภัณฑ์ทูน่ากระป๋องและปรุงแต่งเป็นหลัก และไทยยังเป็นประเทศผู้ส่งออกปลาทูน่ากระป๋องอันดับหนึ่งของโลก ส่วนด้านวัตถุดิบปลาทูน่า ไทยมีความจำเป็นต้องนำเข้ามากกว่าร้อยละ 99 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในเรื่องของปลาทูน่านั้นเป็นเรื่องของภาคอุตสาหกรรม มิใช่เรื่องการทำประมง

2) รัฐบาลควรมีมาตรการควบคุมการนำเข้าปลาจากต่างประเทศมิให้กระทบต่อตลาดภายในประเทศ โดยกำหนดให้ปลาหรือสัตว์น้ำที่จะนำเข้ามายังจำหน่ายภายในประเทศต้องไม่เกิดจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย IUU Fishing ด้วย เช่นเดียวกับการทำการประมงภายในประเทศ ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกันกับปลาที่จำหน่ายภายในประเทศ และต้นทุนการที่จะนำเข้าปลาจากต่างประเทศเท่าเทียมกับต้นทุนของชาวประมงภายในประเทศ

3) รัฐบาลควรอนุญาตให้เรือเปล่าของประเทศมาเลเซียที่มีความต้องการจะซ่อมแซมเรือประมงเข้ามาทำการซ่อมแซมในอู่ซ่อมเรือของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนั้นมียาได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

2.5) กลไกการบริหารจัดการประมงทะเล

1) รัฐบาลควรมีการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในระดับนโยบายด้านการประมง คือ คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติและกลไกย่อยที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการฯ ให้มีขอบเขตที่ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับบทบาทภารกิจของหน่วยงานในระดับบริหารและระดับปฏิบัติคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมประมง เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการประมงเกิดความรวดเร็ว คล่องตัว เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

2) ที่ผ่านมาในการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ต่าง ๆ นั้น ขาดการมีส่วนร่วมจากชาวประมง หรือในการแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการประมงนั้น โครงสร้างของคณะกรรมการไม่มีตัวแทนจากภาคประชาชนเท่าที่ควร ดังนั้น รัฐบาลควรพิจารณาให้คณะกรรมการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาด้านการประมงด้วย

3) กรมประมง และคณะกรรมการประมงจังหวัดควรกำหนดระเบียบ วิธีการทำงานที่ชัดเจนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากชาวประมงทั้งส่วนกลาง และระดับจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชาวประมงอย่างยั่งยืน

4) กรมประมงควรพิจารณาทบทวนการกำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด โดยเฉพาะตำแหน่งนายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง และเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด

4.2.4 ข้อสังเกตต่อแนวทางการพัฒนาการประมงทะเลไทยอย่างยั่งยืน

1) การแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลในระยะยาวนั้น รัฐบาลควรมีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเหมือนในต่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศฟินแลนด์ ทั้งนี้ จากข้อมูลพบว่าประเทศไทยมีผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งทะเล ร้อยละ 6.95 เท่านั้น ส่วนการเพาะเลี้ยงน้ำจืดมีมากถึงร้อยละ 93 ดังนั้น การแก้ไขปัญหาจึงควรที่จะต้องมีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการเพาะเลี้ยง ซึ่งนับแต่ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีความคืบหน้าว่าคณะกรรมการดังกล่าวมีความคืบหน้าในการดำเนินงานอย่างไร

2) รัฐบาลควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการประมงของภาคมหาวิทยาลัย โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมของชาวประมงเพื่อให้ได้ข้อมูลข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาที่แท้จริง ลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับการประกอบอาชีพของชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมายควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

3) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการภาคประมงไทย คือ ขาดระบบฐานข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถเชื่อมโยงได้ทั้งระบบ เนื่องจากปัจจุบันภาคประมงไทยยังไม่มีระบบฐานข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งระบบ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญต่อการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมให้ภาคการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยควรมีการวิจัยศึกษาและพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของภาคการประมงทั้งระบบ

4) ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ดำเนิน “โครงการปรับปรุงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยในกิจกรรมการทำประมง” (Optimizing Energy Use and Improving Safety in Fishing Activities) โดยผลงานวิจัยต่าง ๆ จะมีการเผยแพร่และจะเป็นโยชน์ต่อประเทศไทยและประเทศสมาชิกต่อไป อย่างไรก็ตาม การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลญี่ปุ่น ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินการและควรดำเนินการด้วยความรอบคอบและเหมาะสมในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติอย่างถูกต้อง

5) รัฐบาลควรมีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยง ซึ่งเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง อาทิ กุ้งมังกร อีกทั้ง ควรมีกฎหมายที่เปิดช่องให้สามารถทำการแปรรูปสัตว์น้ำบนเรือประมงได้

6) รัฐบาลควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของศึกษากรณีการยกเลิกหอยมือเสือ ออกจากบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองตาม “กฎกระทรวง กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. 2546” จำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณประชากร อัตราการเกิด อัตราการตาย และวงจรชีวิตของหอยมือเสืออย่างครบถ้วน ดังนั้น เมื่อคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงหอยมือเสือเพื่อเพิ่มปริมาณได้แล้ว

7) กรมประมงควรจัดหาเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนผลักดันให้เกิดการผลิตเครื่องจักร เครื่องมือ หรือนวัตกรรม และเทคโนโลยี สำหรับการประมงทะเล โดยประสานสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หรือภาคเอกชนเพื่อลดต้นทุนในการทำการประมงอย่างครบวงจร

8) รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับประมงน้ำจืดด้วย โดยเฉพาะโครงการยกระดับมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงปลาเพื่อการส่งออก เนื่องจากเลี้ยงง่าย และเป็นปลาเนื้อขาวที่มีรสชาติดี ดังนั้น จึงควรผลักดันและส่งเสริมโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากตลาดทั่วโลกมีความต้องการสูง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาประมงทั้งระบบอย่างยั่งยืน

9) ในการสร้างการมีส่วนร่วมของชาวประมงในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาประมงทะเลไทย นั้น รัฐบาลควรดำเนินการให้ครอบคลุมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิม ทั้งกลุ่มมอแกน กลุ่มมอแกน และกลุ่มอูรักลาโว้ยด้วย

จากการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร จึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกต เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา หากสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกต ขอให้โปรดแจ้งไปยัง คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

(นายณัฐพล จรัสพิพงษ์)

เลขานุการคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

สภาผู้แทนราษฎร

บรรณานุกรม

หนังสือ

กองนโยบายและยุทธศาสตร์การประมง กรมประมง. (ม.ป.ป.). *ถอดบทเรียน IUU2*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย และเครือข่ายเพื่อการประมงที่ยั่งยืนและการคุ้มครองแรงงาน. (2563). *สรุปองค์ความรู้ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาประมงแบบ IUU*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
สมเกียรติ กาญจนาคาร. (2563). *รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง การวิเคราะห์ฐาน ความผิดการประมงที่ฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และ ข้อเสนอในการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสากล*. รายงานการฝึกอบรม หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 91. วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การทำเรือแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *ระบบ AIS คืออะไร*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2563, จาก http://www.port.co.th/cs/internet/internet/%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A_AIS.html
กองเกษตรสารสนเทศ กรมประมง. (ม.ป.ป.). *กฎ IUU กับการประมงไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2563, จาก https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20170301102240_file.pdf
กองประมงต่างประเทศ กรมประมง. *IUU*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2563, จาก https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20170301102510_file.pdf
มูลนิธิชุมชนไท. (ม.ป.ป.). *กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลและชนเผ่าพื้นเมือง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2563, จาก <https://chumchonhai.or.th/data-chaola>
Marinerthai Thai Fishing Ship Knowledge Center. (ม.ป.ป.). *ระบบทำความเข้าใจบนเรือประมง*. สืบค้น เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2563, จาก http://marinerthai.blogspot.com/2012/01/blog-post_26.html
PEW. (2012). *The PEW Charitable Trusts FAQ : What is a Regional Fishery Management Organization ?*. Retrieved from <https://www.pewtrusts.org/en/research-and-analysis/fact-sheets/2012/02/23/faq-what-is-a-regional-fishery-management-organization>

บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9 วันพุธที่ 20 พฤศจิกายน 2562 ณ ห้องประชุม 311 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา เกียกกาย
บันทึกการประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 10 วันพุธที่ 27 พฤศจิกายน 2562 ณ ห้องประชุม 311 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา เกียกกาย
บันทึกการประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 14 วันพุธที่ 25 ธันวาคม 2563 ณ ห้องประชุม 311 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา เกียกกาย
บันทึกการประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 15 วันพุธที่ 15 มกราคม 2563 ณ ห้องประชุม 311 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา เกียกกาย

- เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยในคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎรจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยในคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎรจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยในคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎรจากศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยในคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎรจากศูนย์วิจัยเทคโนโลยีระบบรางและการขนส่งสมัยใหม่
- เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทยในคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎรจากกรมเจ้าท่า

สรุปการดำเนินการตามข้อเรียกร้องของชาวประมง 11 ข้อ

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
	ประเด็นที่มีข้อยุติแล้ว	
1	ขอให้กรมประมง กรมการจัดหางาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการอนุญาตให้ใช้กฎหมายมาตรา 83 แห่ง พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมง โดยเร่งด่วนภายในเดือนธันวาคม 2562	คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงโดยใช้มาตรา 83 แห่ง พรก.การประมง พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 โดยเปิดขึ้นทะเบียน 2 รอบ รอบที่ 1 วันที่ 1 พ.ค. – 30 มิ.ย. 63 และรอบที่ 2 วันที่ 1 ก.ค. – 30 ก.ย. 63
2	ขอให้พิจารณาเพิ่มวันทำการประมงให้กับพี่น้องชาวประมงทั่วประเทศ โดยเร่งด่วน เพราะทำให้เกิดปัญหาการประกอบอาชีพขาดทุนมา 4-5 ปีแล้ว เนื่องจากมีการกำหนดให้ทำการประมงได้ไม่ทั้งปี แต่ต้องมีรายจ่ายค่าจ้างแรงงานตลอดทั้งปี	กรมประมงดำเนินการเรียบร้อยแล้ว โดยในปีการประมง 2562 ได้นำปริมาณสัตว์น้ำที่ไม่ได้ถูกจับมาใช้ประโยชน์ มาจัดสรรวันทำการประมงเพิ่มให้กับเรือประมงโดยไม่กระทบกับค่า TAC
3	ขอให้คณะกรรมการกำกับดูแลโครงการจำหน่ายน้ำมันดีเซลสำหรับชาวประมง ในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ทบพวน แนวทางที่จะบังคับให้บริษัทจำหน่ายน้ำมันบังคับให้ชาวประมงต้องจ่ายเงินผ่านบัตรพลีทการ์ด (Fleet Card) ซึ่งจะทำให้สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวประมงเพิ่มขึ้นทันที	อธิบดีกรมสรรพสามิต ในฐานะประธานคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการจำหน่ายน้ำมันดีเซลสำหรับชาวประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร เห็นชอบในหลักการให้ยกเลิกการจ่ายเงินผ่านระบบ Fleet Card
4	เรือประมงที่มีขนาดไม่เกิน 30 ตันกรอส ไม่ควรมีนโยบายให้ติด VMS เช่น การชักชวนให้เรือประมงขนาดต่ำกว่า 30 ตันกรอส ทดลองติด VMS ฟรี	4.1) การติดตั้ง VMS สำหรับเรือต่ำกว่า 30 ตันกรอส ภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์ในการกำหนดให้มีการติดตั้ง อย่างไรก็ตาม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบติดตามเรือที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านการควบคุม ฝ้าระวัง ต้นทุน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากร จึงได้จัดทำทดสอบระบบติดตามเรือกับเรือ 3 กลุ่ม ได้แก่ เรือประมงพื้นบ้าน จำนวน 10 ลำ เรือขนาดตันกรอส 10-29.99 จำนวน 30 ลำ และเรือขนาดตันกรอส ตั้งแต่ 30 ขึ้นไป จำนวน 10 ลำ 4.2) กรมประมงได้มีประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง ฯ (ฉบับที่ 13) ในกรณีที่อุปกรณ์ระบบติดตามเรือ ชาร์จซ่อมแซมไม่ได้ ชาวประมงสามารถเลือกเปลี่ยนเป็นรุ่น 1 หรือ 2 ก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2563

ชื่อ	ชื่อเรียกเรื่อง	การดำเนินการ
	ประเด็นที่ได้ชี้แจงกับชาวประมงแล้ว	
5	ขอให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการประมงทั้งหมดหยุดออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพของชาวประมง มาเพิ่มเติมขึ้นอีก (ยกเว้นการออก กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งที่ผ่อนคลายปัญหาให้กับชาวประมง)	<p>ปัจจุบัน ไม่มีการดำเนินการออกกฎระเบียบที่มีผลกระทบทางลบกับชาวประมง มีแต่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อผ่อนปรนและช่วยเหลือชาวประมง โดยการดำเนินการปัจจุบัน คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ โดยมีองค์ประกอบ 19 ราย มี นางสาวอารังลักษณ์ ลาภินี กรรมการร่างกฎหมายประจำ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมประมง เป็นเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาการกลั่นกรองการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ประกาศและ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับภาคประมง และแรงงานในภาคประมง โดยรายงานต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายเพื่อทราบหรือพิจารณาแล้วแต่กรณี ได้มีการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>5.1) กฎหมายลำดับรองที่ประกาศบังคับใช้แล้ว จำนวน 16 ฉบับ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎกระทรวง กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ. 2562 - การเปิดทางเลือกในการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง (VMS) ให้สามารถเลือกใช้ รุ่น 1 หรือ รุ่น 2 ก็ได้ตามความประสงค์ของชาวประมง - ประกาศกรมประมง เรื่อง เงื่อนไขที่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนพื้นที่การทำประมงต้องปฏิบัติ และกำหนดแบบคำขอแก้ไขรายการพื้นที่การทำประมง พ.ศ. 2563 - ประกาศกรมประมง ผ่อนปรนให้สามารถขอปิด VMS ได้ 4 กรณี ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ต้องซ่อมแซมโดยนำเรือเข้าอู่เรือ คานเรือ หรือทำเทียบเรือประมง 2) อยู่ระหว่างซ่อมแซม/เปลี่ยน VMS 3) เรือประมงอับปาง และ 4) แจ้งงดใช้เรือกับกรมเจ้าท่าแล้ว เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับเจ้าของเรือประมง <p>5.2) กฎหมายลำดับรองที่อยู่ในระหว่างพิจารณาดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 10 ฉบับ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงและวิธีการส่งรายงานสมุดบันทึกการทำประมงของเรือประมงพาณิชย์ พ.ศ. - ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตให้แก้ไขเครื่องมือทำการประมงในใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ. - ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือที่ใช้ทำการประมงพาณิชย์หรือพื้นบ้าน พ.ศ.

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
6	<p>ขอให้หยุดการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศโดยทันที ด้วยเหตุผลไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชกำหนดประมง พ.ศ.2558 มาตรา 92 ซึ่งการนำเข้าสัตว์น้ำจะต้องมีการตรวจสอบว่า สัตว์น้ำเหล่านั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ตามมาตรา 92 วรรคสองและวรรคสาม สินค้าประมงจากต่างประเทศ จึงเข้ามาถล่มตลาดสินค้าสัตว์น้ำของชาวประมงไทยที่ทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้ต้นทุนสูงกว่าราคาจึงตกต่ำ เพราะมีการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำแบบเสรี ไร้การควบคุม มาสต็อกไว้เต็มห้องเย็นหมดแล้ว ดังนั้นจึงต้องแก้ไขระเบียบกรมประมงเดิมที่อนุญาตให้บุคคลธรรมดา สามารถนำเข้าสัตว์น้ำได้เสรี มีมาตรการปกป้องสินค้าสัตว์น้ำภายในประเทศ</p>	<p>นโยบายการค้าของ WTO และการค้าเสรีของประชาคมอาเซียน (Free Trade Area) เป็นพันธกรณีระหว่างประเทศที่ทุกประเทศต้องถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม กรมประมงได้เข้มงวดในการควบคุมการนำเข้าสัตว์น้ำภายใต้มาตรการต่าง ๆ ตามกฎหมาย ดังนี้</p> <p>6.1) ออกประกาศกรมประมง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการนำเข้าสัตว์น้ำตามมาตรา 92 แห่ง พรก.ประมง ซึ่งกำหนดสัตว์น้ำที่นำเข้ากรณีที่ได้จากการทำประมง ต้องมีหนังสือสำเนารับรองการจับสัตว์น้ำหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงได้ว่า สัตว์น้ำไม่ได้มาจากการทำประมงผิดกฎหมาย จากหน่วยงานภาครัฐประเทศต้นทาง เช่นเดียวกับประเทศไทยส่งออกต่างประเทศ และมีการเข้มงวดการควบคุมทางด้านโรคระบาด และควบคุมคุณภาพด้านอาหาร</p> <p>6.2) กรมประมง โดยกองตรวจสอบเรือประมง สินค้าสัตว์น้ำ และปัจจัยการผลิต ได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเฝ้าระวังป้องกันการลักลอบ การเข้าเทียบท่าเรือของเรือประมง ที่มีใช้เรือประมงไทย และการลักลอบนำเข้าส่งออกสัตว์น้ำ จำนวน 21 แห่ง ประกอบด้วย ด้านท่าเทียบเรือชายแดน 4 แห่ง ได้แก่ ระนอง สตูล ภูเก็ต ตรัง นำเข้าทางตู้คอนเทนเนอร์ 4 แห่ง ลาดกระบัง คลองเตย แหลมฉบัง สงขลา ด้านท่าเทียบเรือ PSM (เรือขนถ่าย) 1 แห่ง ได้แก่ สมุทรสาคร และด้านนำเข้าสินค้าชายแดน 12 แห่ง ได้แก่ เชียงราย(แม่สาย) ตาก (แม่สอด) กาญจนบุรี(พุน้ำร้อน และเจดีย์สามองค์) ประจวบคีรีขันธ์ (สิงขร) สตูล(ตำมะลัง และบางประจัน) สงขลา(สะเดาและป่าดงเบขาร์) ยะลา(เบตง และสุโหงโกลก) นราธิวาส(ตากใบ) เพื่อร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองตรวจสอบเรือประมงฯ ในการตรวจสอบเข้มงวดการนำเข้าที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยทุกสินค้าสัตว์น้ำต้องรู้ที่มาที่ไปของสินค้าและปริมาณ รวมถึงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการป้องกันการลักลอบนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำที่ผิดกฎหมาย การประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้ความรู้และทำความเข้าใจผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย</p>
7	<p>ขอให้มีการทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวประมง กรณีที่ถูกบังคับใช้จากกฎหมายประมงที่ไม่เป็นธรรม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาผู้ได้รับผลกระทบ</p>	<p>อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ ที่แต่งตั้งโดย คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2563 กรมประมงได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขผลกระทบให้กับชาวประมงหลายประการ เช่น โครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมง การจัดทำร่างพระราชบัญญัติกองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. การยกเว้นค่าธรรมเนียมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำฯ การช่วยเหลือเยียวยาจากผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา-19 เป็นต้น</p>
	<p>ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อ</p>	
8	<p>ขอให้มีการเสนอแก้ไขกฎหมายพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยเร่งด่วน ในช่วงที่มีการประชุมสภานิติบัญญัติ</p>	<p>- ประเด็นตามข้อเรียกร้อง จำนวน 18 มาตรา ประกอบด้วย ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับประมงพื้นบ้าน จำนวน 3 มาตรา ประกอบด้วย มาตรา 5 26 และ 34 และข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับประมงพาณิชย์ จำนวน 15 มาตรา ประกอบด้วย 39 57 69 81 87 113 114 124 130 132 151 152 153 166 และ 169</p>

ชื่อ	ชื่อเรียกเรื่อง	การดำเนินการ
		<p>ทั้งนี้ การแก้ไขกฎหมายได้มีการกำหนดกลไกในการดำเนินการ โดยเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมงพิจารณา และต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติก่อนนำเสนอการแก้ไขกฎหมายตามขั้นตอนในรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ</p>
9	<p>ขอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการการซื้อเรือประมงออกนอกระบบคืนโดยเร็ว โดยขอให้รัฐบาลมีการตั้งงบประมาณจำนวน 1 หมื่นล้าน ในปีงบประมาณ 2563 ในการที่จะนำเรือประมงออกนอกระบบ</p>	<p>คณะกรรมการเฉพาะกิจ IUU ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการนำเรือประมงออกนอกระบบ และคณะทำงาน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>9.1) โครงการนำเรือประมงออกนอกระบบเพื่อการจัดการทรัพยากรประมงทะเลที่ยั่งยืน</p> <p>9.1.1) ระยะที่ 1 (ระยะเร่งด่วน) จำนวน 305 ลำ ในปีงบประมาณ 2562 วงเงินทั้งสิ้น 764,454,100 บาท โดยแบ่งออกเป็นสองช่วงคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระยะที่ 1 ช่วงที่ 1 จำนวน 252 ลำ วงเงิน 469,603,900 บาท ดำเนินการจ่ายเงินชดเชยเสร็จสิ้นแล้ว ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2563 - ระยะที่ 1 ช่วงที่ 2 จำนวน 53 ลำ วงเงิน 294,850,200 บาท ดำเนินการจ่ายเงินชดเชยงวดที่ 1 (ร้อยละ 30) แล้ว 52 ลำ เป็นเงิน 85,817,610 บาท จ่ายเงินชดเชยงวดที่ 2 (ร้อยละ 70) แล้ว 38 ลำ เป็นเงิน 136,370,710 บาท คาดว่าจะสามารถจ่ายส่วนที่เหลือจำนวน 14 ลำ เป็นเงิน 63,870,380 บาท แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน 2563 <p>9.1.2) ระยะที่ 2 จำนวน 2,768 ลำ</p> <p>กรมประมงได้เสนอขออนุมัติโครงการฯ ตามขั้นตอน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้</p> <p>(1) กลุ่มเรือที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการของรัฐที่เหลือจำนวน 263 ลำ</p> <p>สำนักงบประมาณเห็นชอบในหลักการโครงการฯ เฉพาะกลุ่มเรือที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการของรัฐที่เหลือจากการชดเชยใน ระยะที่ 1 (ระยะเร่งด่วน) จำนวน 263 ลำ เป็นเงิน 1,265,686,200 บาท โดยให้ขอรับการจัดสรรงบประมาณเท่าที่จำเป็นตามขั้นตอนประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ กลุ่มเรือประมงที่ได้รับผลกระทบที่ชัดเจนที่เป็นเรือเหล็ก (เรือเหล็กยังไม่มีราคากลางจึงยังไม่ได้รับค่าชดเชย) จำนวน 9 ลำ ➢ กลุ่มเรือที่ยังไม่ได้รับการชดเชย (เรือไม้และเรือเหล็ก) จำนวน 254 ลำ ที่จะนำไปพิจารณาในระยะที่ 2 งบประมาณไม่เกิน 1,265,686,200 บาท <p>ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการเยียวยาตามมาตรการลดจำนวนเรือประมงเพื่อการจัดการ</p>

ชื่อ	ชื่อเรียกกร็อง	การดำเนินการ
		<p>ทรัพยากรประมงทะเลที่ยั่งยืน โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการดังนี้</p> <p>(1.1) มอบหมายให้คณะทำงานตรวจสอบประวัติ ความถูกต้อง และคุณสมบัติ เรือประมงและเจ้าของเรือ ดำเนินการตรวจสอบประวัติ และแบ่งกลุ่มเรือตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติเรือและเจ้าของเรือประมง ให้เสร็จสิ้นภายในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนสิงหาคม 2563</p> <p>(1.2) มอบหมายให้คณะทำงานประเมินราคาเรือประมง ดำเนินการประเมินราคาเรือตามสภาพความเป็นจริงเป็นรายลำ ให้เสร็จสิ้นภายในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนสิงหาคม 2563</p> <p>(1.3) เสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณาให้ความเห็นชอบ ภายในเดือนกันยายน 2563 โดยขณะที่อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ เห็นชอบ และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณต่อไป</p> <p>(2) กลุ่มเรือที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ซึ่งประสงค์จะเลิกอาชีพทำการประมง และเรือประมงที่แจ้งความประสงค์ออกนอกระบบเพิ่มเติม จำนวน 2,505 ลำ</p> <p>สำนักงานประมงมีความเห็นให้พิจารณาทบทวนความเหมาะสม คุ่มค่า ความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับการบริหารจัดการกองเรือประมงพาณิชย์ตามแผนบริหารจัดการประมงทะเลของไทย ขณะนี้อยู่ระหว่างทบทวนตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรีถึงความคุ้มค่าและปริมาณเรือประมงที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย กรมประมงจึงอยู่ระหว่างจัดทำโครงการใหม่เพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณชดเชยเยียวยาชาวประมงต่อไป โดยมีหลักการคือ การทำการประมงต้องมีความสอดคล้องกันระหว่างปริมาณผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน และขีดความสามารถในการทำการประมง</p> <p>ดังนั้น การพิจารณาจำนวนเรือที่ต้องนำออกนอกระบบจะคำนึงถึงจุดอ้างอิงของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งปัจจุบัน กรมประมงใช้ผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum Sustainable Yield : MSY) เป็นจุดอ้างอิงในการกำหนดปริมาณสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำการประมงทั้งหมด (Total Allowable Catch : TAC) โดยเมื่อนำเรือออกนอกระบบในจำนวนที่เหมาะสมแล้ว เรือทุกลำที่อยู่ในระบบจะสามารถทำการประมงได้ตามปกติโดยไม่ต้องมีการควบคุมจำนวนวันทำการประมง</p>
10	ขอให้รัฐบาลเร่งรัดการช่วยเหลือชาวประมง ในโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับชาวประมง โดยเร่งด่วน ภายในเดือนธันวาคม 2562	<p>- กรมประมงดำเนินการเสนอโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการประมงร่วมกับธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2563 วงเงินสินเชื่อรวม 10,300 ล้านบาท เพื่อปล่อยกู้ให้กับชาวประมงพาณิชย์และพื้นบ้านในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละ 3 ต่อปี กำหนดชำระคืนเงินกู้ภายใน 7 ปี โดยแบ่งเป็น</p>

ชื่อ	ชื่อเรียกกร็อง	การดำเนินการ
		<p>(1) ธ.ก.ส. วงเงินรวม 5,000 ล้านบาท ให้ผู้ประกอบการที่มีเรือประมงขนาดต่ำกว่า 60 ตันกรอส รวมทั้งเรือประมงพื้นบ้าน วงเงินสินเชื่อสูงสุดไม่เกินรายละ 5 ล้านบาท</p> <p>(2) ธ.ออมสิน วงเงินรวม 5,300 ล้านบาท ให้ผู้ประกอบการที่มีเรือประมงขนาดตั้งแต่ 60 ตันกรอสขึ้นไป วงเงินสินเชื่อสูงสุดไม่เกินรายละ 10 ล้านบาท</p> <p>ผลดำเนินการ 1 ก.ค.-17 พ.ย. 63 มีผู้ประกอบการประมงยื่นความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 4,508 ราย จำนวนเรือประมง 5,226 ลำ รวมวงเงินสินเชื่อที่ต้องการประมาณ 5,983 ล้านบาท</p> <p>- ธ.ก.ส. อนุมัติสินเชื่อ ส.ค.-15 ธ.ค. 63 จำนวน 298 ราย วงเงินประมาณ 98 ล้านบาท</p> <p>- ธนาคารออมสิน อนุมัติสินเชื่อ 15 ก.ย.-15 ธ.ค. 63 จำนวน 67 ราย วงเงินประมาณ 236 ล้านบาท</p>
11	<p>ขอให้ยกเลิก แก๊ซ กฎ ระเบียบ ต่างๆ ที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน ที่ส่งผลกระทบต่อ ข้าราชการประมงที่เป็นอยู่โดยเร็ว</p>	<p>สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยขอให้กระทรวงแรงงาน ดำเนินการแก๊ซ กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจ่ายค่าจ้างเป็นเงินสด ได้ ให้บุคคลอายุ 16 ปีขึ้นไป สามารถฝึกงานในเรือประมงได้ ลดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย การกำหนดและนับชั่วโมงพักของเจ้าหน้าที่ที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นต้น</p> <p>กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ปรับปรุงร่างกฎกระทรวง โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องดังนี้</p> <p>(1) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรืออาจให้บุคคลที่เป็นทายาทซึ่งมีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบหกปีที่ได้รับหนังสือคนประจำเรือประมง สามารถฝึกงานด้านการทำการประมงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาในการทำการประมงจำนวนลำละไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ การฝึกงานดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรืออธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนดแล้วแต่กรณี</p> <p>(2) การเบิกค่าจ้างล่วงหน้าของลูกจ้าง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของการทำงานประมงทะเลว่าลูกเรือต้องเบิกเงินค่าจ้างล่วงหน้าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กับครอบครัว โดยถือปฏิบัติมาโดยตลอด กรมสวัสดิการฯ ได้ให้แนวปฏิบัติคือ ลูกจ้างสามารถขอเบิกค่าจ้างล่วงหน้าได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของค่าจ้างที่ได้รับ และให้นายจ้างหักค่าจ้างที่ขอเบิกล่วงหน้าก่อนโอนค่าจ้างผ่านบัญชีธนาคารเพื่อชำระหนี้ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ลูกจ้างได้รับค่าจ้างในอัตรา 10,000 บาทต่อเดือน ลูกจ้างสามารถขอเบิกค่าจ้างล่วงหน้าได้ 3,000 บาท และหักหนี้ก่อนเงินเข้าบัญชี โดยนายจ้างโอนเงินเข้าบัญชี 7,000 บาท แต่ในการจัดทำเอกสารหลักฐานให้หมายเหตุไว้</p> <p>(3) ลดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ปัจจุบันกฎหมายประมง กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม เวชภัณฑ์ และยา ไว้ในเรือประมงให้กับลูกจ้าง โดยเมื่อเจ้าของเรือได้ดำเนินการแล้ว กฎกระทรวงตามกฎหมายแรงงานที่ร่างใหม่ให้ถือว่าได้ดำเนินการแล้วเช่นกัน</p> <p>ปัจจุบันทั้ง 3 ประเด็น ได้กำหนดในร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในประมงทะเล ซึ่งอยู่ระหว่างการประชาพิจารณ์และจะเสนอคณะอนุกรรมการกึ่งกร็องกฎหมายฯ พิจารณาต่อไป</p>

สรุปการออกกฎหมายลำดับรอง จำนวน 17 ฉบับ

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
1	<p>ประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษาระบบติดตามเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2563</p> <p>ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2563 ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563</p>	<p>1.กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ที่ใช้เรือขนาดตั้งแต่สามสิบตันกรอสขึ้นไปสามารถเลือกติดตั้งระบบติดตามเรือประมงรุ่น 1 หรือระบบติดตามเรือประมงรุ่นที่ 2 ได้ตามความสมัครใจ</p> <p>2 กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ที่ได้ติดตั้งระบบติดตามเรือประมงรุ่น 1 หรือระบบติดตามเรือประมงรุ่นที่ 2 ตามประกาศกรมประมงฉบับนี้มีผลบังคับใช้สามารถใช้ระบบติดตามเรือประมงดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะชำรุดหรือชำรุดจนต้องมีการเปลี่ยนอุปกรณ์ระบุตำแหน่งเรือประมงที่ได้ติดตั้งไว้ ทั้งนี้ หากอุปกรณ์ระบุตำแหน่งเรือประมงที่ได้ติดตั้งไว้ดังกล่าวชำรุดหรือชำรุดจนต้องมีการเปลี่ยนอุปกรณ์ระบุตำแหน่งเรือประมง หรือประสงค์ที่จะติดตั้งอุปกรณ์ระบุตำแหน่งเรือประมงใหม่ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์สามารถเลือกติดตั้งระบบติดตามเรือประมงรุ่นที่ 2 ได้ตามความสมัครใจ</p>	<p>ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ที่มีหน้าที่ต้องติดตั้งระบบติดตามเรือประมงสามารถเลือกติดตั้งระบบติดตามเรือประมงรุ่น 1 หรือระบบติดตามเรือประมงรุ่นที่ 2 ได้ตามความสมัครใจอันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง โดยไม่กระทบต่อภาพรวมในการควบคุม เฝ้าระวังการทำการประมง โดยมีขอบด้วยกฎหมาย</p>
2	<p>ประกาศกรมประมงเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ให้ผู้ประกอบการโทรคมนาคมที่ให้บริการระบบติดตามเรือปฏิบัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2563</p> <p>ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2563 ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563</p>	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและดูแลรักษาระบบติดตามเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2563 ที่กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ที่ใช้เรือขนาดตั้งแต่สามสิบตันกรอสขึ้นไปสามารถเลือกติดตั้งระบบติดตามเรือประมงรุ่น 1 หรือระบบติดตามเรือประมงรุ่นที่ 2 ได้ตามความสมัครใจ จึงจำเป็นต้องแก้ไข</p>	<p>เมื่อผู้ประกอบการโทรคมนาคมได้มาขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการโทรคมนาคมที่ให้บริการระบบติดตามเรือกับกรมประมงแล้วผู้ประกอบการโทรคมนาคมดังกล่าวจะสามารถจำหน่ายและให้บริการอุปกรณ์ตำแหน่งเรือประมง ตามมาตรฐานสมรรถนะ (รุ่นที่ 1)</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
		<p>ประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการระบบติดตามเรือปฏิบัติ พ.ศ.2560 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 โดยกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ประสงค์จะจำหน่ายอุปกรณ์ระบุตำแหน่งเรือประมง ตามมาตรฐานสมรรถนะ (รุ่นที่ 1) มาขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการโทรคมนาคม ให้บริการระบบติดตามเรือกับประมง</p>	
3	<p>ประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกหนังสือรับรองเพื่อประกอบการยื่นขอจดทะเบียนเรือไทยสำหรับเรือประมงพื้นบ้าน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2563</p> <p>ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2563 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่ 22 กรกฎาคม 2563 จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2563</p>	<p>กำหนดให้เจ้าของเรือประมงพื้นบ้านที่ผ่านการตรวจวัดขนาด และจัดทำอัตลักษณ์เรือกับกรมเจ้าท่าก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับและเรือมีขนาดไม่ถึงสิบตันกรอสที่ประสงค์จะขอหนังสือรับรองเพื่อประกอบการยื่นขอจดทะเบียนเรือไทยสำหรับเรือประมงพื้นบ้านสามารถจดทะเบียนเป็นเรือประมงตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยได้ เพื่อบรรลุลวัตถุประสงค์ของมาตรการจัดการเรือประมงพื้นบ้านที่ยังมิได้จดทะเบียนเรือไทยแต่ได้ยื่นขอตรวจวัดขนาดและจัดทำอัตลักษณ์เรือกับกรมเจ้าท่าแล้ว</p>	<p>ทำให้เรือประมงพื้นบ้านกลุ่มดังกล่าวสามารถมายื่นขอจดทะเบียนเป็นเรือประมงตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยได้</p>
4	<p>ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การจดทะเบียนเรือประมง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563</p> <p>ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2563</p>	<p>โดยที่ได้มีประกาศกระทรวงคมนาคม กำหนดให้นายทะเบียนเรือจดทะเบียนเรือประมงตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 1 กรกฎาคม 2561 เนื่องจากการคำนวณค่า MSY (Maximum Sustainable Yield) และสถานการณ์ จำนวนเรือประมงที่มีมากเกินไปกำลังการผลิตตามธรรมชาติ ทำให้ต้องควบคุมจำนวนวันทำการประมงเพื่อมิให้มีการจับสัตว์น้ำขึ้นมาใช้ประโยชน์มากเกินไป ดังนั้น จึงต้องควบคุมจำนวนเรือประมงและมีให้มีการจดทะเบียนเรือเพิ่มเติมประกาศฉบับนี้ได้ยกเว้นให้สามารถจดทะเบียนเรือประมงที่มี</p>	<p>ทำให้สามารถจดทะเบียนเรือประมงพื้นบ้านได้และทำให้เรือประมงสามารถทำการประมงได้โดยถูกกฎหมาย</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
		<p>ขนาดไม่ถึงสิบตันกรอสซึ่งเป็นเรือที่ได้รับการตรวจวัดขนาดและทำอัตลักษณ์จากกรมเจ้าท่าตามระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการตรวจสอบเรือการทำเครื่องหมายที่แสดงอัตลักษณ์เรือและการจดทะเบียนเรือประมงพื้นบ้านที่มีขนาดไม่เกินสิบตันกรอส</p>	
5	<p>ร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการนำร่างกฎกระทรวงฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ไปรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องตัวแทนสถานทูตที่อยู่ในประเทศไทยสมาคมการประมงที่เป็นนายจ้างและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอยู่ระหว่างรายงานให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ พิจารณาผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว</p>	<p>กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2557 ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการจ้างงานและสภาพการทำงานในเรือประมงทะเล ประกอบกับมีการออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงได้จัดทำร่างกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ.เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมงรวมทั้งเป็นการอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ค.ศ. 2007</p>	<p>เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรืออาจให้ทายาท ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 16 ปี ซึ่งได้รับหนังสือรับรองให้ฝึกงานจากกรมเจ้าท่า สามารถฝึกงานด้านการประมงในเรือประมงได้ ละไม่เกิน 1 คน เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา ในการทำการประมง</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนประจำเรือของเรือประมงที่ออกไปทำการประมงนอนน่านน้ำได้รับการคุ้มครองมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้คนประจำเรือมีเวลาพัก ไม่น้อยกว่าจำนวน 14 วัน โดยไม่ให้นับเวลาเดินทางเข้าไปด้วยหรือการกำหนดให้นายจ้างต้องนำลูกจ้างกลับราชอาณาจักรเพื่อตรวจสอบสภาพการจ้างและสภาพการทำงานปีละหนึ่งครั้ง
6	<p>ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง กำหนดขนาดเรือที่ไม่อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ.2562</p> <p>- ไม่จำเป็นต้องออกประกาศกระทรวงฉบับดังกล่าวแต่ให้กรมประมงกำหนดแนวทางในการตรวจสอบลักษณะของการประมงเพื่อการยังชีพอันเข้าข่ายยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562</p>	<p>กำหนดให้การทำประมงโดยใช้เรือที่มีขนาดต่ำกว่าสิบตันกรอสไม่อยู่ในบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562 เนื่องจากมาตรการในการคุ้มครองแรงงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ.2562 อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มเรือประมงพื้นบ้าน ซึ่งเป็นเรือประมงที่มีขนาดต่ำกว่าสิบตันกรอส</p>	<p>เป็นการลดผลกระทบที่กลุ่มเรือประมงพื้นบ้านซึ่งเป็นเรือประมงขนาดเล็กจะต้องได้รับจากมาตรการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
	<p>ตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว</p> <p>-อยู่ระหว่างกรมประมงหารือกับผู้แทนลูกเรือพื้นบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดลักษณะของ “ประมงเพื่อการยังชีพ”</p>		
7	<p>ร่างประกาศกรมประมงเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงและวิธีการส่งรายงานสมุดบันทึกการทำประมงของเรือประมงพาณิชย์ พ.ศ.</p> <p>-คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้มอบหมายให้กรมประมงดำเนินการนำร่างประกาศกรมประมงฯ หารือกับคณะอนุกรรมการพัฒนาการทำประมงพาณิชย์อย่างยั่งยืน และนำผลการหารือมาเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ อีกครั้ง ก่อนเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณาต่อไป</p> <p>-กรมประมงได้หารือกับคณะอนุกรรมการพัฒนาการทำประมงพาณิชย์อย่างยั่งยืนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยอยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ พิจารณาที่เรียบร้อยแล้ว โดยอยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ พิจารณา</p>	<p>เนื่องจากปริมาณสัตว์น้ำที่ระบุในสมุดบันทึกการทำประมงเป็นการระบุน้ำหนักโดยกะปริมาณทำให้ปริมาณสัตว์น้ำที่ขนถ่ายขึ้นทำเทียบเรือประมง ซึ่งเป็นน้ำหนักที่เกิดจากการชั่งจริง มีความแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีตรวจสอบปริมาณสัตว์น้ำในสมุดบันทึกการทำประมงกับปริมาณสัตว์น้ำที่ขนถ่ายขึ้นทำเทียบเรือประมงที่แตกต่างกันโดยกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละยี่สิบและคลาดเคลื่อนได้สามครั้งในรอบสิบสองเดือน</p>	<p>ทำให้การจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงสอดคล้องกับข้อเท็จจริง และลักษณะของการทำประมงที่เป็นอยู่ลดปัญหาความคลาดเคลื่อนของปริมาณสัตว์น้ำที่ระบุในสมุดบันทึกการทำประมงกับปริมาณสัตว์น้ำที่ขนถ่ายขึ้นทำเทียบเรือประมง</p>
8	<p>ร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ พ.ศ.</p> <p>คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้มอบหมายให้กรมประมงไปหารือกับบริษัทน้ำมันกรณีเรือบรรทุกผลิตภัณฑ์น้ำมันที่มีขนาดตั้งแต่ 1,000 ตันกรอสขึ้นไป</p>	<p>กำหนดวิธีการปฏิบัติของเจ้าของเรือประมงที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงหรือเรือขนถ่ายสัตว์น้ำปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และการแจ้งเข้าออกท่าเทียบเรือเพื่อยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/2560 ลงวันที่ 4 เมษายน 2560 ที่มีความเข้าซ้อนทับ</p>	<p>เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบควบคุมและเฝ้าระวังการทำประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
	<p>ที่ให้บริการในน่านน้ำไทยว่า ไม่สามารถให้บริการเรือประมงไทยที่มีขนาดเล็กได้จริงหรือไม่ และปรับหลักเกณฑ์การปฏิบัติของเจ้าของเรือในกรณีระบบติดตามเรือประมงขัดข้อง โดยให้เจ้าของเรือสนับสนุนแต่ละประเภทสามารถปฏิบัติเมื่อระบบติดตามเรือประมงขัดข้องได้ และเจ้าหน้าที่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้จริง โดยให้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปหารือกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบกับการที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่อไป</p> <p>-กรมประมงได้ดำเนินกาหารือกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยอยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ พิจารณาต่อไป</p>	<p>พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558</p>	
9	<p>ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมงและหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือรับรอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. อยู่ระหว่างเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง</p>	<p>เนื่องจากประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ ในการออกหนังสือรับรอง พ.ศ. 2562 วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้หนังสือรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง (สร.3) มีอายุสองปีนับแต่วันออกหนังสือรับรอง ซึ่งวันสิ้นอายุของหนังสือรับรองของเรือแต่ละลำจะไม่ตรงกัน ทำให้การวางแผนดำเนินงานของผู้ตรวจสอบประเมินในแต่ละพื้นที่ทั้ง 22 จังหวัดชายทะเลต้องใช้เจ้าหน้าที่ เวลาและงบประมาณจำนวนมาก ประกอบกับเมื่ออายุของหนังสือรับรองกับอายุของใบอนุญาตทำการประมงหมดไม่พร้อมกันทำให้เจ้าของหรือผู้ควบคุมเรือประมงบางท่านหลงลืมมายื่นขอรับหนังสือรับรองฉบับใหม่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขประกาศกรมประมงดังกล่าว โดยกำหนดหนังสือรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยใน</p>	<p>ทำให้ผู้ตรวจประเมินสามารถวางแผนการตรวจประเมินเรือประมงแต่ละลำได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดเวลาและงบประมาณของภาครัฐในการตรวจประเมินเรือประมง</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
		เรือประมง (สร.3) มีอายุเท่ากับใบอนุญาตทำการประมง	
10	<p>ร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ฯ (ฉบับที่ 2)</p> <p>- คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้มอบหมายให้กรมประมงจัดทำหลักการของร่างกฎกระทรวงฯ ให้ชัดเจนเพื่อนำเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณา เมื่อคณะกรรมการเฉพาะกิจการเห็นชอบในหลักการดังกล่าวแล้ว คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ จึงจะพิจารณาร่างกฎกระทรวงฯ ต่อไป</p> <p>- อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาการแก้ไขรายการใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ในกรณีเรือประมงที่ได้รับอนุญาตให้ได้ทำการประมงโดยนำเรือประมงลำอื่นมาทดแทนโดยกำหนดขนาดของเรือที่จะนำมาทดแทนและแก้ไขหลักเกณฑ์การโอนปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่อนุญาตให้ทำการประมงในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำ โดยยกเลิกหลักเกณฑ์การโอนปริมาณสัตว์น้ำคงเหลือจากการรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำให้กับเรือประมงลำอื่น</p>	<p>ชาวประมงสามารถนำเรือประมงลำอื่นมาทดแทนได้ และสามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำได้ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กรมประมงกำหนดบนพื้นฐานการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมและสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน</p>
11	<p>ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องการแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงที่ประสงค์ที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.</p> <p>- คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้มอบหมายให้กรมประมงให้นำร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ เสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายเพื่อพิจารณาต่อไป</p> <p>- อยู่ระหว่างนำเสนอกomiteeการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายพิจารณา</p>	<p>ปรับลดเวลาการแจ้งคำร้องล่วงหน้า และปรับแก้เอกสารที่ใช้ยื่นประกอบการนำสัตว์น้ำเข้ามาในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับเรือประมงขนาดเล็กซึ่งเป็นเรือรับจ้างระหว่างเกาะสอง – ระนอง ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เนื่องจากมีขั้นตอนการปฏิบัติยุ่งยาก มีค่าใช้จ่ายสูง และไม่สอดคล้องกับวิถีการค้าชายแดนเพื่อนบ้านที่ถือปฏิบัติต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน ส่งผลให้รายได้และเศรษฐกิจของจังหวัดระนองลดลงตามข้อเรียกร้องของชมรมแพปลาจังหวัดระนอง</p>	<p>ทำให้กลุ่มเรือประมงขนาดเล็กที่วิ่งรับจ้างระหว่างเกาะสอง – ระนองสามารถปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมตรวจสอบได้ภาระค่าใช้จ่ายและเป็นการส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน</p>
12	<p>ร่างประกาศกรมประมงเรื่อง กำหนดชนิดเครื่องมือทำการประมงที่สามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และการโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และกำหนดแบบคำขอรับโอนใบอนุญาตในลักษณะ</p>	<p>เพื่อกำหนดชนิดเครื่องมือทำการประมงที่ผู้โอนใบอนุญาตหรือผู้โอนใบอนุญาตในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำ และโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำเพื่อออกช่องว่างที่กฎ</p>	<p>ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์สามารถโอนปริมาณสัตว์น้ำสามารถโอนใบอนุญาตในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำและโอนปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะรวบรวมปริมาณสัตว์น้ำได้ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กรมประมงกำหนด</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
	<p>ควรวรรณปริมาณสัตว์น้ำ และแบบคำขอรับในปริมาณสัตว์น้ำที่คงเหลือจากการโอนใบอนุญาตในลักษณะควรวรรณปริมาณสัตว์น้ำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ ได้มอบให้กรมประมงจัดทำหลักการของร่างประกาศกรมประมงฯ ให้ชัดเจน เพื่อนำเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมายพิจารณาเมื่อคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ เห็นชอบในหลักการดังกล่าวแล้ว คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ จึงจะพิจารณาร่างประกาศกรมประมงฯ ต่อไป</p> <p>- อยู่ระหว่างนำเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมายพิจารณา</p>	<p>กระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ. 2562 ไม่ได้กำหนดขนาดเรือในการนำเรือประมงมาควรวรรณเพื่อใช้ทำการประมงไว้ ซึ่งเป็นช่องว่างที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนเรือและเพิ่มประสิทธิภาพการจับสัตว์น้ำหลังจากการควรวรรณปริมาณสัตว์น้ำ</p>	<p>บนพื้นฐานการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมและสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน</p>
13	<p>ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตให้แก้ไขเครื่องมือทำการประมงในใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ พ.ศ.</p> <p>- คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายฯ มอบหมายให้กรมประมงนำร่างประกาศกรมประมงฯ ไปรับฟังความเห็นจากคณะกรรมการพัฒนาการทำการประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืน และคณะกรรมการพัฒนาการทำการประมงพาณิชย์อย่างยั่งยืน โดยหากมีข้อขัดข้องให้เสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ทบทวนอีกครั้ง แล้วเสนอร่างประกาศกรมประมงฯ ต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมายพิจารณา กรมประมงได้ดำเนินการหารือกับคณะกรรมการพัฒนาการทำการประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืน และคณะกรรมการพัฒนาการทำการประมงพาณิชย์อย่างยั่งยืนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่ง</p>	<p>กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปลี่ยนแปลงประเภท ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือทำการประมงโดยคำนึงถึงปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืนและไม่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำการประมง</p>	<p>ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์สามารถเปลี่ยนแปลงประเภท ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือทำการประมงภายใต้หลักเกณฑ์ที่กรมประมงกำหนด</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
	อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอคณะอนุกรรมการกถันกรองกฎหมายฯ พิจารณาต่อไป		
14	<p>ร่างประกาศกรมประมงเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนการยึดเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือที่ใช้ทำการประมงพาณิชย์หรือพื้นบ้าน พ.ศ.</p> <p>อยู่ระหว่างพิจารณาของคณะอนุกรรมการกถันกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง</p>	<p>ตามมาตรา 113 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้กรณีที่มีผู้ทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีอำนาจสั่งยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมงหรือกักเรือประมง โดยกรณีนี้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีคำสั่งยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมง หรือสั่งกักเรือประมง เจ้าของเรือจะวางประกันแทนการสั่งยึดเครื่องมือทำการประมง หรือกักเรือประมง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมประมงประกาศกำหนดก็ได้ ดังนั้น กรมประมงจึงได้จัดทำร่างประกาศกรมประมง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการวางประกันแทนเครื่องมือทำการประมงหรือเรือประมง</p>	<p>ทำให้เจ้าของเรือประมงสามารถวางประกันแทนเครื่องมือทำการประมงที่ถูกยึด หรือเรือประมงที่ถูกกัก เพื่อนำเรือประมงและเครื่องมือประมงดังกล่าวไปใช้ประกอบอาชีพในระหว่างถูกดำเนินคดีได้ ภายใต้มาตรการในการควบคุมตรวจสอบที่กรมประมงกำหนด</p>
15	<p>ร่างประกาศกรมประมงเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้งเข้าออกท่าเทียบเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ พ.ศ.</p> <p>อยู่ระหว่างเสนอคณะอนุกรรมการกถันกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง</p>	<p>กำหนดหลักเกณฑ์ในการแจ้งเข้าออกของเรือประมงเพื่อขึ้นคานในลำคลองเดียวกัน โดยการลดขั้นตอนการแจ้งผ่านระบบทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องรอระยะเวลา 1 ชั่วโมงก่อนนำเรือออกจากท่าเทียบเรือ และใช้แบบยื่นคำร้องผ่านทางเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์โปรแกรม LINE เพื่อให้เกิดความสะดวกกับชาวประมงและสามารถควบคุมได้ตามข้อเรียกร้องของสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย</p>	<p>ลดขั้นตอนในการแจ้งเข้าออกของเรือประมงเพื่อขึ้นคานในลำคลองเดียวกันที่อยู่ยากซับซ้อนเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีของชาวประมงแต่ยังอยู่ภายใต้มาตรการในการเฝ้าระวัง ควบคุมตรวจสอบการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p>
16	<p>ร่างประกาศกรมประมง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ประกอบการโรงงานต้องแจ้งให้พนักงาน</p>	<p>เนื่องจากผู้ประกอบการโรงงานต้องแสดงเอกสารสำเนาหนังสือแสดงความเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งเป็น</p>	<p>ทำให้ผู้ประกอบการโรงงานที่ตั้งอยู่ในที่ดินที่ไม่ได้มีเอกสารสิทธิหรือไม่มีกรรมสิทธิ์ของตนเอง หรือ</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
	<p>เจ้าหน้าที่ทราบก่อนดำเนินการประกอบกิจการโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.</p> <p>อยู่ระหว่างเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง</p>	<p>ที่ตั้งของโรงงาน หรือเอกสารยินยอมให้ใช้ที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงงาน หรือสัญญาเช่าโรงงาน ในการแจ้งประกอบกิจการโรงงานตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยในกรณีที่โรงงานตั้งอยู่ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งไม่ใช่ที่ราชพัสดุและเป็นการตั้งอยู่บนที่ดินนั้นโดยเคยมีสิทธิใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง ให้สามารถแจ้งประกอบกิจการโรงงานได้ โดยใช้เอกสารหลักฐานที่แสดงได้ว่าเคยเป็นผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินสาธารณประโยชน์โดยการเช่าประกอบการแจ้งได้</p>	<p>เป็นโรงงานที่อยู่ในพื้นที่ป่า หรือเป็นโรงงานที่ได้เข้าพื้นที่กับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สามารถแจ้งประกอบกิจการโรงงานได้</p>
17	<p>ร่างระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ทำการงานในเรือที่ใช้ทำการประมง เรือบรรทุกสินค้าประมงห้องเย็น เรือขนถ่ายเพื่อการประมง เรือบรรทุกสินค้าห้องเย็น เรือบรรทุกน้ำมันเพื่อการประมงและเรือบรรทุกน้ำจืด ขนาดตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไป (ฉบับที่ 3) พ.ศ.</p> <p>อยู่ระหว่างเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ทำการงานในเรือที่ใช้ทำการประมง เรือบรรทุกสินค้าประมงห้องเย็น เรือขนถ่ายเพื่อการประมง เรือบรรทุกสินค้าห้องเย็น เรือบรรทุกน้ำมันเพื่อการประมงและเรือบรรทุกน้ำจืด ขนาด ตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไป พ.ศ. 2562 เกี่ยวกับบรรทุกสินค้าห้องเย็น เรือบรรทุกน้ำมันเพื่อการประมงและเรือบรรทุกน้ำจืด ขนาดตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไป พ.ศ.2562 เกี่ยวกับหลักเกณฑ์เรื่องการเปลี่ยนถ่ายคนกลางทะเล โดยต้องมีหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบที่รัดกุมก่อนที่จะอนุญาตให้มีการเปลี่ยนถ่ายคนกลางทะเลเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบังคับใช้แรงงานหรือค้ามนุษย์ในเรือประมง และกำหนดเอกสารประกอบการยื่นคำขอให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ยกเลิกการใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระของประชาชน ประกอบกับเพิ่มหลักเกณฑ์ในการออกหนังสืออนุญาตสำหรับผู้มีอายุเกิน 16 ปี</p>	<p>ทำให้สามารถเปลี่ยนถ่ายคนกลางทะเลเป็นได้ภายใต้หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบที่รัดกุมมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบังคับใช้แรงงานหรือค้ามนุษย์ในเรือประมง</p> <p>-อำนวยความสะดวกและลดภาระของประชาชนในการยื่นสำเนาเอกสาร</p> <p>- ทำให้ผู้มีอายุเกิน 16 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี สามารถลงไปฝึกงานในเรือประมงได้</p>

ลำดับที่	ชื่อกฎหมายลำดับรอง	หลักการและเหตุผล	ประโยชน์ที่จะได้รับ
		แต่ไม่ถึง 18 ปี ในการลงไปฝึกงาน ในเรื่องประมง โดยเป็นเอกสาร อีกฉบับหนึ่งซึ่งไม่ใช่หนังสือ คนประจำเรือ	

สรุปการแก้ไขพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 19 มาตรา

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
1	5	“ ประ ม ง พื น บ้ า น ” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งไม่ว่าจะใช้เรือประมง หรือใช้เครื่องมือโดยไม่ใช้เรือประมง โดยเจ้าของเรือประมง เจ้าของเครื่องมือทำการประมง และผู้ควบคุมเรือต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย และชาวประมงหนึ่งคนมีเรือประมงพื้นบ้านได้ไม่เกินหนึ่งลำ โดยบุคคลในครอบครัวเดียวกันสามารถออกไปทำการประมงได้โดยไม่ต้องมีการจ้างงาน ทั้งนี้ ที่ไม่ใช่ประมงพาณิชย์”	1.1) เพื่อให้สามารถออกทำการประมงได้โดยไม่จำกัดอยู่เฉพาะในเขตทะเลชายฝั่ง 1.2) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือต้องเป็นคนไทย 1.3) คนในครอบครัวสามารถลงเรือไปทำการประมงได้โดยไม่ต้องมีการจ้างงาน 1.4) หนึ่งคนสามารถมีเรือได้ไม่เกิน 1 ลำ	1.1) หากเปลี่ยนนิยาม “ประมงพื้นบ้าน” อาจกระทบนิยามอื่นของมาตรา 5 ด้วย เช่น นิยามคำว่า “ทะเล” เป็นต้น 1.2) เสนอกำหนดนิยามใหม่โดยแยกเป็นประมงพื้นบ้าน (Artisanal Fisheries) กับประมงเพื่อการยังชีพ (Small scale fisheries) ตามมาตรฐานขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) 1.3) เสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ 1.4) เสนอร่างใหม่	1.1) คณะอนุกรรมการเสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ ดังนี้ “มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งตามที่คณะกรรมการประมงในท้องถิ่นกำหนดไม่ว่าจะใช้เรือประมง หรือใช้เครื่องมือโดยไม่ใช้เรือประมง โดยเจ้าของเรือประมง เจ้าของเครื่องมือทำการประมง และผู้ควบคุมเรือต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย และชาวประมงหนึ่งคนมีเรือประมงพื้นบ้านได้ไม่เกินหนึ่งลำ โดยบุคคลในครอบครัวเดียวกันสามารถออกไปทำการประมงได้โดยไม่ต้องมีการจ้างงาน ทั้งนี้ ที่ไม่ใช่ประมงพาณิชย์” 1.2) คณะอนุกรรมการเสนอร่างใหม่ ดังนี้ “มาตรา 5 “ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งเพื่อการยังชีพที่ใช้เรือประมงที่มีขนาดต่ำกว่าห้าตันกรอส และมีคุณลักษณะอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ คุณลักษณะอื่นที่กำหนดอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย ขนาดแรงม้า และชนิดของเครื่องยนต์จำนวนลูกเรือชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือด้วย “ประมงพาณิชย์ขนาดเล็ก” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อการพาณิชย์ โดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ 5 ตันกรอสขึ้นไป แต่ไม่เกิน

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
					<u>15 ต้นกรอส และมีคุณลักษณะอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ คุณลักษณะอื่นที่กำหนดอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย ขนาดแรงม้า และชนิดของเครื่องยนต์ จำนวนลูกเรือ ชนิด ขนาด และจำนวนของเครื่องมือด้วย”</u>
2	16	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 3 ปี	ขอให้ขยายวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจาก 2 ปี เป็น 3 ปี	ที่ประชุมไม่มีการอภิปรายและเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	
3	26	มาตรา 26 ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมเจ้าท่า อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด พณิชย์จังหวัด นายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคนเป็นกรรมการ ให้ประมงจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ในจังหวัดใดมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลหรือแม่น้ำโขงให้มีผู้แทน หรือในจังหวัดที่อาณาเขตติดต่อกับแม่น้ำโขงให้มีผู้แทนกองทัพเรือเป็น	ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด โดยให้ลดจำนวนนายอำเภอลงเหลือไม่เกิน 3 คน	3.1) คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดตามที่รัฐมนตรีประกาศบางจังหวัดมีหลายอำเภอ จึงให้ลดจำนวนลงเหลือเพียงนายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง 3.2) ควรกำหนดสัดส่วนผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคน เป็นกรรมการ ในสัดส่วนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ เพื่อลดข้อได้เปรียบเสียเปรียบของชาวประมงในการลงมติเรื่องสำคัญต่าง ๆ ในการประชุม 3.3) เสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ	คณะอนุกรรมการเสนอเสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ ดังนี้ “ มาตรา 26 ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมเจ้าท่า อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด พณิชย์จังหวัด นายอำเภอในเขตท้องที่ที่มีการประมง เลือกตัวแทนเป็นกรรมการ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคนเป็นกรรมการ ให้ประมงจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ในจังหวัดใดมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลให้มีผู้แทน ครรชล. หรือในจังหวัดที่อาณาเขตติดต่อกับแม่น้ำโขงให้มีผู้แทนกองทัพเรือ

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		กรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน <u>กรณีนายอำเภอซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งให้มีสิทธิลงมติได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องที่อำเภอตนเอง”</u>			เป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน กรณีนายอำเภอซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งให้มีสิทธิลงมติได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องที่อำเภอตนเอง”
4	34	เสนอให้ยกเลิกทั้งมาตรา	เสนอให้ยกเลิกทั้งมาตรา	ประมงพื้นบ้านเสนอให้ยกเลิกทั้งมาตราแต่ประมงพาณิชย์ไม่เห็นด้วยที่จะให้ยกเลิกทั้งมาตรา เพราะประเด็นดังกล่าวช่วยป้องกันการทับซ้อนของพื้นที่และลดความขัดแย้งของการทำการประมงระหว่างการทำประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ อีกทั้งยังเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทะเลในภาพรวมทั้งหมด	
5	39	“มาตรา 39 ผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำใดตามมาตรา 32 และมาตรา 36 ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (1) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 114 ยังไม่ถึงสองปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด (2) เป็นผู้ชำระค่าปรับที่พ้นโทษแล้วไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง (3) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่อธิบดีมีคำสั่งตามมาตรา 113 (1) หรือ (5) และยังไม่พ้นสองปีนับแต่วันได้รับคำสั่ง	เสนอให้ปรับแก้ไขคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต 5.1) เสนอให้การพิจารณาลักษณะต้องห้ามต้องแยกพิจารณาเป็นเรือประมงรายลำ โดยต้องห้ามเฉพาะลำที่ใช้ในการกระทำความผิด 2.2) เสนอให้ตัดลักษณะต้องห้าม กรณีเป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกพักใช้ใบอนุญาตทำการประมง 5.3) เสนอแก้ไขกรอบระยะเวลา กรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงจาก “ยังไม่พ้น 5 ปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต” เป็น “ไม่พ้น 2 ปี นับแต่วันที่ใบอนุญาตทำการประมงถูกเพิกถอน” เพื่อให้สอดคล้องกับอายุใบอนุญาตทำการประมง	ที่ประชุมไม่มีการอภิปรายและเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		<p>(4)(3) เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่อธิบดีมีคำสั่งตามมาตรา 113 (2) และยังไม่พ้นระยะเวลาการสั่งห้าม</p> <p>(5)(4) เป็นผู้เคยถูกลงโทษขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่ถูกเพิกถอนทำการประมงยังไม่พ้นห้าปีนับตั้งแต่วันที่ขอรับใบอนุญาตเรือประมงสองปีนับแต่วันที่ใบอนุญาตทำการประมงถูกเพิกถอน</p> <p>(6)(5) รัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศแจ้งเป็นหนังสือว่าเป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตทำการประมงหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงโดยผู้มีอำนาจของรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น</p> <p>(7)(6) เป็นผู้เคยถูกลงโทษขอรับใบอนุญาตเรือประมงลำที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงมาแล้วสองครั้งภายในห้าปี”</p>			
6	57	-ยังไม่มีร่างที่เสนอ-	ข้อตกลงของประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์เสนอให้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลให้ครอบคลุมด้านวิชาการ เศรษฐกิจและสังคม เพื่อปรับปรุง มาตรา 57 ให้เหมาะสม	ที่ประชุมไม่มีการอภิปรายและเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	
7	69	“มาตรา 69 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนเล็กกว่า	เสนอให้สามารถใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนตั้งแต่ 2.5 เซนติเมตร ประกอบเครื่องปั่นไฟทำการ	7.1) เสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงปรับแก้ไขข้อความ โดยตัดคำว่า “ประกอบเครื่องปั่นไฟ” ออก	คณะอนุกรรมการเสนอเสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ ดังนี้ “มาตรา 69 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		สองจุดห้าเซนติเมตรที่ <u>๗๗๗๗๗๗๗๗</u> ประกอบเครื่องปั่นไฟทำการประมงในเขตสิบสองไมล์ทะเลนับจากแนวชายทะเลในเวลากลางคืนเว้นแต่ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด	ประมงในเขต 12 ไมล์ทะเล นับจากแนวชายฝั่งทะเลในเวลากลางคืน เว้นแต่ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด	เนื่องจากเห็นว่าการทำประมงสามารถทำได้ทั้งการใช้เครื่องปั่นไฟและไม่ต้องใช้เครื่องปั่นไฟ 7.2) เสนอแก้ไขข้อความของร่างที่ชาวประมงเสนอ	เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนเล็กกว่าสองจุดห้าเซนติเมตร <u>๗๗๗๗๗๗๗๗</u> ปั่นไฟทำการประมงในเขตสิบสองไมล์ทะเลนับจากแนวชายฝั่งทะเลในเวลากลางคืน เว้นแต่ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
8	81	-ไม่เสนอร่างใหม่-	ไม่เสนอปรับแก้มาตรา 81 โดยให้นำการกระทำความผิดตามมาตรา 81 (บางอนุมาตรา) ออกจากการกระทำความผิดตามมาตรา 114 <u>ข้อเสนอเพิ่มเติม</u> 8.1) ถ้าจะคงมาตรา 81 ไว้เป็นความผิดร้ายแรงตามมาตรา 114 (3) ให้คงไว้เฉพาะมาตรา 81 (1) และปรับโทษตามมาตรา 151 และมาตรา 152 ให้เหมาะสม 8.2) ให้แก้ไขมาตรา 81 (1) โดยเพิ่มคำว่า “สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาขณะทำการประมง”	1) เสนอแก้ไขข้อความตาม (1) โดยเปลี่ยน คำว่า “ระบบ” เป็น “อุปกรณ์” เพราะคำว่า “ระบบ” เป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานซึ่งรัฐจะต้องออกเป็นกฎ หรือระเบียบ เพื่อกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานนั้น และตัดคำว่า “ตลอดเวลา” ออก 2) เสนอร่างใหม่	คณะอนุกรรมการเสนอร่างใหม่ ดังนี้ “ มาตรา 81 เจ้าของเรือที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยประเภทการใช้ทำการประมงและมีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ติดตั้ง <u>๗๗๗๗๗๗๗๗</u> ติดตามเรือประมง และดูแลรักษาให้ <u>๗๗๗๗๗๗๗๗</u> ดังกล่าวสามารถใช้งานได้ <u>๗๗๗๗๗๗๗๗</u> ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด (2) จัดทำสมุดบันทึกการทำประมง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย วันที่เข้าออกท่าเทียบเรือประมง ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ทำการประมง พื้นที่ในการทำประมงและตำแหน่งเรือ ในขณะที่จับสัตว์น้ำ จุดจอดเรือ ประเภทและปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้หรือการเททิ้งสัตว์น้ำ การขนถ่ายสัตว์น้ำ การนำสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ซึ่งต้องรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือ และต้องส่งรายงานให้กรมประมงทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
					<p>(3) แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีเข้าเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ต้องส่งมอบสำเนาสมุดบันทึกการทำงานประมงและเอกสารหลักฐานอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย</p> <p>(4) จัดทำเครื่องหมายประจำเรือประมงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด</p> <p>(5) กลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด”</p>
9	87	<p>มาตรา 87 ห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเล เว้นแต่เป็นการขนถ่ายไปยังเรือที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือเป็นการขนถ่ายไปยังเรือประมงตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือที่ทำการประมงต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรหรือช่องทางอื่นทำนองเดียวกันจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำ และต้องรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำซึ่งรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือขนถ่ายสัตว์น้ำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หลังการดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำ</p>	<p>เสนอให้สามารถขนถ่ายสัตว์น้ำจากเรือประมงไปยังเรือประมงได้</p>	<p>9.1) ปัจจุบันมาตรา 81 (5) ได้กำหนดให้เรือประมงกลับเข้าท่าเทียบเรือตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด คือไม่เกิน 30 วัน ดังนั้น ปัญหาแรงงานที่อยู่ในทะเลนานเกินไปจะหมดไป จึงควรปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอเพื่อให้เรือประมงกับเรือประมงสามารถขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างกันได้ ซึ่งจะประโยชน์กับชาวประมงที่จะได้สัตว์น้ำที่ดีมีคุณภาพและจำหน่ายได้ในราคาสูงเหมือนช่วงก่อนที่พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 จะประกาศบังคับใช้</p> <p>9.2) การปรับแก้ไขตามที่ชาวประมงเสนอเป็นการผ่อนคลายนโยบายมากขึ้นและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวประมงทำให้ชาวประมง</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		<p>หลักเกณฑ์และระยะเวลาในการขออนุญาต การอนุญาต และการรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำให้เป็นไปตามที่ อธิบดีประกาศกำหนด</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำ โดยจะกำหนดตามประเภทหรือขนาดของเรือ พื้นที่ หรือระยะเวลาที่ห้ามทำการขนถ่ายสัตว์น้ำก็ได้”</p>		<p>สามารถขนถ่ายสัตว์น้ำกับเรือประมงในเครือข่ายเดียวกันได้ โดยเรือของตนไม่ต้องเสียเวลาขึ้นบนฝั่ง ส่งผลให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนให้กับชาวประมง อย่างไรก็ตาม อาจเป็นประเด็นที่องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ทักท้วงได้ในอนาคตสำหรับเรือประมงที่ทำการประมงนอกน่านน้ำไทย เนื่องจากหลักการของ FAO ไม่ให้ขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างเรือประมงเพราะมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงานที่จะขึ้นมาบนฝั่ง ซึ่งหากอนุญาตให้ขนถ่ายสัตว์น้ำระหว่างเรือประมงได้ แรงงานบนเรือประมงก็จะไม่สามารถขึ้นมาบนฝั่งได้</p>	
10	113	-ไม่เสนอร่างใหม่-	<p>มาตรา 113 เป็นมาตรการในการลงโทษทางปกครองกับผู้ทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ดังนั้น การเสนอปรับแก้จึงต้องแก้ตามมาตรา 114</p>	<p>10.1) มาตรา 113 ควรเรียงลำดับของการกระทำความผิดจากโทษเบาไปหาโทษหนัก โดยการออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตควรเป็นโทษลำดับสุดท้าย เนื่องจากเป็นโทษหนักที่สุด และควรนำความในวรรคสุดท้ายขึ้นมาบัญญัติไว้เป็นวรรคแรก</p> <p>10.2) เสนอให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศเพิกถอนใบอนุญาตและประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองดำเนินการตามมาตรา 116</p>	<p>คณะอนุกรรมการเสนอเสนอร่างใหม่ ดังนี้ “มาตรา 113 ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองมีอำนาจสั่ง ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) <u>ยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง</u></p> <p>(2) <u>ห้ามนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง</u></p>

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรมการ	หมายเหตุ
				<p>10.3) คณะกรรมการ มาตรการทางปกครองมี อำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจ มากกว่าอำนาจศาล นอกจากนี้ องค์ประกอบของ คณะกรรมการมาตรการทาง ปกครองมาจากฝ่ายรัฐ ทั้งหมด ไม่มีตัวแทนจาก ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม อันอาจนำไปสู่การลุแก่อำนาจ ของฝ่ายรัฐในการ พิจารณาออกคำสั่ง ไม่มี การคำนึงถึงวิถีชีวิตของ ชาวประมง ซึ่งบางครั้งอาจมี การกระทำความผิดโดยไม่มี เจตนา ดังนั้น ก่อนการ เพิกถอนใบอนุญาตควรจะมี กลไกในการอุทธรณ์คำสั่ง ก่อนจะนำคดีขึ้นสู่ชั้นศาล เช่น การกำหนดให้ผู้รับคำสั่ง สามารถอุทธรณ์คำสั่งไปยัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ในฐานะ ที่เป็นผู้รักษาการตาม กฎหมาย เป็นต้น รวมถึงควร ให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาเข้าไปมี ส่วนร่วมในการรับฟังการ พิจารณาด้วย อีกทั้ง ควรที่ จะต้องรอให้ศาลยุติธรรมได้ มีการพิจารณาตัดสินคดี เสียก่อน และควรมีตัวแทน ของชาวประมง ทั้งจาก ประมงพื้นบ้าน และประมง พาณิชย์ร่วมเป็นกรรมการ</p> <p>10.4) เรือที่ถูกประกาศเป็น เรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ ชอบด้วยกฎหมายนั้นในทาง ปฏิบัติไม่สามารถโอน กรรมสิทธิ์ซื้อขายให้ ผู้ประกอบการรายใหม่ได้ เนื่องจากมีกฎหมายของ กรมเจ้าท่า ที่กำหนดให้</p>	<p>นั้นหรือเครื่องมือทำการ ประมง</p> <p>(3) <u>สั่งพักใช้ใบอนุญาตที่มี กำหนดครั้งละไม่เกินสิบวัน โดยขอสั่งพักใช้ให้ใช้ เรือประมงนั้นจนกว่าจะ สิ้นสุดระยะเวลาที่สั่ง พักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้ห้ามทำ การประมงจนกว่าจะปฏิบัติ ให้ถูกต้อง</u></p> <p>(4) <u>เพิกถอนใบอนุญาตและ ประกาศให้เรือประมงนั้น เป็นเรือที่ใช้ทำประมง โดยไม่มีชอชตัวชกหวนช สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนด ครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้ เรือประมงนั้นจนกว่าจะ สิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ ใบอนุญาตด้วยก็ได้</u></p> <p>(5) <u>ตัดเรือประมงเพิกถอน ใบอนุญาต และประกาศให้ เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำ การประมงโดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย</u></p> <p>การสั่งพักเรือประมงตาม (1) <u>ชี้แจงเรือประมงที่ ประมงตาม (1) หรือ ตัด เรือประมงตาม (3) ยึด เครื่องมือทำการประมงตาม (2) เจ้าของเรือจะวางประกัน แทนตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด ก็ได้แต่ถ้ามีการนำเครื่องมือ ทำการประมงหรือเรือประมง นั้นไปใช้ทำการประมงโดยไม่ ชอบด้วยกฎหมายอีก ให้เงิน ประกันนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และจะขอวางเงินประกันแทน อีกไม่ได้</u></p>

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะกรรมการ	หมายเหตุ
				<p>กรมเจ้าท่าต้องเพิกถอนทะเบียนเรือที่ถูกประกาศเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>10.5) การบังคับใช้กฎหมายในคดีอาญา กรณีที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้วไม่ได้กระทำความผิดให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองยกเลิกการเพิกถอนใบอนุญาต และยกเลิกประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>10.6) การบังคับใช้กฎหมายตามมาตรา 113 เกี่ยวเนื่องกับปัญหาการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เช่น การกระทำความผิดตามมาตรา 83 ซึ่งควรเป็นโทษสถานเบา แต่คณะกรรมการมาตรการทางปกครองกลับใช้มาตรการเพิกถอนใบอนุญาตในทันที</p> <p>10.7) ตามมาตรา 114 (3) ที่กำหนดให้การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 เป็นการกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงร้ายแรงนั้น หากพิจารณารายละเอียดของมาตรา 81 ในบางวงเล็บพบว่ามิใช่กรณีที่เป็นการกระทำความผิดร้ายแรงแต่อย่างใด</p> <p>10.8) การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 113 และมาตรา 114 ควรมีการคำนึงถึงการกำหนดอาณาบริเวณของการกระทำความผิด เช่น การกระทำความผิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ)</p>	<p>การเพิกถอนใบอนุญาตและประกาศให้เรือประมงเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตาม (5) ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองประกาศรายชื่อเรือนั้นให้ทราบโดยทั่วกัน และเมื่อเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงใดเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือนั้นทำการประมงอีก ตาม ระยะเวลา ที่คณะกรรมการมาตรการทางปกครองประกาศกำหนดแต่ต้องไม่เกินกว่า 2 ปี นับแต่วันที่มีประกาศรายชื่อดังกล่าว</p> <p>ให้นำบทบัญญัติมาตรา 117 มาใช้บังคับแก่การสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตาม (4) ด้วยโดยอนุโลม</p> <p>ให้นำบทบัญญัติมาตรา 105 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การสั่งยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตาม (1) (2) ด้วยโดยอนุโลม</p> <p>การสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมาตรการทางปกครองคำนึงถึงสภาพความร้ายแรงแห่งความผิด การกระทำผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดซ้ำอีก และหากผลการดำเนินคดีอาญาถึงที่สุดแล้วปรากฏว่า ผู้ได้รับคำสั่งไม่มีความผิด ให้คณะกรรมการมาตรการทาง</p>

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
				<p>การกระทำ ความผิดใน น่านน้ำภายใน (Internal Waters) ซึ่งการกำหนด มาตรการลงโทษควรมีความ แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อ ช่วยเหลืออุตสาหกรรม ประมงชายฝั่ง</p> <p>10.9) ตามมาตรา 113 ควร บังคับใช้กับเรือประมงไทยใน การออกไปทำการประมงใน เขตทะเลนอกน่านน้ำไทยทั้ง ในทะเลเขตรัฐชายฝั่งและ ทะเลหลวง ส่วนเรือที่ทำการ ประมงในน่านน้ำภายใน ควร อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 105 เพียงเท่านั้น เนื่องจาก บทบัญญัติมาตรา 105 มีความครอบคลุมและยังมี บทลงโทษที่รุนแรงพอ สมควรแล้ว</p> <p>10.10) หากยังไม่มี ความ ชัดเจนในเรื่องอำนาจระหว่าง ศาลกับอำนาจของคณะ กรรมการมาตรการทาง ปกครอง ย่อมจะส่งผลกระทบต่อ ชาวประมงที่ถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิด ทั้งนี้ เนื่องจากหากศาลตัดสินว่า ชาวประมงผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ กระทำความผิด แต่คณะ กรรมการมาตรการทาง ปกครอง เห็นว่าชาวประมง กระทำความผิดและออกคำสั่ง ทางปกครองย่อมก่อให้เกิด ความไม่เป็นธรรมต่อ ชาวประมง และไม่สอดคล้อง กับผลของการดำเนินคดีทาง อาญา</p> <p>10.11) เสนอร่างใหม่</p>	<p>ปกครองพิจารณาเพิกถอน คำสั่งทางปกครองนั้นโดยเร็ว</p>
11	114	“มาตรา 114 การกระทำ ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็น การทำการประมงโดยฝ่า	11.1) เสนอให้ตัดการกระทำ ความผิดโดยฝ่าฝืนมาตรา 81 (2) (3) (4) และ (5) ออกจาก	ในมาตรา 114 ควรมีการวาง หลักเกณฑ์ การกระทำ ความผิดที่จะเป็นความผิดฐาน	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรมการ	หมายเหตุ
		<p>ฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 113</p> <p>(1) ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมงตามมาตรา 10</p> <p>(2) ทำการประมงโดยไม่มีใบอนุญาตทำการประมงหรือไม่มีใบอนุญาตใช้เครื่องมือทำการประมงตามมาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 36 หรือมาตรา 48</p> <p>(3) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 81 (1)</p> <p>(4) จัดทำบันทึกการทำทำการประมงหรือรายงานการทำทำการประมงโดยใช้เอกสารอื่นเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำความผิดโดยเจตนา</p> <p>(5) ทำการประมงเกินปริมาณหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 36 ทำการประมงในบริเวณที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา 56 หรือทำการประมงในห้วงเวลาที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา 70</p> <p>(6) ดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงตามมาตรา 42 ทำการประมงผิดไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา 43 หรือใช้เครื่องมือทำการประมงที่ต้องห้ามตามมาตรา 67 มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 71 (1)</p> <p>(7) ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา 49</p>	<p>การทำทำการประมงโดยฝ่าฝืนตามกฎหมายอย่างร้ายแรง</p> <p>11.2) เสนอให้ตัดการทำทำการประมงสัตว์น้ำขนาดเล็กออกจากการทำทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง</p> <p>11.3) ขอให้ยกเลิกมาตรา 114 (4) หรือหากต้องการคงไว้ ให้เพิ่มเติมคำว่า “เจตนา” และปรับปรุงกฎหมายลำดับรองให้มีความชัดเจน</p>	<p>ทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายประมงอย่างร้ายแรงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p> <p>(11.3.1) มาตรา 114 (1)</p> <p>- ควรเพิ่มเติมข้อความ มาตรา 114 (1) ดังนี้</p> <p><i>“ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะในน่านน้ำไทย และในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง รวมทั้งทะเลหลวง ตามมาตรา 10”</i></p> <p>ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศและพันธะสัญญาข้อตกลงต่าง ๆ กำหนดให้มีมาตรการควบคุมและป้องกันเรือไร้สัญชาติหรือเรือที่เปลี่ยนธงเรือ เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) และทะเลหลวง</p> <p>11.3.2) มาตรา 114 (2)</p> <p>- ไม่ควรกำหนดมาตรา 31 และมาตรา 32 ไว้ในอนุมาตรา (2) เนื่องจากเป็นการควบคุมใบอนุญาตการทำประมงน้ำจืด และการควบคุมใบอนุญาตการทำประมงพื้นบ้าน ซึ่งทั้ง 2 มาตราดังกล่าวไม่อยู่ในกรอบบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศและพันธะสัญญาข้อตกลงต่าง ๆ</p> <p>11.3.3) มาตรา 114 (3)</p> <p>- อนุมาตรา (3) ไม่ควรกำหนดมาตรา 81 ไว้ทั้งหมด ควรกำหนดไว้เพียงมาตรา 81 (1) เกี่ยวกับการการติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและการดูแลรักษาให้ระบบสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรมการ	หมายเหตุ
		<p>(๘) ข้อ ๘ สัตว์น้ำหรือสัตว์น้ำที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่ ๓ ห น ๓ ๕ ซึ่ น เรือประมงตามมาตรา ๖๖</p> <p>(๙) (๘) จับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำตามที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา ๖๖</p> <p>(๑๐) (๙) ขนถ่ายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๘๗ มรตรา ๘๘ หรือมาตรา ๘๙</p> <p>(๑๑) (๑๐) ปลอมแปลง ปิดบัง หรือเปลี่ยนแปลง เครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง</p> <p>(๑๒) (๑๑) ข้อขัดขวางปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ ผู้สังเกตการณ์ ปิดบัง ซ่อนเร้น หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่</p> <p>(๑๓) (๑๒) มีส่วนร่วมสนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>(๑๔) กระทำการอันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใดที่ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม (๑) ถึง (๑๓) เกินสามครั้งภายในหนึ่งปี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเดียวกันหรือไม่ก็ตาม</p>		<p>เนื่องจากเป็นเรื่องที่สหภาพยุโรปให้ความสำคัญ สำหรับเรื่องของการจัดทำสมุดบันทึกการทำประมงตามมาตรา ๘๑ (๒) การแจ้งการเข้าออกเรือตามมาตรา ๘๑ (๓) การจัดทำเครื่องหมายประจำเรือตามมาตรา ๘๑ (๔) และการกลับเข้าทำเทียบเรือประมงตามมาตรา ๘๑ (๕) เป็นกรณีที่สามารถผ่อนคลายเป็นได้ ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เพราะเป็นเรื่องของรายละเอียดไม่ใช่สาระสำคัญที่ควรกำหนดไว้เป็นความผิดที่ร้ายแรง</p> <p>- ข้อเสนอของชาวประมงที่เสนอให้ตัดการกระทำ ความผิดโดยฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ (๒) (๓) (๔) และ (๕) ออกจากการทำการประมงโดยฝ่าฝืนตามกฎหมายอย่างร้ายแรงในมาตรา ๑๑๔ (๓) อาจขัดแย้งและไม่สอดคล้องกับมาตรา ๑๑๔ (๔) และ (๑๑) เนื่องจากมาตรา ๑๑๔ (๔) กำหนดให้ “จัดทำบันทึกการทำการประมงหรือรายงานการทำการประมง โดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำ” เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง และมาตรา ๑๑๔ (๑๑) กำหนดให้ “ปลอมแปลง ปิดบัง หรือ เปลี่ยน เครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง” เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง นั้นหมายถึงการจัดทำบันทึกการทำการประมงอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหลักฐาน และการปลอมแปลง ปิดบัง เปลี่ยน</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะกรรมการสิทธิการ	หมายเหตุ
				<p>เครื่องหมายประจำเรือประมง หรือทะเบียนเรือประมง เป็น การฝ่าฝืนกฎหมายอย่าง ร้ายแรง แต่การไม่จัดทำสมุด บันทึกรับการทำการประมงตาม มาตรา 81 (2) ไม่เป็นการฝ่า ฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง</p> <p>หากกฎหมายมีเจตนารมณ์ ให้การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 81 เป็นการฝ่าฝืน กฎหมายอย่างร้ายแรงตาม มาตรา 114 ควรต้องกำหนด ไว้ด้วยว่า ต้องเป็นการกระทำ โดยมีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 81 จึงจะเป็นการฝ่า ฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตาม มาตรา 114</p> <p>- อีกแนวทางหนึ่งเห็นควรให้ กำหนดไว้เช่นเดิมเหมาะสม แล้ว</p> <p>11.3.4) มาตรา 114 (4)</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (4) ออก เนื่องจากไม่ได้ระบุมาตรฐาน ความผิด และยังพบว่าใน มาตรา 114 (3) การไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 81 นั้น หมายถึง การบันทึกการทำการ ประ ม ง อัน เป็ น เที จ การทำลายเอกสารถือว่าไม่มี เอกสาร ไม่มีการบันทึกไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เพื่อ ลดความซ้ำซ้อน</p> <p>- ควรตัดคำว่า “บันทึกการ ทำการประมง” ออก เนื่องจากมาตรา 82 กำหนดให้ การนำเรือประมงออกจากท่า เทียบเรือประมง เจ้าของเรือ ผู้ควบคุมเรือต้องนำเอกสาร เกี่ยวกับจำนวนรายชื่อและ หนังสือคนประจำเรือ และ หลักฐานการอนุญาตของคน ประจำเรือตามกฎหมายว่า</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
				<p>ด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย ตามมาตรา 83 ดังนั้น การใส่ ชื่อลูกเรือผิดพลาดไปจากการ จัดทำบันทึกที่ได้รายงานไว้ โดยไม่ได้มีเจตนา เนื่องจาก บางครั้งชื่อลูกเรือซึ่งเป็นคน ต่างชาติอาจคล้ายคลึงกัน เช่นนี้จึงส่งผลให้การกระทำ ดังกล่าวเป็นการกระทำ ความผิดร้ายแรง</p> <p>11.3.5) มาตรา 114 (5) - ควรตัดอนุมาตรา (5) ออก เนื่องจากในอนุมาตรา (2) ได้ กำหนด มาตรา 36 ไว้อยู่แล้ว และไม่ควรระบุ มาตรา 56 และมาตรา 70 ไว้ เป็นการทำการประมงโดยฝ่า ฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงใน มาตรา 114 เนื่องจากเป็น มาตรการบริหารจัดการฤดูปิด อ่าวและฤดูปลาวางไข่ ภายในประเทศ ไม่สอดคล้อง กับกฎหมายระหว่างประเทศ</p> <p>11.3.6) มาตรา 114 (6) - ควรตัดอนุมาตรา (6) ออก เนื่องจากมีความซ้ำซ้อน โดย อนุมาตรา (6) เป็นเรื่องการ ดัดแปลงเครื่องมือทำการ ประมงตามมาตรา 42 ซึ่ง มาตรา 42 กำหนดห้ามการ ดัดแปลงเครื่องมือไว้ 4 มาตรา ได้แก่ มาตรา 31 เป็น เครื่องมือประมงน้ำจืดใน มาตรา 32 เป็นเครื่องมือ ประมงพื้นบ้าน มาตรา 35 เป็นมาตราที่ยกเลิกแล้ว และ มาตรา 36 เป็นเครื่องมือ ประมงพาณิชย์ ซึ่งปรากฏอยู่ ในอนุมาตรา (2) แล้ว จึงไม่ จำเป็นต้องกำหนดไว้อีก</p> <p>- อนุมาตรา (6) ไม่ควร กำหนดไว้ให้เป็นความผิด</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
				<p>ร้ายแรงตามมาตรา 114 เนื่องจากตามข้อเท็จจริง ชาวประมงมักประสบปัญหา โลมากัดตอวนหาปลาของ ชาวประมงเสียหาย ชาวประมงจึงดำเนินการแก้ไข ปัญหาโดยการนำอวนคลุมสี แดงมาคลุมอวน เพื่อป้องกันไม่ให้โลมาเข้ามากัดตอวนเสียหาย อีกทั้ง ชาวประมงมัก ประเมินวันทำการประมง ผิดพลาดไปจากที่ได้ระบุไว้ ดังนั้น หากไม่ตัดอนุมาตรา (6) ออก ส่งผลให้การกระทำ ดังกล่าว เป็นความผิดร้ายแรง ตามมาตรา 114 ดังนั้น จึงควร พิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ เกิดขึ้นของชาวประมงเป็น สำคัญ</p> <p>11.3.7) มาตรา 114 (7) - ควรเพิ่มเติมข้อความใน อนุมาตรา (7) ดังนี้ “ทำการประมงโดยฝ่าฝืน หลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือ องค์การระหว่างประเทศ กำหนดไว้ตาม มาตรา 49 และ <u>หมายรวมถึงการปลอมแปลง ปิดบัง เปลี่ยนเครื่องหมาย ประจำเรือประมงหรือ ทะเบียนเรือประมง มีส่วนร่วม สนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็น ให้แก่เรือประมงที่ทำการ ประมงโดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย”</u> - ควรกำหนดให้ชัดเจนใน เรื่องของการทำประมงที่ฝ่า ฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือ องค์การระหว่างประเทศ กำหนดไว้ ควรเป็นเรื่องการ ทำประมงที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำต่อ ทรัพยากรเท่านั้น</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
				<p>- ควรเพิ่มเติมรายละเอียดว่า การทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศตามอนุมาตรา (7) ต้องมีการร้องขอจากรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศด้วย</p> <p>11.3.8) มาตรา 114 (8)</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (8) ออก เนื่องจากข้อเท็จจริงการจับสัตว์น้ำขนาดเล็ก ไม่ได้ทำให้สัตว์น้ำสูญพันธุ์ ในทางกลับกันการจับพ่อแม่พันธุ์จะทำให้เกิดการสูญพันธุ์มากกว่า เพราะปลา 1 ตัว ออกไข่ครั้งหนึ่งประมาณ 200,000-1,000,000 ตัว อีกทั้งในทางปฏิบัติการตรวจสอบบนเรือกระทำได้ยาก เพราะต้องใช้บุคลากรจำนวนมากซึ่งอาจมีลักษณะเลือกปฏิบัติทำให้เกิดช่องทางการทุจริตของเจ้าหน้าที่ได้โดยง่าย นอกจากนี้ กรมประมงได้ออกประกาศกำหนดขยายขนาดตาอวนกันถุงของชาวประมงแล้ว ดังนั้น ปลาขนาดเล็กย่อมจะไม่ติดอวนขึ้นมาแน่นอน จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องกำหนด (8) ไว้</p> <p>11.3.9) มาตรา 114 (9)</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (9) ออก เนื่องจากเป็นมาตรการบริหารจัดการภายในประเทศและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์น้ำหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ เป็นสัตว์ที่ไม่มี การซื้อขาย ชาวประมงจึงไม่มีเจตนาที่จะจับสัตว์น้ำเหล่านั้นขึ้นมา แต่อาจมีความผิดพลาดกรณีสัตว์น้ำดังกล่าวติดอวนขึ้นมาได้</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
				<p>ชาวประมงยอมปล่อยคืนสู่ทะเลทั้งหมด</p> <p>11.3.9) มาตรา 114 (11)</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (11) ออก และนำไปเขียนรวมไว้กับอนุมาตรา (7) เนื่องจากฐานความผิดไม่ได้อ้างอิงกับมาตราใด และยังสอดคล้องกับฐานความผิดของมาตรา 49 ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้วในอนุมาตรา (7)</p> <p>- ควรเพิ่มเติมข้อความให้ชัดเจนว่า การปลอมแปลงปิดบังหรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงต้องเป็นการกระทำ “ขณะทำการประมง” เนื่องจากลดปัญหาการกลั่นแกล้งกันในกรณีที่เรือจอดอยู่แล้วมีผู้ไม่หวังดีมากระทำให้เสียหายแก่เรือ เป็นเหตุให้เรือดังกล่าวเกิดการปลอมแปลงหรือเป็นการเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือ ทำให้เจ้าของเรือเสียหายกลายเป็นกระทำความผิดอย่างร้ายแรง</p> <p>- คำว่า “ปลอมแปลง” ควรใช้เพียงคำว่า “ปลอม” เท่านั้น เนื่องจากคำว่า “ปลอม” และคำว่า “แปลง” มีความหมายที่แตกต่างกัน เมื่อนำมารวมกันอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ</p> <p>11.3.10) มาตรา 114 (12)</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (12) ออก เนื่องจากการกระทำความผิดฐานการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีกฎหมายอาญากำหนดโทษไว้เป็นหลักอยู่แล้ว ดังนั้นหากตัดอนุมาตรา (12) ออกก็ไม่มีผลประการใดเนื่องจาก</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
				<p>บุคคลนั้นต้องรับโทษทางอาญาที่กำหนดไว้อยู่แล้ว</p> <p>11.3.11) มาตรา 114 (13)</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก และควรไปเขียนรวมไว้กับอนุมาตรา (7) เนื่องจากฐานความผิดไม่ได้อ้างอิงกับมาตราใด และยังสอดคล้องกับฐานความผิดของมาตรา 49 ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้วในอนุมาตรา (7)</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก เนื่องจากจะกระทบกับเจ้าของเรือซึ่งไม่ได้ออกเรือไปด้วยและไม่ได้รับรู้ถึงการกระทำความผิด จะต้องรับโทษในการกระทำของลูกเรือที่กระทำความผิดในขณะที่ออกเรือไปนั้น</p> <p>- ควรตัดอนุมาตรา (13) ออก เนื่องจากไม่ชัดเจนและเป็นบทบัญญัติที่เขียนไว้กว้างและครอบคลุมมากเกินไป เช่น เรือน้ำมันขายน้ำมันให้เรือประมงที่กระทำความผิดหรือเรือน้ำแข็งขายน้ำแข็งให้เรือประมงที่กระทำความผิด เช่นนี้ส่งผลให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนตามอนุมาตรา (13)</p> <p>11.3.12) มาตรา 114 (14)</p> <p>- ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าการกระทำที่อันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใด ที่ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม (1) ถึง (13) คือความผิดใดบ้าง เนื่องจากพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษ มิเช่นนั้นจะเกิดความไม่เป็นธรรม</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
12	124	“มาตรา 124 ผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 <u>บรรดาศักดิ์หรือมาตรา 11/1 บรรดาศักดิ์</u> ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันสี่แสนบาท หรือปรับไม่เกินแปดแสนบาทต่อผู้ใดประกอบกิจการโรงงานที่มิใช่ที่บรรดาศักดิ์โดยผิดกฎหมายว่าด้วยแรงงานผู้ใดประกอบกิจการโรงงานอันเป็นทนายฝึกฝนมาตรา 11 บรรดาศักดิ์หรือบรรดาศักดิ์ หรือมาตรา 11/1 บรรดาศักดิ์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันสี่แสนบาทต่อผู้ใดฝ่าฝืนสองปีหรือปรับตั้งแต่สองแสนบาท ถึงสองล้านบาทหรือทั้งสี่พันปรับและปรับอีกวันละหนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาทต่อสองครั้งที่มีที่ทนายฝึกฝนพนักงานเสาค้นหาที่หรือผู้อนุญาตต่อทนายทนายทนายที่ต่อรองโรงงานผู้ใดออกใบอนุญาตหรือใบรับอนุญาตออกโดยผิดฝ่าฝืนมาตรา 11 บรรดาศักดิ์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันสี่แสนบาทหรือปรับตั้งแต่สองแสนบาท ถึงสองล้านบาทหรือทั้งสี่พันปรับ”	เสนอให้ไปใช้บทกำหนดโทษตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน	ที่ประชุมไม่มีการอภิปรายและเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	
13	130	“มาตรา 130 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 มาตรา 43 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามสิบล้านบาทโดยพิจารณาถึงความ	13.1) เสนอยกเลิกการกำหนดโทษปรับตามขนาดต้นกรอสม 13.2) เสนอปรับระวางโทษและกำหนดกรอบในการพิจารณากำหนดโทษ โดย	13.1) การกำหนดอัตราโทษปรับจากเดิมกำหนดโทษปรับตามขนาดเรือ เปลี่ยนมาเป็นอัตราโทษปรับอัตราเดียว คือ ตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสามสิบล้านบาท จึงควรมีความชัดเจนว่า	คณะอนุกรรมการเสนอร่างใหม่ ดังนี้ “มาตรา 130 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 มาตรา 43 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึง

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		<p>ร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำ ความผิด ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าสองแสนบาท หรือยี่สิบสี่พันบาทห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการกระทำ ความผิดจากการทำการประมง แล้วแต่ที่ สัตว์น้ำในทะเลสูงที่สุด</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิด ตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิด ตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิด ตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิด ตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p>	<p>คำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำ ความผิด ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดของเรือประมง</p> <p>13.3) ขอให้ปรับบทลงโทษให้มีความสอดคล้องกับบทลงโทษในภูมิภาคเดียวกัน</p> <p>13.4) ขอให้พิจารณาบทกำหนดโทษเกี่ยวกับความผิดด้านธุรการต่อทรัพยากรออกจากกันให้ชัดเจน</p> <p>13.5) ขอให้มิโทษจำคุก กรณีผู้ควบคุมเรือ (ไตเรือ) เป็นผู้กระทำผิดต่อทรัพยากร</p>	<p>ใช้อัตราส่วนเท่าใดในการกำหนด ดังนั้น ควรมีการพิจารณาเปรียบเทียบอัตราส่วนเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>13.2) ควรใช้มาตรการลงโทษทางปกครอง เช่น การยึดเรือพักใช้ใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนดแทนการลงโทษด้วยการปรับ น่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดเนื่องจากในช่วงระหว่างที่ยึดเรือหรือพักใบอนุญาตตามระยะเวลาที่กำหนดไว้จะเกิดประโยชน์จากรักษาธรรมชาติและชาวประมงไม่ต้องเดือดร้อนเสียค่าปรับจนไม่สามารถที่จะทำการประมงต่อไปได้เพราะไม่มีค่าปรับจนหมดตัว</p> <p>13.3) การกำหนดโทษควรคำนึงถึงบริบททางเศรษฐกิจ การทำประมงของไทยเป็นสำคัญ และไม่ควรถูกกำหนดอัตราโทษปรับไว้สูงที่สุดถึงสามสิบล้านบาท</p>	<p>สามสิบล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำ ความผิด ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดเรือประมง ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าสองแสนบาท หรือยี่สิบสี่พันบาทห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการกระทำ ความผิด</p> <p>จากเจตนารมณ์แห่งความผิด</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิดตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิดตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิดตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p> <p>ที่ผู้กระทำความผิดตกลงบรรเทาโทษไว้หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี หรือขอขมาตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีขึ้นไม่ฟ้องคดี</p>

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		โทษตั้งแต่หกชั้วจนหกท ซึ่งสองสิบสี่ชั้วจนหกท หรือ ปรับสี่พันจนห้าพันบาทของ สูงสุดสี่ตัวน้ำที่ได้หกท ที่ททททททททททสี่ตัวน้ำ สี่พันจนสี่ตัวน้ำ			ชชช หรือปรับสี่พันจนห้า พันบาทของสูงสุดสี่ตัวน้ำที่ได้ หกททททททททททสี่ตัวน้ำ สี่พันจนสี่ตัวน้ำ
14	132	“มาตรา 132 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 42 ต้องระวางโทษ ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึงสามสิบล้านบาท โดย พิจารณาถึงความร้ายแรง ของพฤติการณ์ในการ กระทำความผิด ความ เสียหายที่เกิดขึ้นแก่ ทรัพยากรสัตว์น้ำและ สิ่งแวดล้อม และขนาด เรือประมง ทั้งนี้ ต้องไม่ น้อยกว่าห้าเท่าของมูลค่า สัตว์น้ำที่ได้จากการ กระทำความผิดจากการ ทำการประมงหนึ่งแสน บาทซึ่งสองแสนบาทหรือ ปรับสี่พันจนห้าพันบาทของ สูงสุดสี่ตัวน้ำที่ได้หกท ที่ททททททททททสี่ตัวน้ำ สี่พันจนสี่ตัวน้ำ ห้าตัวที่ทททททททททท บรรดหนึ่ง ใช้เรือขนาด ตั้งแต่สี่สิบตันหรือสี่ ไปแต่ไม่ซึ่งหกสิบตัน หรือสี่ร้อยบาทของ ปรับตั้งแต่สองแสนบาท ถึงหกแสนบาท หรือปรับ สี่พันจนห้าพันบาทของ สูงสุดสี่ตัวน้ำที่ได้หกท ที่ททททททททททสี่ตัวน้ำ สี่พันจนสี่ตัวน้ำ	14.1) เสนอยกเลิกการกำหนด โทษปรับตามขนาดตันกรอส 14.2) เสนอปรับระวางโทษ และกำหนดกรอบในการ พิจารณากำหนดโทษ โดย คำนึงถึงความร้ายแรงของ พฤติการณ์ในการกระทำ ความผิด ความเสียหายที่เกิด แก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและ สิ่งแวดล้อม และขนาดของ เรือประมง	ควรปรับลดอัตราค่าปรับให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับ สภาพเศรษฐกิจการทำการ ประมงของประเทศไทย	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		<p>ที่ให้ผู้ตรวจท่าตรวจผิดตรวจ บรรดาศักดิ์นี้ ใช้เรือขนาด ตั้งแต่หกสิบตันหรือขึ้นไป ไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้า สิบตันหรือสี่ ตันหรือห้า โหล่นหรือตั้งแต่หกโหล่น ขึ้นไปซึ่งหกสิบห้าหรือ แปดสิบห้าตันหรือเก้า สิบห้าตันหรือมากกว่า ของเรือขนาดนี้ที่ได้ตรวจ ที่ท่าตรวจประมง แล้วแต่ ที่ตรวจได้ของเรือ</p> <p>ที่ให้ผู้ตรวจท่าตรวจผิดตรวจ บรรดาศักดิ์นี้ ใช้เรือขนาด ตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าตัน หรือขึ้นไป ตันหรือห้า โหล่นหรือตั้งแต่หกสิบ ห้าหรือแปดสิบห้าตัน หรือเก้าสิบห้าตันหรือ มากกว่าของเรือขนาดนี้ที่ได้ตรวจ ที่ท่าตรวจประมง แล้วแต่ ที่ตรวจได้ของเรือ</p>			
15	151	<p>“มาตรา 151 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 81 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 88 (1) หรือ (7) ต้องระวางโทษปรับ ตั้งแต่ สอง ห มี่ น บ า ท <u>ถึงสี่ล้านบาท</u> โดยพิจารณา <u>ถึงความร้ายแรงของ</u> <u>พฤติการณ์ในการกระทำ</u> <u>ความผิด ความเสียหายที่</u> <u>เกิดแก่ทรัพยากรสัตว์น้ำ</u> <u>และสิ่งแวดล้อม และขนาด</u> <u>เรือประมง</u></p> <p>ที่ให้ผู้ตรวจท่าตรวจผิดตรวจ บรรดาศักดิ์นี้ ใช้เรือ ขนาดตั้งแต่สี่สิบตัน หรือขึ้นไปแต่ไม่ถึงหก สิบตันหรือสี่ ตันหรือห้า โหล่นหรือแปดสิบห้า</p>	<p>15.1) ยกเลิกการกำหนดโทษ ปรับตามขนาดต้นกรอส</p> <p>15.2) เสนอปรับระวางโทษ และกำหนดกรอบในการ พิจารณากำหนดโทษ โดย คำนึงถึงความร้ายแรงของ พฤติการณ์ในการกระทำ ความผิด ความเสียหายที่เกิด แก่ทรัพยากรสัตว์น้ำ และ สิ่งแวดล้อม และขนาดของ เรือประมง</p>	<p>ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่ กรมประมงปรับแก้ตามที่ ชาวประมงเสนอ</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		<p>ที่ผู้ทรงทศตวงผิดตวงสรรพตหนึ่ง ไช้เรื่อชนวดตั้งนตทศิตยต้นทรสซขึ้นไปนตไผ่กึ่งทหนึ่ง ร้อยหัวศิตยต้นทรสซ ต้นสรรชวงโทยปรัทหนึ่งสัทชยทท</p> <p>ที่ผู้ทรงทศตวงผิดตวงสรรพตหนึ่ง ไช้เรื่อชนวดตั้งนตทหนึ่งร้อยหัวศิตยต้นทรสซขึ้นไป ต้นสรรชวงโทยปรัทสี่สัทชยทท</p>			
16	152	<p>“มาตรา 152 ผู้ใดทำการประมงหรือขนถ่ายสัตว์น้ำโดยมิได้รายงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 81 (2) หรือ (3) มาตรา 82 หรือมาตรา 88 (2) (3) หรือ (4) หรือทำรายงานอันเป็นเท็จหรือไม่ นำเรือกลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามมาตรา 81 (5) หรือมาตรา 88 (6) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองล้านบาท โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดขึ้น แก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดของเรือประมง</p> <p>ที่ผู้ทรงทศตวงผิดตวงสรรพตหนึ่ง ไช้เรื่อชนวดตั้งนตฮื่อศิตยต้นทรสซขึ้นไปนตไผ่กึ่งททศิตยต้นทรสซ ต้นสรรชวงโทยปรัทหนึ่งสัทชยทท</p> <p>ที่ผู้ทรงทศตวงผิดตวงสรรพตหนึ่ง ไช้เรื่อ</p>	<p>16.1) ยกเลิกการกำหนดโทษปรับตามขนาดตันกรอส</p> <p>16.2) เสนอปรับระวางโทษและกำหนดกรอบในการพิจารณากำหนดโทษ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดขึ้น แก่ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม และขนาดของเรือประมง</p>	<p>ที่ประชุมไม่มีการอภิปรายและเห็นชอบตามร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะกรรมการ	หมายเหตุ
		<p>ขหนดตั้งแต่ทศสิบต้น ทศสิบขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่ง ร้อยหัวสิบต้นทศสิบ ต้น ระวางโทษปรับหัวแสน บาท</p> <p>ทำผู้ทศที่ทศสิบต้น ตามระวางหนึ่ง ไม่เรือ ขหนดตั้งแต่หนึ่งร้อยหัว สิบต้นทศสิบขึ้นไป ต้น ระวางโทษปรับสองสี่พัน บาท”</p>			
17	153	<p>“มาตรา 153 เจ้าของ เรือประมงผู้ใดใช้คน ประจำเรือซึ่งไม่มีหนังสือ คนประจำเรือหรือไม่ได้รับ ใบอนุญาตตามมาตรา 83 หรือฝ่าฝืนมาตรา 83/1 ต้องระวางโทษตาม กฎหมายว่าด้วยแรงงาน ปรับไม่เกินห้าแสน บาทแต่ไม่เกินแปดแสน บาทต่อต้นประมงเรือ ตั้งสองพันต้น และให้ อธิบดีมีอำนาจเพิกถอน ใบอนุญาตทำทศประมง ของเรือของเรือประมง และให้อธิบดีทศเรือทำ มี ตำ ร ลั ง เ พิ ก ท ห น ประมงต้นซึ่งต้นเรือ ของผู้ตบขุดเรือตบ ทศของเรือตั้งสองพัน ต้นเรือในทศนี้โทษ ปรับ”</p>	<p>ให้นำระวางโทษตาม กฎหมายว่าด้วยแรงงาน ใช้</p>	<p>ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่ กรมประมงปรับแก้ตามที่ ชาวประมงเสนอ</p>	
18	166	<p>“มาตรา 166 ผู้สนับสนุน หรือได้รับผลตอบแทน จากการกระทำความผิด ตามพระราชกำหนดนี้ ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับตัวการใน</p>	<p>เสนอแก้ไขให้ลูกเรือไม่ต้อง รับผิดชอบ</p>	<p>ที่ประชุมไม่มีการอภิปราย และเห็นชอบตามร่างที่ กรมประมงปรับแก้ตามที่ ชาวประมงเสนอ</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมงเสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของคณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
		<p>ความผิดนั้น เว้นแต่เป็นกรณี ที่ผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคนประจำเรือไม่ต้องรับผิดชอบแต่ตนผู้เป็นเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ตลอดจนไม่ส่งโทษหรือส่งโทษผู้พ้นโทษที่ทวงหาโทษที่ตนผิดนั้นเพื่องานที่ได้”</p>			
<p>19</p>	<p>169</p>	<p>“มาตรา 169 เครื่องมือทำการประมง สัตว์น้ำผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำหรือประมงหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด และความผิดนั้นเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา 114 ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นกรณีที่มีการวางประกันให้ริบเงินประกันแทน</p> <p>ให้นำบทบัญญัติมาตรา 96 วรรคห้า มาใช้บังคับแก่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ศาลสั่งริบด้วยโดยอนุโลม”</p>	<p>ให้สามารถวางหลักประกันได้ และให้ริบประกันแทนการเรือประมงจึงขอให้ตัดคำว่า “เรือประมง” ออกจากมาตรา 169 วรรคหนึ่ง</p>	<p>19.1) โดยหลักทั่วไปเรือถือ เป็นเครื่องมือในการใช้กระทำความผิด โดยหลักของกฎหมายอาญาเรือต้องถูกริบ ดังนั้น เพื่อเป็นการให้โอกาสในการแก้ไขกลับตัวทำการประมงที่ถูกกฎหมายมาตรา 169 ควรกำหนดเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจสั่งพักใช้เรือไม่เกิน 5 ปี หรือสั่งริบเรือ เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการสั่งพักใช้เรือได้ไม่เกิน 5 ปี แทนการสั่งริบเรือได้</p> <p>19.2) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 ได้กำหนดถึงเรื่องการริบทรัพย์สินไว้ อย่างชัดเจน ดังนั้น หากจะบัญญัติมาตรา 169 ไว้หรือไม่ ก็ไม่สำคัญ เพราะอย่างไรแล้ว ก็ต้องได้รับโทษตามกฎหมายอาญา เนื่องจาก มาตรา 33 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า “ในการริบทรัพย์สิน นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมาย ที่บัญญัติไว้ โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย คือ</p>	

ลำดับที่	มาตรา	ร่างที่กรมประมงปรับแก้ ตามที่ชาวประมงเสนอ	เหตุผลที่ชาวประมง เสนอปรับแก้ไข	ประเด็นพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ	หมายเหตุ
				(1) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำ ความผิด หรือ (2) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มา โดยได้กระทำความผิด”	

สรุปการดำเนินการตามข้อเรียกร้องของสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านแห่งประเทศไทย 14 ข้อ

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
1.	ขอให้รัฐบาลต้องหยุดยั้งการประมงที่ทำลายสัตว์น้ำวัยอ่อน โดยการกำหนด ชนิด ขนาด และ สัดส่วน พันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่ห้ามทำการประมง ช่วงวัยอ่อน เช่น ปลาทุ ปลาปลิง ปลากุลเลา ปลาอินทรี ปลาจาระเม็ด ปลาสาก ปลาหลังเขียว และ ปูม้า เป็นต้น	กรมประมงอยู่ระหว่างการศึกษาข้อมูลเรื่องชนิด สัตว์น้ำ ขนาดสัตว์น้ำที่เหมาะสม ชนิดและขนาด ของเครื่องมือที่เหมาะสม และความเป็นไปได้ใน การนำมาใช้บังคับ โดยมีคณะทำงานจากหลายภาค ส่วน ทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ นักวิชาการจากสถาบัน การศึกษา ผู้แทนประมงพื้นบ้าน ผู้แทนจากองค์กร ภาคเอกชน เมื่อได้ข้อสรุปจะได้นำไปรับฟังความ คิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเสนอระดับ นโยบายและคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อออก มาตรการ และนำมาใช้ต่อไป
2.	ขอให้รัฐบาลออกระเบียบควบคุมการใช้เครื่องมือ อวนล้อมจับ ลดจำนวนของเรือปั่นไฟจับสัตว์น้ำที่ ใช้อวนตาถี่ และกำหนดให้เรืออวนลากคู่ทำการ ประมงในระยะห่างจากชายฝั่งทะเล 15 ไมล์	กรมประมงอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลวิชาการ ข้อมูลสภาพการณ์การทำงานประมง และข้อมูลเชิง สังคมในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนชาวประมงและ คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ในการพิจารณากำหนดมาตรการให้มีความ เหมาะสมต่อพื้นที่ วิถีชีวิตการทำงานประมง หาก ดำเนินการแล้วเสร็จก็จะส่งข้อมูลให้คณะกรรมการ ประมงประจำจังหวัด และสมาคมสมาพันธ์ประมง พื้นบ้านต่อไป ทั้งนี้ เครื่องมืออวนล้อมจับ เครื่องมือ อวนตาถี่ที่ใช้ประกอบเรือปั่นไฟ และอวนลากคู่ จะต้องทำนอกเขตทะเลชายฝั่ง และจะต้องปฏิบัติ ตามเงื่อนไขอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้
3.	ขอให้เปลี่ยนการกำหนดโควตาการจับสัตว์น้ำ จาก จำนวนวัน (240 วัน) เป็นปริมาณน้ำหนักที่แท้จริง เพราะการให้โควตาเป็นจำนวนวันดังกล่าว เป็นการ ใช้ทรัพยากรที่ไม่ยั่งยืน ไม่เป็นธรรมกับชาวประมง พื้นบ้าน โดยเฉพาะในจำนวน 240 วัน เรือประมง ขนาดใหญ่ใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสามารถ จับสัตว์น้ำได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ (ความไม่เป็น ธรรม คือล่าสุด ปี 2562 กลุ่มประมงพาณิชย์จับ สัตว์น้ำได้ถึง 1.4 ล้านตัน แต่ชาวประมงพื้นบ้านจับ ได้แค่ 1.6 แสนตัน)	1. การจัดสรรวันทำการประมงเป็นการกำหนดที่ เหมาะสม ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของปริมาณสัตว์น้ำที่ สามารถให้ทำการประมงได้อย่างยั่งยืน หรือค่า MSY ซึ่งกรมประมงได้ทำการศึกษาร่วมกับสถาบัน การศึกษาโดยคณะทำงานมีข้อสังเกตของการใช้ ระบบโควตาปริมาณสัตว์น้ำ ดังนี้ 1.1 จะเกิดภาวะสินค้าสัตว์น้ำล้นตลาด (Over Supply) ในช่วงต้นปีการประมง เนื่องจากมีการจับ สัตว์น้ำปริมาณมาก เป็นผลให้ราคาสินค้าสัตว์น้ำ ตกต่ำ 1.2 เมื่อหมดโควตาการจับสัตว์น้ำจะเกิดการว่างงาน และชาวประมงมีภาระค่าใช้จ่าย เช่น ค่า จอดเรือ ค่าบำรุงรักษาเรือ และค่า VMS เป็นต้น

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
		<p>1.3 มีความเสี่ยงในการเกิดการทิ้งสัตว์น้ำที่ไม่ต้องการลงทะเล (discard) เนื่องจากชาวประมงจะบันทึกปริมาณสัตว์น้ำที่มีราคาดีเท่านั้น หรือมีการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเลจากเรือที่โคเวตาหมดลงไปยังเรือลำอื่น</p> <p>1.4 วิธีการที่ภาครัฐจะควบคุมเรือประมงและตรวจสอบสัตว์น้ำจะมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้คณะทำงานมีข้อเสนอ ดังนี้</p> <p>1.4.1 ศึกษาชีววิทยาสำหรับสัตว์น้ำเศรษฐกิจบางชนิดเพิ่มเติม เช่น อัตราการเจริญเติบโตของปลา กะตักซึ่งอาจสอดคล้องกับการฟื้นตัวที่รวดเร็ว</p> <p>1.4.2 คำนวณขนาดแรกสืบพันธุ์ของสัตว์น้ำ (size at first maturity) เพื่อกำหนดขนาดสัตว์น้ำที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประโยชน์</p> <p>1.4.3 ระบบการควบคุมวันทำการประมงมีความเหมาะสมแล้ว อย่างไรก็ตาม ควรให้ทางเลือกกับชาวประมงระหว่างระบบการควบคุมจำนวนวันทำการประมงหรือปริมาณจับสัตว์น้ำ ในกรณีถ้าจำเป็นจะต้องเลือกใช้ระบบควบคุมปริมาณการจับสัตว์น้ำ ให้พิจารณาเลือกเฉพาะชนิดสัตว์น้ำที่จับได้จากเครื่องมือทำการประมงที่เฉพาะเจาะจงกับสัตว์น้ำชนิดนั้น ๆ เช่น ปลากระตัก และปูม้า เป็นต้น</p> <p>1.4.4 ศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเติมให้ชัดเจน เช่น สภาพเศรษฐกิจ ต้นทุน ผลตอบแทนของการทำการประมง และอุตสาหกรรมต่อเนื่องในภาคประมง ก่อนกำหนดระบบโคเวตา</p> <p>1.4.5 ขอให้มีการสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแก่ชาวประมง</p>
4.	ขอให้สั่งการกรมประมงเปิดข้อมูลสถิติการประมงไทยในรายละเอียดปริมาณการจับสัตว์น้ำทะเลไทยจากข้อมูล Log Book เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมเสนอแนะต่อแผนการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำทะเลไทยอย่างเป็นระบบและโปร่งใส	กรมประมงไม่ขัดข้องและได้ส่งข้อมูลจากการบินบันทึกการทำประมง ตั้งแต่ปี 2559-2562 ให้แก่สมาคมสมาพันธ์ฯ ตามที่ร้องขอแล้ว
5.	ขอให้ออกนโยบายห้ามส่งออกผลผลิตปลาปนจากการประมงไปนอกประเทศ เนื่องจากปลาปนสำหรับใช้เป็นอาหารสัตว์ที่ผลิตในประเทศไทยนั้น	การออกนโยบายห้ามส่งออกผลผลิตปลาปนจากการประมงไปนอกประเทศ ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสินค้าประมงเป็นสินค้าอุตสาหกรรม

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
	มีประมาณร้อยละ 18 ของปลาปนทั้งหมด มีธุรกิจในประเทศยังส่งออกปลาปนจากการประมง ซึ่งหมายถึง ปล่อยังให้เกิดการนำลูกปลาเศรษฐกิจวัยอ่อนในทะเลเป็นสินค้าที่ทำลายประโยชน์ของประชาชน	ภายใต้ WTO ซึ่งกำหนดให้อยู่ภายใต้ระบบการค้าเสรี ทั้งนี้ ในประเด็นการป้องกันการจับสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อทำปลาปนและส่งออกนั้น กรมประมงได้ดำเนินการกำหนดมาตรการด้านอื่นอยู่แล้ว เช่น การกำหนดตาอวน พื้นที่ทำการประมง มาตรการปิดอ่าว เป็นต้น อีกทั้ง เศษเหลือจากวัตถุดิบที่จากการแปรรูปยังนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตปลาปนร่วมด้วย
6.	ขอให้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 บางส่วน โดยเพิ่ม หมวดว่าด้วย “การประมงพื้นบ้าน” และปรับปรุงมาตรา 5, 25, 26, 27, 34	การปรับปรุงแก้ไขปรับปรุงกฎหมายประมงได้มีการขับเคลื่อนใน 2 ระดับ ดังนี้ 1. คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องในภาคประมงและแรงงานในภาคประมง ซึ่งกำลังพิจารณาข้อกฎหมายที่สัมพันธ์ฯ ขอแก้ไข 3 มาตรา และจะเสนอตามขั้นตอนของการแก้ไขกฎหมายระดับพระราชบัญญัติต่อไป 2. คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาประมงไทย ซึ่งคณะอนุฯ อยู่ระหว่างสรุปผลการศึกษา
7.	ขอให้รัฐควรออกใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านให้ชาวประมงขนาดเล็ก เนื่องจากตั้งแต่มีกฎหมายฉบับใหม่ ชาวประมงพื้นบ้านเรือต่ำกว่า 10 ตันกรอส ยังไม่เคยได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านเลย และหากออกใบอนุญาตก็จะต้องห้ามทำการประมงนอกเขตชายฝั่ง รวมทั้งควรแยกระบบและวิธีการออกใบอนุญาตแตกต่างจากการประมงพาณิชย์	กรมประมงรับข้อเสนอและจะเร่งรัดการออกใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน ตามมาตรา 32 แห่ง พ.ร.ก. การประมง พ.ศ. 2558 โดยกรมประมงจะหารือร่วมกับสมาคมสมาพันธ์ฯ และผู้แทนสมาคมประมงพื้นบ้าน ใน 23 จังหวัดชายทะเลเพื่อพิจารณาชนิดและขนาดของเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้านที่ต้องขออนุญาตภายหลังจากที่กรมเจ้าท่าดำเนินการจดทะเบียนเรือประมงพื้นบ้านแล้วเสร็จหลังจากมกราคม 2564
8.	เร่งจดทะเบียนเรือประมงพื้นบ้าน โดยใช้ระบบการจดทะเบียนเรือประมงสำหรับชาวประมงพื้นบ้านขนาดเล็กเป็นการเฉพาะ แยกออกจากระบบที่ดำเนินการกับเรือประมงพาณิชย์ โดยจัดให้มีระเบียบข้อกำหนดการจดทะเบียนเรือและขออนุญาตสำหรับเรือประมงพื้นบ้าน เนื่องจากวัตถุประสงค์การใช้เรือลักษณะของเรือ การใช้งานเครื่องยนต์ และเครื่องมือประมงที่แตกต่างจาก	กรมเจ้าท่าจะเร่งดำเนินการจดทะเบียนเรือประมงพื้นบ้านที่เหลือให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมกราคม 2564

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
	เรือประมงพาณิชย์ (ความไม่เป็นธรรม คือ ผู้ประกอบการประมงพาณิชย์ สามารถจดทะเบียนได้ไม่จำกัดจำนวน แต่ผู้ประกอบการรายย่อย ถูกจำกัดให้จดทะเบียนเรือประมงขนาดเล็กได้ครอบครัวละ 1 ลำ	
9.	ให้จัดตั้งกองทุนประมงพื้นบ้าน และ/หรือ สนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาการประมงพื้นบ้านแบบครบวงจร โดยสนับสนุนกองทุนประมงพื้นบ้านลงถึงแต่ละจังหวัด โดยเน้นส่งเสริมตามระดับกิจกรรม ทั้งในด้านต้นทุนการประมง การอนุรักษ์ทรัพยากร, ช่วยเหลือยามเกิดภัยพิบัติ และเครื่องมือเสียหายหรือเครื่องมือหายโดยไม่ทราบสาเหตุ, ส่งเสริมนวัตกรรมด้านการตลาด หรือโปรโมทมาตรฐานสัตว์น้ำคุณภาพ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในการเลือกซื้อสินค้า (ความไม่เป็นธรรม คือ รัฐบาลเตรียมใช้งบประมาณแผ่นดินรับซื้อเรือประมงพาณิชย์หมื่นลำนบาท แต่มีงบอุดหนุนชุมชนประมงพื้นบ้านทั่วประเทศ ปีละ 16 ล้าน)	<p>1. กองทุนการประมงแห่งชาติ ที่จะจัดตั้งขึ้นนี้จะ เป็นหน่วยงานของรัฐ และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่ เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่า ด้วยวิธีการงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มี แหล่งทุนในการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนา ผู้ ประกอบกิจการด้านการประมงให้มีศักยภาพใน การทำการประมง โดยร่างพระราชบัญญัติกองทุน การประมงแห่งชาติ พ.ศ. ได้ดำเนินการรับฟัง ความ คิด เห็น จาก ผู้ มี ส่วน เกี่ยว ข้อง และ คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดแล้ว เสนอ คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือ ดำเนินการทางกฎหมายด้านการประมงที่มีนาย อลงกรณ์ พลบุตร ที่ปรึกษา รมว. กษ. เป็นประธาน พิจารณาปรับปรุง และกรมประมงได้ดำเนินการ ตามกระบวนการเสนอร่างกฎหมายคู่ขนาน ดังนี้</p> <p>1.1 เสนอร่าง พ.ร.บ.กองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. ต่อคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนา กฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเมื่อ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 ซึ่ง รมว.กษ. ได้ลงนาม หนังสือแนะนำเรียนรองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์) เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ต่อไป</p> <p>1.2 เสนอร่าง พ.ร.บ.กองทุนการประมงแห่งชาติ พ.ศ. ไปยังกรมบัญชีกลาง เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2563 เพื่อส่งข้อมูลการขอจัดตั้ง กองทุนฯ ตามแนวทางการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ตามแนวทางการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนตาม พ.ร.บ. การบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 ของ กระทรวงการคลัง</p> <p>2. กรมประมงได้ดำเนินการโครงการพัฒนาอาชีพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนประมง พื้นบ้าน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562 เพื่อพัฒนา</p>

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
		ศักยภาพคนในชุมชน พัฒนาแหล่งอาศัยสัตว์น้ำในชุมชน พัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์กรชุมชนประมงท้องถิ่น โดยในปี 2562 ดำเนินการจำนวน 62 ชุมชน งบประมาณ 54.70 ล้านบาท ปี 2563 ดำเนินการจำนวน 144 ชุมชน งบประมาณ 27.51 ล้านบาท และในปี 2564 มีแผนดำเนินการจำนวน 286 ชุมชนงบประมาณ 35.28 ล้านบาท
10.	ขอให้รัฐบาลอนุญาตให้ทำการประมงพื้นบ้านในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลได้ เนื่องจากปัจจุบันทุกพื้นที่ทะเลที่ถูกกำหนดเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ (ฝั่งอันดามันตลอดแนว) เป็นที่ทำการประมงของชาวประมงพื้นบ้านโดยปกติ แต่ข้อกำหนดอุทยานแห่งชาติ ห้ามเก็บหาประโยชน์ทุกชนิด แม้มีกฎหมายอุทยานแห่งชาติฉบับใหม่ กรมอุทยานก็ยังไม่มีการดำเนินการยกเว้นให้	กรมอุทยานแห่งชาติฯ รับข้อเสนอไปพิจารณา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับประเภทและชนิดทรัพยากรธรรมชาติ ที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ ในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่ง เพื่อจัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ให้มีความเหมาะสมต่อพื้นที่อุทยานชาตินั้น ๆ อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาการดำรงชีพตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิม ซึ่งภายหลังการสำรวจเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะมีการรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเชิญสมาคมฯ เข้าร่วมด้วย ทั้งนี้พื้นที่ปะการังจะกำหนดให้เป็นพื้นที่หวงห้ามในการทำการประมง
11.	ขอให้รัฐบาลทบทวน แหล่งทำการเพาะเลี้ยงในทะเลใหม่ทั้งระบบ โดยการเพาะเลี้ยงชายฝั่งในหลายพื้นที่เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวประมง แต่มีปัญหาทางด้านกระบวนการทำให้ชุมชนเข้าไม่ถึงการอนุญาตตามกฎหมายพื้นที่เพาะเลี้ยงทางทะเลตกในมือของนายทุน ไม่มีการวางแผนการจัดการพื้นที่ และควรกำหนดพื้นที่เพาะเลี้ยงอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจนสำหรับประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ที่เหมาะสม	กรมประมงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยมีการประชุมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ในส่วนการกำหนดแหล่งเพาะเลี้ยงที่เหมาะสมในการเพาะเลี้ยง กรมประมงใช้กลไกของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในการกำหนดและอนุญาต และเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563 ครม.มีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2563 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ ได้ลงนามเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2563 โดยให้ได้รับใบอนุญาต 1 รอบใบอนุญาต
12.	ขอให้รัฐบาลสนับสนุน ผลผลิตสัตว์น้ำคุณภาพและระบบรับรองมาตรฐานสัตว์น้ำหลังการจับของ	กรมประมงได้มีการหารือกับชาวประมงพื้นบ้านในการออกใบรับรองมาตรฐานการทำการ

ข้อ	ข้อเรียกร้อง	การดำเนินการ
	<p>ชาวประมงพื้นบ้าน โดยควรมีหลักการ 4 ประการ คือ ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบทางสังคม เช่น เข้าร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง ไม่ละเมิดหลักการขั้นพื้นฐานว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และแสดงให้เห็นถึงระบบการจัดการที่มีความเป็นธรรมและชัดเจน ใช้วิธีการและเครื่องมือที่คำนึงถึงความยั่งยืนของระบบนิเวศ และทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ไม่ใช้วิธีการและเครื่องมือทำประมงแบบทำลายล้างไม่ผิดกฎหมายหรือละเมิดกติกาชุมชน และสัตว์น้ำผลผลิตมีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคไม่มีการใช้สารเคมีอันตรายทุกชนิด สัตว์น้ำสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์น้ำได้</p>	<p>ประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืน และการแปรรูปสินค้าประมงพื้นบ้านตามมาตรฐานที่กำหนด โดยกรมประมงออกระเบียบกรมประมงว่าด้วยการขอและการออกใบรับรองมาตรฐานการทำประมงพื้นบ้านอย่างยั่งยืนและการแปรรูปสินค้าประมงพื้นบ้าน พ.ศ. 2563 โดยมีผลบังคับใช้วันที่ 1 ตุลาคม 2563 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดการบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรสัตว์น้ำที่จับ สินค้าประมงมีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ปัจจุบันมีชาวประมงยื่นขอและกรมประมงได้ออกใบรับรองฯ แล้ว จำนวน 38 ราย ประกอบด้วย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 26 ราย นครศรีธรรมราช 5 ราย และ กระบี่ 7 ราย</p>
13	<p>ขอให้รัฐบาลจัดตั้ง “โรงเรียนชาวประมงยั่งยืน” เพื่อตอบสนองการประมงสมัยใหม่ นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผสมผสานให้สอดคล้องและสามารถอธิบาย ภูมิปัญญา หลักความเชื่อชุมชน ได้อย่างมีเหตุผล ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาอย่างมีหลักวิชาการ มีสถาบันรองรับ สามารถเป็นวิชาชีพหรือหลักสูตรหนึ่งในสังคมไทย โดยให้ผู้นำชาวประมงตัวอย่างเป็นผู้มีส่วนร่วมควบคุมบริหารจัดการให้สถานที่ดังกล่าวเป็นที่เผยแพร่ความรู้การทำประมงพื้นบ้าน หรือประมงพาณิชย์ที่รับผิดชอบ หลักสูตรอาจประกอบด้วย หลักการทำประมงรับผิดชอบ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ กระแสน้ำ กระแสลม ทักษะการจัดการปลา ฤดูกาลในการทำประมง การต่อเรือประมง ความปลอดภัยกฎหมายและนโยบายการประมง เป็นต้น และมีการรับรองเมื่อจบหลักสูตร</p>	<p>กรมประมง ได้จัดประชุมหารือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และผู้แทนจากสมาคมประมงพื้นบ้าน เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 โดยที่ประชุมมติในเรื่องแนวทางการดำเนินการร่วมกัน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การคัดเลือกพื้นที่นำร่อง โดยองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ เป็นต้น</p>
14	<p>ขอให้รัฐบาลต้องยืนยันการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการจัดการทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน และรับผิดชอบต่อไป ไม่ควรผ่อนผันเกี่ยวกับการตรวจสอบแหล่งที่มาของผลผลิต เพราะจะเป็นช่องว่างทำให้ปัญหาการประมงแบบทำลายล้างไม่สามารถการควบคุม เกิดเรือประมงสวมทะเบียน,</p>	<p>รัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมประมง ได้ดำเนินการตามกรอบ พรก.การประมงอย่างเคร่งครัด และได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้เหมาะสมกับบริบทการทำประมง โดยอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย สำหรับการตรวจสอบย้อนกลับ ไทยมีระบบตรวจสอบย้อนกลับที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ตั้งแต่</p>

ชื่อ	ชื่อเรียกเรื่อง	การดำเนินการ
	ละเมิดสิทธิแรงงานและการค้ามนุษย์ กลับมาอีกในประเทศไทย	การจับจนถึงผู้บริโภค ซึ่งสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของผลผลิตสัตว์น้ำตลอดสายการผลิต

กฎหมายระหว่างประเทศและหลักการสากลในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในเขตทะเลหลวง และเขตรัฐชายฝั่ง ที่เกี่ยวข้องกับ IUU Fishing

ทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของในเขตทะเลสากล หรือทะเลหลวง จำเป็นต้องมีระบบการกำกับกับควบคุม ให้มีการใช้อย่างยั่งยืน ในขณะที่เดียวกันพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือ Exclusive economic zone (EEZ) ของรัฐชายฝั่งที่ติดต่อกับรัฐชายฝั่งอื่น หรือติดต่อกับทะเลหลวง ก็จะต้องมีระบบการบริหารจัดการเช่นกัน เนื่องจากมีชนิดสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่คร่อมเขต หรือชนิดที่อพยพย้ายถิ่น ดังนั้นองค์การสหประชาชาติจึงได้เข้ามาวางกฎระเบียบ และแนวทางปฏิบัติให้กับประเทศสมาชิก เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ให้มีใช้อย่างยั่งยืน และลดข้อขัดแย้ง ซึ่ง สมเกียรติ (2563) ได้รวบรวมดังนี้

1) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 or UNCLOS 1982

จากการที่กระทรวงต่างประเทศได้รับอนุมัติจากรัฐบาลให้เป็นผู้แทนให้ลงนามสัตยาบันเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2554 และมีผลใช้บังคับวันที่ 14 มิถุนายน 2554 เป็นต้นไป ซึ่งกฎหมาย UNCLOS 1982 ประกอบด้วย 320 มาตรา และ 9 ภาคผนวก ซึ่งมีกฎระเบียบ 23 มาตรา และ 1 ภาคผนวก ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์มีชีวิตในทะเล โดยเฉพาะเขตเศรษฐกิจจำเพาะทางทะเล (EEZ) เขตทะเลหลวง (High Seas) โดยเน้นที่การสำรวจ การประมงทรัพยากร และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเล กำหนดหลักปฏิบัติภายในเขต EEZ ของรัฐชายฝั่งที่มีอาณาเขตทะเลติดต่อกัน และระหว่างรัฐชายฝั่งและเขตทะเลหลวง กำหนดให้มีการประสานเจรจาระหว่างสองประเทศหรือมากกว่า หรือการประสานในระดับภูมิภาคหากมีการทำการประมงในเขตทะเลหลวง เพื่อการใช้ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตให้ยั่งยืน โดยเฉพาะปลาทูน่าและชนิดปลาที่คล้ายกัน จำนวน 16 ชนิด ที่มีการอพยพย้ายถิ่น เป็นที่สังเกตว่า UNCLOS 1982 เริ่มบังคับใช้ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2537 หลังจากที่มีรัฐภาคีที่ 60 ได้ให้สัตยาบัน และประเทศไทยเป็นประเทศที่ 162 ที่ลงนามในปี พ.ศ. 2554 หรือหลังจากที่มีกฎหมายบังคับใช้แล้วประมาณ 17 ปี ความล่าช้าดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทำให้ขาดการพัฒนากฎหมายประมงให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ

2) ความตกลงเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และการจัดการระหว่างประเทศ โดยเรือประมงในทะเลหลวง (Agreement to promote compliance with international conservation and management measures by fishing vessel on the high seas (Compliance Agreement 1993))

จากการที่ประเทศต่าง ๆ แสวงหาการใช้ประโยชน์ทางการประมงจากทะเลหลวง FAO (1993) จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการ การกำกับควบคุมเรือประมงนอกน่านน้ำ ซึ่ง FAO ได้จัดทำความตกลงฉบับนี้ เมื่อ พ.ศ. 2536 ให้มีมาตรการควบคุมเรือประมงนอกน่านน้ำอยู่ในกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ UNCLOS 1982 เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐเจ้าของธง ในการกำกับเรือประมงนอกน่านน้ำโดยให้กำหนดความยาวเรือที่มีขนาดยาวกว่า 24 เมตร ไม่ให้ทำการประมงผิดกฎหมาย ไม่ให้มีการเปลี่ยนธง หรือเครื่องหมายเรือ ประสานร่วมมือกับองค์กรบริหารทรัพยากรประมงในระดับภูมิภาค แลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างโปร่งใส ข้อมูลทะเบียนเรือ เครื่องมือประมง และผลจับสัตว์น้ำ ประเทศไทยยังไม่ได้ลงนามรับความตกลง ซึ่งที่ผ่านมากฎหมายประมงฉบับเดิม ไม่ได้มีอำนาจในการกำกับควบคุมเรือประมงนอกน่านน้ำ

3) ความตกลงว่าด้วยการอนุรักษ์และจัดการมวลปลาที่อยู่คร่อมเขตและอพยพย้ายถิ่น หรือ Agreement for the Implementation of the Preventions of the United Nation Convention on the Law of the Sea 10 December 1982 Relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks: UNFSA หรือ เรียกว่า UNFSA 1995

องค์การสหประชาชาติ ได้บัญญัติข้อตกลงฉบับนี้ เพื่อขยายหลักการของกฎหมาย UNCLOS 1982 และมีผลบังคับใช้ วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2544 (ค.ศ. 2001) เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับควบคุมการประมงในกลุ่มปลาที่อยู่ประจำที่ซึ่งคร่อมเขต EEZ ของรัฐชายฝั่ง และปลาชนิดที่มักจะอพยพย้ายถิ่นข้ามเขต EEZ และทะเลหลวง เพื่อการอนุรักษ์และการบริหารจัดการตามข้อกำหนดกฎหมาย UNCLOS 1982 โดยลงรายละเอียด ในส่วนของหน้าที่ของรัฐเจ้าของธง (Flag State) รัฐชายฝั่ง (Coastal State) และรัฐเจ้าของท่า (Port State) ที่ต้องกำกับควบคุมเรือประมงและเรือขนถ่าย ไม่ให้ทำการประมงผิดกฎหมาย ไร้การควบคุม และขาดการรายงาน ให้เป็นไปตามกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ ระบุความสำคัญของการประสานและร่วมมือกับรัฐชายฝั่ง และองค์กรบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค หรือ Regional Fishery Management Organizations (RFMOs) ใช้หลักการป้องกันล่วงหน้าและความโปร่งใส การรายงานผลจับสัตว์น้ำ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณการลงแรงประมง และการจัดสรรทรัพยากรตามค่า maximum sustainable yield (MSY) และมีการกำหนดลักษณะความผิดกรทำการประมงที่ฝ่าฝืนกฎหมายที่ร้ายแรง ดังนี้

(1) ทำการประมงนอกน่านน้ำ โดยไม่มีใบอนุญาตจากรัฐเจ้าของธง

(2) บันทึกผลจับสัตว์น้ำเป็นเท็จ

(3) ทำการประมงในพื้นที่ห้าม หรือ ไม่ได้รับโควตา

(4) ทำการประมงในสต็อกสัตว์น้ำที่สงวนไว้

(5) ทำการประมงใช้เครื่องมือต้องห้าม

(6) ซุกซ่อนข้อมูล ปกปิด

(7) กระทำความผิดซ้ำ ที่เป็นภัยต่อการอนุรักษ์และการบริหารจัดการทรัพยากร

(8) และการฝ่าฝืน ประเด็นอื่น ๆ ที่กำหนดโดยองค์กรบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค และ

บทลงโทษ ควรเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน

ประเทศไทยลงนามในความตกลง UNFSA 1995 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560 หลังจากที่ได้รับใบเหลืองจากสหภาพยุโรป และ หลังจากการประกาศใช้ พ.ร.ก. การประมง พ.ศ. 2558

4) ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือ FAO Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (PSMA 2009)

เริ่มบังคับใช้ เดือนมิถุนายน 2559 (ลงนามครบ 25 ประเทศถึงประกาศบังคับใช้ โดยประเทศไทยได้ลงนามวันที่ 6 พฤษภาคม 2559 เป็นประเทศที่ 25) เป็นมาตรการของรัฐเจ้าของท่า ในการกำกับควบคุมเรือประมงที่เข้าเทียบท่า การนำเข้าสัตว์น้ำที่ได้จากเรือประมงพื้นบ้าน และสัตว์น้ำที่นำเข้าในลักษณะตู้คอนเทนเนอร์ ไม่เข้าชายฝั่งที่ต้องเข้าเทียบท่ารัฐเจ้าของท่า ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่า PSMA 2009 เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพสูงมาก ในการป้องกันการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือ IUU fishing เรือที่เข้าเทียบท่า จะต้องมีการแจ้งข้อมูลล่วงหน้า ทำให้เจ้าหน้าที่มีเวลาวิเคราะห์ข้อมูลของเรือ และสัตว์น้ำที่จะขอนำเข้า ก่อนที่จะทำการตรวจจริง

5) จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries: CCRF 1995)

จรรยาบรรณ FAO ค.ศ. 1995 นี้มีเพื่อใช้โดยความสมัครใจ บางส่วนของจรรยาบรรณนี้มีพื้นฐานตามกฎเกณฑ์ ที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศ UNCLOS 1982 จรรยาบรรณยังประกอบด้วยบทบัญญัติต่างๆ ของ Compliance Agreement 1993 จรรยาบรรณกำหนดหลักการและมาตรฐานที่สามารถนำไปใช้ได้กับการอนุรักษ์ การจัดการและการพัฒนาการประมงทั้งหมด จรรยาบรรณยังครอบคลุมถึงการจับกระบวนกรแปรรูปและการค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การปฏิบัติการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การวิจัยทางการประมง และการผสมผสานการประมงในการจัดการพื้นที่ชายฝั่งด้วย จรรยาบรรณมีการเสนอหน้าที่ของรัฐเจ้าของธงในการกำกับควบคุมเรือประมง และรัฐเจ้าของท่าในการตรวจสอบเรือประมงนอกน่านน้ำที่จะเข้าเทียบท่า เพื่อป้องกัน IUU fishing

6) แผนระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม International Plan of Action to Prevent, Deter, and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (IPOA-IUU)

จัดว่าเป็นมาตรการสมัครใจ ที่จัดทำขึ้นโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO ค.ศ. 2001) ภายใต้กรอบความตกลง จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ หรือ CCRF โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของการป้องกันการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือ IUU fishing ภายใต้ กฎหมาย UNCLOS 1982 และ UNFSA 1995 ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบในการปฏิบัติของทุกประเทศสมาชิก รัฐเจ้าของธง (Flag State) รัฐชายฝั่ง (Coastal State) รัฐเจ้าของท่า (Port State) และมาตรการควบคุมการตลาดสากล (Market-related measure) การค้นคว้าวิจัย รวมถึงองค์การบริหารประมงระดับภูมิภาค (RFMOs) โดยได้ให้กรอบการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือ IUU fishing ไว้ดังนี้

(1) การทำการประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal Fishing) หมายถึง

ก. การทำการประมงโดยเรือประมงไทย หรือเรือประมงต่างชาติ ในน่านน้ำภายใต้เขตอำนาจของรัฐใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือฝ่าฝืนกฎหมาย UNCLOS 1982

ข. การทำการประมงโดยเรือประมงของรัฐที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMOs) แต่ได้ดำเนินการที่ฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และจัดการของ RFMOs ซึ่งรัฐนั้นมีข้อผูกพัน หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย UNCLOS หรือ

ค. การทำการประมงฝ่าฝืนกฎหมายภายในของรัฐใด หรือพันธกรณีระหว่างประเทศ และรวมถึงการฝ่าฝืนข้อตกลงระหว่างประเทศ (cooperation State) ที่สอดคล้องกับมาตรการของ RFMOs

(2) การประมงที่ขาดการรายงาน (Unreported Fishing) หมายถึง กิจกรรมการทำการประมงที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

ก. ไม่รายงานหรือรายงานเท็จต่อหน่วยงานของรัฐ หรือ

ข. ไม่รายงานหรือรายงานเท็จต่อ RFMOs ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรนั้น ซึ่งเป็น การฝ่าฝืนวิธีการรายงานของ RFMOs

(3) การทำการประมงที่ไร้การควบคุม (Unregulated Fishing) หมายถึง กิจกรรมการทำการประมงที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

ก. ในพื้นที่ความรับผิดชอบของ RFMOs โดยเรือที่ไม่มีสัญชาติ หรือเรือชักธงสัญชาติของรัฐที่ไม่ได้เป็นประเทศสมาชิก หรือโดยเรือของประเทศที่มีรายได้หลักจากการประมง ในลักษณะที่ไม่สอดคล้อง หรือฝ่าฝืนต่อมาตรการอนุรักษ์และการจัดการขององค์กร

ข. ในพื้นที่ หรือสต็อกของสัตว์น้ำ ที่ยังไม่มี RFMOs เข้าไปบริหารจัดการ รัฐเจ้าของธง จำเป็นต้องกำกับควบคุมไม่ให้ขัดต่อมาตรการของกฎหมาย UNCLOS 1982

ความตกลงแผนระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (FAO-IPOA-IUU) นี้ จัดว่าเป็นต้นแบบ (template) ของการจัดทำแผนระดับภูมิภาคที่เรียกว่า Regional Plan of Action against IUU หรือ RPOA-IUU และมีการประสานการทำงานในระดับรัฐมนตรีของ 11 ประเทศในภูมิภาค ประกอบด้วย ประเทศออสเตรเลีย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย ติมอร์เลสเต้ และเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์ ในการประสานความร่วมมือต่อต้าน IUU fishing ในเขตพื้นที่อนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากร 4 แห่ง และยังเป็นต้นแบบของแผนระดับประเทศไทย Thailand Plan of Action against IUU Fishing หรือ Thailand NPOA-IUU

ในกรณี มาตรการ IPOA-IUU กำหนดหลักการลงโทษที่ชัดเจน โดยรัฐควรวางกฎระเบียบ ในการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม วางมาตรการลงโทษให้เด็ดขาดที่เพียงพอ ในการยับยั้งการทำประมงผิดกฎหมายต่อผู้กระทำผิด และผู้รับผลประโยชน์ และอาจรวมถึงการลงโทษทางมาตรการทางปกครอง ซึ่งรัฐสมาชิกจะต้องลงโทษคดีความผิดด้านการทำประมงผิดกฎหมายต่างๆ ด้วยความโปร่งใส และเท่าเทียม

7) ความตกลงว่าด้วย องค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค Regional Fisheries Management Organisations หรือ RFMOs

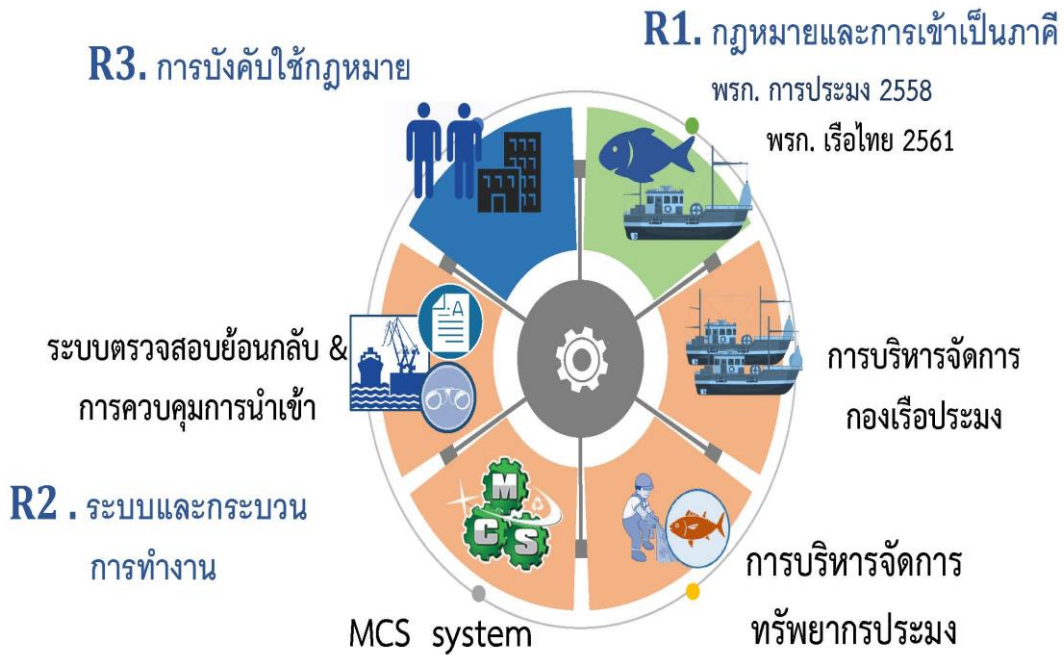
เป็นองค์กรสากลที่เกิดขึ้นจากข้อตกลงหรือพันธะสัญญา ประกอบด้วยสมาชิกที่มีเศรษฐกิจพึ่งพาประมง โดยมีความมุ่งมั่นในการรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำและการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนปลาที่อยู่คร่อมเขตและปลาที่เคลื่อนย้ายข้ามเขต โดยเฉพาะปลาทูน่าและชนิดที่คล้ายทูน่า 16 ชนิด ตามที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนด ในเขตพื้นที่ที่กำหนดในทะเลหลวง ซึ่งเชื่อมโยงกับเขต EEZ ของประเทศสมาชิก ทั้งนี้ประเทศอื่นก็สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้ ซึ่งปัจจุบันมีเขต RFMO 17 องค์กร ประกอบด้วย 5 องค์กร ที่บริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากปลาทูน่า และปลาชนิดที่คล้ายปลาทูน่า ครอบคลุมพื้นที่บริหารจัดการ 91% ของโลก (PEW. 2012) ประเทศไทยลงนามเป็นสมาชิก องค์การบริหารจัดการปลาทูน่าในเขตมหาสมุทรอินเดีย (จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2539) หรือ Indian Ocean Tuna Commission หรือ IOTC เมื่อ 17 มีนาคม 2540

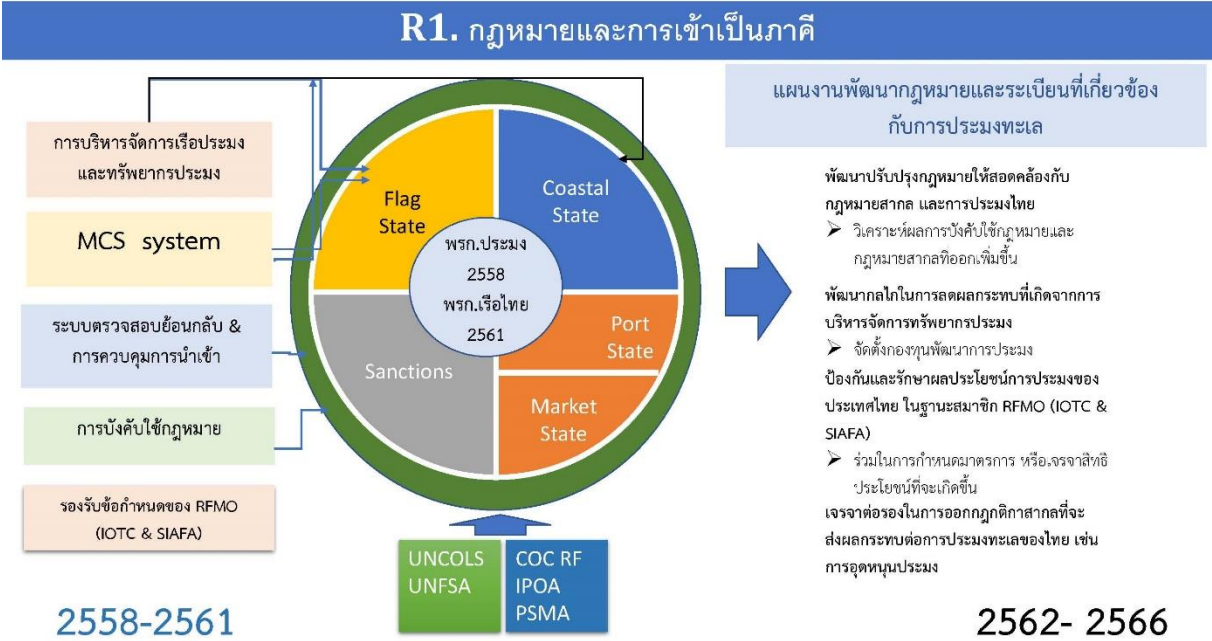
สรุปการปฏิรูปการประมงไทยภายหลังจากสหภาพยุโรปแจ้งเตือนใบเหลือง

สถานการณ์ก่อนปี พ.ศ. 2558

THAILAND'S FISHERY REFORM

R2. ระบบและกระบวนการทำงาน

ระบบตรวจสอบย้อนกลับ & การควบคุมการนำเข้า

พัฒนาระบบการตรวจสอบสัตว์น้ำที่จับได้จากเรือประมงไทย
ตลอดห่วงโซ่อุปทาน :

- ปรับปรุงระบบการตรวจสอบสัตว์น้ำตลอดสายการผลิต(ตั้งแต่เรือ-โรงงาน)
 - เชื่อมระบบการตรวจสอบจากโรงงานจนถึงการส่งออก
 - นำระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการตรวจสอบตลอดสาย

พัฒนาระบบการตรวจสอบสัตว์น้ำที่นำเข้าจากต่างประเทศ :

- สร้างระบบการตรวจสอบเรือประมงและเรือขนถ่ายสัตว์น้ำต่างชาติที่นำสัตว์น้ำขึ้นท่าประเทศไทย โดยผ่านมาตรการ PSMA
- เชื่อมโยงระบบการ PSMA เข้ากับระบบ NSW ของกรมศุลกากร
- ประสานงาน/ร่วมมือกับประเทศที่มีการนำสัตว์น้ำเข้าประเทศไทยทั้งในฐานะรัฐเจ้าของธง รัฐชายฝั่ง ตลอดจน RFMO ที่ดูแล

แผนงานพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับและการนำเข้าสัตว์น้ำ

ปรับปรุงระบบการตรวจสอบสัตว์น้ำที่จับได้จากเรือประมงไทยตลอดห่วงโซ่อุปทาน ให้มีประสิทธิภาพ :

- ปรับปรุงระบบการตรวจสอบสัตว์น้ำตลอดสายการผลิต (ตั้งแต่เรือ-โรงงาน) ทั้งผลิตภัณฑ์หลักและเศษเหลือ

พัฒนาระบบการตรวจสอบสัตว์น้ำที่นำเข้าจากต่างประเทศ :

- พัฒนาระบบการตรวจสอบสัตว์น้ำที่เข้าไทยทุกช่องทางภายใต้มาตรฐานเดียวกับ PSMA
- IUU Free Thailand

2558-2561

2562- 2566

R2. ระบบและกระบวนการทำงาน

MCS Monitoring Control Surveillance

สร้างระบบการติดตามสถานการณ์ทรัพยากรและการประมง :

- สร้างระบบการติดตามสถานการณ์การประมง ผ่าน Logbook การแจ้งเข้าแจ้งออก VMS ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่า

สร้างมาตรการในการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำประมง :

- สร้างมาตรการ/ระเบียบที่ใช้ในการกำกับแนวทางและระบบงาน

สร้างระบบการเฝ้าระวังการทำประมง :

- สร้างระบบการติดตามและเฝ้าระวัง
- นำเครื่องมือและเทคโนโลยี เช่น VMS Observer ERS/EM.
- เชื่อมโยงเครือข่ายฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศรชล. จท.

แผนงานเพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำประมง ทั้งในน่านน้ำและนอกล่านน้ำ

พัฒนา/ปรับปรุงระบบการเฝ้าระวังการทำประมงที่มีประสิทธิภาพ :

- พัฒนาระบบการติดตามติดตามและเฝ้าระวังการทำประมง โดยการเชื่อมโยงการใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ
- พัฒนาระบบงานของศูนย์ FMC ที่มีประสิทธิภาพ
- พัฒนา/ปรับปรุงระบบ AI เข้ามาช่วยในการเฝ้าระวัง
- นำระบบข้อมูล AIS เข้ามาช่วยในการเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเรือต่างชาติ

พัฒนา/ระบบการขึ้นตรวจสอบเรือประมง ณ ท่าเทียบเรือ :

- พัฒนา/ปรับปรุงระบบการขึ้นตรวจสอบเรือประมงให้เป็นตามมาตรฐานสากล

2558-2561

2562- 2566

R3. การบังคับใช้กฎหมาย

สร้างระบบการเปรียบเทียบปรับ & มาตรการปกครอง :

- สร้างกระบวนการในการเปรียบเทียบปรับ และมาตรการปกครอง
- กำหนดแนวทางพิจารณาโทษ

พัฒนาบุคลากรที่อยู่ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย :

- พัฒนาบุคลากรที่อยู่ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้เข้าใจร่วมกัน ทั้ง เจ้าหน้าที่ผู้จับกุม พนักงานสอบสวน อัยการ และศาล
- พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กรมประมงให้ทำหน้าที่เป็น Inspector

พัฒนาฐานข้อมูลคดี :

- พัฒนาระบบฐานข้อมูลคดีที่เชื่อมโยง ตั้งแต่ผู้จับกุม ตำรวจ

แผนงานเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรับปรุงระบบการเปรียบเทียบปรับ & มาตรการปกครอง :

- พัฒนาระบบงานในการเปรียบเทียบปรับ และมาตรการปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- สร้างมาตรฐานในการพิจารณาโทษ

พัฒนาบุคลากรที่อยู่ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง :

- พัฒนาบุคลากรที่อยู่ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้เข้าใจร่วมกัน
- สร้างกลไกในการประสานงานร่วมกัน

พัฒนาฐานข้อมูลคดีที่มีประสิทธิภาพ :

- พัฒนาระบบฐานข้อมูลคดีที่เชื่อมโยง ตั้งแต่ผู้จับกุม ตำรวจ อัยการ และศาลพิพากษา
- เชื่อมโยงฐานข้อมูลคดีเข้ากับระบบ MCS

2558-2561

2562- 2566

International Cooperation

แผนงานบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

จัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศคู่ค้าที่สำคัญ :

พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังในการติดตามเฝ้าระวังการทำประมงผิดกฎหมาย :

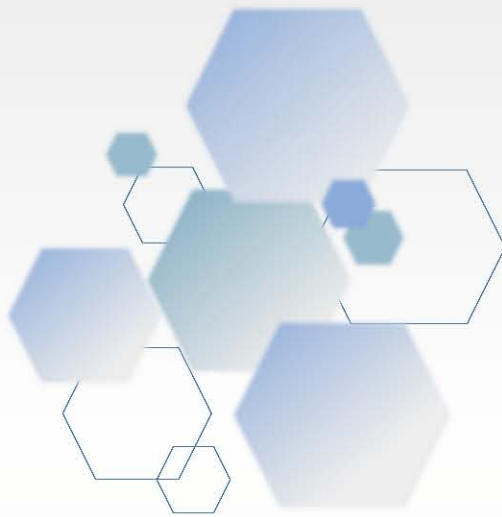
- พัฒนาการเชื่อมโยงกับองค์กรที่ทำหน้าที่ติดตามเฝ้าระวัง เช่น InterPol , Fish I Aferica , TMT, Ocean mind
- พัฒนาและจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังในอาเซียน

สร้างบทบาทการนำในเวทีสากลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของไทย: RFMO WTO :

บูรณาการความร่วมมือ และเปลี่ยนประสบการณ์ ในการต่อต้าน IUU กับประเทศต่างๆ :

2558-2561

2562- 2566

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร